

OZVĚNY LÁSKY
HUMORISTICKÝ ROMÁN

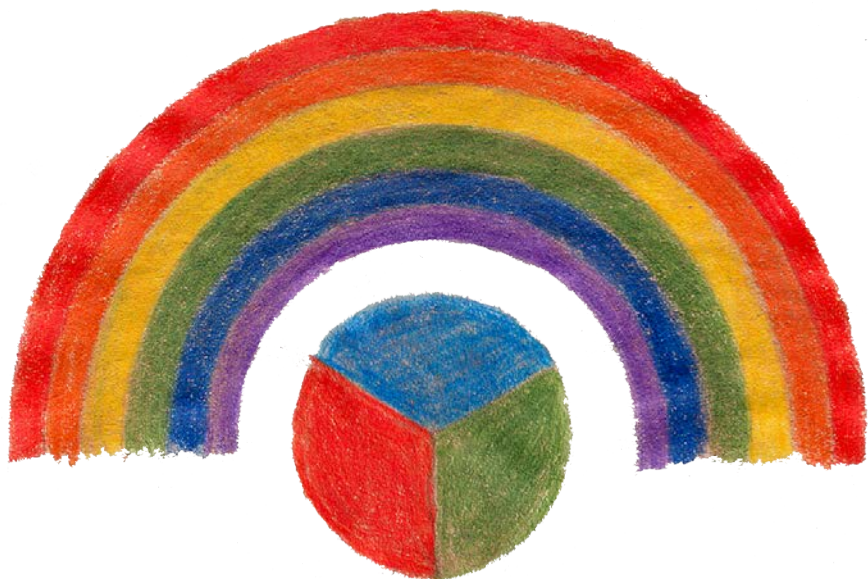
Patrik Silvestr

OZVĚNY LÁSKY

HUMORISTICKÝ ROMÁN

Patrik Silvestr

Edice pro podporu poznání v oblasti humánních věd

Dokončeno 2008 – Copyright 2012

Všechna práva vyhrazena

EDICE PRO PODPORU POZNÁNÍ V OBLASTI HUMÁNNÍCH VĚD
1. řada

Patrik Silvestr
OZVĚNY LÁSKY
Humoristický román

www.patriksilvestr.cz

Patrik Silvestr je pseudonymem Vlastimila Vráblika

Vydal ELTISK, vydavatelství a nakladatelství
Mariánské náměstí 63, 688 01 Uherský Brod
www.eltisk.cz
vydavatelstvi@eltisk.cz

Sazba a tisk ELTISK s.r.o. Uherský Brod

Ilustrace a úprava obalu, ilustrace úvodní stránky Andrea Dudková

Vydáno v roce 2015
Vydání druhé

Všechna práva vyhrazena. Tato kniha a ani její části nesmí být rozmnožována tiskem, fotokopíemi, počítačovými datovými soubory, ani jiným způsobem bez předchozího svolení autora.

ISBN 978-80-904705-5-2

OBSAH

Předmluva	.....	5
Kapitola první	Úvod do ozvěn	7
Kapitola druhá	Vstup do ozvěn	10
Kapitola třetí	Semínko opuštění republiky	14
Kapitola čtvrtá	21. Srpen 1968.....	18
Kapitola pátá	Zakotvení v nové vlasti	20
Kapitola šestá	Nezhojené rány války	27
Kapitola sedmá	Těžká rána osudu	30
Kapitola osmá	Kratší noha a nebo jenom obyčejné kulhání .	32
Kapitola devátá	Chtěli jsme se radovat, poněvadž jsme byli velmi smutní	35
Kapitola desátá	Vénovo podivuhodné bádání.	40
Kapitola jedenáctá	Obětní beránci	45
Kapitola dvanáctá	Posel z Vatikánu	48
Kapitola třináctá	David se chtěl stát pilotem motorového létání	50
Kapitola čtrnáctá	Návrat do školní lavice	59
Kapitola patnáctá	David jako učitel v americké armádě.	87
Kapitola šestnáctá	První den v mé psychoanalytické poradně...	90
Kapitola sedmnáctá	Setkání s bezdomovcem Pepou	103
Kapitola osmnáctá	Záhadný boj za svobodu proti komunismu .	112
Kapitola devatenáctá	Závěrečná fáze boje proti komunismu	120
Kapitola dvacátá	Davidova návštěva Československa	126
Kapitola dvacátá první	Návštěva u mého pana profesora.	131

Kapitola dvacátá druhá	Věnovi se po létech zastesklo po Katce	138
Kapitola dvacátá třetí	David vyvádí z omylu západoněmeckou vojenskou rozvědku (Den militärischen Abschirmdienst)	149
Kapitola dvacátá čtvrtá	Oslava pádu železné opony a rozdělení Evropy	152
Kapitola dvacátá pátá	Cesta do Československa na Věnovu svatbu.	157
Kapitola dvacátá šestá	Ztráta mého největšího kamaráda.	162
Kapitola dvacátá sedmá	HAPPY END	166
Popisy k jednotlivým titulům edice.		171

Předmluva

Všechna jména a postavy v tomto díle jsou vymyšlené a podle vědomí autora nikdy neexistovaly. Mají v kontextu děje pouze symbolický význam. Osoby a instituce veřejného života vystupují pouze ve fiktivních situacích. – Objektivní fakta zde tvoří stěžejní body, kolem nichž se rozvíjí fiktivní děj. To platí i o cizojazyčných textech, které existují i v překladu, mají pouze v případě zájmu o příslušný cizí jazyk zdůraznit originalitu a bodovou realitu tohoto románu. Je možno je bez ztráty děje přeskočit. Autor uvádí mimo své cizojazyčné texty i své psychoanalytické poznatky.

Z mého pohledu se jedná o psychoanalytickou studii kreativních procesů lidské duše a pochopení lásky. Vycházím z vlastní teorie kreativního myšlení, které podle mého pozorování probíhá jinak než je tomu u logického myšlení. U kreativní fantazie, jak ji nazývá laická představa, je kreativita uvedena do chodu vůlí, to je rozhodnutím a postojem „spisovatele“, že chce psát. Jeho předcházející život, který je uložen v trvalé paměti jeho nevědomí, je převáděn v primární symboly a tím úplně proměňován, vstupuje pak do podvědomí, kde jsou primární symboly přeinterpretovány na symboly sekundární v kontextu volné asociace a tím jsou zpřístupněny porozumění vědomí, které je vkládá do fiktivní srozumitelné reality života, jež má zpětnou vazbu přes podvědomí, kde dochází k identifikaci nově vzniklých vědomých dojmů a citů. Tyto pak vstupují do nevědomí a jsou převáděny do symbolů, jež udržují mimo původní obsah nevědomí celý kreativní koloběh v chodu. Jedná se při tom o jistý druh automatismu.

V životě nás všude doprovází komika, je ukrytá pod rouškou, kde můžeme nahlédnout. Odkryjeme ji lehce kreativním způsobem, což se děje pomocí humoristického odstupu, postoje a naladění k příslušným objektům i v tomto díle. Vážnost života tím zde není nikterak ochuzena.

Na sexualitu se můžeme dívat odborně i neodborně nejrůznějšími způsoby: morálně, nábožensky, teologicky, gynekologicky, „sexuologicky“, psychologicky, psychoanalyticky a humoristicky. V tomto románu byla autorem zvolena ta poslední možnost.

Naznačím následně ve skromném náčrtu obsah tohoto románu: Po obsazení Československa armádami Varšavské smlouvy v roce 1968 autor

odchází se svým neodlučitelným kamarádem Davidem za jistých okolností do Západního Německa, aby mohli žít ve svobodě, kterou poznali před 21. srpnem.

David je křesťanem, Patrik ateistou. Do jejich kruhu známých se přidruží nějaké další osoby. Prochází exilem různými situacemi, kde nahlédneme přes humoristické brýle do úzkostí, do citů, tužeb, problémů, snah, úspěchů a neúspěchů těchto emigrantů. Časové rozpětí obsahuje přes dvacet let, to je od ztráty svobody jejich staré vlasti vojenskou okupací po její znovunabytí Sametovou revolucí. Z obsahu pozvolna vysvitá, že člověk, společnost a lidstvo potřebuje svobodu, především ale lásku, jejíž pramen nachází hlavní postava jako ateista a znalec lidské duše po neustálém skrytém vědeckém bádání nakonec ve svobodném spojení člověka s Bohem. Tento román, v němž dochází k propojení exilu s vlastí, je možno číst jako hledání smyslu života a lásky v duchu humoru, ale i jako humoristickou satiru na porážku komunismu a Zla. Právě v tomto bodě lidstvo bohužel neustále selhává. – Román je převeden i do základní formy scénáře podle normy Hollywoodu a je rovněž publikován pod stejným názvem.

Zvolil jsem pro úvodní stránku symbolický vstup do tohoto díla. Trojúhelníky v kruhu symbolizují dle mé sekundární interpretace jednotlivé složky duše člověka: červená zastupuje nevědomí, zelená podvědomí a modrá vědomí jako barva aktivity u čtenáře konkrétně v tomto díle. Vědomí zde tedy hraje první hlavní úlohu. Při sloučení těchto tří základních barev vzniká barva bílá, která vyjadřuje jednotu lidské duše. Duha je primárním pozitivním symbolem nevědomí dobré budoucnosti člověka, kterou tímto symbolickým aktem přeji jak čtenáři tohoto díla, tak i všeobecně člověku, jemuž by z obsahu této práce mohlo vyplynout i nějaké dobro.

Předávám tedy slovo svému duchovnímu dvojčeti Patriku Silvestrovi, který pohlíží v zábavné literatuře na svět v duchu humoru a satiry.

Kapitola první

Úvod do ozvěn

Děkuji za udělení slova a zvu srdečně k poslechu:

V roce 2002 jsem si vykonal výlet ze Stuttgartu, to je hlavního města spolkové země Badensko-Württemberské ve Spolkové republice Německo, na Bodamské jezero, které leží mezi Německem, Rakouskem a Švýcarskem. Tato perla přírody, vsazena do pahorkaté krajiny, osvěžuje duši člověka a vnáší do ní pohodu klidu o dovolené, přitahující spoustu turistů takřka po celý rok.

Poněvadž jsem se chtěl kochat krásou přírody jihozápadního Německa, jel jsem tohoto nádherného jarního dne vlakem a auto jsem nechal stát ve Stuttgartě. Cesta proběhla podle jízdního řádu, ovšem jenom cesta k cíli, neboť při návratu v odpoledních hodinách jsem se setkal s překážkami, které mi začaly narušovat, alespoň v myšlenkách, další program dne. Byla totiž sobota a měl jsem sjednané důležité setkání.

Na nástupišti v Kostnici jsem se rozhlédl a mimo asi dvaceti pěti cestujících, kteří chovali stejné přání jako já, to je dostat se včas do Stuttgartu a tak překonat vzdálenost stoosmdesáti kilometrů, jsem spatřil reklamní plakát německé dráhy: „Auto stojí, vlak jede.“ „Díky geniální organizaci Německé dráhy,“ zajásal jsem v duchu vděčnosti. Po tomto díkůvzdání se dostavila za několik minut doba odjezdu vlaku, který ale na sebe nechal čekat, jenom průvodčí se objevil, věrná to podoba českého slavného komika Vlasty Buriána, a to jak vzhledem, tak i vystupováním. Nejdříve všechny cestující seznámil s problémem, že prý vlak sice stojí na nádraží v Kostnici, ale že jej nemá kdo přistavit, že se snaží někoho sehnat, ale zatím se mu to nedaří, zřejmě proto, že je sobota odpoledne. V ruce však držel v pohotovosti odjištěný mobil, který střídavě přikládal na levé a pravé ucho, což nás cestující uklidňovalo. O tento pocit naděje, že všechno dobře dopadne, nás začal profesionálně připravovat ujišťováním, že spojení na Stuttgart v příští stanici stejně nestihneme a to i kdyby tu už vlak stál, protože on jak trať tak i jízdní řád zná přece z paměti, a v tom je naprosto neomylný, vždyť na tomto úseku pracuje už plných třicet let. Jedna paní, která měla namířeno na dvoutýdenní dovolenou do Karibiku s odletem ze Stuttgartu

po upřímných slovech našeho průvodčího smrtelně zbledla, říkám našeho průvodčího, protože jsme měli všichni pocit, že nám patří a že se ho musíme stále držet, být mu neustále v patách jako kuřátka kvočně, aby se nám neztratil, protože on byl jediný člověk v tomto přelidněném světě, jenž nám mohl v této naší nouzi pomoci. Nebyl to ministr dopravy ani šéf dráhy.

Zatímco jsem se zabýval myšlenkou, že reklama Německé dráhy nám sdělila pouze poloviční pravdu, poněvadž stál i vlak, zvolal najednou náš průvodčí: „Támhle už utíká! Náš strojvůdce!“ Měl pravdu. Byl to on. Natahoval si v běhu sako, řízek si nesl v zubech. Po chvíli začal náš veřejný dopravní prostředek pozvolna, doslova krokem, vjíždět k nástupišti, což u všech cestujících vyvolávalo silné napětí nedočkavosti, někteří z těchto zákazníků Německé dráhy chtěli, nebo spíše byli nuceni, cestovat na sever Německa do Hamburgu a nebo na východ do Berlína.

Když se vlak doplížil a cestující nastoupili, tak se pozvolna dal do pohybu, a strojvůdce se obrátil v rozhlase vlaku na všechny cestující do Stuttgartu s příjemnou zprávou, kterou asi šestkrát po chvílích opakoval: „Cestující do Stuttgartu, vystupte až na druhé stanici, tam na vás čeká váš vlak.“ Kdyby tomu tak nebylo, museli bychom vystoupit již na příští stanici a tam asi dvě hodiny čekat na přípoj. Zaradovali jsme se tedy a nechali dokonce strhnout k potlesku. Po příjezdu na druhou stanici, kde na nás měl čekat vlak, vstoupil do našeho vagonu náš průvodčí, sehnul se před oknem, nahodil si služební brašnu na záda, aby mu její řemen ve svislé poloze nezkroutil pravé ucho, přiložil si levou ruku na čelo, jakoby si chtěl chránit oči před slunečními paprsky a prohlásil: „Tam na čtvrté koleji na vás čeká váš vlak.“ Nikdo z cestujících však žádný vlak neviděl, i když se o to někteří snažili přiložením ruky na čelo jako náš průvodčí v domnění, že v tom spočívá celý zázrak. Jeden dědeček s kulatým zrudlým obličejem si sundal oběma rukama tlusté brýle, které mu pomáhaly při orientaci po operaci šedého zákalu, dýchl na ně z obou stran, očistil kapesníkem, nasadil a dychtivě se zahleděl na čtvrtou kolej. Jeho optimismus, jenž vyzařoval z jeho tváře, se změnil v bolest, výraz utrpení.

Poněvadž jsem v životě vždy plně důvěřoval a naučil se věřit, hledal jsem vysvětlení pro tuto akutní záhadu a tak mi napadlo, že ve zmizení vlaku má prsty slavný americký kouzelník David Copperfield, v čemž mě

utvrdil i náš průvodčí, kterému zmizel před nosem jeho vlastní vlak a tak uvízl s námi jako trosečník kolejí a vlakové dopravy. Začal jsem se ohlížet a rozhlížet v domnění, že tomu tak bude, protože Německá dráha vložila do naší cesty zábavu, aby nám ji zpříjemnila. Z této mylné myšlenky mě však při mírném pozorném pohybu hlavy doprava vysvobodil už známý reklamní plakát: „Auto stojí, vlak jede.“ Bylo tomu opravdu tak, informace byla naprosto správná, vlak jel, jenže bohužel bez nás.

Opustili jsme tedy vagón. „Podívejte se na oblohu!“ oslovila mne jedna starší spolucestující. Spatřil jsem krásnou duhu. „Co to asi znamená?“ zeptala se mne zvědavě. Odpověděl jsem: „Přírodní věda má k tomu své vysvětlení, humánní své. Přírodní věda má matematickou logiku, humánní věda zase smysl. Duha je podle mého chápání symbolem změny dosavadní situace k lepšímu. Rozklad světla na barvy mne vůbec nezajímá. To je v této situaci nepodstatné.“ „Tam je reklamní plakát Německé dráhy s nápisem: Auto stojí, vlak jede.“ poznamenala. „Ano, Německá dráha je **seriózní** podnik a říká svým cestujícím vždy čistou pravdu. Auto stojí a vlak jede. Jenže bez nás,“ poznamenal jsem. – Odebrali jsme se k výpravčímu stanici, který přiznal selhání v komunikaci, ale taky přislíbil, že všechno zase napraví. Svůj slib skutečně dodržel. Po chvíli se dostavil vláček motoráček, dopravil nás zpět na příští stanici, tam jsme vklouzli na znamení našeho průvodčího do přepychového transalpského rychlíku a uháněli jako páni bez příplatku k vytouženému cíli, kterého jsme dosáhli s minimálním zpožděním ve srovnání s původním regionálním expresem. Nikdo z cestujících nic neztratil díky dobré organizaci Německé dráhy. Já jsem se pouze minimálně opozdil při mém příchodu na smlouvané setkání.

Kapitola druhá

Vstup do ozvěn

Pozdravil jsem: „Dobry večer, pánové!“ „Dobry večer, bratře!“ zazněla odpověď. „Už na vás všichni netrpělivě čekáme.“ Byl jsem hlavním mluvčím představen: „Tak to je Patrik Silvestr. Pochází z bývalého Československa a byl podle jeho vlastního inzerátu z minulého týdne stoprocentním ateistou. Nyní přebírá pouze jenom jeho původní překonanou identitu. Doplnili jsme si s ním naše řady. Sešli jsme se zde u kulatého stolu. Patrik Silvestr předvede, jak člověk překonal nesvobodu a nespravedlivou moc komunistické diktatury, předvede, jak v sobě překonal ateistu a dospěl k poznání Boha.“

Byl jsem velmi překvapen, poněvadž jsem do této společnosti přišel na pozvání, aniž bych věděl, o co vůbec jde. Kolem kulatého stolu stáli zástupci všech ras a náboženství. Byl mezi nimi i Australan. Drželi všichni svou svatou knihu, tiskli ji k prsům. Jenom já jsem přišel s prázdnými rukama. Mluvčí pokračoval: „Nechceme nečinně přihlížet, jak mnozí lotři na tomto společném světě šlapou po pravdě, spravedlnosti, svobodě, životě a lásce. Náš pohled je zaměřen zpět do minulosti, kde chceme vytrhávat kořeny Zla, aby nemohly opět vzklíčit. Proto si můžeme dovolit brát i vážné věci s humorem. Sešlo se nás zde sedm, sedm Statečných. Naše zbraň je slovo, které bylo už na počátku světa, a s nímž zahájíme tažení proti drzosti Zla a jeho odporným pachatelům.“

„Co si to kdesi tento splašený idealista na nás vymýšlí?“ blesklo mi náhle hlavou. Stále jsem nechápal.

Tento idealista troubil dále na poplach: „Všichni zde známe i cizí jazyky, které nepocitujeme a nevnímáme jako cizí, proto bude každý z nás psát ve své mateřštině.“ Skočil jsem mu pohotově do řeči: „Já se ale pro tuto práci slova vůbec nehodím. Ve škole jsem měl z češtiny vždy od první třídy až po devátou dostatečnou, ze slohu vždy nedostatečnou, protože mi nikdy nic nenapadlo a odevzdával jsem prázdné listy – z literatury taky nedostatečnou. Před jistým propadnutím mne zachránila jenom gramatika.“

„Zde neplatí žádné výmluvy,“ namítl mluvčí a dodal: „Základem našeho boje jsou naše svaté knihy, které člověku dávají v jeho zbloudění orientaci jako kompas a které budeme v naší vzpouře lásky konzultovat.“

„Promiňte, bratře, atheismus ale žádnou svatou knihu nemá,“ ozval jsem se ve skromné sebeobraně opět já. „Tak tady ji máte!“ pohodil mi Bibli, kterou jsem pohotově chytil a protestoval: „S knihou se nehází!“ „To je mi známo. Chtěl jsem vám pouze demonstrovat, co je literatura. Faktem je, že jste tu knihu chytil. To je základní význam. Literatura je však daleko bohatší ve významu. Tím, že jste knihu chytil, jste vyjádřil, že jste šikovný a obratný, že máte vztah ke knize, že kniha je u vás v dobrých rukou. Literatura je mnohovýznamným symbolem života. V literárním díle má všechno svůj význam, který neleží na povrchu a není viditelný na první pohled. Literární dílo je živý organismus.“

„S tímto mudrlantem bych to dlouho nevydržel. Doufám, že brzy přestane,“ pomyslel jsem si, ale mýlil jsem se. On odhodlaně pokračoval: „Při psaní zažijete vrchol vnitřní svobody. Dokážete všechno. Můžete být všemohoucí, vševědoucí a všudypřítomní. Můžete své postavy vyzvednout až do nebe a nebo je nešetrně uzemnit. Užívejte si tuto svobodu jako Baron Prášil, vyprávějte jako on osobně, to je v první osobě. Taková forma vyprávění silněji poutá pozornost čtenáře nebo posluchače, protože se přímo účastní toho, což před jeho zraky jako jeho průvodce svobodně tvoříte. Berete na sebe cizí identitu a odstraníte přitom i subjektivní zábrany, které omezují vaši dokonalou svobodu. Zůstaňte však vždy na půdě reality. Vstupte do života a tvořte. Neztraťte z očí správné řízení sympatie. Je to vysoce delikátní záležitost. Odíváte své postavy a instituce do hedvábí, jež může být svěže vyprané nebo špinavé, zapocené, nebo zabité. Dobře se při tom pobavte. Postavy, jež vytvoříte, vám budou připadat jako staří známí a přátelé, i když vlastně nikdy neexistovaly. Kdyby Robinson psal do písku, nepotřeboval by Pátka, trávil by své osudné vyhnanství se svými přáteli se slzami štěstí v očích, s pohledem na širé moře v očekávání vysvobození.“

„Doufám, že už to bylo jeho poslední slovo,“ pomyslel jsem si ve svém tichém protestu. Zcela poslední slovo to ještě nebylo, ale mnoho toho už našťestí nenapovídal, pouze nás napomenul: „Mějte na paměti skutečnost, že všichni jsme uprchli před nějakou státní nebo protistátní lumpárnou z naší vlasti. Nyní se natrvalo rozcházíme. Neztraťte ale svou svatou knihu, jinak byste nemohli psát.“

Vyklopýtal jsem z tohoto domu jako omámený. Zamířil jsem do stanice podzemní dráhy tramvaje. Přemýšlel jsem o tom, jak bych se mohl z mého naroubovaného závazku jenom vyvléci. Napadlo mi, že položím Bibli na lavičku, aby ji nějaký cestující vzal a pak oznámím mluvčímu, že mi někdo při cestě domů jeho Svatou knihu odcizil a tak že nemohu nic psát. Tento nápad jsem začal ihned realizovat. Bibli jsem odložil a předstíral, že studuji strop podzemní stanice. Začal jsem tuto konstrukci i posuzovat. Němečtí inženýři ji sestrojili výborně. Dobře udělali, protože v němčině je jedno slovo synonymem jak pro příkrývku tak i pro strop. Kdyby nám tato příkrývka spadla na hlavu, tak bychom si pod ní určitě nepohověli, pomyslel jsem si. Tato myšlenka nepřišla jen tak bezdůvodně. Ve Stuttgartě jsme totiž zažili i zemětřesení. Obrazy na stěnách se rozhýbaly, skříně do sebe strkaly, postele vrzaly, skleničky ve skříní v obýváku se rozhoupaly a rozezněly, knihy padaly z regálů, budovy se rozechvěly, jejich obyvatelé se uprostřed noci rozběhali, jakoby náhle ožili po staletém spánku v pohádce Šípkové Růženky.

Každou chvíli jsem se v naději ohlížel na místo, na němž jsem Bibli odložil. Stále tam ležela. Přitom byla stanice plná cestujících, dětí, mládeže a dospělých. Vraceli se právě z tradiční Jarní slavnosti kolotočů a pití piva. Přestupovali na jiné tramvaje. V tomto davu se mezi Němci mísily všechny národy světa. Po delší chvíli mne začalo bolet za krkem od neustálého otáčení. Rozhodl jsem se změnit strategii. Řekl jsem si: „Tuto návnadu je třeba podmazat.“ Bibli jsem podložil deštníkem a začal si pískat. Když jsem se otočil, byl deštník pryč a Bible ležela stále na sedačce. Zakřičel jsem: „Můj deštník! Kde je můj deštník?“ „Nedivte se, pane!“ odpověděl mi jeden pán, jehož obličej a hluboký pohled očí **vyjadřovaly** ztělesnění smutku. Pak dodal: „Nejsme na Sahaře. Lidé se vracejí z Jarní pивní slavnosti. Nad námi ve městě lije jako z konve a ne každý má deštník.“ Vzal jsem moji návnadu a vstoupil rozladěný do tramvaje. Škoda, pomyslel jsem si. Kdybych chtěl zažít podobné zklamání s deštníkem jako s knihou ve Střední Evropě, musel bych odletět na Kanárské ostrovy nebo na Sahaaru, kde nikdy neprší.

Hledal jsem ve svém rozladění důvod pro to, že nikdo z celého tohoto davu nebyl ochotný mně pomoci tím, že by mi „moji“ Svatou knihu ukradl. Moje vysvětlení nemuselo v nejmenším souhlasit. Začal jsem sám pro

sebe reptat: Žáci dnes vědí, co je to učebnice, ale knihu neznají. Chodí jak ve škole, tak i doma jenom na počítače. Ve středním věku začínají být dalekozrací a jsou slepí pro písmena. Jejich jediným koníčkem je jízda autem, kde je dobré být dalekozrakým. Když zestárnou, nechtou, protože: „Čemu se v mládí nenaučíš, ve stáří nenajdeš.“

Vrátil jsem se domů ve velmi špatné náladě. Řekl jsem si: Proč bych měl něco psát, když stejně nikdo nečte. Každá naše činnost musí mít přece nějaký smysl. Pokud jej nemá, tak se do ničeho nepouštíme. Byl jsem vším hodně otrávený. Vrátil jsem se promočený na kůži. Po této sprše s Hůry jsem se osušil, očistil si zuby a zalehl s myšlenkou nerozhodnosti, zda mám začít psát a nebo to všechno zavěsit na hřebík.

Usnul jsem jako na povel. V noci se mi ve snu zjevil prošedivělý vousatý stařec. Připomínal mi hodně svatého Mikuláše. Měl na sobě dlouhé roucho. Oslovil mě jako první. „Já vím, že jsi nerozhodný, že potřebuješ moji radu. Nevíš, zda máš psát, nebo ne.“

„Co mi tedy radíš? Rád tě poslechnu, moudrý pane,“ řekl jsem mu.

„Neváhej a piš! Spolehni se na svou duši. Probud' své kreativní nevědomí. V něm je uložena celá minulost. Vlož do svého díla lásku. Ta ho zpříjemní. Sexualitu, ta ho ochutí, a humor, který ho osvěží. Lásku přitom zviditelní. Sexualitu ale drž na uzdě, abys nezranil sexuální výchovu na školách. Ber proto všechno raději s humorem.“

„Kdo jsi, moudrý pane?“ zeptal jsem se zvědavě ve svém snu.

„Já jsem Archetyp.“

„Zajímavé jméno, musím říct. A odkud přicházíš?“ otázal jsem se zvědavě.

„Pocházím z tvého nevědomí, kam se nyní vracím do své ložnice ke spánku. Budeš-li mne potřebovat, opět se vrátím, abych ti poradil.“

„Děkuji ti, moudrý pane, a Dobrou noc!“

„Ano, podívej se za sebe a piš! Už jsem ti kdysi jednou poradil slovy: Musíš se konečně rozhodnout, Patriku!“ byla jeho poslední slova.

Velmi jsem se podivil a zeptal se ve snu sama sebe, kde se ve mně tento osobní poradce vzal. Doufejme, že mi radí dobře, pomyslel jsem si.

Když jsem procitl, bylo už ráno. Otevřel jsem šuplík nočního stolku, vynadal z něj psací blok a tužku, podíval se za sebe a začal psát:

Kapitola třetí

Semínko opuštění republiky

Psal se rok 1967, bylo to období Dubčekova Socialismu s lidskou tváří, které se již nacházelo v pokročilém stádiu, když jsme jednoho pozdního letního večera s mým kamarádem Davidem jako poslední preventivně vyklopýtali z hospody naší rodné vesnice, než nás hospodský jako rodilý hromotluk stihl uchopit za krk a bez pardonu vyhodit. Náš hospodský měl charakter. Byl spravedlivý a dodržel vždy slovo. Vždycky zakřičel: „Všichni ven! Bude se zavírat! Za pět minut začnu vyhazovat!“ Toto oznámení jsme nikdy nepřeslechli.

Začali jsme být právě plnoletí. Před námi na opačné straně vozovky jsme najednou spatřili osobní auto se západoněmeckou poznávací značkou a dvěma děvčaty, což nám začalo při vnímání působit problémy, obě děvčata vypadala totiž naprosto stejně. David všechno považoval za pouhý prelud, věřil pevně v halucinace, prý něco takového opravdu existuje a podal obratem definici této smyslové poruchy: „Při halucinaci vidíme to, co není.“ I když prý žádnou halucinaci doposud neměl, ačkoliv si to tolik přál, dostavila se až dnes a považoval to za spravedlivé odškodnění, poněvadž se jedná o velmi příjemný prelud v životě, který jenom smrt překazí.

Děvčata se předkláněla z okraje silnice směrem k nám a máváním nás volala k sobě. Jejich siluety v šatech působily na nás velmi svůdně. Děvčata však měla docela realistický problém, píchla při návratu do Stuttgartu ještě na území pozdější České socialistické republiky zadní kolo. Odmontovali jsme jej a utíkali s ním i s klíčem a zvedákem, abychom jej zalepili. Šťastná náhoda nám však přišla vstříc. Hned za rohem stál stejný typ vozu rovněž se západoněmeckou poznávací značkou. Radostně jsem vykřikl: „Výborné! Nemusíme lepít, jenom vyměníme.“ Davida najednou přepadly výčitky svědomí, prý on to nemůže, protože se na něj dívá Bůh. „Dej sem všechno náradí! Já to vyřídím,“ podotkl jsem a dodal: „Na mne se nikdo nedívá. Já jsem ateista. Mně stačí, když se rozhlédnu kolem sebe.“ Přesně tak jsem učinil a vzduch byl čistý. Dal jsem se ihned do práce. David pohlédl k Nebi a omluvil se, rozhodil přitom pažemi, že za nic nemůže, poklekl a sepnul ruce. Já jsem vedle něj během jeho modlitby pilně pracoval. S novým kolem jsme utíkali zpět. Poruchu jsme odstranili a děvčata nám za to

byla nekonečně vděčná, prý si budeme dopisovat, německy jsme už totiž oba obstojně znali a byli schopni zosnovat i milostný dopis. Problém ale nastal v okamžiku, kdy jsme byli těmito hezkými veselými blondýnkami vyzváni k tomu, abychom si každý z nás jednu vybrali. Toto v nás vyvolalo naprostou neschopnost v rozhodování, která měla objektivní důvod, neboť obě děvčata, asi dvacetiletá, byla jednovaječná dvojčata, naprosto identická. Měli jsme pocit, že děvčata mají smysl pro humor a že se pokouší nás škádlit. Zachovali jsme však klid a nechali je vybrat si nás, což ochotně vykonala. Vybrala si nás do kříže, pravá mne a levá Davida. Byli jsme tím docela zmateni, nevěděli jsme už vůbec na čem jsme. Po předání svých adres vklouzla do svého Volkswagena „Brouka“ a odjela mávající na rozloučenou.

Nastalo období korespondence, zahájeno Davidem a mnou, byli jsme ve výhodě, neboť jsme vlastnili jejich adresy. Odpověď přišla obratem, nebyl to pouhý dopis, v obálce se nacházela i tabulka čokolády, která byla porušena, to je na kousky rozporcována, obal byl však v naprostém pořádku. Z toho jsme s Davidem usoudili, že československá kontrarozvědka pracuje i při politickém uvolnění Dubčekovy éry nadále postaru. Přesto jsme tuto pochoutku zkonzumovali. Byla zabalená v hliníkové barevné fólii, nádherně se leskla, povrh měl estetiku a obsah kvalitu. O našem západním sousedovi jsme toho doposud jenom málo věděli, komunisté nám toho mnoho neprozradili, tam totiž až do setkání s našimi holkami nežili lidé, nýbrž revanšisté a za Atlantickým Oceánem jejich spojenci imperialisté. Že tomu tak opravdu je, jsme nevěřili, neboť jsme oba pocházeli ze zemědělství, které procházelo za našeho útlého dětství procesem socializace, naši otcové byli vystaveni silnému nátlaku při vrhání do družstva, takže jsme s Davidem pocítovali komunismus jako nepřátelskou organizaci, našeho úhlavního protivníka primitivní nátury. Otec byl veřejným rozhlasem prohlášen za nepřítele socializace vesnice, protože plnil mu předepsané dodávky a odolával vybraným přesvědčovatelům z továrny, kteří k nám do vesnice přijížděli na nákladním autě, což v nich posilovalo surovost revolučního ducha. Otec je nazýval „trhany“. Po jeho nejrůznějšími nátlakovými metodami vynuceném vstupu do družstva jako posledního sedláka v naší vesnici obdrželo místní bezejmenné Jednotné zemědělské družstvo

titul: „Vítězství socialismu“, po dvou letech bylo přejmenováno na „Rozkvět socialismu“. Tento název nebylo těžké najít. Horské louky nádherně kvetly.

S Davidem jsme měli, co se týče povolání, velké plány, chtěli jsme studovat, ale nebylo nám to dopřáno, museli jsme zůstat jako dorost v zemědělství. David se vyučil zahradníkem, a já jsem byl ředitelem Základní devítileté školy přidělen do živočišné výroby, specializace „chov ovcí“. Kluci z vesnice, kteří byli umístěni v průmyslu, si ze mne utahovali, že prý se na mojí škole učí tři předměty: vyhánění ovcí, dohánění ovcí a ruština. Ono ta ruština tam byla, ale měli jsme taky „honění neboli množení ovcí“ a „porod v terénu“. Bylo to velmi zajímavé.

Jazykovým znalostem vděčím jedné tragické události, k níž došlo v sousedním JZD (Jednotném zemědělském družstvu): „Vstříc komunismu“. Traktor tam totiž přejel maminku od pěti štěňátek, čistokrevnou ovčáčku. Zůstali po ní dva „kluci“ a tři „holky“. Kluky jsem dostal já, vyrůstali v mé náruči, dal jsem jim jména Barošek a Broček, a když povyrostli, odebrali mi při pasení oveček hodně práce. Zatloukl jsem kolem pasoucího se stáda šest kůlů a tak vznikly dva polokruhy, takzvaný okruh východní, který hlídal Barošek, a okruh západní, o nějž pečoval Broček. Oba kluci pracovali s opravdovým nadšením a tak jsem se mohl plně věnovat učení němčiny. Zatímco horníci a automechanici leželi při práci, ležel jsem já v práci a v tom byl podstatný rozdíl. David se učil současně třem jazykům: němčině, angličtině a španělštině. Já jsem ho začal brzy napodobovat a snažil jsem se ho dohonit.

V jedné volné chvíli, to jsem právě pohlédl na mé čtyřnohé pracanty, jak s nadšením udržují celé stádo při sobě, jsem se rozhodl, že podám žádost o přijetí těchto dvou pejsků, Baroška a Bročka, do kolektivu Hrdinů socialistické práce. Předložil jsem před sebe volnou stránku sešitu a dal se ihned do práce, samozřejmě vleže:

Žádost o přijetí Baroška a Bročka do Kolektivu Hrdinů socialistické práce.

Odůvodnění: Barošek a Broček jsou jediní spolupracovníci, kterým práce v jednotném zemědělském družstvu „Rozkvět socialismu“ dělá opravdu radost.

Žadatel: Pastýř Patrik Silvestr, absolvent Odborného zemědělského učiliště Vladimira Iljiče Lenina.

Tato žádost zůstala bohužel viset u našeho předsedy, bývalého vězně Jáchymova, odsouzeného na pětadvacet let, avšak velkoryse **omilostněného** komunistickým režimem. Vůbec nevěděl, za co byl odsouzen, nebyl si vědom žádné viny. Komunisty po této zkušenosti považoval za moudřejší než Boha, který prý ví vše, co je, komunisté prý vědí i to, co není a v tom spočívá obrovské nebezpečí pro svobodu a život člověka. Vyprávěl mi o tom, jak to v této věznici vypadalo. Vězni museli pod přísným dozorem tvrdě pracovat v uranových dolech. Někteří z nich přežili hrůzy nacistického koncentračního tábora, v tomto komunistickém teroru však to štěstí neměli. Mou žádost o přijetí Baroška a Bročka do Kolektivu hrdinů socialistické práce náš předseda kategoricky zamítl a přikázal mně o tom mlčet, protože jak přijetí této žádosti a postoupení na vyšší místa, tak i její zamítnutí by mu soudruzi mohli vyložit jako sabotáž, a to by znamenalo zbývajících deset let Jáchymova. Barošek a Broček mne doprovázeli. Seděli a naslouchali předsedovi. „To bys přece, Patriku, těmto inteligentním klukům neudělal, abys je vtlačil do této komunistické elity v uvozovkách.“ Štěknutím dali oba kluci najevo, že se zamítnutím jejich vlastní žádosti plně souhlasí.

V sousedním jednotném zemědělském družstvu „Vstříc komunismu“ byl předsedou absolvent WUML, to je Večerní univerzity Marxismu-Leninismu. Hlavním předmětem zde byla matematika. Absolventi byli připravováni na zkrácení cesty ke konečné zastávce socialismu, to je ke komunismu. Tento předseda se o psí osiřelá děvčátka otcovsky staral, dojičkám nařídil dávat jim třikrát denně teplé mlíčko, včelař jim měl vylepšovat stravu včelí kašičkou. Měl s těmito fenkami samozřejmě vysoký socialistický cíl. V této souvislosti se dal do náročných matematických výpočtů, které vedl takřka celý týden, až mu nakonec zbyla číslovka 3. Dál se už počítat nedalo, za týden spotřeboval prakticky všechen matematický materiál. Výsledek tedy měl, ale nevěděl, co znamená. Dal se znovu do náročného přemýšlení, a po třech dnech zjistil, že jeho výsledek znamená tři vteřiny, a po dalších dnech namáhání mozku dospěl k závěru, že tyto tři vteřiny znamenají zkrácení cesty ke komunismu o tuto matematickou veličinu díky jeho třem psím děvčátkům, jež byla už tělem i duší zapojena do budování socialismu.

Kapitola čtvrtá

21. Srpen 1968

Uvažovali jsme o tom, že pozveme naše německá děvčata k nám na návštěvu. Velká politika nám však náš velký plán řadových občanů překazila.

Z dvacátého na jedenadvacátého srpna bylo na nebi slyšet temné dunění. Byl to počátek okupace, která se během dne snesla na vozovky a do měst. Tanky a nákladní vojenská auta bratrských armád Varšavské smlouvy plnila všechny hlavní silnice, na některých sovjetských tancích seděli za kulometry vojáci, dívíce se, proč jim lidé hrozí pěstmi a nikdo po nich nestřílí.

David za mnou přiběhl se slovy: „Je to v háji, všechno je ztracené.“ Já na to bezmocně: „Svět to odsoudí.“ – Jako branci jsme neustále poslouchali rádio v očekávání, že budeme vyzváni k obraně vlasti, ale nedočkali jsme se. Prezident Ludvík Svoboda nařídil jako vrchní velitel armády všem vojenským útvarům, aby zůstaly v kasárnách a zachovaly klid. Přesila byla obrovská, ozbrojený odpor by vedl jenom ke zbytečnému krveprolití bez nejmenšího úspěchu. Domněnky, že Bundeswehr, to je západoněmecká armáda, nám pomůže, byly milné. Taková pomoc by vedla automaticky ke Třetí světové válce a to všichni v této věci zodpovědní dobře věděli.

„Co teď?“ zeptal se David, jakoby očekával konkrétní radu. Odpověděl jsem: „Musíme rychle jednat. Svobodu, kterou jsme za Dubčeka získali, jsme právě ztratili. Půjdeme ji hledat na Západ.“ „Jsme ale branci. Třeba budeme vyzváni k obraně vlasti,“ nadhodil David. „Pokud budeme vyzváni, tak zůstaneme a budeme bojovat jako lvi,“ podotkl jsem s pocitem rozhodnutí deseti atmosfér v mé mladistvé hrudi. Preventivně jsme ihned zasedli za stůl a učinili v tomto směru první krok. Obrátili jsme se na naše děvčata ze Stuttgartu s prosbou o pozvání, na jehož základě jsme mohli obdržet cestovní pas podle stále platných předpisů, a opustit republiku. Odpověď přišla na devátý den po odeslání našeho dopisu. Mezitím jsme stihli podepsat několik protestních listin odsuzujících okupaci vlasti. Zažádali jsme si o cestovní pasy, čekání však bylo spojeno s velkým napětím, obávali jsme se totiž, že okupanti buď obsadí hraniční přechody, jak tomu bylo u celé řady důležitých veřejných budov, a nebo zakáží vydávání cestovních pasů. Československé úřady jednaly rychle, zdržení nastalo spíše

u německého zastupitelství na francouzském velvyslanectví. Při udělování víz měli hodně žádostí, a tak se náš odjezd z republiky opozdil až takřka do poloviny prosince.

Kapitola pátá

Zakotvení v nové vlasti

Odjeli jsme z naší vesnice ve dvě hodiny v noci, obávaje se, že by nám to nějaký Stalinovec – bylo jich tam pár – mohl nějakým způsobem překazit.

Rozloučili jsme se s rodiči, kteří byli vytrženi ze spánku, podáním ruky, a vyjeli směrem na Západ. Padající sníh nám stopu Wartburgu zasypával, jakoby nám tím Nebe chtělo říct, že se brzy nevrátíme. Hraniční závoru nám otevřeli českoslovenští vojáci se samopaly na zádech. Vstoupili jsme do světa, o němž jsme nic nevěděli, a tak bylo pro nás vše, co jsme viděli, nové a zajímavé: silnice, domy, auta. Byl to svět úplně jiný než na který jsme byli doma zvyklí, doprava na křižovatkách byla dokonale řízena, zjednodušená všude semaforey, pravidlo přednosti zprava včetně protisměru jsme vůbec nepotřebovali, bylo by to pro nás asi poslední zapojení mozku před srážkou uprostřed křižovatky.

V Mnichově jsme přenocovali v autě, silný mráz nám úplně zastřel okna, záclony jsme tedy nepotřebovali, mrzli jsme mohutně, natáhli na sebe všechno, co jsme měli po ruce, zavazadla a dokonce i láhve s kořalkou. Chovali jsme jedno velké přání: Spát v teplé postýlce.

Do Stuttgartu jsme jeli dálnicí, kde nám došel poslední benzín. Policisté, kteří právě projížděli kolem, se nás ochotně ujali, poradili nám, že docela nablízku se nachází benzinová pumpa, kam mne s kanistrem dopravili. Zpět jsem doklusal pěšky. Jízda po dálnici pro nás byla při hustém a rychlém provozu vzrušujícím stresovým zážitkem, nebyli jsme na to zvyklí. Po 250 kilometrech jsme opustili dálnici výjezdem na Stuttgart. Vjeli jsme do města, které nám svou polohou připomínalo Prahu, leží totiž taky v kotlině, je ale obklopen ze tří světových stran zalesněnými pahorky, jenom východní strana je volná. Hledali jsme adresu našich děvčat, mapu města jsme neměli, Stuttgart ležel pod sněhem. Po několika dotazích jsme dospěli k cíli. S našimi blondýnkami, které vystoupily po našem příjezdu z domu, jsme se přátelsky objali, vnesli svá skromná zavazadla dovnitř, vytáhli malé dárečky a zasedli v obývacím pokoji do křesel a připili si na setkání. Naše děvčata byla velmi zvědavá na to, jak jsme prožili a zpracovali první dny okupace. Šlo jim o osobní zážitky, poněvadž byla německými

sdělovacími prostředky o všem podrobně informována. Jejich matka nám připravila švábské národní jídlo, jednalo se o kyselé zelí, uzené žebírko a špece, to je silné krátké nudle.

Obyvatelé Stuttgartu a země Badensko-Württemberské se nazývají Švábi, patří podle zařazení římského historika Tacituse ke kmenu Alemanů, což znamená dnes ve španělštině „Němců“. V Angličtině se Němci nazývají Germáni, v Německu jsou však Germáni Němci, jež žili za dob římské expanze před dvěma tisíci lety, a německé slovo „deutsch“ pochází vlastně z italské z období středověku. Švábi jsou nesmírně pilní a pracovití a tak si mohou dovolit dokonce tvrdit, že německý úředník musí sníst ráno dvě housky, aby pracoval alespoň žaludek. Na toto tvrzení mají i patent přímo u Ministerstva práce. Německý úředník totiž požívá velká privilegia, dostává plat celý měsíc dopředu, bez ohledu na to, zda se práce vůbec dožije. Na tom ale vůbec nezáleží, protože byl jmenován úředníkem na celý život (auf Lebenszeit).

Ke spánku nás naše hostitelky uložily do postele jedné z nich, zatímco ony spaly rovněž společně. „Třeba by se to dalo i prohodit,“ šeptali jsme si s Davidem po uhasnutí světel v domě, ale bylo by to zbytečné, protože jsme byli po cestě velmi unavení, a usnutí při milování jsme považovali za těžký přestupek. Po probuzení příštího dne jsme v prvním okamžiku nevěděli, kde se nacházíme, a když jsme si to uvědomili, skončily definitivně naše úzkostlivé obavy ze zavření hranic. Zaradovali jsme se. Poté jsme oba vstali, oholili se, očistili si zuby, umyli se, natáhli ponožky a kalhoty, oblekli košili a svetr a zasedli u stolu. Čekali jsme mlčky, po vstoupení domácích jsme zdvořile pozdravili: „Guten Morgen!“ (Dobré ráno!) a mlčeli dál až do okamžiku, kdy nám byla předložena snídaně, housky s máslem a marmeládou a kakaem.

Do jídelny vstoupila i matka, zeptala se nás, jak jsme se vyspali, odpověď byla kladná.

Matka nás seznámila s tím, že Švábi jsou nejpracovitější na světě a že mají už v patách Japonce. Uvědomili jsme si ihned, že v Československu se buduje Socialismus, a zde se maká. Zarazilo mne, že v této rodině nebyli muži. Vysvětlení podala matka. Její manžel zemřel krátce po válce, kde si

podlomil zdraví. Její bratr – byli dvojčaty – padl u Stalingradu, podle jejích slov zemřel, aby mohly všechny národy žít. Po těchto slovech sklonila hlavu a upadla do hlubokého smutku. Pokusil jsem se jí projevit soustrast.

Děvčata nám vyložila program na celý den. Po snídani jsme vyrazili na cizinecký úřad, kde nám bylo uděleno povolení k pobytu na delší dobu. O politický azyl jsme prozatím nežádali, neboť jsme doufali – naděje umírá naposled – že se okupace Československa bratrskými armádami do dvou let „posere“ a že se opět vrátíme. Problémy nám na německých úřadech nikdo nedělal, sklízeli jsme spíše sympatie, jež pramenily z ubité svobody pod pásy a koly vojenské přesily. Seznámili jsme se s hlavním nádražím Stuttgartu, jeho hlavní ulicí, která se nazývá Königstrasse, v překladu: Královská ulice, seznámili jsme se i s jeho centrem, to je Zámeckým náměstím (Schlossgartenem).

Dozvěděli jsme se, že Stuttgart byl založen asi před 1000 lety a jeho jméno znamená v plné formě Stutengarten, to je Kobylí zahrada. Po Druhé světové válce leželo celé město v troskách, které byly vyvezeny na jedno místo, čímž vznikl velký kopec, který byl zalesněn a na jeho vrcholu vztyčen obrovský dřevěný kříž, před nímž jsme poklekli a pomodlili se za oběti bombardování Stuttgartu. David se jako křesťan ujal slova: „Bože, prosíme Tě za všechny válečné oběti tohoto krásného města Stuttgartu a za všechny oběti války na obou stranách. Proměň jejich utrpení v radost a pojmi je do své milující náruče.“ Poté jsme vstali a setřepali sníh z kalhot. – Stuttgart, jako každé německé velkoměsto, byl masivně bombardován, jeho obyvatelé prožívali peklo na zemi, sypaly se na ně bomby, jež měnily toto krásné město a jeho typickou architekturu v trosky, život ve smrt. O vánocích jednoho pozdějšího roku války se k tomu přidal i napalm. Tuto hrůzu přesto převážná většina obyvatel přežila.

V roce 1968 – od války uplynulo teprve 23 let – válka přežívala ještě v živé paměti příslušných generací. I samotní Němci byli jednou z největších obětí Hitlerova **šílenství**, zločinu a bezohlednosti.

Z tohoto pahorku, hrobu předválečného Stuttgartu, nás děvčata vyvezla ve svém Volkswagenu – náš Wartburg považovala za traktor – na jižní stranu Stuttgartu, kde jsme vystoupili na vysokou televizní věž, odkud byl krásný pohled na celé město, ležící v zasněžené kotlině obklopeno lesy.

Večer jsme navštívili vánoční trh. Jednalo se o vánočně vyzdobené dřevěné domečky sloužící jako prodejní krámký různého zboží, táhnoucí se od Zámeckého náměstí ulicí až na náměstí před radnicí. Bylo tam plno lidí. Nejdříve jsme si se svými děvčaty všechno prošli a pak zabrali místo u jednoho domečku, kde se prodávalo svařené víno (Glühwein). Naše hostitelky to zatáhly, víno bylo výborné. Stuttgart je vinná oblast, na jehož jižních a východních svazích leží vinohrady. – Svařené víno nám ohromně chutnalo, jeho skořicovou vůni jsme vydechovali do mrazivé noci, tulíce se k sobě, jasné nebe bylo hustě poseto hvězdičkami, zasněžené modré oči pod dlouhými řasy mě správně oslovily: padl první polibek, chutnal svařeným vínem, které nám stoupalo do hlavy. Měli jsme najednou oba pocit, že jsme zamilovaní. Moje děvče mělo na sobě králičí kožíšek a nádherně hrálo. Odvážil jsem se i ke slavnému výroku: „Miluji tě. (Ich liebe dich.)“ „Já tě miluji taky. (Ich liebe dich auch),“ zazněla odpověď.

Vánoční trh patří k německým specialitám, zvyklostem tradice. Dokonce i vánoční stromeček pochází původně z Německa.

Dostavil se Štědrý večer. Porazili jsme kapra a stáhli kůži, stejně, jak jsme to dělávali v naší rodné vesnici. I zde patří kapr na rozdíl od Ameriky a Anglie, kde se pochutnává na krocانovi, k vánoční večeři. V rodině nebyl otec, ten si, jak jsme se hned po příjezdu dozvěděli, ve válce a následujícím zajetí podlomil zdraví a po návratu brzy zemřel. Scházela zde tedy mužská ruka, kterou jsme s Davidem nahradili. – Pod stromečkem jsme našli po dvou párech ponožek, neuniklo totiž pozorným očím našich děvčat, že se nám klubou palce a tak potřebujeme nutně nové ponožky. Po večeři, prohlídce dárků a krátkém zdrímnutí, jsme vyrazili na půlnoční – sníh nám křupal pod nohama – do blízkého kostelíka, který se pozvolna naplňoval. Začala mše, zpívalo se zde podobně jako ve vlasti: „Tichá noc, přesvatá noc“ a „Nesem vám noviny z Betlémské krajiny“, jenom jinými slovy, kadidlo dráždilo při dýchání, takže se několik věřících rozkašlalo a rozsmrkalo, podle slov Davida, jako vždy v naší rodné vesnici.

Vánoce uběhly jako voda a vrátila se všední realita, otázka bydlení a práce. Najednou jsme ze všeho dostali strach a „vtrhli“ do kanadského konzulátu, nacházel se ve Stuttgartě, adresu jsme si vyhledali v telefonním seznamu jedné telefonní budky. Byli jsme konfrontováni konzulem, urost-

lým pohledným mužem středního věku, typickým Anglosasem, který nám svým šibalským úsměvem a přímým pohledem napovídal, že o nás už vše ví a zná, co chceme, ale že z toho stejně nic nebude. Když jsme mu vyložili své přání emigrovat do Kanady, položil nám otázku, co chceme jako pasťář a zahradník v Kanadě dělat, když leží pod sněhem, místy až dva metry. Přiznávám, že na tuto otázku jsme nedovedli odpovědět, hbitě jsme vstali, poděkovali – celý rozhovor probíhal v angličtině – a odešli, cupitajíce po drobných schůdcích k východu budovy.

Děvčata nás poté ubytovala ve svém malém apartmá mimo Stuttgart s doporučením, že tam můžeme všechno sníst a vypít, byly tam velké zásoby. Jeli jsme tam podle mapy s klíčkem v kapse, nechali jsme si cestou poradit jedním policistou, který svou uniformou a svým vzhledem připomínal Dobrého vojáka Švejka.

V apartmá jsme vystoupili na balkón a přemýšleli o tom, co budeme s našim povoláním v Německu jenom dělat, navzdory pracovnímu povolení. V Socialismu se vážala jistota práce na rčení: „Lopatu ti nikdo neveme.“ Bylo tím míněno, že komunisté z této práce nevyhodí, i když jim člověk nepřikyvuje, jim oddaně neslouží a nic od nich neočekává. Zde v Západním Německu šlo o pouhou odbornost. Zatoužili jsme tedy po lopatě, i zde bylo potřeba pomocné dělníky, nedočkavě jsme pátrali po nějakém obchodě, který by prodával nářadí tohoto druhu: lopaty, krumpáče a další, a měli jsme úspěch. Takový obchůdek jsme objevili přímo ve vesničce našeho bydliště. S láskou jsme si toto nářadí ohmatávali, připadalo nám velmi lehké, lopata mi připadala jako pírko a David hodnotil krumpáč jako musí váhu. Naplnil nás příjemný pocit jistoty, měli jsme radost a dobrou náladu, kterou nám však vzápětí sních překazil, když nás napadlo: „V zimě se kanály nekopou.“ Vrátili jsme se znepokojeni do apartmá. Sotva jsme za sebou zavřeli dveře, zazvonil telefon. Byla to naše děvčata, která nám oznamovala, že mají pro nás práci v jednom stuttgartském koncernu. Měli jsme se příštího dne v určitou hodinu dostavit do osobního oddělení i s pasy. Učinili jsme tak podle návodu. Podepsali jsme ihned pracovní smlouvu, museli jsme se však podrobit matematickému testu, jednalo se o základní početní úkony: sečítání, odčítání, násobení a dělení. Zvládli jsme to dobře a rychle. Díky tomu, že jsme už tehdy mluvili naprosto bez chyby němec-

ky, jsme se dostali na dobrá místa: David do laboratoře, kde analyzoval slitiny kovů, především mosaze a hliníku, zpočátku se to dělalo chemicky pomocí platinových elektrod a kyseliny dusičné, brzy ale David obdržel velký nový přístroj o rozměru dvou skříní na prádlo, byla to úplně nová technika provádění analýzy slitin fyzikální cestou elektroanalýzy a určovaly se současně všechny kovy ve slitině na rozdíl od chemického rozboru. Zvláště velký podíl železa byl v hliníkové slitině nežádoucí, podporoval zřejmě praskání výrobků. Tato analýza trvala jenom několik minut, podle tabulek bylo možné provést korekturu, která byla vzdušnou poštou přes potrubí zaslána do slévárny. Tento provoz běžel na tři směny, pracovalo se ve dvou. Celé oddělení mělo asi dvacet zaměstnanců, kteří se o přestávkách setkávali ve větších skupinách ke svačině. Někdy jsem se k tomuto kolektivu připojil i já, nic mi to ale nepřineslo, Davidovi taky ne, protože jeho kolegové mluvili švábským dialektem, kterému jsme zpočátku vlastně vůbec nerozuměli.

Švábi jsou velmi šetrní a pracovití. V jedné z jejich hezkých rytmických lidových písní, které prezentoval chórový dirigent Fischer po celém Německu, se zpívá v dialektu: „Pracovat, pracovat, stavět domky a nedívat se po děvčatech. Schaffe´, schaffe´, Häusle baue´ und net nach den Mäde schaue!“ Koncerny jako je Bosch, Mercedes a Porsche jsou jasným důkazem velkých schopností a geniality tohoto německého kmene.

Já jsem se umístil jako mazač strojů, měl jsem k tomu pumpičku, sadu vazelin a mazací plány lišící se od sebe podle druhu stroje. S touto výbavou jsem se pohyboval jako svobodný pán po areálu výrobních úseků fabriky. Všude jsem se setkával s cizinci, ve slévárnách, kde se vyráběly odlitky vstřikovacích pump pro osobní automobily, u běžících pásů, kde se výrobky montovaly.

Jednou jsem byl přivolán na osobní oddělení jako tlumočník. Bylo tam narváno, u každého okénka stál úředník, který pocházel ze země dělníků, jež přijímal, hlavně z Turecka, Jugoslávie a Itálie, ze Španělska a Portugalska. Těmto dělníkům se říkalo „Gastarbeiter“, to je dělníci jako hosté. Tito vyráběli, já jsem mazal stroje, David dbal na kvalitu materiálu výrobků, Němci vyvíjeli, organizovali, prodávali a samozřejmě i platili. Období konce šedesátých a pak počátek a průběh sedmdesátých let bylo obdobím sil-

ného ekonomického růstu, na jehož plodech se podíleli i pracující, odbory požadovaly každý rok pětiprocentní zvýšení platů, prodloužení dovolené, na kterou se dostával příplatek, a třináctý plat, neboli vánoční (Weihnachtsgeld). Nezaměstnanost takřka neexistovala, státní, zemské a komunální pokladny byly přeplněné, budovalo se ve všech oblastech, stavěla se metra ve městech, školy, nemocnice, starobince, sociální úřady byly velkorysé, bylo z čeho rozdávat. Davidův šéf byl doktorem chemie, pracovitý a svědomitý člověk, stále přemýšlel a zdokonaloval, své podřízené dobře vedl. David byl v tomto kolektivu jediným cizincem. Zatímco moje jméno znělo podle německé výslovnosti stejně jako v češtině, znělo jméno David jako české slovo „dávit“, to je chytit pod krk a dávit. V kolektivu však byl velmi oblíbený a tak nikdo neměl důvod ho dávit a přitom zadávit.

Kapitola šestá

Nezhojené rány války

Zatímco materiální postižení války bylo v Západním Německu už zcela odstraněno, přežívaly škody na zdraví těla i duše. Bylo vidět muže bez ruky, někteří se mi stěžovali na zdravotní potíže žaludku. Mnohá zranění se ukrývala v duši a projevovala se svým způsobem. Potkal jsem nedoslýchavého muže, sluch ztratil jako dělostřelec u Stalingradu. Tento nedostatek vyrovnával svým způsobem nedoslýchavého. Co slyšel špatně, to si opravil, co slyšel slabě, to domyslel, a co neslyšel vůbec, to si doplnil. Byl podezíravý, pouhý pohled jeho směrem a pohnutí rtů uvedlo tohoto válečného veterána do stavu pohotovosti. Jeho přirozený šarm zkreslovaly omrzlé uši z obklíčení u Stalingradu.

Setkal jsem se s jedním mužem, který se neúnavně věnoval zdravé funkci svých vnitřních orgánů, kterou svědomitě podporoval příslušnými čaji a homeopatickými prostředky. V aktovce měl každý den tři termosky, jejichž obsah podle svého plánu pravidelně střídal. Měl na paměti naprosto všechny orgány: srdce, plíce, játra, ledviny, žlučník, slinivku břišní a nepřehlédl ani slezinu. Když měl pocit, že některý z nich zanedbal, tak z toho byl zcela zdrcený, očividně trpěl. Někdy byl i při práci jakoby duchem nepřítomný, přemýšlel svědomitě o tom, zda učinil pro zdravou funkci svých orgánů opravdu vše, a nebo co by v této věci mohl ještě zlepšit a zdokonalit. Byl si taky plně vědom toho, že ten nejdůležitější orgán nosí v hlavě. Tomu se věnoval výlučně mimo pracovní dobu. Nejdříve se po návratu z práce ponořil na hodinu a půl do hlubokého spánku, kterým se cítil vydatně posílen, a pak se proběhl půl hodiny lesem, kde čerpal dychtivě kyslík. Prý to posiluje mozkové buňky. Z toho jsem usoudil, že tento apoštol zdraví, jak jej jeho přátelé nazývali, chtěl mít nejenom zdravé, ale i silné mozkové buňky. Alkohol nepil, byl absolutním abstinentem. Obával se toho, že by požitím alkoholu i v té nejmenší dávce mohl hrubě ublížit svým milovaným játrům a nebo zabít nejmíň jednu mozkovou buňku a to by ho velmi bolelo. Svěsil by nad touto ztrátou na dlouhou dobu hlavu a ponořil se do hlubokého smutku, jakoby navždy odešel někdo z kruhu jeho blízkých příbuzných. Přitom si byl plně vědom toho, že zabíjení mozkových buněk alkoholem je naprosto bezbolestné a příjemné, že se při tom zpívá a tančí, ba dokonce

i radostně vyskakuje a výská. Odmítal tento dualismus života, do něhož jsme vrženi, a zatímco si uvědomoval ztrátu mozkových buněk rozveselených a roz dováděných „bláznů“, měl dojem, že jeho vlastní mozkové buňky se nadměrně množí, přičemž se ho zmocnil blažený pocit spokojenosti a opojení štěstím.

Druhému muži válka vzala životní vitalitu a chuť do práce, které kladl pasivní odpor jednoduše tím, že v ní neúnavně usínal. Tento postválečný syndrom posiloval i jeho věk. Byl to muž staršího věku, kolem šedesátky, doma provozoval se svou ženou zemědělství, musel ráno brzy vstávat, poklízet a dojit, a tak si chodil do práce odpočinout. Dokázal prospat celou směnu vsedě, ne však v jednom kuse, protože se potřeboval i najíst a napít červeného vína, a to pravidelně každý den sedmkrát za směnu. Jedl výhradně jenom produkty z vepřového masa, kuře by si dal podle názoru jeho spolupracovníků jenom v případě, že by vyrostlo na hřbetě vepřáka. Probudil se k jídlu vždy podle nějakých vnitřních hodin naprosto přesně a pravidelně. Jeho spánek byl zcela zdravý, netrpěl dvěma hlavními poruchami, neschopností usnout a bezdůvodným procitáním. Někdy prodléval v hlubokém spánku, kterému udával rytmus hlasitým chrápáním, jež v něm vyvolávalo sny, aby ho odpoutaly od pozvolného procitání. Při příjemném snu se jeho obličej rozzářil štěstím a blahem, což projevoval úsměvem a cukáním svých mozolnatých selských prstů, vypadal přitom jako batolátko, když se však jednalo o takzvanou můru, celý se zamračil, koulel strašidelně očima a skřípal někdy i zuby a občas do toho vykřikoval: „Feuer, Feuer“, což znamená v překladu „oheň“ vojensky „palba“, v jeho hlase scházel vykřičník, takže to neznamenal: „Palte!“, jednalo se o palbu nepřítele při rychlém ústupu jeho jednotky před ruskými kaťušemi, nebo jak je nazývali němečtí vojáci, před „Stalinovými varhanami“. – Samozřejmě, že jeho pracovní náplní nebyl jenom spánek a jídlo a pití, alespoň to nestálo v popisu jeho práce. Jeho úkolem bylo opatřit razítkem a podpisem dodací faktury materiálů. Po vydatném spánku a několika údery razítkem a črty nečitelného podpisu jeho směna skončila. Osvěžil si obličej studenou vodou, urovnal před zrcadlem na hlavě pár vlasů a vyrazil s úsměvem do práce domů.

Jeho spavost nebylo třeba utajovat ani před šéfem, protože se o ní všeobecně vědělo, byla vlastně příčinou jeho přeložení ze skladu, kde jednou před vánočními svátky usnul a byl dozorem závodu po ukončení pracovní doby uzamčen. Bylo po něm vyhlášeno i pátrání. Bylo nutné ho přeložit, musel spát pod dozorem.

David se mi jednou svěřil: „V tomto případě by mě ani nekonečná řada čestných komunistů nepřesvědčila o tom, že dělník v kapitalismu je vykořisťován, jak se to hlásá v takzvaných socialistických zemích.“

Tento pracovník samozřejmě budil dojem, že je zavalený prací. Dodávkové faktury nechal rozložené na stole tak, že tvořily hromadu, která čekala až do poslední půlhodiny směny, aby byla odklizená. Jednou se dokonce i rozhněval proti Nebi a Bohu, který se pečlivě staral o jeho pole, setbu mu nechal vzejít včas, pravidelně ji zavlažoval tichým deštěm, seno mu sušil sluníčkem a vemená kraviček plnil neustále teplým mlíčkem. Jeho spravedlivý hněv proti Nebi a Bohu však vzplanul naprosto oprávněně. Právě jsem mazal mimo náš koncern v nějaké fabrice stroj. Když se hlavní šéf vkradl po špičkách k jeho pracovnímu stolu, u nějž pokojně spal, aby ho neprobudil a položil mu nějaké papíry informačního charakteru tiše na stůl, a pak se zase po špičkách vykrádal z této místnosti, musel ve spánku z toho něco vytušit a tak otevřel náhle zvědavě oči dokořán. Stihl zahlédnout bílý plášť prchajícího šéfa. Byl tedy přistižen. Tato skutečnost jej šíleně rozzlobila a tak to odnesl Pánbůh i s jeho sídlem. Vstal, vytáhl ze stolu kladívko a tloukl jim do stolu se slovy: Himmel, Herrgott! – Himmel, Herrgott!... Protože jsem slyšel od dětství klet chlapy v Československu stejným způsobem, i když jsem do chvíle, než jsem se naučil německy, nevěděl, co tato slova znamenají, měl jsem za to, že tento rozhněvaný pracovník mluví česky a trvalo mi dobrou chvíli, než jsem se vzpamatoval a všechno pochopil.

Kapitola sedmá

Těžká rána osudu

Když jsme začali pracovat, odstěhovali jsme se po krátké době z apartmá našich děvčat, s nimiž jsme už mluvili vážně o sňatku, zasnoubili se a začali bydlet v jednom domově pro svobodné mladé muže. Za svými děvčaty jsme chodili obden. Byli jsme tak hluboce zamilovaní, že jsme totálně zapomněli na praktické milování. Došlo mi to až nyní při psaní. I to se někdy stává. Samozřejmě, že by nás každý Don Juan za toto pochybení obvinil ze ztráty rozumu.

Blížil se konec druhé zimy, kterou jsme prožívali v německém exilu ve Stuttgartě, když Davida zasáhla tvrdá rána osudu. Jeho snoubenka ztratila v levotočivé zatáčce kontrolu nad svým vozidlem, Volkswagenem Broukem, vyjela přímočaře ze zatáčky, narazila do stromu a zranila se při tom tak těžce, že při převozu do nemocnice svým zraněním podlehla. Byl to pro nás s Davidem mimo jiné důvod, abychom se oblekli. Zakoupili jsme si nové černé obleky, černé ponožky, černou kravatu a bílou košili. V pohřebním průvodu jsme kráčeli ihned za rakví v první řadě, kterou tvořila matka, po její pravici kráčela její dcera, tedy moje snoubenka a já, po její levici David sám s věncem v rukou, na němž stálo česky: „Medvídek své kočička“. David svou snoubenku učil česky. Chtěla se naučit i větu: „Kočička má ráda svého medvídka a medvídek má rád svoji kočičku.“ David jí vyhověl.

V pohřebním průvodu se mi v hlavě rodily různé myšlenky, snažil jsem se jako ateista pochopit smrt. Davidova snoubenka byla uvězněna v rakvi, její milující srdce stálo, nebyl v něm život, ztratila vše, co k němu patří: sňatek, svatební noc, manželství s jeho radostmi a starostmi, noci milování a případné mateřství. Nic z toho nezůstalo. Navždy odešla. Ale kam? Do světla věčného **života**, jak věří křesťané? Nebo do tmy věčné **smrti**, jak se domníváme my ateisté? Odpověď jsem si zůstal dlužen.

Když jsme dospěli na hřbitov, nosiči odložili rakev, jež byla během kratičké doby zasypána věnci. – Po krátkém obřadu byly věnce rozebrány, rakev odhalena a spuštěna do hrobu. David se rozplakal a rozvzlykal spolu s pozůstalými, já jsem se snažil ze slušnosti a ohledu na mou snoubenku, tedy sestru zesnulé, ovládat, drala se mi však nezadržitelně do vědomí

smuteční píseň: „Hřbitove, hřbitove, zahrado zelená, do tebe padají nejdražší semena“ a s ní i slzy, snažil jsem se je potlačit, ale marně. Na rozloučení jsme posypali rakev hrstkou hlíny a odebrali se mlčky domů.

Po pohřbu jsem se se svou snoubenkou ze solidarity s Davidem rozešel. Ta to plně pochopila a brzy nato se šťastně vdala.

Celá tato skutečnost nám vzala naději na životní jistotu, kterou jsme v našich německých děvčatech našli a ztratili. Dostali jsme se do prostoru nejistoty, kde nám scházel směr a cíl života.

Kapitola osmá

Kratší noha a nebo jenom obyčejné kulhání

Bydleli jsme spolu ve stejném pokoji se svým krajanem Vénou, který byl pouze o jeden rok mladší než my. Hned po jeho příchodu jsme si povšimli, že je zamilovaný až po uši. Komunikoval s námi zásadně jenom v básních. Chodil s jednou Italkou, jednou ze tří sester, dvě starší byly jednovaječná dvojčata. Věna byl však zamilovaný do mladší. Kdekoliv se se svou láskou pohnul, byla mu dvojčata v patách jako tělesná stráž. Tyto dvě černovlasé krasavice byly všudypřítomné, seděly vždy vedle své sestřičky po obou stranách a stále se usmívaly. Věna chtěl se svou nesmrtelnou láskou být konečně sám a tak nás požádal, abychom obsadili levé i pravé křídlo a tím mu jeho nesmrtelnou lásku zpřístupnili, aby ji mohl konečně alespoň jednou něžně pohladit. Nám se do toho moc nechtělo, protože jsme měli pocit, že nás Věna do něčeho nutí. Vymlouvali jsme se, že jsme hoši z vesnice a že nevíme, jak se to s děvčaty dělá. Mimo to jsme měli handicap, kulhali jsme už delší dobu přechodně po těžkém úrazu na jednu nohu. Asi za deset minut se Věna vrátil s básní napsanou pro nás, jejíž název byl příznačný: „Malá abeceda pro pohlavní analfabety“. „Podle sebe soudím tebe,“ podotkl jsem tiše. Věna má slova přeslechl a začal ihned přednášet:

Milenec a milenka se navzájem obejmou a k sobě přivinou.

Když milence nohy zeslábnou, tak si lehne.

Milenec se k ní sehne a po chvíli se rozvine plodná spolupráce.

Ovšem, je-li úplně po všem, milenec bez váhání vstane,

natáhne si kalhoty, utáhne řemen a vykročí domů.

Pokud je některá z jeho noh kratší, tak odkulhá.

Já jsem v tom nespatořoval naprosto žádný problém, když jsem s klidem v duši prohlásil: „No a co? Když odkulhá, tak zase přikulhá.“

Byli jsme tedy zvědaví, kdy milenec zase přikulhá. Odpověď byla jasná: „Brzy“. Věna nám slíbil, že nám odpoví zase básní. Zatím nám nabídl jenom její titul: „Rychlé přikulhání milence ke své milence“. Obsah této básně nám zůstal až do dnešního dne dlužen. Věna nám text malé abecedy pro

pohlavní analfabety předal, my jsme si jej složili, vložili do kapsy od kalhot a odkulhali.

Nechali jsme si všechno projít hlavou a příštího dne jsme se vydali do místa, kde se Věna opět setkal se svou láskou. Byl to sál, ani nevím jakému účelu sloužil, byli tam i nějací mladí Italové a Italky. Začali jsme si s Davidem namlouvat, že máme štěstí na dvojčata, že je to náš osud. Po příchodu do sálu jsme se rozhlédli a začali „naše dvojčata“ obkulhávat. Zařadili jsme do naší strategie přibližování mávání těmto děvčatům pravou rukou ve výši očí na způsob Mistera Beana. Naše dvojčata na to reagovala zvláště, začala se chichotat, při tom stáhla cudně hlavu mezi ramena. Po posledním obkulhání jsme namířili přímo k nim. Když jsme se přiblížili asi na dva kroky, dvojčata náhle vstala, uchopila mladší sestřičku za ruku a utekla s hlasitým smíchem Bůh ví kam.

Věna tomu přihlížel s otevřenými ústy a nadal nám do dřeváků. Od-poutali jsme okamžitě Věnovu pozornost od akutního problému, že jsme argumentovali tím, že jeho báseň pro pohlavní analfabety nám vůbec nepomohla, protože nemáme kratší nohu, i když oba kulháme. Věna však nadále tvrdil, že máme. Odvedl nás k jednomu italskému krejčímu, strýcovi jeho lásky, aby nám přeměřil nohy. Tento krejčí nám připomínal českého herce Efu, měl taky tak obrovský nos, který mu překážel v měření. Jeho tolerance mezi pravou a levou nohavicí obnášela celé tři centimetry, jak o tom informovala jeho špatná pověst. Do této jeho dovednosti vkládal Věna naději, že vyhraje i sázku o naši kratší nohu. Vsadili jsme se o 20 marek, o které jsme hned přišli u krejčího. Čirou náhodou zjistil, že nemáme ani jednu nohu kratší, a hned si honorář odebral z Věnovy ruky z prohrané sázky. Odešli jsme všichni zklamání, byli jsme však s Davidem rádi, že nám tuto službu zafinancoval Věna ze své kapsy. Italský strýček krejčí o této sázce věděl, potřeboval z Věny vytáhnout 20 marek, které mu půjčil na dárek pro svou neteř. Věna tento dluh odmítal splatit odvoláváje se na to, že je to v rodině.

Ještě musím prozradit, jak k našemu kulhání vlastně došlo. V té době před rokem jsme ve Stuttgartě přelezli plot ovocné zahrady a vylezli na třešeň. Na třešni jsme se cítili opravdu doma, připomínala nám dětství v naší staré vlasti za kopečky Šumavy. Třešně byly zralé a výborně chutnaly. Na-

jednou se pod námi zlomila větev a už jsme letěli dolů. Sotva jsme dopadli, odemykal majitel zahrady branku. Utíkat jsme nemohli, na těžce zlomené noze to opravdu nejde. Majitel nás přivítal kupodivu přátelsky, dělal si starosti o naše zdraví, poskytl nám první pomoc a zavolal sanitku. Poděkoval nám za to, že jsme si zajedli trochu třešní a že všechno nesklidili jako každý rok ptáci. Do sáčku nám natrhal ze zlomené větve třešně na cestu do nemocnice. Pokud jsme si prý při přelézání plotu roztrhli nohavici, tak ať tam klidně necháme kalhoty, jeho švagrová nám je zašije. Jako hoši z vesnice jsme byli schopni přelézt každý zahradní plot, aniž bychom na něm zůstali viset za nohavici. Taková nešikovná nehoda se nám nemohla stát. Já jsem si však nohavici roztrhl při pádu ze třešně, svlekl jsem kalhoty, jeho švagrová mi je sešila a přinesla do nemocnice. Byla právě vizita. Prohlásila, že mně nese právě kalhoty a ať si na ně dám příště dobrý pozor. Těmito slovy mě tato pohledná zralá žena pasovala na muže. Byl jsem povýšen bez zásluhy. Celý přítomný nemocniční personál mně od tohoto okamžiku začal na rozdíl od Davida vykat. Neunikl jsem i automatickým uctivým poklonkům lékařů, u některých se sklonem hlavy doprava, u jiných doleva. Středem se mi klaněly jenom zdravotní sestry. – Následkem tohoto těžkého zranění jsme oba dlouho kulhali.

Kapitola devátá

Chtěli jsme se radovat, poněvadž jsme byli velmi smutní

Jednoho jarního sobotního dne na nás dolehl hluboký smutek, až se nám z toho draly slzy do očí. Navzájem jsme si postěžovali. Byly to okamžiky hlubokého bolu. Proto jsme se rozhodli, že se vydáme do města za zábavou. Centrum města, jež skýtalo pobavení pro každé přání, nebylo daleko. Chtěli jsme si taky zatančit, nebo jak jsme tomu tehdy říkali, zatrsat. Věna nám to vřele doporučil, že prý když smícháme tanec s kulháním, vznikne z toho při trsání výborný koktail.

Byl teplý večer budící pocit jara a velkou touhu po lásce. Kráčeli jsme všichni tři bez konkrétního cíle. Poněvadž jsme město prozatím příliš málo znali, obrátili jsme se na jednoho chodce, asi třicetiletého muže, s následující nepřímou otázkou: „Promiňte prosím, jsme smutní, velmi smutní a hledáme místo, kde bychom se mohli radovat.“ „Kde byste se mohli radovat?“ zeptal se tento mladý muž, v jehož obličej se zjevilo překvapení a několik otazníků. Byl očividně zaražen: „Hledáte tedy radost pozemského života?“ zeptal se nejistě. „Ano, hledáme radost pozemského života,“ odpověděli jsme jednohlasně. Mladý muž nejdříve pohlédl k nebi, pak se ale vrátil pohledem i v myšlenkách zase na zem, prohlédl si nás od hlavy až k patě, poškrabal se rozpačitě za uchem a poslal nás do nějakého „Tříbarevného domu“ neboli „domu radosti“. Vysvětlil nám cestu slovy a posunky, málem jsme se u toho roztančili, když jsme si to v myšlenkách opakovali a vštěpovali do paměti: Doprava, doleva, doprava, doleva, nahoru a dolů, doprava, doleva, doprava, doleva a tak dál. – Mladému muži jsme srdečně poděkovali za vzácnou informaci, rozloučili jsme se a rozběhli k našemu cíli. Věna utíkal první, byl ve výhodě, protože nekulhal, a my s Davidem oddaně za ním. Snažili jsme se odstranit závažnou nejasnost. Šlo o to, zda se jedná v německém slově „Freudenhaus“ o dům radosti nebo dům radostí, tedy o jednotné a nebo množné číslo, německy Freude a Freuden. Zatímco já jsem písmeno n chápal jako množné číslo, považoval David toto n ve složeninách ženského rodu určujícího slova za pouhou výplň mezery. Byl jsem tím poněkud zklamaný, mé nadšení sláblo, když jsem si uvědomil, že mně z té radosti zůstane jenom třetina,

až se o ni s Davidem a Vénou podělím. Přesto jsme uháněli dál směrem k cíli, očekávali jsme tanec a zábavu. Najednou jsme stáli před našim vy-touženým Tříbarevným domem. Vrhli jsme se nedočkavě dovnitř a utíkali do prvního poschodí, přeskakující dva schody, abychom tam byli dřív a nic nepromeškali. Očekávali jsme úplně něco jiného než co jsme spatřili. V dlouhé chodbě mezi dveřmi stála děvčata, lehce oděná jenom ve spodním prádle, které svou nedbalostí napovídalo a nabádalo k milování. Dav mužů procházel chodbou, někde byly dveře zavřené, tam se právě pracovalo neboli milovalo, tu a tam někdo vystoupil z pokoje s rudým obličejem jakoby po vydatném doušku červeného vína, jiní zákazníci zase vstupovali do pokojů s bledým obličejem, aby mohli zčervenat. Pokoje byly hezky zařízené, jednalo se o koženou garnituru jako u manažerů v nejvyšší etá-ži. Záchody zde pro zákazníky nebyly, chodilo se na balkón horní strany budovy otočené do dvora, kde se močilo do betonového žlabu s vývodem do okapové rýny, která moč s vysokým obsahem pohlavních hormonů od-váděla do veřejné kanalizace. Zápach vcházel při otvírání dveří do chod-by, mísil se s teplým vzduchem, potem zákazníků a výpary obnažených ženských těl. Prostitutky byly internacionálně zastoupeny, zákazníci však mimo Němce pocházeli převážně ze zemí hostujících dělníků. Platilo se 30 marek za jedno číslo, při celonoční objednávce cena podstatně vzrostla.

Naše štěstí v exilu spočívalo ve svobodě a náš blahobyt v dostupnosti banánů, ovocného jogurtu a čokolády. Vydělávali jsme si počátkem sedm-desátých let 5 marek 50 na hodinu a kilo banánů stálo 1 marku. Ihned jsme si s Davidem spočítali, že jedno lehkomyšlné překročení prahu pokoje a sundání kalhot v tomto domě odpovídá 30 kilogramům čerstvých baná-nů, nebo 60 čokoládám, a nebo 90 ovocným jogurtům. Když jsme si toto množství živě představili, zatočila se nám z toho příjemně hlava, náš zájem o radost klesl na nulu a začali jsme se upřímně těšit z našeho smutku.

Véna dostal od jedné sympatické holky třetinovou slevu: „Ty, pojď sem, dvacet,“ zašvitořila svůdně jako siréna. Véna této nabídce neodolal, přijal ji jako kompliment, přešel si levou rukou frajersky účes a ztratil se nám z očí. My jsme s Davidem pokračovali až ke konci chodby v chůzi, nikterak jsme nespěchali. Uplynuly sotva dvě minuty a tu jsme byli svědky prvního incidentu. Véna vyletěl z pokoje, zakopl o vlastní nohu a natáhl se mezi

zákazníky. Vzápětí ho dohonily jeho boty, které si sundal ještě před kalhotami a které mu prostitutka vrátila po jeho vyhození. Při opuštění pokoje nespotřeboval ani jednu kalorií. V tomto podniku se totiž platilo na rozdíl od restaurace předem. Věna po pečlivé prohlídce všech kapes zjistil, že nemá ani vindru. Omlouval se, že si zapomněl peněženku doma, to mu však sexuální pracovnice nechtěla uznat a jednoduše ho bez další diskuse vyhodila. Přesto se mu však z tohoto domu nechtělo.

Uvědomili jsme si s Davidem, že se nacházíme v bordelu. Taková instituce v socialistickém Československu existovala jenom v přeneseném významu, jak jsme často už od dětství slyšeli od chlapů nespokojených s komunistickým režimem a budováním Socialismu v nesvobodě. Jednalo se o tři druhy bordelu: Svinský bordel, komunistický bordel, ten třetí se z důvodů slušnosti neodvažují vyslovit. – Protože ale není kreativním produktem tohoto románu, tak to řeknu: Byl to „kurevský bordel“. David upadl do nadšení: „Toto je ale opravdový bordel. Jeho zakladatelé měli Ducha Svatého.“ „Víš, Davide,“ pokusil jsem se zchladit žár jeho nadšení, „já jsem ateista, ale Duch Svätý nemůže jako Zdroj Moudrosti podporovat bordel.“ David si sáhl pohotově na pravé ucho a dodal: „Máš pravdu, Patriku, úplně jsem to přehlédl. Když se tento bordel zakládal, tak Duch Svätý měl buď opušťák, nebo byl na dovolené doma v Nebi.“ Asi se tento Duch Moudrosti snesl i na nás, když jsme nad schodištěm do přízemí uvažovali. Davida tento Duch přitom upřednostnil, když pronesl: „Kde je pošlapána Moudrost, tam se rodí hřích.“ Načež jsem dodal: „A kde je pošlapána Láska, tam se rodí Zlo.“

Po těchto úvahách se mi v tomto domě udělalo špatně, měl jsem pocit, že omdlím, a tak jsme sestoupili do přízemí, kde se nacházela u okénka matka bordelu. Byla to objemná, asi stopadesátikilová žena, její obličej vyzářoval strašnou přísnost a ukrutný hněv, hlas se jí strašlivě chraptivě chvěl, když nás oslovila: „Tak co chlapečci, odcházíte jako spokojení zákazníci?“ David na to: „Vůbec ne.“ „Jak to?“ rozkřičela se. „Tak vy jste ani nepřekročili práh!“ „Ne,“ odpověděl jsem zase já. „A ani si kalhoty nesundali!“ zařvala zlostně. „Ne,“ odpověděl David tenkým hláskem. „A to proč?“ vyzvíдалa. Byla řada na mně: „Protože jsme hledali pannu, a žádnou tady nemáte.“ „Co to slyším za hlouposti! Do sta hromů!“ zaláteleřila, vtláčila si obě ruce

do boku a dupla si pravou nohou tak mohutně, až se pod námi zachvěla zem jako při zemětřesení. Celý bordel se otrásl ve svých základech. Dostali jsme strach. Pokoušel jsem se Davida brzdit, aby ji již neprovokoval, sobě jsem nařídil mlčení, aby se tato „máma“ náhodou nerozhodla nám jednu vrazit. Po jejím úderu bychom určitě skončili v nemocnici, neboť i její něžné pohlazení by silně zabořelo. Dokázala by nám úplně předělat obličej, z našeho rovného nosu by jedním hmatem vyrobila vrtuli. Zatímco se mně roztřepala kolena, cvakal David zuby, jakoby ho zachvátila zimnice. Mezi tím tato dáma bordelu zmáčkla nějaký knoflík a vítězně prohlásila: „Tak, vy jste v našem domě způsobili veřejné pohoršení (öffentliches Ärgernis). Za chvíli tady bude policie.“ Ulekli jsme se a silně zbledli. Zmocnila se nás třasavka. Pokusili jsme se o útěk, tato obluda nám to ale v poslední chvíli překazila. Rafla nás oba za ruce, mě za levou, Davida za pravou, a přitáhla nás silným trhnutím k sobě. „A je to v háji. Já se z toho pobliji. Tak to je ta radost, kterou jsme sem přišli hledat,“ pronesl David zoufale. Já na to lakonicky: „Co naděláš. Ironie osudu. Musíme se s tím smířit.“

Na policii jsme dlouho čekat nemuseli, přijela s houkačkou jako k nějaké brutální vraždě. Vstoupil dovnitř mladý policista s dlouhými vlasy, které měl vzadu svázané do culíku. Doprovázela ho policistka, mladá holka, oba blondáci, hezký uniformovaný pár, pěkně k sobě pasovali. Odpor jsme při zatýkání nekladli. Mě se ujala policistka, Davida její kolega, přiložili nám želízka, ruce jsme jim přitom napřáhli zdvořile, poslušně a úslužně až pod nos, želízka cvakla, matka bordelu jim ještě něco vysvětlovala, a pak nás vyvedli ven směrem k autu. – Do policejního auta se nikomu dobrovolně nechce a tak je třeba pomoci. Policie si k tomu vynalezla dva hmaty: uchopení za paži levé ruky pravou, vložení levé ruky do záhlaví výtržníka s přitlačením v tomto místě před vstoupením do auta. Tím se pachatel při svém zatýkání uctivě pokloní. U policistů leváků se celá procedura tohoto donucovacího prostředku mění o 180stupňů. Moje policistka byla velmi jemná, její něžný hmat jsem pociťoval jako pohlazení lásky, dostal jsem chuť se s něhou této výkonné státní moci pomazlit. Políbil jsem si prsty pravé ruky a tento polibek jsem sfoukl něžně na rty policistky. Ta si jej se rtů odstranila erotickým způsobem svým jazykem.

Projeli jsme městem, před policejní stanicí jsme vystoupili a vešli dovnitř. Moje něžná policistka na nás jednomu kolegovi požalovala, že jsme v Tříbarevném domě způsobili veřejné pohoršení. Tento si nevrle zabručel pod kníra: „Tříbarevný dům je tu jenom pro veřejné pohoršení.“ Poté si zasedl ke stolu před psací stroj a spustil: „Tak, co jste provedli? Povídejte!“ „Nic. Hledali jsme v bordelu vašeho revíru pannu, ale žádnou tam nemáte,“ odpověděl jsem nevinně. – Policista byl zřejmě absolventem ekonomického gymnázia a tak mu neuniklo, že jsme našim činem Tříbarevný dům asi ekonomicky poškodili, neboť podle jeho jednostranného výkladu mentality zákazníka by takový dům už nikdo nenavštívil. David mu ale odvětil, že kdyby nabízeli samé panny, čekaly by tam celé fronty trpělivých zákazníků. Já jsem si položil otázku, kdo z nich měl jenom pravdu. Těžko říct. Policista však byl tímto argumentem očividně znejistěn, poškrabal se rozpačitě za uchem, jakoby tím chtěl říct: „Už mě má,“ pak ale odhodlaně prohlásil: „Měl bych vám dát pokutu. Každému sto marek.“ Trhlo v nás jako u obžalovaného při vynesení rozsudku trestu smrti. Uvědomil jsem si celou ztrátu a vykřikl: „Pro pána krále! To je sto kilo banánů!“ Tato ztráta se v mé duši okamžitě zabsolutnila, život pro mne začal ztrácet smysl a už jsem se v myšlenkách dával na útěk. Vtom vstoupil do výslechové místnosti šéf policejní stanice, starší muž působící dobráckým dojmem. Ve své kanceláři si pootevřenými dveřmi všechno vyslechl, pohlédl na nás a zavelel: „Laßt sie laufen!“ Česky: „Pošlete je domů!“ Poděkovali jsme a vyletěli odsud jako ptáčci z klece. Najednou jsme zjistili, že už nekulháme. V myšlenkách jsme se samou radostí vrátili do svého dětství, kde jsme jezdili jakože na motorce a nebo létali. Zvedl jsem ze země kousek pohozené větve, která mi sloužila jako říditko motorky, našlápl jsem ji pravou nohou, zavrčel brmbrm, povolil spojku, přidal plyn brrrrrr a rychle odjel. David chtěl být zase vždycky pilotem a tak roztáhl ruce jako křídla a odletěl. Cestu domů jsme našli bez problémů, ani nevím jak.

Kapitola desátá

Vénovo podivuhodné bádání

Véna udělal to, co neměl nikdy udělat. Svěřil se svým spolupracovníkům, že si vykonal výlet do Tříbarevného domu. Samozřejmě, že Tříbarevný dům byla všeobecně známá firma, a tak ho jeho spolupracovníci škádlili a vyzvídali, co se v tomto domě dělá. Véna to po svém vyhazovu nevěděl přesně, ale slíbil, že jim to zjistí. Nejdříve si tím začal lámat hlavu sám, pak si ale jednoho dne po práci zašel do hospody, kde bylo možné potkat emigranty po roce 1948, to je po komunistickém převratu. Véna nás k tomuto setkání taky pozval. Měli jsme štěstí, seděl tam už jeden veterán, muž středního věku, nesnesitelně strašidelně se mračil. Byl to starý mládenec. Nikdy jsem nevěděl, jak se jmenuje, znal jsem ho jenom od vidění a to mi úplně stačilo. Přisedli jsme si všichni tři k jeho stolu, objednali si po pivě, a Véna zahájil své podivuhodné bádání. Prý hledá nějakého poradce v pohlavních otázkách. „Prosím tě, co to povídáš. Něco takového vůbec neexistuje,“ namítl náš veterán. David se bez dovolení vmíchal do rozhovoru slovy: „Véno, vůbec tě nechápu. Ty jsi nám přece ve své básni: Malá abeceda pro pohlavní analfabety všechno vysvětlil. Když milence nohy zeslábnou, tak si lehne. Vzpomínáš si ještě na pokračování?“ „Nevzpomínám!“ odsekl Véna podrážděně. David mu chtěl napovědět: „A co teď udělá milence?“ „Nevím!“ protestoval Véna. Tato nevědomost z trucu vyzvala Veterána ke slovu: „Tak já ti to povím. A pak si k ní milence lehne.“ Toto moudré prohlášení náš veterán zdůraznil zvednutím pravé ruky až nad hlavu a nataženým ukazováčkem přistál na stole, jakoby tím chtěl přitlačit milence k milence. Poté se odvrátil od Vény na levou stranu, přehodil si pravou nohu přes levou, opřel si levou ruku o hranu stolu, nadvzedl pravé rameno na důkaz vítězství až k uchu a zahleděl se do rohu hospody. Véna se však tímto jeho vítězstvím nenechal nikterak zviklat. Prohlásil: „Nejsem přesvědčený o tom, že si k ní lehne.“ Veterán se natočil zpět k Vénovi a klidným hlasem se ho pokusil znejistit a zviklat, vložil do svých slov na první pohled dokonce i porci štiplavé ironie: „Prosím tě, co to povídáš? Snad si před ní neklekne? Ty jsi ještě příliš mladý, hloupý a musíš se hodně učit.“ „Máte pravdu. O to mně právě jde,“ potvrdil Véna. „Tak utíkej do zoologické zahrady, do Wilhelmy,“ radil mu veterán, „je to odsud 300 metrů, tam

uvidíš malé velbloudy, lenochody a chameleóny. Pak se sem vrať a řekni mi, zda to tato přihlouplá zvířata dělají správně a nebo potřebují poradce v pohlavních otázkách.“ Nato se od Vény odvrátil na pravou stranu, přehodil si levou nohu přes pravou, vložil levou ruku do klína, jakoby ho někdo kopl do břicha, nadzvedl levé rameno na znamení totálního vítězství až k uchu a zahleděl se jako chameleón do opačného rohu hospody. Ani tuto zopakovanou vítěznou pózu Věna neuznal za svou porážku, vůbec ním neotřásla. Sledoval dál neochvějně a cílevědomě své podivuhodné tušení. Byla to u něj pouze zpožděná infantilní pohlavní zvědavost a nebo se za tím skrývalo něco víc?

Když se k našemu stolu přišourala obsluha s otázkou, zda si dáme ještě jedno pivo, Věna odmítl, zaplatili jsme a následovali ho jako v hypnóze domů. Veterán si poručil další pivo, aby zapil své vítězství.

Doma nás Věna informoval o tom, že Československo má nejlepší pivo na světě, nejlepší dechovku a do třetice všeho dobrého nejlepší poradce v pohlavních otázkách. A Věna byl už mnohem dál než jsme očekávali. Měl už zjištěnou adresu jednoho z těchto expertů. – Vytáhl si ze šuplíku dopisní papír, položil obě paže na stůl a dal se do přemýšlení. My jsme si vařili čaj. Když dopsal, tak nás oslovil, abychom si jeho dopis vyslechli. Začal číst:

Vážený pane!

Obracím se na Vás se záležitostí, která mě velmi trápí. Před týdnem jsem si zde ve Stuttgartě vykonal výlet se svými kamarády Davidem a Patrikem do takzvaného Tříbarevného domu. Bylo tam hodně děvčat ze všech koutů světa, která své vnady nikterak neskryvala, spíše naopak. Když nás některé z těchto děvčat zvláštním způsobem pohlavně povznese, jsme ochotni se uhodit bolestně přes kapsu. Po překročení prahu následuje sundání kalhot, a teď se ptám, co se bude dít dál?

Děkuji Vám za Vaši radu a zůstávám se srdečným pozdravem.

Váš Věna

Tímto dopisem jsme byli s Davidem přímo ohromeni. Nikdy bychom to do Vény neřekli, že umí tak krásně psát. My bychom něco takového nedovedli, i kdyby nám někdo nabídl celou tunu banánů. David pronesl:

„Véno jsi borec. Umíš perfektně psát.“ Véna odpověděl s nádechem hrdos-
ti: „Jsem taky básník.“ „Ty jsi básník?“ podivil se David. „Jsem, no a co?“
„Nic,“ odpověděl David. Já jsem se ujal po Davidovi slova: „Véno, děkuje-
me ti za to, že jsi ve svém dopise na nás pamatoval a taky nás uvedl.“ „To je
samozřejmé. Co bych pro své kámoše neudělal,“ podotkl velkoryse.

Příštího dne Véna zaběhl s dopisem na poštu, a začal se těšit na odpo-
věd. Po týdnu, kolem jedenácté hodiny večer nám někdo zaklepal na dveře
pokoje. Véna šel otevřít. Přede dveřmi stál pošťák s dopisem pro Vénu.
Na dopise byly dva lístky s nápisem EXPRES. Českému poštmistrovi
se asi přilepil jeden navíc na prsty, a po tichém zanáčování jej přirazil pěstí
na obálku, což německý pošťák pochopil jako důraznou výzvu k rychlému
běhu. „Utíkej!“ „Utíkej!“ a tak k nám doběhl v tuto noční hodinu celý
uřícený. Véna našemu pošťákovi podal ihned čistý ručník, aby si setřel pot
z čela. Sotva odešel, otevřel Véna třesoucíma se rukama dopis a podal mi
jej, abych četl. Četl jsem vestoje:

Milý Véno!

*Děkuji Vám za důvěru. Vůbec bych se tím na Vašem místě netrápil, pro-
tože ta věc, o kterou Vám jde, Vám v Tříbarevném domě v žádném případě
neuteče. Není to divoký zajíc, ale kočka domácí. Proto vemte do zaječích Vy
dříve než překročíte práh a sundáte si kalhoty, neboť útěk z tohoto domu bez
kalhot by neudělal dobrý dojem.*

*S přáním všeho dobrého se s Vámi loučí Váš oddaný poradce v pohlavních
otázkách.*

„Já jsem z tohoto dopisu úplně paf,“ prohlásil jsem a dodal: „Vůbec tomu
nerozumím.“ David se změnil v jasnovidce a pohlédl do daleké budouc-
nosti, když pronesl: „My to nikdy nepochopíme.“ Véna mu skočil do řeči:
„Ano, vy pohlavní analfabeti to nikdy nepochopíte, ale já ano. Já se budu
pohlavně vzdělávat.“ Véna to neměl vůbec zapotřebí, protože byl už tehdy
nadměrně vysoce pohlavně vzdělaný. Dovedl věrně napodobit všechny
milostné písně velryb. Velmi jsme ho za to obdivovali.

Véna nemusel na své vzdělávání v pohlavní oblasti dlouho čekat. V Zá-
padním Německu vyvedl ve stejném roce sexualitu z její tradice temna ně-
jaký Oswald Kolle. Napsal řadu knih a natočil několik filmů. Toto období

se dá nazvat sexuální revolucí v německé společnosti. Do kina začalo chodit moře lidí, mladých i starších. Došlo i k novelizaci téměř puritánského mravního zákonodárství. Přesto pokládám Věnu za zakladatele moderní sexuální nauky s její malou abecedou pro pohlavní analfabety.

Sotva upadlo naše setkání s Tříbarevným domem do zapomenutí, příběhl David s informací, že má dojet z Československa do Stuttgartu návštěva, a sice dva autobusy. Jednalo se o Hrdiny socialistické práce a Přátele Sovětského svazu v důchodě. Na programu měli jeden bod, a to byl Tříbarevný dům. Ústřední výbor komunistické strany Československa jim tuto instituci chtěl prezentovat jako dekadenci kapitalismu. Samozřejmě, že tento dům neměl s politikou nic společného. Zřizovateli šlo pouze o zamezení šíření pohlavních nemocí a uspokojení přirozených potřeb hostujících dělníků. Pracovní síla musí být zdravá a duševně vyrovnaná.

Tito velcí Hrdinové a Přátelé v nás probudili zdravé vlastenecké cítění. Sešli jsme se všichni tři, já, David a Věna a dohodli jsme se na tom, že tyto komunistické hosty důstojně přivítáme. Vybrali si tedy z bohaté kulturní nabídky Stuttgartu jenom Tříbarevný dům. My bychom jim samozřejmě doporučili Stuttgartský balet, který tehdy patřil k nejlepším na světě. K naší uvítací akci jsme pozvali i další členy československého exilu. Věna jako básník nám pomáhal formulovat naše myšlenky.

V den příjezdu těchto „hrdinů“ a „přátel“ jsme se odebrali ke vchodu Tříbarevného domu. Na obloze se rozpínala krásná duha.

Když se přišourali blíž, zeptal jsem se jednoho z nich, proč mají tak napečované kapsy od zimních kabátů, zda si náhodou nepřivezli celoživotní úspory, aby je v tomto kapitalistickém domě radosti prohýřili. Tak tomu nebylo. V levé kapse měli kapesníky na smrkání, v pravé lékárničku s léky proti vysokému tlaku a celé řadě jiných neduhů. Můj informant si ihned poskytl první pomoc. Vyndal z pravé kapsy stříkačku a zapudil s ní úspěšně astmatický srdeční záchvat.

Uvítací řeči se ujal David: Vážení a milí hosté! Československý exil Vás jako Hrdiny Socialistické práce a Přátele Sovětského svazu v důchodě srdečně vítá. Velmi si vážíme toho, že jste už konečně v důchodě. (Ozývá se potlesk exulantů.) Jste živými svědky naděje, že naše společná vlast bude brzy svobodná. (Potlesk se opakuje.) Velmi si ceníme i skutečnosti,

že Vás přitahuje daleko víc něco jiného než symbol komunistické diktatury, to je srp a kladivo a to dokonce ještě ve věku vysokého krevního tlaku. (Potlesk.) Překonali jste tím slabomyslnost ideologie a stali se Hrdiny a Přáteli rozumu, pravdy a svobody. (Opět potlesk.) Přitom zvedl Věna nad hlavu plakát s příslušným komunistickým symbolem, srpem a kladivem, na jehož protější straně se nacházel Kunderův kosočtverec. Tento symbol konkrétní přirozenosti člověka navržený a vyzdvižený našim sexuálním badatelem Věnou byl věrným protikladem omezenosti mocenské propagandy komunistické diktatury.

Poté se ujal slova československý vedoucí této podivuhodné výpravy. Měl na sobě doplňky svazácké uniformy: „Soudruzi! Odoláme statečně této kapitalistické návnadě a odrazíme odhodlaně útoky nepřátel socialismu a zrádců naší socialistické vlasti. Uchopíme se navzájem pevně za ruce, aby se nikdo z nás neztratil. Uvnitř se chováme ukázněně. Obnažená děvčata před otevřenými dveřmi neohmatáváme. Nikterak se nevzrušujeme, aby nás nevynesli na nosítkách. Náhlému a neplánovanému pohlavnímu vzrušení se vyvarujeme nejlépe tím, že během celé prohlídky pocítujeme neúnavně velkou radost nad úspěchy naší socialistické vlasti a myslíme přitom stále na Lenina. Zůstaneme v okamžiku tohoto kapitalistického pokušení všichni věrni Marxismu-Leninismu. Následujte mne soudruzi!“

Soudruzi poté zmizeli v domě radosti. David přilepil na vchodové dveře plakát s nápisem: „Top secret!“ Ukázal na něj prstem a poznamenal: „Přísně tajné!“ Nato jsme se všichni rozešli.

Kapitola jedenáctá

Obětní beránci

Po svržení Dubčeka začala v Československu takzvaná normalizace, na niž doplatilo několik set tisíc československých občanů. Normalizace byla podporována příslušnou propagandou. K tomuto účelu jsme byli vybráni i my s Davidem. David za mnou doběhl s českými novinami, které zakoupil na stuttgartském hlavním nádraží. Začal mi k mému údivu předčítat o nás dvou:

OSTRAŽITOST A BDĚLOST

Začalo to zcela nevinně. Bylo to v roce 1967, kdy se u nás schylovalo ke kontrarevoluci a kdy na plné obrátky začala pracovat nepřátelská propaganda v zahraničí.

Západní Němci k nám pilně jezdili zvláště v roce 1968, kdy naši obrozenci jim otevřeli všechna vrata takzvanou humanistickou politikou s lidskou tváří. Tak někteří z nich si otočili kolem prstu Patrika Silvestra a jeho kamaráda Davida. Potřebovali se s nimi domluvit na tom, jak upláchnout za hranice a případně pomáhat našim nepřátelům bojovat proti našemu socialistickému zřízení. – „Co tomu říkáš Patriku?“ zeptal se David. „Vůbec nic. Pokračuj!“ „Dobře. Poslouchej!“ Tak od nějakých slečen ze Západního Německa dostali pozvání, aby k nim přijeli na návštěvu. – Možná americká, anglická i německá nepřátelská propaganda těmto lidem, z nichž doslova tahají rozumy pro boj proti nám, alespoň dočasně dobře platí. Jakmile bude tomu konec, vyhodí je na dlažbu a nebo zavečou do sběrného tábora. Tedy ze zdánlivě nevinného přátelství byla z toho emigrace a to je trestný čin, který tito mladíci spáchali.

V nedávno vyšlé brožurce „Operace Československo“ je popsána takzvaná operace LYAUTEY. Cíle, metody a formy této operace vypracované anglickou rozvědkou a dlouhodobě uplatňované proti socialistickým zemím, nás zaujaly proto, že i u nás se dopad této operace projevil, nebo ještě projevuje.

Rudé právo 8. dubna minulého roku psalo zeširoka o cílech imperialistických zemí vůči zemím socialistickým, jak si je představuje antikomunista Brzezinski v sedmdesátých letech. Jedním ze zájmů nepřátel socialismu

je vytvořit široký rámec spolupráce Východ – Západ v hospodářských, kulturních a diplomatických dohodách a přitom vytvářet atmosféru liberalizace dlouhodobě a nenarazit na odpor v socialistických zemích.

U některých lidí to skončilo s přátelstvím s podobnými lidmi jako u Patrika Silvestra a Davida, kteří si je zpracovali, aby naši socialistickou vlast zradili a stali se pomocníky v boji proti vlastnímu lidu.

Široce se u nás opět rozvíjí cizinecký ruch. Naši lidé jezdí za hranice našeho státu. Přejeme si jen, aby všude na každém kroku cítili radost nad úspěchy naší socialistické vlasti, aby se nedali zmást nepřitelem a zrádci a aby svým vystupováním čestně ohajovali dobré jméno naší Československé socialistické republiky. – sp –

„Zahod' to Davide! Je to lautr nesmysl a lež,“ doporučil jsem Davidovi. „Já si to schovám na památku,“ namítl David a dodal: „my své pány dobře známe. – Nevím Patriku, co jsme té neznámé americké, anglické a německé nepřátelské propagandě měli vyzradit, když jsme houby věděli a houby víme a nikdy se nás nikdo na nic neptal.“ „Víš, Davide, já bych si nevzpomněl ani při křížovém výslechu, jaké milostné vztahy existovaly v mém stádě oveček, kde jsme měli tři berany.“ „Dovedu si to představit,“ ujistil mě David. Sám na tom nebyl lépe, protože si jako zahradník nedokázal vzpomenout, kolik včela v komunistickém Československu opiluje za jeden den květů.

David se zamyslel a rozpovídal: „Víš, Patriku! Když mého pána a Boha Ježíše Krista někdo v zajetí udeřil do tváře, tak se ohradil: Proč mě biješ? Toto proč vyslovil za všechny nevinné oběti násilí a Zla. Podle tohoto příkladu budeme bojovat slovem za Pravdu, Svobodu a Dobro. Byli jsme k tomu vyzváni samotným Zlem.“ Povzbudil jsem ihned s nadšením Davida: „Tímto Proč? musíš probodnout i komunistickou lživou propagandu: Proč lžete? Ptají se Patrik a David?“ „Hned to napíši a odešlu normální poštou, aby to nezachytila kontrarozvědka,“ odvětil David.

V České socialistické republice jsme byli za nepřítomnosti, a to jsme měli štěstí z pekla, odsouzeni na pár let odnětí svobody nepodmíněně.

Exil není procházka růžovou zahradou. Všichni emigranti však měli jedno společné: Byla to láska ke svobodě a snaha získat novou vlast. V Němec-

ku to nebylo jednoduché, i když nás Němci přátelsky přijali, ať v privátním životě tak i na pracovišti. Německo však nebylo přistěhovaleckou zemí, a tak v nás přetrvávalo vědomí, že jsme cizinci. Mnozí krajané to řešili další následnou emigrací, někdy až po sedmi letech, do Zámoří. – Zdá se mi, že ztráta vlasti není tak zlá, pokud se podaří najít novou. My jsme s Davidem zůstali věrni Německu. Já jsem se smířil s tím, že žiji v přechodném exilu, David usiloval o to, aby byl akceptován rodilými Němci jako Němec. Svým zevnějškem zapadl, snažil se o přijetí především tím, že zvládl rychle a dokonale německý jazyk, osvojil si německou literaturu a kulturu. Zatímco já jsem se nechal unášet na vlnách Smetanovy Vltavy, nořil se on do hlubin Wagnerovy geniální hudby.

Když jsme se dozvěděli, že německá národnost je vázána na krev a půdu (Blut und Boden), začali jsme v naší naivitě a důvěře uvažovat o tom, že by si David měl jako německý státní občan nechat po cestovním pase vyměnit taky krev. Zpočátku jsme hledali nějakého Němce, který by se chtěl stát Čechem, což by bylo při výměně krve nejjednodušší. Dozvěděli jsme se naštěstí včas, že nová krev se do několika týdnů spotřebuje a je třeba ji nahradit zase novou. I tento problém byl řešitelný. Pravým Němcem se mohl stát tím způsobem, že by si nechal transplantovat německou kostní dřev. David se už viděl na operačním stole, když němečtí politici definovali německou národnost v souvislosti s německými přistěhovanci ze střední a východní Evropy nově. Němec se musí cítit být Němcem. Němectví tedy bylo vyňato z krve a vloženo do duše, nebo jak by to vyjádřil básník, do srdce. Davidovo němectví se ale nacházelo především v jeho vůli. Celý tento těžce řešitelný problém jsme raději položili na led.

Dilema každého uprchlíka vyjadřovaly jeho opětovné sny, v nichž se občas vracel do své staré vlasti, dostal přitom vždy náhle velký strach, chtěl se okamžitě vrátit na svobodný Západ do své nové vlasti, ale nemohl najít cestovní pas a měl v patách esenbáky. Zde si můžeme položit otázku: Co je vlastně pro člověka důležitější? Svoboda a nebo vlast? Odpověď na tuto otázku spočívá v syntéze těchto dvou hodnot: Svobodná vlast.

Kapitola dvanáctá

Posel z Vatikánu

Počátkem sedmdesátých let se jednoho večera ve dveřích našeho pokoje objevil starší prošedivělý pán, nižší usedlé postavy. Byl to nějaký pan děkan vyslán Vatikánem. Přišel za Davidem, že založí ve Stuttgartě Českou katolickou misii. Nejprve nám vysvětlil: „Přišel jsem za vámi z Říma, abyste si plně uvědomovali, že jste neodešli do exilu sami, ale že vás doprovází i váš Bůh.“ Pan Děkan se informoval i na mě. David mě pohotově představil. Prý jsem ateista, protože věrozvěsti Cyril a Metoděj na mě zapomněli a tak mi víra a náboženství nic neříká. Pan děkan svažtil ustaraně čelo.

Byla právě sobota a příští den začala celá akce mši svatou. David mě vzal s sebou. Pan děkan sloužil mši, David plnil funkci ministranta a kostelníka a já jsem zastupoval jako stoprocentní nevěrec Boží lid. Naštěstí se nezpívalo, protože David by měl stále sólo a mohl by zanedbat své ministrantské povinnosti a zapomenout třeba zazvonit a já pokleknout. Od sbírky se taky upustilo. Byl by to marný a zbytečný pokus.

Pan Děkan požádal Davida, aby do příští mše svaté pozval další krajan, což vykonal. „Tak koho jsi mi přivedl?“ otázal se pan děkan. David pohotově představil naši starou gardu: „Patrika už znáte, je tu můj další kamarád Věna, vpravo uprchlík po komunistickém převratu z roku 1948, dále Barnabáš, který slaví neustále své vítězství nad komunismem tím, že nepracuje. V komunismu musí každý pracovat. A nakonec tu mám Pepu. Pepa je bývalý strážce věčného světla v Chrámě svatého Mikuláše v Praze. Utekl dříve než ho komunisté za to zavřeli. Pepa je doktorem pro jadernou fyziku. Jeho požadavek zní: Zničme všechny atomové zbraně dříve než ony zničí nás. Všechny peníze, které vydělá, věnuje těm nejobožejším na tomto světě.“ Dovolil jsem si podle mého cítění kousek štiplavé ironie: „Pepa má velkou budoucnost.“ Pan děkan ukázal prstem nahoru a dodal: „Nahore v Nebi.“

Toto malé hořčičné semínko však brzy vzklíčilo a rychle rostlo. Mše svatá se konala každou druhou neděli v měsíci v kostele jedné německé katolické obce ve Stuttgartě, kde lidí stále přibývalo. Chodili nejenom Češi a Moraváci, ale i Slováci. Aktivní věřící založili farní radu a stali se spolu

s panem děkanem srdcem života této misie. Diecéze Rottenburgská poskytl prostory pro klub a knihovnu a začal se vydávat měsíčník s názvem „Kontakty“. Jednalo se o 3500 výtisků. Po krátké době byla založena celoněmecká farní rada. Klub, kde se krajané po mši scházeli u kávy a koláče, se stal jejich druhým domovem.

Česká katolická misie pořádala během roku zábavy, například v září takzvanou Svatováclavskou, v prosinci Mikulášskou besídku pro děti a v červenci každoroční celoněmeckou krajangskou pouť do městečka Ellwangu, kde byl svatý Metoděj vězněn německými biskupy. Tamější německý starosta tam nechal v první polovině sedmdesátých let zhotovit reliéf tohoto světce, kde krajané zpívali po poutní mši a krátkém průvodě Československou hymnu. Mnozí uprchlíci při tom ronili slzy jako na pohřbu.

Pan děkan a později jeho nástupce, řádový kněz, se starali nejenom o duchovní potřeby svých oveček, ale i o jejich existenční nouze, pomáhali jim při hledání bytu a jednání na úřadech, některé dodatečně křtili a oddávali, poněvadž jim v tom komunismus v Československu bránil.

Po několika letech přišel do Stuttgartu z Itálie slovenský katolický kněz a své stádo oddělil. Přesto však pokračovalo soužití mezi oběma národy, někteří Češi, patřil k nim i David, chodili i na slovenské mše, někteří Slováci zase na české.

Kapitola třináctá

David se chtěl stát pilotem motorového létání

Odstěhovali jsme se z domova a bydleli na privátu ve dvoupokojovém bytě. Ztratili jsme i kontakt s Vénou. Po krátké době jsem se od Davida dozvěděl, že začal pracovat na svém novém povolání. Chtěl se stát pilotem z povolání pro malá letadla a pracovat pro nějakou firmu nebo společnost, která takové služby osobně potřebuje a nebo je nabízí. David dodal odhodlaně: „Zaútočíme především slovem na základy komunistické lumpárny. Poletíme směrem na Prahu ve velké výšce, podletíme komunistický radar tím, že se před československou hranicí vrhneme střemhlav do černých mraků, které proletíme piruetou, abychom neztratili obě křídla. Nad Václavským náměstím shodíme letáky se slovy: Pravda a Svoboda zvítězí.“ „A co když nás sestřelí a uhoříme?“ namítl jsem já. David byl plný odvahy, když mi odpověděl: „Já se nebojím. Bůh mě ochrání.“ „Mě ale neochrání nikdo!“ anuloval jsem jako ateista jeho lehkomyšlnost křesťanského optimismu. Samotná jeho slova o tomto letu proti komunismu u mě vyvolala závatř. Bylo to způsobeno samozřejmě velkou letovou výškou a akrobatickými manévry, které David jako akrobat bezmotorového létání perfektně ovládal a miloval.

Když se mi s tímto plánem svěřil, bylo už všechno v chodu. Moji radu: „Zůstaň raději na zemi. V laboratoři je ti dobře, neprší ti za krk a nemrzneš,“ nechtěl přijmout a uvedl své argumenty: „V laboratoři je člověk zavřený, ve vzduchu pociťuješ absolutní svobodu, pod tebou pomalu proplovává krásná krajina jihozápadního Německa, lesy, pole, louky, zahrady, vesnice, městečka, jezera, pahorky, na nichž stojí lidé a pouští draky, dále řeky a hrady. Z laboratoře daleko nedohlédnu.“ „Jak myslíš,“ odpověděl jsem a položil mu otázku: „Jak to v tvé letecké škole vypadá?“ „Normálně,“ odpověděl klidně, „jedná se o teoretickou část a praktickou, to je létání, jako i v autoškolě, jenže těch pravidel je podstatně méně, musíš hlavně dávat přednost větroňům, když nějaké ve vzduchu potkáš, a než zabočíš doprava nebo doleva, musíš se kolem sebe rozhlédnout, aby nedošlo nahoře ke srážce, neboť tou taková nehoda nekončí, po ní následuje obvykle pád a ten je daleko horší než samotné střetnutí.“ „Všechno si to dovedu jako chodec dobře představit a na uvedených pravidlech bych taky nic nemě-

nil,“ skočil jsem mu do řeči. David hned pokračoval: „Nesmíš narušovat prostory civilního a vojenského létání, které máš uvedené na mapě jako nepřístupné zóny. – Když získám průkaz pro privátní létání a strávím dalších sto hodin ve vzduchu na pedálech, mohu se stát po složení teoretické zkoušky pilotem z povolání. Ovšem má to všechno jeden háček, stojí to hodně peněz, hlavně těch následujících sto hodin.“ „Já tě založím,“ nabídl jsem mu spontánně. „Mám taky něco ušetřené a když to dáme dohromady, tak to zmákněš.“ „Výborně,“ zajásal David: „závratěmi netrpím, létání mě baví, takže mi už nic nestojí v cestě k dosažení mého nového cíle.“

David mě jednou vzal s sebou jako hosta do teoretické výuky. Tato se konala jenom po večerech. Byli tam převážně mladí kluci, pár děvčat, jedno sedělo po Davidově pravici, ale i několik mužů v pokročilém věku, lékaři a advokáti, kteří měli peníze i na privátní letadlo, a mohli se tak vyhnout zácpám na dálnicích. Probíral se právě výpočet úhlu na cíl při bočním větru. Jednalo se o nějaký trojúhelník. Instruktor, bývalý pilot stíhačky z Druhé světové války, se rozpovídal o tom, jak prchal na obloze před ruskými pilotkami, které byly při ústupu fronty na západ v obrovské přesile, přitom prý měly výborné letecké schopnosti a velkou odvalu. Ukrýval se před nimi v mracích. – Tento instruktor byl ohromným pilotem, jak se příštího dne ukázalo. Byla sobota a tak jsem měl opět příležitost Davida doprovázet. Když jsme dorazili na letiště, začalo silně pršet. Instruktor už čekal. Naskočili oba do letounu a odstartovali. Po přistání následoval okamžitě start, neboť instruktor chtěl absolvovat co možná nejvíce startů a přistání, než se na letišti nahromadila dešťová voda a vytvořily se louže, které by další starty zcela znemožnily. – Někdy jsem měl jako divák pocit, že přeletí letiště a přistanou mimo, někdy zase strach, že strhnou plot, blížili se totiž k přistávací ploše příliš nízko. Když byla startovací dráha pokryta vodou, tak toho nechali.

David vystoupil z letounu a zklamaně prohlásil: „Dnes jsem si vůbec nezáležal. Instruktor pohazoval vidlicí řízení jako žonglér kuželkami, já jsem si přitom založil ruce, abych se nezranil, nohy jsem odklidil z pedálů a opřel si bradu o kolena. Před sebou jsem viděl na okně jenom neprůhledné pruhy vody. Lilo i nahoře jako z konve. Při startu jsem se uklidňoval pohledem na otáčkoměr, ve vodorovném letu jsem se ale strašil obavami,

že se za tohoto nepříznivého počasí bude nějaké sportovní letadlo snažit o přistání, ale marně, protože se s námi v příštím okamžiku srazí. Při přistávání se dostavilo nové soužení z nejistoty, že asi přistaneme mimo letiště a nebo v drátěném plotě. Orientace ve všech letových polohách, hlavně při přistávání byla možná pouze bočním pohledem dveřmi.“

O týden později přišel den pro samostatné lety žáků. Byla neděle a dostavilo se hodně pozvaných hostů neboli diváků z kruhu příbuzných nebo přátel žáků. David byl vybrán z jistých důvodů jako první. Před startem do sebe vsoukal narychlo rybí salát a jednu housku, přiběhl k letounu, obešel kolem něj, v několika místech na něco sahal, jakoby prováděl rutinní kontrolu, potočil vrtulí, zamával všem divákům jako americký prezident, naskočil do letounu, zavřel za sebou dvířka, nahodil motor, dal plný plyn a začal nabírat rychlost, až se najednou zvedl a vzdaloval od země. Ve výšce asi třiset metrů provedl levotočivou zatáčku a uvedl letoun do vodorovné polohy, ale neubral kupodivu plyn, aby tak získal cestovní rychlost. – Okamžitě mě napadlo strašné podezření: „To je určitě ten rybí salát. Byl zkažený! Už při startu jej jistě přešedl silný průjem a teď má strašně naspěch.“ Jeho letoun rachotil a řítil se na plný plyn rychlým krokem kupředu jako rozzlobená stíhačka.

Uchopil jsem se okamžitě duchapřítomně záchranné akce. Vytvořil jsem v davu diváků uličku, aby po přistání a rychlém výskoku ještě z jedoucího letounu neztrácel drahocenný čas prodíráním se davem lidí. Když jsem pohlédl k nebi, postřehl jsem ho právě v zatáčce a vzápětí kvůli vysoké rychlosti v letu na zádech. V tom jsem ztratil nervy, skočil do letiště, zvedl ruce nad hlavu a křičel ze všech sil: „Davide neblbni! Pokud jsi měl už něco v kalhotách, tak teď to budeš mít všechno za krkem. To bude mezinárodní skandál.“ Jako kdyby mě zaslechl, zvrtnul letoun hbitě do původní polohy a řítil se na plný plyn k zemi. Instruktor, spolužáci a diváci z toho byli celí vyděšení. Já jsem utíkal zase zpět mimo letištní plochu, vytrhl červený praporek z jejího okraje a dával mu signál, kde se nachází ulička pro rychlé opuštění letištní plochy směrem na WC.

Požadavky, které postižený v některých situacích klade na běh, jsou vysoké. Musí to být zásadně běh, jednoduchý, nesmí to být v žádném případě běh překážkový. Dráha běhu musí být přímá a krátká, nesmí být nikdy

dlouhá a klikatá, hlavně nesmí obsahovat běh za roh, čímž dochází k silnému zbrzdění a někdy i ke smyku a pádu a tím ke ztrátě posledních drahocenných vteřin. Všechna námaha a snaha byla zbytečná. Celý běh končí neúspěšně. Předcházející dramatickou situaci jsme v rozhovoru probrali s jedním divákem samostatných letů, který se dal nakonec na útěk. Vrátil se ale na mé zavolání zpět pro klobouk, který ve spěchu odhodil. Poté už utíkat nemusel. Stačilo odejít. – Velmi jsem však byl překvapen tím, že David můj signál pro rychlé opuštění letištní plochy totálně ignoroval. Když se jeho letoun dotkl uprostřed letiště země, vypnul okamžitě motor a hnal se kolem nás až k drátěnému plotu na jižní straně přistávací plochy, kde se konečně zastavil. David z něj vystoupil, pohládl ho jako Old Shatterhand svého koně, opřel se ležérně o trup nad pravým křídlem a čekal.

Instruktor, který stál takřka vedle mne, se uchopil oběma rukama za hlavu a otočil o 180 stupňů kolem své osy, aby tím vyjádřil totální nesouhlas s provedením samostatného letu. Najednou se všichni žáci jako na povel rozběhli spontánně za Davidem, instruktor za nimi a nakonec i já. David se okamžitě ospravedlňoval, že za nic nemůže, protože plynová páčka vypověděla službu. Dokonce i vypnutí motoru za letu nebylo možné, aby mohl přistát klouzavým letem. Instruktor provedl ihned kontrolu a skutečně tomu tak bylo. Dnes už nevím, zda se plynová páčka zasekla při zatlačení na plné otáčky a nedala vysunout zpět a nebo se odpojila a pohybovala naprázdno dovnitř a ven při plném plynu. Mám však instruktora v čerstvé paměti, jak se chytil zase za hlavu a točil se o 180 stupňů zase zpět, aby anuloval svůj nesouhlas s Davidovým přistáním a tím jej plně rehabilitoval.

Jakmile to Davidovi spolužáci plně pochopili i s možnými tragickými následky, které mistrovsky odvrátil, vrhli se na něj a začali ho vyhazovat nadšeně do vzduchu. Stála nablízku i jeho ctitelka z leteckého kurzu s kytičkou fialek, které natrhala na okraji letiště, poskakovala na místě netrpělivě jako na trampolíně, aby ho mohla konečně obejmout a předat mu tento dáreček příchodu jara.

Mně začala stoupat do hlavy sláva dlouhé letecké tradice naší vlasti. Nejdříve v mé představě odstartoval trenér z Otrokovic, pak následovaly výrobky z Letu Kunovice: větroň, helikoptéry, aerotaxi Morava, několik typů menších dopravníků a nakonec v mé fantazii vzlétl brněnský cvičný

tryskový letoun Delfín k akrobatickému předvedení. – Zdálo se mi, že Davidova ctitelka, která stále ještě poskakovala, jenom o něco víc, začne dělat radostí přemety bez doteku země. Měl jsem chvílemi pocit, že mě opouští přitažlivost zemská a budu všechno pozorovat shora jako skřivánek.

Národní vědomí čerpá svou sílu nejenom z básní a balad, hudby, umění a techniky, ale i z dějin a jejich slavných postav a hrdinů. A tak přišli na řadu i letci v hrdinné bitvě o Anglii, kteří přispěli k záchraně světa.

Tento den patřil opravdu Davidovi. Už jednou ve svém životě si poradil s velmi kritickou situací, a sice jako pilot větroně při dálkových přeletech v Československu. Ztratil výšku následkem studených proudů, snažil se do poslední chvíle vyhledat termiku, aby mohl pokračovat v dostatečně bezpečné výšce v letu. Neuspěl a tak se rozhodl nouzově přistát, dříve než skončí v korunách stromů jehličnatého lesa. Z toho měl šílený strach. Už od věku čtyř let vylezl opětovně až do koruny vysokého stromu – naučil se tomu od jejich kocoura Matesa – a bál se z něho slézt. Museli jej obvykle sundávat hasiči, někdy i s kocourem. Kocour ještě k tomu strachy žalostně naříkal, měl plné kalhoty. Na stromy s výjimkou třešně už přestal dávno lozit, ale strach mu zůstal a tak opravdu v poslední chvíli přistál v bramboříšti. Sběhli se tam taky všichni kluci z vesnice a zapomněli, i ti nejpilnější a nejsvědomitější, na všechny domácí úkoly.

Dostavila se i majitelka pole a chtěla Davida zabít jako obrovského krtka motykou. Co jí to prý dalo práce: vyvézt hnůj, rozházet jej, poorat, povláčet, zasadit brambory, okopat je, ohrnout a teď tohle. – Dopadlo to však nakonec všechno dobře, letoun byl jenom na spodní straně trupu lehce odřený, což si musel David vyžehlit 20 brigádnickými hodinami v aeroklubu. Majitelce pole uhradil škodu dvěma pytli brambor, které jsme si neviditelně ještě před ranním úsvitem odnesli původně z našeho vlastního pole, které násilně okupovalo Jednotné zemědělské družstvo „Rozkvět socialismu“. David tehdy prohlásil, že nám u toho pomáhá samotný Pánbůh. Usoudil to z toho, že mu ten pytel připadal velmi lehký a že s ním dokázal uhánět jako několikanásobný olympijský vítěz Emil Zátopek. Mně jako nevěrci ten pytel připadal těžký, ale přesto jsem s ním pádil jako závodník, aby nás někdo nepřistihl při tomto podle socialistické morálky hanebném činu. Brali jsme s čistým svědomím ze svého. Přesto bychom se dostali

za rozkrádání socialistického majetku, který patřil, jak se otevřeně hlásalo, všem, za mříže. Bylo to podobné jako se svobodou slova. Veřejně si nikdo nic nemohl dovolit říct.

Uplynulo pár let od doby, co jsme shodili pytle s bramborami z ramen, když jsem měl možnost pozorovat Davidův žhavý zájem o letadla při společné exkurzi s jeho žáky na stuttgartském letišti, kde se ve velkém hangáru nacházela privátní letadla různých modelů. Připomínala mi lidi, některá byla tlustá, některá jenom baculatá a nebo pološtíhlá, jiná zase štíhlá. David je ohmatával a s láskou hladil. S některými se určitě v myšlenkách vznesl až nad mraky. Instruktor tu a tam upozornil na zvláštnost těchto letounů. Jednalo se buď o automatické odmrazování nosných ploch, a nebo schopnost letu podle přístrojů. Na další podrobnosti si už nevzpomínám. Když David zahlédl privátní tryskový letoun, asi pro 12 osob, nadšeně zvolal: „Jé, s tím budu jednou létat.“

Já jsem si v souvislosti s Davidovým leteckým kurzem taky něco užil i přímo ve vzduchu. I když měl ještě zakázané se mnou vzlétnout, seděl jsem jednou ve čtyřmístném letounu s Davidem a jeho instruktorem, já na zadním sedadle. Tento instruktor byl ještě poměrně mladý kluk, byl to bývalý pilot vojenského tryskového letounu Starfighteru. Německá armáda ho ale poslala do penze, neboť prodělal zánět srdečního svalu, z čehož se sice zcela zotavil, ale pro fyzické extrémní zatížení nebyl preventivně připuštěn. Přivydělával si jako instruktor v letecké škole. Do Davidova leteckého výcvikového programu patřilo i přistání a start na velkém civilním letišti. Letěli jsme tedy směrem na Echterdingen, to je k civilnímu letišti. Instruktor Davida pochválil, že prý řídí letoun klidně a jistě, že by z něj byl dobrý pilot z povolání. To byla voda na jeho mlýn. Jako na povel se na sedadle vzpřimil a zastřel mi pohled na točící se vrtuli. Posunul jsem se ke středu zadního sedadla, i když mě bezpečnostní pásy táhly zpět.

V blízkosti letiště navázal vzorný žák David spojení s řídicí věží a obdržel povolení k přistání, jež proběhlo hladce. Odjeli jsme z přistávací dráhy na stranu až k letištní restauraci a objednali si všichni skleničku pomerančové šťávy. Odsud byl výhled na celé letiště, na startující a přistávající stroje. Když David spatřil vzlétat obrovský třímotorový tryskový letoun – velké letadlo před tím zblízka ještě nikdy neviděl – vykulil údivem oči, přestal

dýchat a polykat a na jeho rozjasněném čele jsem se mohl dočíst: „To je můj další cíl: Nejdřív kopilot a pak kapitán.“

Po tomto úspěšném přistání a startu následovaly přelety mezi většími vzdálenostmi měst s přistáním na příslušném letišti, nejdříve se tak dělo s instruktorem. David byl nažhavený na samostatné přelety, zdálo se mi, že instruktor mu v kabině jenom zavazal. Dočkal se. Jednoho krásného sobotního dopoledne – taky jsem ho doprovázel na letiště – měl provést samostatný let od Stuttgartu do Karlsruhe, to je na západ, a pak směrem na jih do Donau-Eschingenu, a odsud zpět do východního bodu. V každém bodě měl přistát a provést novou navigační přípravu. Jednalo se o let v trojúhelníku. Instruktor mu řekl: „Posledně jsi, Davide, letěl nejdříve směrem na jih, to je do Donau-Eschingenu, pak Karlsruhe a zpět do Stuttgartu. Tentokrát změníme směr. Poletíš nejdříve na západ, do Karlsruhe a pak na jih, opět v trojúhelníku.“

Okamžitě po příjezdu na letiště v našem sportovním kabrioletu se informoval na směr a rychlost větru, zasedl do trávy, vyhrnul si rukávy, vylovil z aktovky list papíru, nějaké geometrické pomůcky a vypočítal navigační cíl na Karlsruhe. V Karlsruhe měla celá tato procedura proběhnout před odletem na Donau-Eschingen znovu.

David vyskočil z trávy a hnal se nedočkavě k hangáru, z něhož instruktor v důchodovém věku mu již táhl na železné tyčce dvoumístnou Česnu. David naskočil hbitě dovnitř, odložil si navigační pláněk na pravé volné sedadlo, procvičil si kruhovými pohyby ramena, upravil levou rukou účes, nahodil motor a jel na okraj startovací dráhy. Startuje se vždy proti větru, pokud nějaký vane. Instruktor důchodce jej doprovázel s odstupem pěšky, aby mu dal před odletem nějaké poslední instrukce. David už stál ve startovací poloze, když se instruktor najednou chytil za hlavu a zařval, ukázal na přední část letounu a začal Davidovi zlostně hrozit. Kovová tyčka, která slouží při ručním tažení letounu z hangáru, se stále ještě nacházela pod rotující vrtulí. David to nevěděl, ale taky nečekal na bližší vysvětlení, otevřel dvířka, vyskočil a dal se na útěk. To ale instruktor už držel tažnou tyčku v ruce, vypadala jako dlouhé tiskací písmeno T, a mrsknul s ní vši silou po prchajícím Davidovi, ta se odrazila o svou T-stříšku od země, otočila se o 180stupňů a zasáhla Davida do pravého lýtka. I když začal kulhat, rychlost si podržel, v běhu nahmatal v pravé kapse kalhot klíčky od auta,

odrazil se o zdravou levou nohu a skočil za volant – klíček zastrčil na první pokus, nastartoval, odpíchl se a uháněl odsud jako závodník. Instruktor se vracel směrem ke mně. Strašně nemravně nadával.

Když jsem dorazil domů a zaklepal na uzamčené dveře, ozval se Davidův úzkostlivý hlas: „Jsi to ty, Patriku?“ „Samozřejmě, kdo jiný!“ „A jsi sám, úplně sám?“ „Samozřejmě,“ odpověděl jsem znovu, abych ho uklidnil. „Toho rozzuřeného jezevce jsem nechal na letišti. Jednu jsem mu pro uklidnění vrazil, a ještě teď se točí jako krasobruslař při piruetě, chytil totiž správný vítr. Neudělal jsem z něho fašírku, ale zato perpetuum mobile.“ Trochu jsem při svých siláckých řečech dostal strach, že David vyjádří přání, abychom se zajeli na letiště na toto perpetuum mobile podívat. Nic takového se ale nestalo. David mi otevřel, načež vznikl silný průvan, protože protější okno bylo otevřené dokořán. K tomuto opatření jsem ihned dostal vysvětlení: „Otevřel jsem okno dokořán pro případ, že bys nebyl sám, ale v doprovodu onoho zuřivce, a tak bych mohl bleskově uniknout dosahu jeho železné tyčky. On se v naší mokré čtvrti nevyzná.“

Když šel zavřít okno, všiml jsem si, že stále ještě kulhá na pravou nohu. V takovém stavu chtěl vyskočit z okna a utíkat jako indiánský šíp? David se dovedl s každým neduhem velmi dobře vypořádat. Dovedl kulhat opravdu elegantně, kašlat důstojně a smrkat kouzelně, plivat lahodně. Přiznávám se, že jsem mu to trochu záviděl. Dostal jsem neovladatelnou chuť jeho elegantní kulhání alespoň trochu znehodnotit. Začal jsem tedy rýpat: „Davide, víš o tom, že kulháš?“ „Vím,“ odpověděl s přesvědčením. „Víš taky, na kterou nohu?“ „Samozřejmě, že vím. Přece na pravou.“ „Víš taky, že zítra ráno od své ctitelky z kurzu létání neodejdeš, ale podle Vénovy malé abecedy pro pohlavní analfabety odkulháš?“ „To nevím,“ odpověděl sebejistě: „to stojí dnes ještě ve hvězdách. Milování je stanoveno až na svaatební noc. Pokud ale jenom odkulhám a neodplazím se, tak to na tom budu ještě výborně.“ „Jak to?“ vyhrkl jsem zvědavě. David odpověděl obratem: „Moje ctitelka právě začala dělat kurz sebeobrany. Jedná se o nějakou směs techniky džuda a karate. Cvičí náruživě i doma a při každé návštěvě mně speciálními hmaty, údery a kopanci demonstruje, o kolik zase pokročila a čemu se naučila. Odplazení po silném úderu do zad je velmi pravděpodobné.“ Pak dodal: „V každém případě ti, Patriku, mohu oznámit, že jsem

dolétal. Můj životní sen o motorovém létání definitivně skončil.“ „Nedá se, Davide, takový je život. Ber to s humorem!“ David ještě nadhodil s politováním: „Náš boj za svobodu člověka slovem ze vzdušného prostoru byl právě rozmeten na zemi.“ „Bohužel, ano. To je ale jiná kapitola,“ odvětil jsem smutně.

Kapitola čtrnáctá

Návrat do školní lavice

Po tomto Davidově pádu z leteckého nebe jsme se rozhodli k překonání jedné z křivd komunistického režimu, která postihla i nás s Davidem. Začali jsme chodit do školy, což nám nebylo v komunistickém Československu dopřáno. Usnadnilo nám to stipendium, které jsme mohli obdržet. Rozhodli jsme se tedy nastoupit dlouhou cestu k novému cíli. Abychom se touto cestou mohli vydat, museli jsme předložit výuční listy. To nebyl žádný problém. David by se v Západním Německu uživil i jako zahradník. Zahradnictví jakéhokoliv druhu představovalo poměrně velké hospodářské odvětví. Horší to bylo se mnou jako pastýřem oveček.

Po vykonání přijímací zkoušky z matematiky a němčiny jsme nejprve absolvovali reálku, první rok večerně při práci, druhý rok celodenně. Začalo nás 33 mladých kluků a holek a skončilo nás patnáct. Pak následovalo tříleté gymnázium pro dospělé. Tato forma vzdělávání se nazývala „Druhá vzdělávací cesta“ (Zweiter Bildungsweg).

Ve škole to vypadá všude stejně, v matematice se učí počítat, v cizích jazycích mluvit, v chemii, fyzice a řadě dalších předmětů se vyučuje a učí, dá se říct, všude v Evropě podobně. Chtěl bych se jenom zmínit o tom, co mělo vliv na pozdější volbu našeho povolání. Hned v prvním ročníku střední školy se psaly referáty na téma „Reklama“. Učitel rozdělil příslušné referáty podle motivů reklam, ať již zdravotní, sexuální a další. David obdržel čirou náhodou: Náboženské a biblické motivy v reklamách. Jako ateista jsem zakusil i v tomto případě, že můj prostor je dosti těsný, všude jsem v Západním Německu narážel na křesťanské náboženství. Dokonce i v politice. Křesťansko demokratická unie tam až na malou přestávku doposud neustále vládla. Musím upřímně přiznat, že křesťanští demokraté můj ateistický prostor silně omezili, tlačili mne přímo ke zdi. V komunistickém Československu politika potírala víru a náboženství všemi prostředky. Uznal jsem tedy křesťanské hodnoty západoněmeckých politiků bez reptání jako lék zmateného světa, měl jsem jako ateista taky nějaké křesťanské knihy a křesťanským hodnotám se i v běžném životě nedalo vyhnout. Tuto stranu jsem si postavil na svůj pracovní stůl, v červené barvě: CDU a CSU, Křesťansko-demokratickou unii a její bavorskou sestru

Křesťansko-sociální unii. – Vraťme se ale zpět k ohlášenému referátu. David si opatřil z časopisů k tomuto účelu reklamní obrázky a připravil si referát, který si učitel němčiny natočil i na magnetofon. Každý referent musel svůj produkt okopírovat a dát všem žákům k dispozici. Má to tu výhodu, že mám nyní v ruce originál a nemusím si nic domýšlet. Po sexuálních motivech prezentovaných jedním spolužákem ze Švábského středohoří Alb, který vedl zraky svých spolužáků jako horský průvodce ženskými půvaby odborně prezentované zobrazenou reklamou, nastoupil David před třídu 24 spolužáků a začal, samozřejmě německy. V jednoduchosti je krása:

Ve všech zemích, v nichž svobodné podnikání je hybnou pákou výroby a kde vládne na trhu konkurence, je reklama používána jako stimulující prostředek ke zvyšování a nebo udržování obratu. Výše přímých reklamních výloh, které výrobci ročně vydávají, obnáší v SRN 7,5 miliard marek. Celková částka, která mezi jiným zahrnuje taky reklamy ve výkladech a reklamní aktivitu jednotlivých malých podnikatelů a obchodníků, činí však dvacet miliard marek ročně, to znamená šestinu státního rozpočtu v SRN.

Reklamní agentury, v nichž pracují nejrůznější odborníci reklamy, činí vše pro to, aby nějakým způsobem získaly člověka, který chce kupovat, nebo je nerozhodný, za vlastního zákazníka. A tak je využívána tradice a různé způsoby chování jako popud ke koupi. Ani náboženství od toho nezůstává ušetřeno. Mluví se v tomto případě o takzvaných náboženských a biblických motivech. Zde je cílová skupina, na niž se ilustrovaná reklama a nebo reklama v rádiu a televizi obrací, poměrně velká, poněvadž náboženství zahrnuje lidi všech věkových skupin, na rozdíl od sexuálních motivů, kde se lidé, kteří už oslavili diamantovou svatbu, už zpravidla necítí osloveni.

Reklama se svým způsobem pokouší přiblížit k zákazníkovi se zvyky, jež jsou hluboko zakořeněny v náboženství a nebo v něm mají všeobecnou platnost.

Z psychologického hlediska je možno rozlišovat dva způsoby reklamy: Za prvé reklamu, která se vymyká vědomému vnímání a působí na podvědomí a nevědomí člověka, a za druhé normální reklamu, která sice užívá různé triky, ale je méně nebezpečná pro peněženku člověka, poněvadž apeluje na vědomí.

Já se zabývám ve svém případě výlučně druhým případem, tedy „normální“ reklamou. K tomu bych chtěl použít podle důležitosti následující svátky a slavnostní příležitosti, které se během církevního roku vyskytují. V reklamě jsou to v první řadě vánoce, pak následují velikonoce, dále narozeniny a jmeniny a Mikuláš.

Ponevadž se před vánoce nejvíce kupuje, chtěl bych se na ně přednostně zaměřit. Nejdřív musím sáhnout zpět do dějin vánočního svátku. Tento je slaven všemi křesťanskými církvemi jako narození Krista 25. prosince s výjimkou Arménské církve. Svátek je čistě římského původu roku 336. Kristus se narodil pravděpodobně na jaře. „Většina badatelů považuje toto datum jako reakci římské obce na pohanskou státní oslavu v tento den: Natale Solis Invicti (Svátek narození nepřemožitelného syna slunce).“ „Konec citátu z malého liturgického slovníku,“ pronesl David a pokračoval: Tento svátek byl zřejmě převzat křesťany jako vyznání Krista jako pravého slunce a nepřemožitelného pána.

Počátek rozšíření vánočního svátku sahá zpět do 4. století. Na západě, v Africe, Španělsku a horní Itálii byl velmi brzy převzat, později Malou Asií, například Cařihradem, ještě později Egyptem a Jeruzalémem, v Římě v 5. století. Ve středověku a částečně ještě dnes jsou vánoce u západních křesťanů jako zjevení Krista mezi námi dokonce důležitější než velikonoce.

Rozdávání dáreků bylo převzato taky Mikulášem. Na následujících příkladech bych chtěl objasnit vánoční reklamu. Opírám se výlučně jenom o ilustrovanou reklamu. Na pomoc si беру tento obrázek. (David jej zvedl a pokračoval): Vánoční atmosféra je zde silně zdůrazněna postavou vánočního Mikuláše, dvěma ve vánočním papíře zabalenými balíčky, a pak žlutými hvězdičkami a impozantní kompozicí barev, kde červená barva zvláště silně vyniká a se odráží od modrého pozadí, které vyzařuje útulnost. Na první pohled je možné rozpoznat, oč jde. Kniha v rukou „Mikuláše“ má v člověku vzbudit touhu po čtení a pohnout jej k vlastnímu darování. Druhou knihu, která leží na balíčku, je nutno chápat jako pokyn k tomu, že k vánočním dárkům patří také knížka. Tato dvojí úloha tohoto reklamního obrázku je podtržena následujícím textem: „Knihy, s nimiž darujeme radost – knihy, které si člověk rád daruje.“ Na dalších stránkách sledujeme rodinu, která se těší z vánočních dáreků, jež jsou právě rozdávány. Rodiče, kteří drží v rukou knížky a dívají se na ně, vyzařují nadšení,

keré má proniknout čtenáře. Především je nápadné otcovo nadšením silně svraštěné čelo. Na nadšení poukazuje opět, jako na prvním obrázku, do hvězdy vepsaný text: „Dárky knih, které nadchnou – knihy plné napětí a života!“ Roztroušené hvězdičky zdůrazňují vánoční dobu. Kniha má dovršit vánoční rodinné štěstí a vánoční náladu.

David pokračoval: Na této stránce znovu vidíme vánoční hvězdu, která ukázala Svatým třem králům cestu k jesličkám. Text praví: „Dárky pro celou rodinu, pro dobré přátele a milé známé...“ Od popisu pouštím.

David představuje další stránku: Tento obraz obsahuje mimo vánočních symbolů anděla a hvězdiček také věnec s nápisem: „S láskou darováno“. Věnec sice není vánočním symbolem, může ale vyvolat dvojí asociaci, která má něco společného s láskou a štěstím. Je také symbolem panenství a lásky – neposkvrněného panenství a lásky. Pak je věnec spojován s pohřbem, kde ztělesňuje lásku a úctu vůči zemřelým. Mimoto může věnec ztělesňovat uznání, jak je tomu u vavřínového věnce. Jsou zde navíc probouzeny city, které mají rozšířením asociačního pole povzbudit ke koupi bohatě prezentovaných knih. U všech jiných druhů zboží jsou zákazníci získávání velmi podobně.

Na závěr bych chtěl ještě poukázat na dvě věci. V první řadě je to umístění prvků, které nemají informativní, nýbrž reklamní charakter. Jedná se o reklamní texty a vánoční symboly. Nachází se vždy na levé straně, kde je pohled čtenáře mnohem soustředěnější než na straně pravé, kde jeho oči jenom sklouznou. Nesmíme přehlédnout skutečnost, že tyto prvky se nachází výlučně v horní polovině. Tady hraje rozhodující úlohu reklamní psychologie a psychologie utváření, jež vznik reklamy z valné části určují. Za druhé se jedná o klíčové pojmy „lásku“, „dárek“ a „radost“, které jsou uvedeny v krátkých reklamních textech. Z toho je možno vyvodit závěr: Kdo miluje, ten daruje, a obdarovaný se z toho raduje.

Vánoce jsou svátky lásky, radosti a pokoje. Ve vánoční době se zjevuje láska Boží k lidem tím, že Bůh jim daroval svého jednorozeného syna. Lidstvo se z toho těší – radostná vánoční doba ho obšťastňuje.

Tak jsou náboženské a biblické motivy na vánočním trhu uplatňovány. Vztah Boha k člověku má být přenesen ve všem na vztah člověka k člověku.

Druhým největším církevním svátkem jsou velikonoce. Tyto dokáže reklama rovněž využít. Opět musím prezentovat kousek dějin. Dříve slavily

židovsko-křesťanské obce velikonoce jako slavnost Pascha. Ale i v jejich blízkosti žijící pohanské obce slavily každoročně tento svátek. První koncil v Nizěi v roce 325 rozhodl, že všechny obce budou slavit velikonoce v neděli po jarním úplňku. Tato jednota však byla opět zničena reformou kalendáře z roku 1582. Velikonoce jsou slavností zmrtvýchvstání Krista.

Nenašel jsem bohužel žádné reklamní obrázky, které by se vztahovaly na velikonoce. Tady můžeme ale počítat s hodně velkou jistotou s tím, že na velikonočních reklamních inzerátech neschází obvyklé symboly jako velikonoční zajíc a velikonoční vajíčka, i když jsou pohanského původu – symbolem plodnosti. S jarem přichází nejenom plodnost v přírodě do popředí, nýbrž i odbyt a trh. Tento se otevře jako pupen růže a šíří lákavou vůni jara. Velikonoční trh je zaplaven především textilem a čokoládovými výrobky. Automobilový průmysl se také může zbavit části vozů, které se během zimy nahromadily. Velikonoce představují při odbytu zboží hlavní sezónu. Pro výrobce a prodejce jsou vítanou příležitostí k tomu, aby dosáhli velikého obratu a naplnili si kapsy u kalhot.

Mikulášská reklama nesmí být opomenuta. Tato je takřka prvním stupněm reklamy vánoční. U mikulášské reklamy se strká spotřebiteli hlavně dětské zboží a různé pochoutky čokoládového průmyslu přímo pod nos. Nuže nyní pár slov k samotnému Mikuláši: Byl biskupem z Miry v jihozápadním Turecku a žil ve 13. století. Na východě i na západě je vysoce ctěným světcem a pomocníkem v nouzi. Cituji: „Pod vlivem legendy Mikuláš navštěvuje děti, doptává se jich na jejich chování a dává jim dárky.“ („Malý liturgický lexikon,“ podotýká klidně David s pohledem do svého referátu).

David zvedá výstřižek z novin a vysvětluje: Z této jednoduché novinové mikulášské reklamy pracovního úřadu je možné vyrozumět, že zmínka o dětech v mikulášské reklamě neschází. Mimo obdarování dětí dává Mikuláš každému možnost prokázat svému bližnímu bliženskou lásku. Toto spočívá ve skutečnosti, že Mikuláš byl pomocníkem v nouzi.

Všechny tyto doposud zmíněné svátky jsou jednorázové. Proto se objevují reklamní inzeráty k příslušnému svátku v časopisech a novinách nebo reklamních vysíláních v rádiu a televizi jenom jednou v roce a sice několik týdnů předem. Reklama s rájem, anděly, jmeninami a narozeninami může být provozována po celý rok. Než vám představím reklamu s rájem, chtěl bych ráj podrobněji popsat. I.) Ráj ve Starém Zákoně – pravěký ráj je podle

Gn 2 a 3 (Genesis – první knihy Mojžíšovy) samotným Bohem vysázená zahrada, v Edenu s okrasnými stromy a dvěma zázračnými stromy, stromem života a stromem poznání Dobra a Zla. Člověk je po jeho stvoření umístěn v ráji, aby jej obdělával a chránil jako jeho oblast. Ráj slouží k vnějšímu dovršení vnitřního štěstí prvních lidí v jejich stavu milosti. Je dějištěm zjevení jakož i zkoušky a prvotního hříchu prvních lidí.

II.) Ráj v Novém Zákoně: Tady není o pravěkém ráji řeči. Cituji: „V Lukášově evangeliu LK. 23,43 mluví Ježíš o ráji jako pobytu spravedlivých během přechodného stavu.“ – To jsou tedy novozákonní představy.

III.) Ráj mimo Bibly. U mnohých primitivních národů, taky v Americe a na Tichomořských Ostrovech, můžeme shledat podobnou tradici biblickým představám. „Tento materiál jsem převzal z lexikonu pro teologii a církev,“ přiznává David a opět zvedá obrázek v levé ruce a komentuje ho pomocí pravého ukazováčku: Na tomto obrázku stojí prakticky všechny prvky, které se objevují při vzpomínce na ráj u všech křesťanů: Adam a Eva v jejich slavné uniformě, strom poznání, zakázané ovoce a konečně také lstivý had. Tak jak byli naši prarodiče svedeni hadem, má být i čtenář této reklamy sveden. Proto visí i nabídnutý balíček na stromě poznání. Tím je čtenáři naznačeno, že perníčky, po nichž se člověku sbíhají sliny, jsou hodny svedení. Čtenář převede tento obraz ve svých myšlenkách na starozákonný ráj, jeho odpor je zlomen jako suchá větvička, uchopí svoji peněženku a běží do nejbližšího obchodu, aby si tento perníkový ráj koupil. Tomuto perníkovému ráji se Perníková chaloupka nevyrovná. Kdyby tomu tak bylo, tak by byla čtenáři místo perníkového ráje strčena pod nos. „Komu se to nelíbí, může ohrnout nos nebo vyšpulit rty,“ poznamenal David klidně a zase se rozpovídal: Konec tohoto referátu už stojí přede dveřmi. Je třeba uvést pouze ještě narozeniny a jmeniny a několik maličností.

Narozeniny jsou u křesťanů, především u katolíků, téměř bezvýznamné, až na narození Krista, Jana Křtitele a Marie. Jmeniny jsou naproti tomu katolickým obyčejem. Od protireformace (1540 – 1618) existují jmeniny jako každoroční pamětní den na světcích, tedy patrona jmenovce, jehož jméno někdo obdržel při křtu. U katolíků mají přednost před narozeninami.

Pomocí popisu tohoto obrázku bych chtěl zabít dvě mouchy jednou ranou. Na tomto obrázku je jasně vidět, že se jedná o slavnostní příležitost nebo okamžiky. Především o narozeniny a jmeniny, jak ukazuje první

obrázek. Nebo jak ukazuje druhý, může se jednat o dárek mladého muže, který přinesl své milence na rande pochoutku. V třetím případě se jedná o návrat ze služební cesty. K tomu patří samozřejmě vítané. Je zde velmi nápadné, že reklama pracuje se světlými barvami, především se světle modrou. V symbolice barev vyjadřuje modrá věrnost, mimo to zdůrazňuje slavnostní charakter těchto okamžiků.

David soustředí pozornost žáků na další stránku: Staří lidé chovají naději, že nebudou svými dětmi zapomenuti a strčeni do starobince. Tento vděčný syn přišel v den narozenin nebo jmenin své matky, a přinesl jí jako znamení své lásky Bonboniéru Ferrero polibky, aby si osladila život.

Rodina zde stojí v popředí. Je operováno hodně s láskou, což souvisí taky velmi s náboženskými a biblickými motivy, neboť i u Svaté Trojice představuje láska rodinné pouto, jež je uchováváno Duchem Svatým. Modrá stuha na krabičce od Ferrero polibků zrcadlí věrnou lásku, která dosáhne teprve v rodině svou vyspělost. U rodinných pout platí jiné zákony než u pout loupežníků.

David zaměřuje pohled posluchačů opět na obrázek: Polibek je prokázáním lásky, věnec částečně také. Nápis ve věnci: „Ferrero polibky se nezapomenou“ působí na čtenáře zesíleně, poněvadž mohou být pojaty dvěma různými způsoby. Za prve, Ferrero polibky nezapomene ten, kdo je dostal jako dárek. Za druhé je zde apelováno na svědomí darujícího tím, že si řekne: „Na Ferrero polibky“ se přece nezapomene, pokud chceme něco darovat. K tomu „přece“ patří ještě zvednutý ukazováček.

Ferrero polibky mají sloužit jako prostředník vzájemné lásky. Tato dvojí možnost chápání je zde „brutálně“ využita.

David zvedá obrázek z časopisu s andělíčkem a pronáší: Konečný závěr se už hlásí. Andělíček vchází na malém obláčku.

Po ukončení tohoto referátu přistoupil učitel k Davidovi se slovy „srdečný dík“ a s nadšením dodal: „Za tento referát Vám dávám jedničku. Měl byste, Davide, studovat národopis nebo němčinu. Jste rozený germanista.“

Toto uznání, jež si tak rychle zasloužil, překvapilo nejenom mne, ale i samotného Davida. Jeho sláva se rozletěla po celé škole a další učitelé ztratili odvahu jej zkoušet, vyvolávat a volat k tabuli. Seděl celý týden v lavici jako

školní celebrita. Motýlek, který mu přitom scházel, si u něj každý domyslel. Učitel chemie jej dokonce viděl. Vzpomněl si na něj alespoň na maturitním večírku.

Mým koníčkem byla už tehdy psychoanalýza. Já jsem se ve svém referátu zaměřil na aspekty psychoanalýzy v reklamách. I když učitel němčiny spatřil i ve mně rozeného psychoanalytika a dal mi jedničku, zůstala moje sláva v hlubokém stínu Davidova úspěchu.

Připojuji tedy originál v němčině, zvláště pro němčináře. Česká republika je dnes členem velkého evropského celku, kde cizí jazyky hrají jednu z hlavních úloh, a proto je nesmíme potlačovat. Hlavním důvodem je zde však skutečnost, že originál má nezcizitelnou hodnotu. Komu němčina nic neříká, může těchto pár následujících stránek klidně přeskočit. Originál se odlišuje pouze v tom, že mu schází mé české dodatky.

Himmlisch-religiöse Motive in der Werbung

In allen Ländern, in denen das freie Unternehmertum die Triebfeder der Produktion ist und wo dadurch die Konkurrenz auf dem Markt herrscht, wird die Werbung als ein stimulierendes Mittel zur Erhaltung und Steigerung des Umsatzes eingesetzt.

Die Höhe der direkten Werbungskosten, die von den Erzeugern jährlich aufgebracht werden, beläuft sich in der BRD auf 7,5 Milliarden DM. Die Gesamtsumme, die unter anderem auch die Schaufensterwerbung und die Werbeinitiative der einzelnen kleinen Unternehmer und Geschäftsleute einschließt, beträgt jedoch 20 Milliarden jährlich, das heißt ein Sechstel des Bundeshaushaltes.

Die Werbeagenturen, mit verschiedensten Werbefachleuten besetzt, tun alles dafür, um den Kauflustigen und Kaufunschlüssigen auf irgendwelche Weise zum eigenen Kunden zu machen. So werden Tradition und verschiedene Verhaltensweisen der Menschen zum Kaufantrieb ausgenützt. Auch die Religion bleibt davon nicht verschont. Man spricht in diesem Falle von den sogenannten himmlisch-religiösen Motiven. Da ist die Zielgruppe, an die sich die illustrierte Werbung oder die Rundfunk- und Fernsehwerbung wendet, verhältnismäßig groß, weil die Religion Menschen aller Altersgruppen umfaßt, im Gegensatz zu den sexuellen Motiven, wo

diejenigen, die bereits ihre Diamantenhochzeit gefeiert haben, sich in der Regel nicht mehr angesprochen fühlen.

Die Werbung versucht, mit den in der Religion tief eingewurzelten und allgemeingeltenden Bräuchen auf ihre Art an den Kunden heranzutreten.

Aus der psychologischen Sicht sind in der Werbung zwei verschiedene Arten zu unterscheiden: Erstens die sogenannte „Unterschwellige Werbung“, die auf das Unterbewußtsein und das Unbewußte des Menschen einwirkt und zweitens die normale Werbung, die sich zwar verschiedener Tricks und Kniffe bedient, aber trotzdem weniger gefährlich ist, da sie auf das Bewußte des Menschen appelliert.

Ich befasse mich in meinem Referat ausschließlich mit dem zweiten Fall, also mit der normalen Werbung. Dazu möchte ich folgende kirchliche Anlässe, die im Laufe des Jahres auftreten, der Gewichtigkeit nach, aufgreifen. Es ist in erster Linie Weihnachten, dann folgt Ostern, weiter Geburts- und Namenstag und Nikolaustag.

Da vor Weihnachten am meisten gekauft wird, möchte ich es vorzugsweise abhandeln. Zuerst muß ich in die Geschichte des Weihnachtsfestes zurückgreifen. Es wird als Fest der Geburt Christi von allen Kirchen mit Ausnahme der armenischen am 25. Dezember gefeiert. Das Fest ist rein stadtrömischen Ursprungs aus dem Jahre 336. Die Geburt Christi war wahrscheinlich im Frühling. „Die Mehrzahl der Forscher erklärt das Datum als eine Reaktion der römischen Gemeinde auf ein heidnisches Staatsfest an diesem Tag, Das Natale Solis Invicti (Geburtsfest des Unbesiegbaren Sonnengottes)“. (Ende des Zitats/Rupert Berger: „Kleines Liturgisches Wörterbuch“).

Dieses Fest wurde wahrscheinlich als Bekenntnis zu Christus, als der wahren Sonne, dem unbesiegbaren Herrn, vom Christentum übernommen.

Der Anfang der Ausbreitung des Weihnachtsfestes geht auf das 4. Jahrhundert zurück. Im Abendland, in Afrika, Spanien und Oberitalien wird es sehr früh übernommen, später von Kleinasien, zum Beispiel Konstantinopel, noch später von Ägypten und Jerusalem. Von Rom wird das Epiphanie (= Erscheinung Gottes) im 5. Jahrhundert übernommen. Im Mittelalter und zum Teil auch noch heute übertrifft Weihnachten bei den Christen im Abendland sogar Ostern als Erscheinung Christi unter uns.

Die Bescherung von Gaben ist von Nikolaustag übernommen worden. An dem folgenden Beispiel möchte ich die Weihnachtswerbung erklären. Ich stütze mich ausschließlich nur auf die illustrierte Werbung. Zu Hilfe nehme ich dieses Bild: Die Weihnachtsatmosphäre wird durch den Weihnachtsmann, die zwei im Weihnachtspapier eingepackten Päckchen und dann durch die gelben Sternchen und die eindrucksvolle Farbenkomposition, wo das Rot besonders stark hervortritt und sich gegen den blauen Gemütlichkeit-ausdrückenden Hintergrund abhebt, stark betont. Auf den ersten Blick ist es zu erkennen, worum es geht. Das Buch in den Händen des Weihnachtsmannes soll im Menschen Sehnsucht nach Lesen wecken und ihn zum Selbstschenken bewegen. Das zweite Buch, das auf dem Päckchen liegt, ist als ein Hinweis zu verstehen, daß zu Weihnachtsgeschenken auch ein Buch gehört. Die Doppelaufgabe dieses Werbebildes wird durch den folgenden Text unterstrichen: „Bücher, mit denen Sie Freude schenken – die man sich selber gerne schenkt.“

Auf den nächsten Seiten finden wir eine Familie vor, die sich über ihre Weihnachtsgeschenke, die gerade ausgeteilt werden, freut. Die Eltern, die Bücher in den Händen halten und sie anschauen, strahlen eine Begeisterung aus, die den Leser durchdringen soll. Vor allem fällt die vor Begeisterung stark gerunzelte Stirn des Vaters auf. Auf die Begeisterung weist wiederum wie im ersten Beispiel, der im Stern hineingeschriebene Text hin: „Buchgeschenke, die begeistern – Bücher voll Spannung und Leben!“ Die zerstreuten Sternchen betonen die Weihnachtszeit. Das Buch soll das weihnachtliche Familienglück und die weihnachtliche Stimmung vollenden.

Auf dieser Seite sehen wir den bekannten Weihnachtsstern, der den Heiligen Drei Königen den Weg zur Krippe gewiesen hat. Text: „Geschenke für die ganze Familie, für gute Freunde und liebe Bekannte...“ Auf die Beschreibung möchte ich nicht mehr eingehen.

Nächste Seite: Dieses Bild beinhaltet außer der Weihnachtssymbole des Engels und der Sternchen auch einen Kranz mit der Innschrift: „Mit Liebe geschenkt“. Der Kranz ist zwar kein Weihnachtssymbol, aber er kann zweierlei Assoziationen hervorrufen, die irgendetwas mit Liebe und Freigebigkeit zu tun haben. Er ist das Symbol der Jungfräulichkeit und Liebe – der unbefleckten Jungfräulichkeit und Liebe. Dann wird der Kranz mit

der Beerdigung assoziiert, wo er Liebe und Ehrfurcht gegenüber den Verstorbenen verkörpert. Außerdem kann der Kranz Anerkennung ausdrücken, wie es beim Lorbeerkranz der Fall ist. Es werden hier noch zusätzlich Gefühle geweckt, die durch die Erweiterung des Assoziationsfeldes zum Kauf der reichlich präsentierten Bücher anregen sollen. Bei allen anderen Güterarten werden die Kunden ziemlich ähnlich geworben.

Zum Schluß möchte ich noch auf zwei Dinge hinweisen. In erster Linie ist es die Plazierung der Elemente, die keinen informierenden, sondern einen werbenden Charakter haben. Es sind die Werbetexte und die Weihnachtssymbole. Sie befinden sich immer auf der linken Seite, wo der Blick des Lesers viel konzentrierter ist als auf der rechten Seite, wo seine Augen nur darüber gleiten. Es darf die Tatsache nicht übersehen werden, daß dies ausschließlich der oberen Hälfte vorbehalten ist. Da spielen die Werbe- und Gestaltungspsychologie eine ausschlaggebende Rolle, die die Gestaltung der Werbeanzeigen weitgehend bestimmen.

Zweitens sind das die Schlüsselbegriffe „Liebe“, „Geschenk“ und „Freude“, die in den Kurzwerbetexten erwähnt werden. Hier kann man die logische Schlußfolgerung herauslesen: Wer liebt, der schenkt und der Beschenkte freut sich darüber.

Weihnachten ist ein Fest der Liebe, Freude und des Friedens. In der Weihnachtszeit offenbart sich die Liebe Gottes zu den Menschen, indem Gott ihnen seinen eingeborenen Sohn schenkt. Die Menschheit freut sich daran – die fröhliche Weihnachtszeit macht sie glücklich.

So werden die himmlisch-religiösen Motive auf dem Weihnachtsmarkt durch die Werbung zur Geltung gebracht. Die Beziehung Gott zu Mensch soll auf die Beziehung Mensch zu Mensch in allen ihren Auswirkungen übertragen werden.

Das zweitgrößte Kirchenfest sind die Ostern. Diese weiß die Werbung auch auszunützen. Wieder muss ich ein Stück Geschichte bringen. Früher haben die judenchristlichen Gemeinden die Ostern als Paschafest gefeiert. Aber auch die in ihrer Nähe lebenden heidnischen Gemeinden feierten alljährlich dieses Fest. Das erste Konzil von Nizäa 326 beschloß, daß alle Gemeinden Ostern am Sonntag nach dem Frühlingsvollmond begehen sollten. Die Einheit wurde jedoch durch die Kalenderreform von 1582 zerstört. Ostern ist ein Fest der Auferstehung Christi von den Toten.

Ich habe leider keine Werbebilder gefunden, die sich auf Ostern bezögen. Da kann es aber mit ziemlich großer Sicherheit damit gerechnet werden, daß auf den Osterwerbeanzeigen die gewöhnlichen Symbole wie Osterhase und Ostereier nicht fehlen, obwohl sie heidnischen Ursprungs sind – das Symbol der Fruchtbarkeit. Mit dem Frühling kommt nicht nur die Fruchtbarkeit in der Natur zum Zuge, sondern auch der Absatzmarkt. Er öfönet sich wie eine Rosenknospe und verbreitet einen verlockenden Duft des Fröhlings. Der Ostermarkt ist vorwiegend von Textilien und Schokoladen-erzeugnissen überschwemmt. Die Automobilindustrie kann im Frühjahr auch einen Teil der während des Winters sich angehäuften Wagen loswerden. Ostern stellt beim Absatz der Waren einen Schwerpunkt dar. Es ist für die Erzeuger und Verkäufer ein willkommener Anlaß, einen großen Umsatz zu machen und ihre Hosentaschen zu füllen.

Die Nikolauswerbung darf nicht außer acht gelassen werden. Sie ist sozusagen die Vorstufe der Weihnachtswerbung. Bei der Nikolauswerbung werden vor allem Kinderartikel und verschiedene Leckerbissen der Schokoladenindustrie dem Verbraucher vor die Nase gesetzt.

Nun ein paar Worte zum Nikolaus selbst. Er war ein Bischof von Myra in der südwestlichen Türkei und lebte im 13. Jahrhundert. In Ost und West ist er ein hochverehrter Heiliger und Nothelfer. (Zitat) „Unter dem Einfluß der Nikolauslegende entwickelte sich der Brauch, daß der Nikolaus die Kinder besucht, sie prüft und beschenkt.“ (Rupert Berger: Kleines liturgisches Wörterbuch).

Dieser einfachen Zeitungsnikolausanzeige ist zu entnehmen, daß die Erwähnung der Kinder bei einer Nikolauswerbung nicht fehlt. Außer der Kinderbescherung gibt der Nikolaustag jedem die Möglichkeit, seinem Mitmenschen die Nächstenliebe zu erweisen. Dies beruht auf der Tatsache, daß Nikolaus ein Nothelfer war.

All diese bisher erwähnten Feste sind einmalig. Deshalb erscheinen die Werbeanzeigen zum gegebenen Fest in den Zeitschriften und Zeitungen oder die Werbesendungen im Rundfunk und Fernsehen nur einmal im Jahr und zwar einige Wochen zuvor. Die Werbung mit dem Paradies, den Engeln, dem Namens- und Geburtstag kann das ganze Jahr hindurch betrieben werden.

Bevor ich Ihnen eine Werbeanzeige mit dem Paradies vorstelle, möchte ich das Paradies etwas ausführlicher abhandeln. I.) Das Paradies im Alten Testament – das urzeitliche Paradies ist nach Gn 2 und 3 (Genesis – das erste Buch Moses) ein von Gott selbst in der Landschaft Eden gepflanzter Garten mit Zier- und zwei Wunderbäumen, dem Baume des Lebens und dem Baume der Erkenntnis von Gut und Böse. Der Mensch wird nach Erschaffung ins Paradies versetzt, um es zu bebauen und als Herrschaftsgebiet Gottes zu hüten. Das Paradies dient zur äußeren Vollendung des inneren Glücks der ersten Menschen in ihrem Gnadenzustand. Es ist Schauplatz der Uroffenbarung sowie der Prüfung und des Sündenfalls der ersten Menschen.

II.) Paradies im Neuen Testament: Da ist vom urzeitlichen Paradies keine Rede. (Zitat) „In Lk. 23,43 spricht Jesus vom Paradies als dem Aufenthalt der Gerechten während des Zwischenzustandes.“ (Ende des Zitats) Dies sind also die neutestamentlichen Vorstellungen.

III.) (Zitat) „Die alttestamentlichen Stellen über das Urzeitliche Paradies nehmen aus der Tradition über das urzeitliche Paradies die Farben, um geistige Zustände zu schildern, die in der Endzeit Wirklichkeit werden sollen.“ (Ende des Zitats)

IV.) Paradies außerhalb der Bibel: Bei sehr vielen primitiven Völkern auch Amerikas und Ozeaniens ist eine der biblischen Paradiesvorstellungen analoge Tradition vorzufinden. (Das Material habe ich aus dem Lexikon für Theologie und Kirche gesammelt).

Auf diesem Bilde stehen praktisch alle Elemente, die bei der Erinnerung an das Paradies bei allen Christen auftauchen: Adam und Eva in ihrer berühmten Uniform, der Baum der Erkenntnis, das verbotene Obst und schließlich auch die listige Schlange. So wie unsere Ureltern von der Schlange verführt wurden, soll auch der Leser der Werbeanzeige verführt werden. Deshalb hängt das angebotene Gebäck auf dem Baume der Erkenntnis. Dadurch wird dem Leser angedeutet, daß die Knusperchen, die einem das Wasser im Munde zusammenlaufen lassen, der Verführung wert sind. Der Leser überträgt dieses Bild in seinen Gedanken auf das alttestamentliche Paradies, seine Widerstandskraft wird gebrochen wie ein trockener Zweig, er packt seinen Geldbeutel und läuft zum nächsten Laden, um sich dieses Knusperparadies zu holen. Diesem Knusperpara-

dies kommt das Knusperhäuschen wahrscheinlich nicht gleich. Wäre es der Fall gewesen, so wäre es dem Leser ganz bestimmt anstelle des Knusper-Paradieses vor die Nase geschoben worden. Derjenige, dem es nicht paßt, kann die Nase stülpen oder die Lippen aufwerfen.

Der Schluß dieses Referats steht bereits vor der Tür. Es sind nur noch der Geburts- und Namenstag und ein paar Kleinigkeiten anzuführen.

Der Geburtstag ist beim Christentum, vor allem bei dem Katholizismus fast bedeutungslos, bis auf die Geburt Christi, Johannes des Täufers und Mariä.

Der Namenstag dagegen ist katholisches Brauchtum. Seit der Gegenreformation (1540–1618) gilt er als jährlicher Gedenktag des Heiligen, also des Namenspatrons, dessen Namen jemand bei der Taufe empfing. Bei den Katholiken hat er den Vorrang vor dem Geburtstag.

Anhand der Erklärung dieses Bildes möchte ich zwei Fliegen mit einer Klappe schlagen. Aus diesem Bilde ist es klar zu ersehen, daß es sich um festliche Gelegenheiten oder Momente handelt. Vor allem um Geburts- oder Namenstag, wie das erste Bild zeigt. Oder wie das zweite zeigt, kann es sich um ein Geschenk eines jungen Mannes handeln, der seiner Freundin ein Leckerbissen zum Rendezvous mitgebracht hat.

Im dritten Falle handelt es sich um die Rückkehr von einer Dienstreise. Dazu gehört selbstverständlich ein Mitbringsel. Es fällt hier stark auf, daß die Werbung mit hellen Farben, vor allem mit dem Hellblau arbeitet. In der Farbensymbolik drückt das Blau die Treue aus, außerdem hebt es den festlichen Charakter dieser Momente hervor.

Die alten Leute hegen Hoffnungen, daß sie von ihren Kindern nicht vergessen oder gar in ein Altersheim gesteckt werden. Der dankbare Sohn ist am Geburts- oder Namenstag seiner Mutter gekommen und hat ihr als Zeichen seiner Liebe die Ferrero-Küßchen mitgebracht.

Die Familie steht hier im Vordergrund. Es wird viel mit Liebe operiert, was auch sehr mit den himmlisch-religiösen Motiven zusammenhängt, denn auch bei der Dreifaltigkeit stellt die Liebe ein Familienband dar, das durch den Heiligen Geist aufrechterhalten wird. Das blaue Band auf der Ferrero-Küßchen-Schachtel spiegelt die treue Liebe wider, die erst in der Familie ihre Reife erreicht. Bei den Familienbänden gelten andere Gesetze als bei den Räuberbänden.

Der Kuß ist eine Liebesbeteuerung, der Kranz zum Teil ebenso. Die Aufschrift „Ferrero-Küßchen vergißt man nicht“ wirkt auf den Leser verstärkt ein, da sie auf zwei verschiedene Weisen aufgefaßt werden kann. Erstens, die Ferrero-Küßchen vergißt derjenige nicht, der sie geschenkt bekommen hat. Zweitens wird hier auf das Gewissen des Schenkenden appelliert, indem man sagt: „Ferrero-Küßchen vergißt man doch nicht, wenn man etwas schenken will.“ Zu dem „doch“ gehört noch der erhobene Zeigefinger. Die Ferrero-Küßchen sollen sozusagen als ein Mittler zwischen Liebe und Gegenliebe dienen. Diese zweideutige Auffassungsmöglichkeit wird brutal ausgenützt.

Der endgültige Schluß kündigt sich schon an. Das Englein kommt auf einer kleinen Wolke herein.

Mám za to, že jsme se tímto referátem na střední škole hodně zdrželi a tak zbytek raději přeskočíme a vkročíme do ústní maturitní zkoušky z biologie, po níž mi biolog položil ruku na rameno se slovy: „Pane Silvestře, studujte medicínu. To lidské srdce jste perfektně popsal.“ Toto doporučení mi bylo naprosto cizí, jako bývalý pastýř jsem sice dokázal udržet pastýřskou hůl, ruce lékaře však toho musí zvládnout tisíckrát víc. Můj bývalý učitel biologie mně však nasadil brouka do hlavy. Třeba bych se mohl stát lékařem duše, kde bych léčil pouze slovem, pomyslel jsem si.

Po maturitním večírku, který skončil přátelským rozloučením s učiteli a spolužáky a převzetím maturitního vysvědčení, jsme měli nutkání vrátit se ihned do pracovního života. David pohlížel stále častěji na oblohu jako kvočna, z čehož jsem usoudil, že svůj neblahý zážitek z leteckého kurzu už zapomněl. S maturitou v kapse si mohl klidně udělat dvouletou leteckou školu pro velká dopravní letadla. Rok se létalo a školilo v severoněmeckém velkoměstě Hamburgu a pak se další rok pokračovalo ve Spojených státech, kde se především létalo na velkých letounech. Mělo to opět jeden háček. Potřeboval by k tomu 100 000 marek, které samozřejmě neměl. Byla to nemalá suma, za kterou se v té době dal postavit rodinný dům. Třeba by se býval stal zrovna tak dobrým kapitánem jako germanistou.

Když jsme už chtěli studium zavěsit na hřebík, setkali jsme se s jedním studentem matematiky z německého venkova. Měl takové zvláštní zdra-

votní postižení. Porodní babka (Hebamme) jej tahala na tento svět kleštěmi a poškodila mu při tom oční motoriku. Když se díval přímo, měl zorné pole na pravé nebo na levé straně. Skamarádili jsme se s ním, ale neodvažuji se tvrdit, že nás někdy spatřil nebo dokonce viděl, protože jsme vždy seděli před ním. To ale nebylo tak zlé, neboť nás slyšel, měl dobrý sluch. Mluvili jsme vždy německy.

Pocházel jako my ze zemědělství. Vyučil se původně řezníkem. V Německu existoval a existuje jiný systém při získávání povolání než tomu bylo v komunistickém Československu, je to způsob učení, jemuž Němci říkají „Duální systém“, to znamená, že teorie se vyučuje na státní škole a praxe ve svobodném hospodářství. Učňovské období přechází často v trvalé zaměstnání. Při této formě učení se budoucí fachman setkává s reálným pracovním světem, což má pozitivní dopad na jeho integraci do povolání. Koncerny si vychovávají své odborné pracovní síly na vlastních školách i v oblasti teoretické výuky.

Slavná chvíle našeho německého kamaráda nadešla ve chvíli, když měl po vyučení u souseda zabít prase. Sešla se k tomu polovina obyvatel z jeho horské farnosti, aby se podívala na dovednost novopečeného řezníka s výučním listem v kapse. Samozřejmě, že výuční list neměl v kapse. Jeho asistent ho držel reprezentativně nad hlavou prasete. Místní lidový básník a dramatik měl celou akci zveršovat a skladatel dokonce zhudebnit. Neměl to být ale žádný muzikál, pouze nějaké menší hudební dílo, nějaká řeznická óda. Dříve poráželi v domech prasátka řezníci bez výučního listu. Uznání německé společnosti papírového osvědčení odbornosti je ale nesmírně vysoké. Novopečený řezník zaujal pozici a nasadil bouchačku prasátku na čelo. Při spuštění bouchačky se však netrefil, nevěděl, zda to bylo jeho šilháním a nebo tím, že prase pohnulo hlavou. Bouchačka prasátko jenom polechtala za levým uchem, kde se s chutí poškrabalo levou nožkou a vzalo do zaječích. Přítomní diváci začali bouřlivě tleskat, protože všechno najednou považovali za vesnické divadlo. Jakmile potlesk utichl, vykřikl někdo jméno místního lidového básníka a dramatika a spustil tím novou lavinu potlesku. Novopečený řezník odhodil bouchačku i s nožem do kopřivy, zaklel dialektálním přízvukem „Krucifix Sakrament“ a odjel s tímto základem latiny do Stuttgartu, kde absolvoval nejdřív reálku, pak

gymnázium a poté studoval matematiku. Naštěstí je možné v Německu studovat hodně svobodně při výběru studijních témat. Prostorové geometrii se obratně vyhnul, poněvadž by do ní jako matematický dyslektik a dysgrafik vnesl totální chaos. Architektem se rovněž neodvážil stát. Jeho budovy by odpovídaly stavu po zemětřesení. Díky jeho získanému handicapu rozvíjel v matematice novou dimenzi. Jeho disertační, tedy doktorská práce, byla uznána jako habilitační práce. Stal se profesorem pro teoretickou matematiku a přednášel po celém světě. K jeho zastávkám patřily univerzity Paříže, Londýna, Stockholmu, Sydney, Tokia, Los Angeles a další. NASA se s ním občas radila při řešení obtížných situací v souvislosti s lety do vesmíru, a její šéf Werner von Braun s ním vedl dlouhé rozhovory během svých návštěv na zámku jedné německé hraběnky ve Spolkové republice Německo. Tento profesor teoretické matematiky měl zvláštní zlovyk. Při přemýšlení rozkousával tužky. Werner von Braun mu jich z Ameriky přivezl celý karton. – A tak porodní babka vytáhla na svět geniálního matematika. Je to ale škoda. Kdyby byla jenom o trochu šikovnější, mohl z něj být vynikající řezník, který by dělal výborné jitrnice a delikátní tlačanky. Cibuli bychom si už nakrájeli i sami.

My jsme byli s Davidem normální žáci. I žhavý zájem, který doporučuje Komenský, nedokázal zcela probudit naši paměť a naše myšlení. Byli jsme ale dobří samouci. David si zvolil jako studijní obor němčinu a angličtinu a já psychoanalýzu a psychoterapii.

Od studia nás dělily ještě dlouhé letní prázdniny. David odjel do Anglie a tím jsem s ním ztratil na delší dobu kontakt. Najednou jsem od něj obdržel dopis ze Zámoří. Když byl v nadšené náladě, tak mluvil a psal zásadně španělsky. Španělština odpovídala podle jeho citu právě této zvláštní frekvenci v jeho duši. A tak tomu bylo i při jeho původně neplánované návštěvě Ameriky, jejíž spatření pro nás znamenalo už v Československu splnění všech snů, byla to pro nás země svobody.

Abych nepokazil Davidovo nadšení, nechám jeho dopis zaznít v originále, tedy ve španělštině. Překlad následuje za originálem.

!Hola Patricio!

Mi primer viaje a los Estados Unidos

Londres... Estamos sentados en un avión en el aeropuerto „Gatwick“. Las aeromozas nos están demostrando cómo se pone el salvavidas. Una señora que va a visitar a su hija en Maryland pregunta que temperatura tienen las aguas del Océano Atlántico porque su médico le prohibió bañarse en agua fría. Ella padece de reumatismo. – Un niño habla de un fantasma marino gigantesco. – Un estudiante sueco de música está apretando un dólar en su mano derecha. No hace caso de la aeromoza que está vendiendo bebidas. No compró nada en la esperanza de poder calmar la sed en el Atlántico. – Un solterón espera conocer una sirena y casarse con ella y emprender un viaje alrededor del mundo en la espalda de una ballena. El tiene la intención de pasar la luna de miel en Acapulco o en Hawái. Quizá se quede para siempre en el fondo del mar con su querida sirena. Nadie piensa en tiburones. Yo siento mucho que no haya recibido la extrema unción a pesar de estar entre humoristas.

Estámos aterrizando. Se ven las luces de Nueva York. !Que sentimiento sublime al tocar la tierra! Mi sueño de toda la vida por fin se ha realizado.

Del Empire State Building puedo observar los peligros de una ciudad grande. En el techo de un rascacielos veo una pareja de palomas enamoradas y un gato acercándoseles. En la dirección opuesta, donde sale el sol, veo una muchacha con la falda en la cabeza. Nunca creería que el viento podría tener ideas e intenciones tan varoniles. Vuelvo los ojos. No puedo resistir la belleza de sus piernas delgadas.

Saludamos la Estatua de la Libertad y le mandamos besos. En el puente Broocklin tuve mala suerte por primera vez. El viento que sopla de Canadá me quitó el sombrero de la cabeza y lo tiró en el río. – Cómo es eso posible, cómo se puede eso explicar, nadie sabe. Lo hallé más tarde en el Golfo de México durante el crucero de New Orleans a Miami.

Pero ahora se despiden tu amigo Davide con abrazos de nuestra querida Ribana.

Davide

Živě jsem si všechno představil. Amerika je krásná a zajímavá. Nyní ale tento dopis překládám do češtiny. V první části se David zřejmě nachází mezi humoristy.

Ahoj Patriku!

Moje první cesta do Spojených států

Londýn... Sedíme v letadle na letišti „Gatwick“: Letušky nám znázorňují, jak se obléká záchranná vesta. Jedna paní, která jde navštívit svoji dceru v Marylandu, se ptá, jakou teplotu má voda v Atlantickém Oceánu, protože její lékař jí zakázal koupat se ve studené vodě. Trpí totiž revmatismem. – Nějaké dítě mluví o obrovské mořské příšeře. Švédský student hudby tiskne ve své pravé ruce jeden dolar. Nevšímá si letušky, jež prodává nápoje. Nekoupil si nic v naději, že bude moci zhasit žízeň v Atlantiku. Jeden starý mládenec doufá, že pozná nějakou sirénu a že se s ní ožení a podnikne cestu kolem světa na hřbetě velryby. Má v úmyslu strávit líbánky v Acapulcu nebo na Havaji. Třeba zůstane navždy na dně mořském se svou milovanou sirénou. Nikdo nemyslí na žraloky. Já velmi lituji toho, že jsem neobdržel Poslední pomazání, i když jsem mezi humoristy.

Přistáváme. Je vidět světla New Yorku. Jaký to vznešený pocit při doteku země! Můj celoživotní sen se konečně splnil.

Z Empire State Building mohu pozorovat nebezpečí velkoměsta. Na střeše jednoho mrakodrapu vidím párek zamilovaných holubů a kocoura, který se k nim blíží. Na opačné straně, kde vychází slunce, vidím děvče se sukni na hlavě. Nikdy bych nevěřil tomu, že by vítr mohl mít tak mužské nápady a záměry. Odvracím zrak. Nemohu odolat kráse jejich štíhlých nohou.

Zdravíme Sochu Svobody a posíláme jí polibky.

Na Broocklinském mostě jsem měl poprvé smůlu. Vítr, který vál z Kanady, mi sundal z hlavy klobouk a vhodil jej do řeky. – Jak je to možné, jak se to dá vysvětlit, nikdo neví. Našel jsem jej později v Mexickém zálivu během cesty lodí z New Orleanse na Miami.

Ale nyní se loučí Tvůj kamarád David s polibky naší milované Ribany.

David

Davidův dopis jsem pocítoval jako poezii nadšení ze svobody, kterou v něm vyvolala Amerika.

Po jeho návratu ze Spojených států, kde jsme později taky studovali, jsme nastoupili cestu studia v Německu. Studium v těchto dvou zemích se od sebe podstatně liší. V Německu se student soustředí na užší část z rozsahu svého oboru a jde do hloubky, to znamená, že analyzuje, ve Spojených státech zůstává na povrchu a jde do šířky. Němci jsou toho názoru, že pokud se chce vyřešit nějaký problém, je třeba jej důkladně zanalyzovat. Američané mají za to, že k vyřešení stejného problému je zapotřebí velkého množství informací. Německý postoj souvisí s důkladností v jejich mentalitě. V Americe je to velikost země a s ní související rozpínavost myšlení. Vědomí obou národů se od sebe podstatně liší.

I Německá filozofie má svoji hloubku. Angličané si stěžují, že jí nerozumí. Hned v prvním semestru jsem chtěl obhájit kvalitu českého mozku a začal zápasit s dvěma stránkami velkého německého filozofa Emanuela Kanta. Po dvou hodinách jsem vyklopýtal z knihovny jako poražený, odcházel jsem s prázdnou hlavou, měl jsem přitom pocit, že opouštím hospodu po několika pivech, byl jsem z toho opilý, jenom do zpěvu mi nebylo. Studium humanitních věd však dokáže myšlení každého člověka natolik vytrénovat, že i Kantova filozofie pak působí jako heřmánkový čaj.

Psychoanalýza a psychoterapie jsou obory, které studenta vedou do skrytých hlubin lidské duše. Během studia jsem občas vystoupil na povrch a navštívil Davida v jeho seminářích. Při mé první návštěvě měl právě referát o tragedii. I do literárního myšlení pronikla filozofie a tak nemohl podat definici tohoto literárního druhu, poněvadž žádné z těchto definic nerozuměl. I když se německé a české jazykové myšlení na rozdíl od angličtiny shodují, je německý způsob samotného myšlení v humanitních vědách velmi obtížný, často jakoby odpojený od reality poznaného světa. A tak David zahájil referát o tragedii definicí vlastní. Zhluboka se nadechl a začal: Tak jak se při komedii smějeme, měli bychom při tragedii plakat. (Studenti se začali bouřlivě smát.) David pokračoval: Na jaře se všichni ptáci páří, staví hnízda, nakladou vajíčka, vysedí je a vychovávají mláďata. Někdy přijde kocour a sežere celou rodinu, za necelou čtvrt hodinu, často v běhu a nezná něhu. (... und frißt die ganze Familie auf, oft im Lauf.) Takovou událost nazýváme tragédií. – Samozřejmě, že taková definice vyvolala jak u studentů, tak i u pana profesora spontánní smích, protože ne-

zapadla do vážnosti prezentovaného tématu. Po tomto úvodu následoval samozřejmě vědecký pohled na literaturu se vši vážností, kterou si tento vysoce hodnotný předmět zaslouží.

Poté mě David vtáhl do anglického semináře, který se konal hned ve vedlejší učebně. Studenti měli prezentovat své slohy v anglickém jazyce, které si připravili během prvních deseti minut. Naštěstí začal David jako první. Měl jsem už žízeň a chtěl jsem jít do univerzitní kantýny na limonádu. Poněvadž znalost angličtiny už zaplavila celý svět i s Českou republikou, nechám nejdříve živé slovo Davidovi a pak po jeho vystoupení se ujmu funkce překladatele. Davida zase začala zlobit noha z dřívějšího těžkého zranění a tak přikulhal k prezentačnímu stolu. Pohlédl do třídy, navázal oční kontakt s celou třídou, jedné spolustudentce se zadíval hluboko do očí. Jako student psychoanalýzy jsem našel klíč k autohypnóze. Tak jak při četbě literatury prožíváme v nepřímé představě celý děj se vším obsahem, tak jsem byl po rychlém ponoření do hypnózy schopný vnímat slova a převádět je v podvědomí do obrazu a děje. Podvědomí mi k tomu složilo na mé autosugestivní přání i krásnou hudbu, o které člověk může jenom snít. Tyto obrazy se daly vnímat pouze se zavřenýma očima.

Spring

Spring is the most beautiful and interesting season. The whole of nature, which slumbered or even slept during the winter, wakes up and comes to life again. The first snow-drops indicate the advent of spring. Fields, forests, gardens and parks turn green. In April and May the desiduous trees bloom and spread the fragrance of their blossoms. Birds chirp merrily and rejoice in having overcome the severe winter. Now they do not need to suffer hunger any longer. There are a lot of insects outside which breed very quickly in fresh and warm foliage. The birds sing the praises of their Creator and the lovely sun whose beams warm up day by day.

Almost all birds mate, nest, lay eggs, hatch them and bring up their fledgelings. Sometimes the tom-cat comes and eats up the whole family. Such a happening is called tragedy.

There are people on earth who suffer from spring fever. I belong to them. Now I am going to describe the symptoms and consequences of this plague to you. These people fall asleep everywhere, mostly of course, in the tram.

Then they have to get out at the terminus. When trying to get home again, they usually get out at the other end of the tramline. They can also get asleep during a sermon in the church.

There are other problems caused by spring. Many people do not fall asleep, but they fall in love, especially in May. Many happy loving pairs sit under flowering trees, holding each other very tightly, so that the wind may not carry them away. Sometimes they also must be on their guard against stinging-nettles and ants. Some of these people may stand under a weeping willow and take leave of each other – tears run. Others hunt cockchafers in the grove-trees and feed the hens with them at home. My friend Willi catches stag-beetles. I do not know why. I would prefer to catch a fire-fly. As you know, stag-beetles have strong claws, with which they like to pinch.

In spring you can pluck primroses, violets and lilies of the valley or climb up into a birch, beech, oak or a lime-tree. It is a pleasant occupation, but a bit hard. Sitting under a flowering lilac is the best thing you can do in spring.

Viděl jsem se sedět pod kvetoucím šeríkem a anglickou větu jsem si přeložil hlasitě do češtiny. Studenti se na mne udiveně ohlédli.

Nyní už nejsem papouškem, ale tlumočnickem. K této oslavě jara byl David emocionálně pohnut Pražským jarem svobody Dubčekova Socialismu s lidskou tváří. Toto Pražské jaro však v sobě neslo i problémy a nebezpečí, které David vyjádřil „svým poetickým“ způsobem.

Jaro

Jaro je nejkrásnějším a nejzajímavějším ročním obdobím. Celá příroda, která dřímala nebo dokonce spala během zimy, se probouzí a znovu ožívá. První sněženky oznamují příchod jara. Pole, lesy, zahrady a parky se rozzeleňají. V dubnu a v květnu listnaté stromy rozkvetou a šíří vůni svých květů. Ptáci vesele švitoří a radují se z překonání tuhé zimy. Teď už nemusí déle trpět. Venku je spousta hmyzu, který se velmi rychle množí v čerstvém a teplém listí. Ptáci pějí chvalozpěvy o svém Stvořiteli a sluníčku, jehož paprsky hřejí den ode dne víc a více.

Téměř všichni ptáci se páří, staví hnízda, kladou vajíčka, vysedí je a vychovávají svá mláďata. Někdy přijde kocour a sežere celou rodinu. Takovou událost nazýváme tragédií.

Na světě existují lidé, kteří trpí jarní únavou. Já k nim patřím. Nyní vám popíši symptomy a následky tohoto postižení. Tito lidé usnou všude, většinou samozřejmě v tramvaji. Pak musí vystoupit na konečné zastávce. Když se znovu pokusí dostat domů, vystoupí obvykle na opačném konci dráhy tramvaje. Mohou taky usnout i během kázání v kostele.

Existují ještě jiné problémy způsobené jarem. Mnoho lidí neusne, nýbrž se zamiluje, zvláště v máji. Mnoho šťastných milostných párů sedí pod kvetoucími stromy, přitom se navzájem pevně drží, aby je neunesl vítr. Někdy si musí taky dát pozor na kopřivu nebo mravence. Někteří z těchto lidí třeba stojí pod smuteční vrbou a rozchází se – slzy kanou. Jiní loví v háji chrousty a krmí jimi doma slepice. Můj přítel Vilém chytá roháče. Nevím proč. Já bych si raději chytil světlušku. Jak víte, roháči mají silná klepeta, s nimiž rádi štípou.

Na jaře můžete trhat petrklíče, fialky a konvalinky, nebo vylézt na břízu, buk, dub nebo lípu. Je to příjemná zábava, ale trochu namáhavá. Sedět pod kvetoucím šeříkem je ta nejlepší věc, kterou můžete na jaře učinit.

Jaro se stále vrací.

Studium uteklo jako voda a dostavila se volba tématu pro promoci. V disertační, to je doktorské práci, jsem měl posoudit názor velkého psychoanalytika Sigmunda Freuda, že sexualita je pro člověka nejdůležitější a srovnat jej s tvrzením švýcarského psychoanalytika a psychiatra Carla Gustava Junga, že jistota je nejdůležitější. Vyhrála to podle mého úsudku jistota. Kdo se chce v Německu stát profesorem, musí napsat takzvanou habilitační práci a obhájit ji před kolegy příslušné fakulty. Mluví se při cestě ke katedře o takzvané druhé knize.

Díky Schillerově tragédii: „Úklady a láska“ (Kabale und Liebe), která ležela na Davidově psacím stole, jsem si uvědomil, že všechny duševní nemoci a poruchy jsou vlastně symbolickou manifestací neboli projevem zraněného vztahu. V tomto dramatu se totiž postava intrikáře jmenuje

Wurm, česky Červ. Červ je tedy symbolem intriky nevědomí nejenom ve snu nebo literární tvorbě, ale i při duševní nemoci.

Máme-li zážitek z toho, že jsme obětí nějaké intriky, může ve snu dojít k příslušnému symbolickému zpracování a zdá se nám o červu nebo červech. Kdo však má dispozici pro schizofrenní onemocnění, začne se v psychóze považovat za červa. Pocit intriky byl sice zpracován stejným způsobem jako u zdravého člověka, ovšem nebyl pozitivním impulzem odražen jako objektivní obraz, nýbrž negativní silou podržen uvnitř vztahového jádra duše. Dochází tím ke ztrátě původní identity a prosazení nové. Je to určitá forma útěku duše do vztahového okraje.

V Schillerově dramatu najatý intrikář svými nástrahami neustále zraňuje milostný vztah sociálně nerovného páru a sice šlechtice Ferdinanda a občanky Luizy. Tento vztah je tak těžce zraněn, že oba milenci dobrovolně umírají. U Schillera došlo během kreativního procesu k objektivizaci tohoto symbolu intriky.

V tomto mém objevu mě utvrdilo ještě jedno televizní vysílání. U jedné mladé asijské dívky překazili její milostný vztah, mám dojem, její vlastní rodiče. Tato dívka se začala nejdříve ve snu, později i v bdělém stavu, pokládat za jednu jí známou asijskou královnu. Těžce tedy duševně onemocněla. Královna je tak symbolem zraněné lásky třetí osobou mimo milostný vztah.

I neurotické poruchy včetně psychosomatických potíží je třeba chápat jako symbolický projev nevědomí zraněného vztahu, zraněného vztahu často k vlastní osobě. Například stálé nebo časté bolesti srdce při naprostém zdraví tohoto orgánu jsou symbolem nemoci, která ovšem objektivně vůbec neexistuje. Je to třeba chápat jako varování před opětovným vyčerpáním a onemocněním pod velením podvědomí.

Po tomto úvodu mě začal profesorský sbor bombardovat otázkami. První z nich už začal: „Kolego, vaší symbolickou psychoanalýzou se vám podařilo napravit pomyslné znehodnocení člověka trpícím psychiatrickým onemocněním a vyřadit tím z lidového slovníku slova „blázen“ a „bláznec“. Za to vám bude psychiatrie určitě vděčná. Ale, co vám psychiatrie neodpustí, je skutečnost, že jim přerůstáte tak trochu přes hlavu.“ Proti tomuto obvinění jsem se okamžitě ohradil. „Co tím konkrétně myslíte,

pane profesore? Já nejsem klasickým doktorem medicíny a proto psychiatrům nesahám ani po kotníky, takže jim v žádném případě nemohu přerůstat přes hlavu.“ „Co tím myslím? Hned se dovíte,“ ozval se stejný hlas: „Zpochybnil jste totiž koncept slavného švýcarského psychiatra C. G. Junga, který vztahuje mytologii s jejím obsahem do schizofrenních psychóz. Tyto obrazy vychází podle jeho interpretace z hlubin aktivního nevědomí a vnikají do vědomí, kde se prosadí.“ Najednou zaburácel další nový hlas: „Můžete nám váš odlišný názor osvětlit?“ Můj profesor zasáhl jako vrchní šéf fakulty do tohoto souboje. „Ano Patriku, držte se, držím vám palce.“ Ujal jsem se opět slova: „Děkuji vám, pane profesore, a odpovídám vašim kolegům: Podle mého názoru jsou psychiatři psychoanalyticky ‚první řady‘.“ – „S tím nemohu souhlasit,“ vykřikl nějaký jiný profesor. Pokračoval jsem: „Ale já ano. Přesto si však dovolím pohlédnout na celý problém z jiného úhlu. Nejprve odložme Jungovy představy a pojmy jako kolektivní nevědomí, archetypy a mytologické obrazy úplně stranou.“ „Proč?“ ozval se nějaký Jungův věrný přívrženec. Odpověděl jsem obratem: „Protože každý dospělý vidomý člověk má představu o měsíci, slunci a kosmu. Mytologické obrazy ponechme v literatuře.“ Neozvalo se už žádné další „proč“. Celý profesorský sbor se zaposlouchal do mých slov: „Můj koncept: ‚Návrat k základům‘ a ‚Vztah je všechno‘ si zvolíme jako výchozí bod. Základem je zde vztah, který si rozdělíme do tří částí.“ Zvedl jsem plakát s kruhem rozděleným do tří barev: Střed byl bílý, druhý kruh byl černý a okrajový zelený. Ihned jsem pokračoval a poukazoval na segmenty kruhu: „**Vztahové jádro**, tedy bílá část kruhu, je ta část, jež zahrnuje vztah k matce, který byl založen již v prenatálním vývoji, byl dále budován v období kojení a upevňován v raném dětství až do dospělosti. Vztahové jádro je nejstarším a nejhlubším základem nevědomí, může však být později přesměrováno i na otce.

Druhou část tvoří **Vztah středu**“. Někdo nedočkavě vykřikl: „Vy tady rozhazujete pojmy jako někde na trhu. Co je to tedy Vztah středu?“ „Hned se to dovíte,“ uspokojil jsem tuto unáhlenou zvědavost a pokračoval: „Vztah středu obsahuje všechno, s kým a s čím se člověk osobně setkává. Třetí místo obsazuje **Vztahový okraj**. Je to všechno, s kým a s čím se člověk neosobně setkává a nemůže na to položit ruku.“ Ozval se opět zvědavý výkřik: „Proč?“ Ihned jsem toto proč odstranil z diskuse: „Protože královny

a králové jsou příliš daleko, slavné osoby už nežijí, Bůh a Ďábel jsou fyzicky nehmatatelní, slunce, hvězdy a měsíc jsou mimo dosah ruky. Vztahový okraj se tedy nachází na povrchu nevědomí a ne v jeho hlubinách, dřímá pod povrchem vědomí. – Vztahové jádro je nejstarší a proto i nejhlubší a stabilizuje nebo destabilizuje celé nevědomí. Aby mohlo vztahové jádro nevědomí a z něj celou osobnost stabilizovat, musí být dostatečně silné.“ „Jak ale potřebnou sílu získá?“ zeptal se můj profesor. „Odpověď je nabíledni,“ poznamenal jsem a doplnil: „vztahem k matce. Dítě musí být schopné vnímat všechny pozitivní počiny matky vůči němu jako lásku, z níž pramení důvěra, což vytváří pocit bezpečí. V dítěti se mění důvěra zase ve vzájemnou lásku. V této vztahové konstelaci se vyvíjí, roste a sílí **Já** dítěte. Tento primární vztah se šíří do vztahového středu přes rodinné příslušníky, blízké příbuzné, přátele, známé a další osoby. – Vztahové **Já** tedy tvoří jádro duše v nevědomí a prorůstá přes podvědomí až do vědomí.“ „Co ale mají tato vaše vysvětlování společného s schizofrenií? Vysvětlete nám to všem!“ ozval se opět můj profesor. „Hned to bude, pane profesore. Jenom, co si setru z čela pot.“ Po zastrčení kapesníku do kapsy od kalhot a usrknutí vody jsem zase rozechvěl hlasivky: „U schizofrenie se zřejmě jedná o geneticky podmíněné oslabení schopnosti vnímat lásku a vyzbrojit se důvěrou. Ve vztahovém jádru se pak nemůže rodit vzájemná láska a vytěšňovat nedůvěru. Jedná se o slabé nevědomé **Já**, to znamená o slabý základ osobnosti. Nedůvěra se soustředí jak ve vztahovém jádru, tak i ve vztahovém středu. To vede k pocitu pronásledování, intrik a ohrožování, což se u pacienta schizofrenie projevuje.“ „Co se ale děje s nedůvěrou, jež plní duši pacienta?“ zeptal se můj profesor přátelským tónem v hlase. Pokračoval jsem: „Nedůvěra je v dalším kroku vytěšňována v nejrůznějších formách do symbolů vztahového okraje. Slabé nevědomé **Já** není schopné udržet symboly vztahového okraje v nevědomí, poněvadž jsou mimo jiné o jeden stupeň od něj vzdálené a mají vzhledem k jejich neosobnímu charakteru vysoce abstraktní obsah pro citění nevědomí. Nevědomé **Já** ve vztahovém jádru je potlačeno a není schopné proniknout až do vědomí. Nevědomá vůle a její sugestivní síla není podřízena službě nevědomému **Já**: Proto se osamostatní a tím dochází k rozštěpení osobnosti. Osudná bitva tedy není svedena a prohrána ve vědomí, nýbrž v nevědomí.“ – Ozval se opět můj profesor: „Patriku, někteří psychiatři vidí

schizofrenní psychózu jako samoléčbu. Já jsem se ve vaší habilitační práci však setkal zcela s jiným pohledem na tuto problematiku.“ „Ano, pane profesore, máte pravdu. Já nevidím schizofrenní psychózu v žádném případě jako samoléčbu, já ji vidím jako útěk, jako útěk duše ze vztahového středu, to je místa subjektivně vnímaného ohrožení, do vztahového okraje, to je místa bezpečí. Tento útěk se děje za podpory a režie podvědomí. Určitě jste v mé habilitační práci narazil na skutečnost, kde jsem přiřadil jednotlivým duševním složkám specifickou funkci, a sice, že nevědomí neustále osvobozuje duši, podvědomí neustále hledá jistotu a bezpečí a vědomí pravdu. Vědomí je ve stavu psychózy úplně vyloučeno, poněvadž hledání pravdy je nežádoucí.“ „Dobře, Patriku. Ve vašem osvětlení chorobných biochemických procesů, které probíhají ve stavu psychózy, jdete ale příliš daleko, když je považujete za produkt podvědomé vůle, jež chce duši vyvézt z hluboké nedůvěry a strachu. Neměli bychom se raději podřídit neurologům a zeptat se jich, zda se nejedná o organické onemocnění mozku?“ „Pane profesore, vy dobře víte, že bych vám nikdy neodporoval a já chápu váš způsob otázek. *Intuitivně cítím, že s mými teoriemi souhlasíte a proto podřizuji biochemické změny v mozku, které upraví na popud podvědomí vnitroduševní komunikaci tak, aby se útěk do vztahového okraje mohl zdařit, plně vládě duše. Myšlenka a živá inteligence je víc než hmota. Člověk se ve stavu duševní poruchy nebo nemoci nachází duševně v zajetí, poněvadž ztratil vnitřní odstup od daného zranění vztahu. Přesto však mají symptomy na rozdíl od tělesných onemocnění vždy smysl a to si musíme jako psychoanalytici plně uvědomit. Duše nám chce vždy pomocí symbolů něco sdělit. Upřímně se přiznávám, že jsem se nestal psychoanalytikem tím, že jsem se jako student hrabal v mozku nějakého dobrovolného dárce. Tato skutečnost mi vůbec neprospěla, protože nejsem neurolog. Vždy jsem se spolehl raději na dané schopnosti duše, z nichž jsem čerpal poznání.“ „Nechápu vás teď, Patriku. Vy jste přece ateista jako já? Jak můžete takhle mluvit.“ „ Máte svatou pravdu, pane profesore. Jsem ateista – dozajista. Ovšem nikdo není dokonalý. Já se totiž jinak nedovedu vyjadřovat a tak neuzívám v rozhovoru výrazy jako duševní orgán nebo duševní soustava, nýbrž duše.“ Můj profesor mi položil otázku, která se netýkala mé habilitační práce: „Patriku, jak chápete depresivní onemocnění, jež nemá endogenní základ?“ „Pokusím se odpovédět, pane profesore, jenom co se trochu napi-*

ji. – U depresivních onemocnění, jež nemají endogenní příčinu, dochází k opačnému procesu než u schizofrenie. Při zranění pozitivního vztahu, jehož výchozí bod musíme hledat ve vztahovém středu, musíme vyloučit totálně vztahový okraj. Toto zranění se postupně šíří až do vztahového jádra, je přitom vnímáno jako těžké zranění lásky, je jako ztráta zabsolutněno a pohlcuje zpětně do vědomí celou osobnost. Máme zde propojení zraněného nevědomého **Já** s vědomím.“ „To by se dalo bez výhrad akceptovat, Patriku,“ uklidnil mne můj profesor a dodal: „Ve své teorii k schizofrenii navrhuje i zajímavou metodu terapie, která by se dala užít i preventivně. Jedná se o posilování vztahového jádra a nabytí důvěry ke vztahovému středu. Doufám, že vaše objevy přispějí v dárkovém koši psychoanalytiků k zmírnění lidského utrpení a eventuálně k překonání této rakoviny duše zvané schizofrenie. Vaši obhajobu prohlašuji za ukončenou. Žádám celý fakultní sbor o vyjádření pomoci palce pravé ruky. – Ano, všechny palce ukazují vzhůru, i když by vlastně postačila převaha pouze jednoho hlasu. Máte nyní slovo, Patriku.“ – „Mám už sucho v krku, tak pouze pár slov. Děkuji mému panu profesoru za to, že se mohu jeho zásluhou nazývat psychoanalytikem. Děkuji taky celému fakultnímu sboru za podporu.“ – Poté jsme se odebrali do kouta sálu se švédským stolem. Přijal jsem řadu srdečných gratulací. Společně jsme si připili. Můj profesor mi nabídl místo v jeho oddělení, které jsem zdvořile odmítl slovy: „Děkuji, pane profesore, ale já chci jít do terénu, do praxe. Příští týden otvírám psychoanalytickou poradnu. Už jsem podnikl i jisté kroky ve vztahu k veřejnosti. Nebude se jednat pouze o psychotherapeutické zaměření. Má praxe bude přístupná i samotným studentům. Nikdy jsem se nepovažoval za lékaře. Proto hodlám provádět psychoterapii až na ventilaci svým vlastním způsobem. Každému pacientovi vysvětlím jeho poruchu nebo onemocnění tak, aby ji správně pochopil. Jedná se o terapeutickou metodu rozumového proniknutí vlastní duševní poruchy.“ „Dobře, Patriku. Tak hodně úspěchů ve vaší práci.“ „Děkuji, pane profesore. A tuto skleničku na vaše zdraví.“

Davidova promoce a habilitace probíhaly za mými zády, poněvadž jsem byl časově plně vytížen vlastní prací. Vím jenom tolik, že disertační práci napsal z literatury středověku a habilitoval se z psychologické teorie komiky a humoru a jejího použití při analýze humoristické literatury.

Kapitola patnáctá

David jako učitel v americké armádě

Poněvadž David chtěl odejít přednášet na univerzitu do Spojených států a taky přispět k uchování míru v Evropě a porážce komunismu, šel nejprve učit do americké armády ve Spolkové republice Německo, aby posílil alespoň o jednu koňskou sílu mír a připravil se jazykově na příslušné akademické prostředí v USA. Hned první den mne vzal s sebou do kasáren. Škola byla velká s několika učebnami v každém poschodí.

Všichni vojáci a vojačky bez rozdílu na hodnost nosili maskáče s výjimkou pilotů. Ti měli na sobě jednobarevné kombinézy. Davidova třída se pozvolna plnila. Nakonec vstoupili čtyři mladí muži. Jednalo se o leteckou posádku. Od kapitána obřího letounu Herkules se David hned mezi dveřmi dozvěděl, že pilotem je jenom ten, kdo přistál na lodi. Podali si oba ruce jako piloti, David větroně, kapitán tryskového letounu. David prohlásil, že pilotem je jenom ten, kdo přistál v bramborovém poli. Zatímco David nazval kapitána speciálním pilotem (a special pilot), říkal kapitán Davidovi bramborový pilot (a potato pilot). Potřásli si oba rukou.

Dostavil se začátek vyučovací hodiny. Vojenští studenti němčiny přesahovali prostorovou kapacitu učebny a tak je měl David nejenom před sebou, ale i po obou stranách a dokonce i za zády. Pozdravil je, rozhlédl se kolem sebe a prohlásil: „Jsem úplně obklíčen. To by se nemělo stát žádnému vojákovi.“ Po tomto strategickém zjištění se celá třída rozesmála.

Vojáci americké armády byli výbornými studenty, byli věrni svému mírovému poslání. Nebyli však při výuce uchráněni před chybami, které jsou součástí každého učebního procesu. Takové chyby nezmenšovaly samozřejmě ani o milimetr jejich vysokou odbornost a dovednost. Studenti této třídy si měli pouze osvěžit už získané znalosti v německém jazyce. Nebyli to tedy žádní začátečníci.

David jim zadal po zopakování německých čísel a základních početních úkonů nouzově přistát ve volné přírodě. Měli tento úkol vyřešit naprosto všichni i jeden kočí, který vnesl do třídy sympatickou koňskou vůni. Jak Davidovi tak i moji rodiče měli spřežení krásných tažných koní a tak jsme toto sympatické připomenutí v Americké armádě radostně uvítali. Samo-

zřejmě, že početní úkol pro přistání všichni vyřešili správně až na kapitána námořního letectva a samotného Davida. Zatímco kočí s nemocničním personálem, porodní babkou a panem farářem přistáli na zemi, podařilo se to kapitánovi 15 metrů pod zemí a samotnému Davidovi 15 metrů nad zemí. Vyvolalo to u všech studentů obrovskou salvu smíchu. Ujal se okamžitě slova kočí a začal organizovat záchrannou akci. Prý je třeba nejdříve sundat Davida z větví stromu i s jeho větroněm. Pak se verbálně postaral o vyproštění Herkulese. Vytkl nejdříve kapitánovi, že je bezohledný. Kapitán se okamžitě ohradil, prý ve vzduchu stačí udělat nepatrnou chybičku a končí to špatně. „To jste nám právě předvedl,“ usklíbl se kočí. David měl pro výuku dospělých jednu hlavní zásadu: Chránit pocit sebehodnoty každého studenta za každou cenu, a tak se už hlásil o slovo, aby mohl zakročít při záchraně pocitu sebehodnoty kapitána. Tu se kočí kapitána vyčítavě zeptal: „Jak k tomu ale přijde německý sedlák, jehož pole zmizne během tří vteřin i s bramborami?“ Kapitán odpověděl: „Ať si naplní jámu, kterou jsem mu zadarmo vyhloubil, vodou a chová v ní ryby.“ Celá třída vybuchla opět smíchem, jež podpořila potleskem, ovšem ve prospěch kapitána, který tuto hloupost dokázal vzít s humorem. Skončilo to jedna jedna.

Na druhou hodinu se objevili řadoví vojáci i s kverama. Byli to začátečníci. David je obeznámil s průběhem kurzu a s tím, co se všechno naučí a k čemu jim to bude. Když se zmiňoval o závěrečném testu, tak studenti a studentky jenom pokyvovali varovně hlavou a hladili si všichni jako na povel zásobníky svých kverů, jakoby mu tím chtěli naznačit, že celý test musí dopadnout velmi dobře. David to určitě pochopil. Do Davidových očí se náhle vnořila jedna sympatická vojínka, až se mu z toho rozbušilo srdce. David se revanžoval rovněž hlubokým pohledem do očí své budoucí milované vojínky, až se jí z toho rozbušilo divoce srdce.

Ještě v první den Davidovy pedagogické činnosti v Americké armádě přiběhl k nám na návštěvu po dlouhé době Věna. Prý slyšel, že David pracuje v Americké armádě. Okamžitě nás konfrontoval s hádankou: „Proč má armáda v mírových dobách všude na světě maskáče?“ Pohlédl nejdřív na Davida, pak na mě, ale my jsme byli nuceni se poddat: „Je nám líto, Věno, ale nevíme,“ odpověděl jsem sebejistě. „Tak nám to prozrad!“ vyzval ho David. „No přece, aby nebylo vidět její spodní prádlo.“ Přiznávám se,

že takové tvrzení se nedá ani potvrdit ani vyvrátit. Byli jsme nuceni Vénovi uvěřit. Měl smysl pro věci skryté.

Měl jsem v první den z návštěvy amerických kasáren a Vénovy návštěvy u nás plnou hlavu dojmů. Vzpomněl jsem si i na Davidův anglický sloh o jaru z období studia, kde popsal krásy jara. Teď do této nádhery vyvádí svou americkou vojínku. Leží s ní v kvetoucí přírodě, sklání se na horské louce plné květů a orchidejí nad svou milovanou studentkou němčiny. Nad jejich hlavami se ozývá radostný zpěv skřivánka. David šimrá svou milou kláskem trávy pod nosem. Ta se přitom směje a boxuje ho do prsou. Odhazuje proto klásek trávy a odsouvá své milé pramínky vlasů z očí, pak jí přejíždí nad horním a dolním rtem ukazováčkem pravé ruky. – Jeho ruka začíná putovat. Pod krkem své zamaskované vojínky odepíná první knoflík a postupuje stále dále. – Ano. Nachází se už pod pasem a překonává poslední překážky neboli knoflíky. Vojínka odkládá služební zbraň, neklade nejmenší odpor. Zvedá ruce nad hlavu, jakoby tím chtěla přiznat bezpodmínečnou kapitulaci. Odevzdává se poprvé s důvěrou do rukou svého milence Davida. V tom zazvonil zatracený budík. Z jeho nastaveného rádia okamžitě zaznívá píseň Elvise Presleyho: Love me tender, love me sweet, never let me go. – Zvláštní náhoda.

Kapitola šestnáctá

První den v mé psychoanalytické poradně

David mně oplatil můj doprovod v jeho první pracovní den. Poradnu jsem otevřel přesně na čas a ihned vstoupil nějaký diplomovaný inženýr a bez vyzvání spustil: „Dočetl jsem se, že vyložíte na počkání každý sen.“

- „Dobře. Tak mi povyprávějte, co jste bezprostředně před svým snem zažil. Budu si dělat kratičké poznámky.“

- „Povím vám i něco o sobě: Vykonaával jsem zaměstnání v pozici inženýra bez jakékoliv zodpovědnosti vedoucího pracovníka. Jednalo se o místo řadového pracovníka s časově omezenou pracovní smlouvou na dobu tří let. Zastupoval jsem totiž prozatím jednu inženýrku, která byla na mateřské dovolené. Bylo mi však slíbeno několikrát, že moje časově omezená smlouva bude převedena do smlouvy trvalé. Do tohoto opakovaného příslibu jsem vložil svou plnou důvěru. Asi dva týdny před vypršením mé časově omezené pracovní smlouvy jsem cestou do kantýny potkal vedoucího osobního oddělení, který mi chladnokrevně oznámil, že moje pracovní smlouva nebude převedena na smlouvu na dobu neurčitou, ani nebude prodloužena. Byl to pro mne obrovský šok, poněvadž jsem se na základě předcházejících příslibů v místě pracoviště usadil a investoval nemalou částku do zařízení bytu. Po příchodu z práce jsem uleh a okamžitě usnul. Měl jsem následující sen: Bojoval jsem s vedoucím personálního oddělení, který mi v poledne oznámil propuštění ze zaměstnání, o jednoduchou židli bez opěradla. Tato židle měla mezeru v sedací ploše. Vedoucí personálního oddělení měl na hlavě rohy a jeho pravá ruka byla změněna v dlouhý zahnutý dráp, kterým držel židli pevně v mezeře sedací plochy a snažil se mi ji vytrhnout z rukou. Na vrcholu dramatického boje o tuto židli jsem vedle sebe spatřil silný zpřetrhaný řetěz. Uchopil jsem jednu z částí a začal jsem tlouct vedoucího personálního oddělení po jeho čertovském drápu slovy: ‚Toto je řetěz egoismu, který zpřetrhal Kristus svou smrtí na kříži.‘ Přes tuto mou snahu mi onen ‚čert‘ moji židli vytrhl z ruky. V tom jsem náhle spatřil, že tomuto mému souboji přihlíží i moji spolupracovníci, kteří se strašně rozesmáli, což mě natolik vyděsilo, že jsem se probudil s divoce bušícím srdcem.“

- „Pokusím se, pane inženýre, tento sen vyložit, což určitě nebude těžké, protože známe jeho pozadí. Stolička bez opěradla tedy symbolizuje pracovní místo bez vedoucí funkce. Mezera v sedací ploše odpovídá časovému omezení pracovní smlouvy. Vedoucí personálního oddělení v podobě čerta s rohem a drápem ztělesňuje ohrožení vašeho pracovního místa. Roztržený řetěz znamená podle mé interpretace propuštění z práce a tím v jistém slova smyslu osvobození od povinností. Sen však v tomto zpracování přeinterpretoval řetěz podle vaší křesťanské osobnosti a vůle udržet si toto místo. Cituji vás, pane inženýre: Tento řetěz egoismu zpretrhal Kristus svou smrtí na kříži. – Smích vašich spolupracovníků se rodí jako symbol vítězství vedoucího personálního oddělení nad vámi v tomto dramatickém boji. Oni nejsou propuštěni a stojí nadále na straně zaměstnavatele. Vaše vyděšení ve snu s divoce bušícím srdcem vyjadřuje symbolicky porušení důvěry. – Jak vidíte, sen věrohodně překopíruje aktuální dojmy, zážitky nebo očekávání a tím duši osvobodí.“

- „Pokud Vám rozumím, pane profesore, tak nemám od mého snu nic očekávat.“

- „Tak je to. Sen už splnil svou úlohu. Hleďte si v klidu nové zaměstnání.“

- „Děkuji, a na shledanou!“

- „Na shledanou, pane inženýre, a hodně štěstí!“

- „Davide, podívej se, zda někdo neseďí v čekárně. Pokud ano, tak jej pozvi dál.“

- „Ano, provedu.“

Vstoupil nějaký doktorand a ihned spustil: „Doslechl jsem se, že umíte komunikovat s lidskou duší, tedy s jejím nevědomím.“

- „Je to mé povolání. Co vás ke mně vede?“

- „Jsem doktorandem katolické teologie. Téma mé disertační práce zní: Rozpory v Bibli.“

- „Já ale žádné neznám, pane doktorande, i když jsem ateista. Bibli jsem si přečetl v souvislosti se studiem psychoanalýzy.“

- „Nemáte pravdu, pane profesore. Vemte si například úder do obličeje. Když Krista v jeho zajetí udeří veleknězův sluha do tváře, tak protestuje slovy: Proč mě biješ? Nám ale doporučuje: Udeří-li tě někdo do tváře, nastav mu i druhou.“

- „Pozor, pozor, pozor, pane doktorande! Základem vědecké práce je rozlišování, což je podstatou analýzy.“

- „To mi nemusíte vysvětlovat, pane profesore. Už v prvním semestru jsem se seznámil s technikami vědeckého bádání.“

- „Já vám nic neberu. Ve vašem případě však nalézáme dvě roviny: rovinu konkrétní, to je skutečný úder Krista do tváře, a rovinu symbolickou, neboli doporučený úder. Kristus, který zdokonalil vztah láskou, mluví o lásce k nepřátelům, což vyžaduje vlastně odpuštění a smír. V tomto duchu musíme onen symbolický úder do tváře chápat jako symbolický projev nevědomí, který v sobě ukrývá odpuštění. Kristus vlastně řekl: Pokud jsi někomu odpustil jednou, nabídní mu odpuštění i podruhé. – Při úderu do tváře se samozřejmě jedná o symbol primární, to znamená o původní produkt nevědomí. V literárním nebo teologickém smyslu lze tento primární symbol interpretovat volně, což považuji za symbol sekundární, třeba jako podrobení se násilí k jeho omezení. – Primární symbol můžete i sám zažít ve snu, pokud někomu odpustíte. Můžete ve snu zažít, že vás někdo udeří.“

- „Nevím, zda mohu s vaším výkladem souhlasit. Jste si opravdu jistý? Tento úder může znamenat cokoli.“

- „Určitě ano, ale jenom jako symbol sekundární, jako produkt volné asociace, nikdy však jako produkt nevědomí. O čem hovoří Kristus, než se zmiňuje o úderu do tváře?“

- „Stále o odpuštění.“

- „Takže v tom spočívá důkaz správnosti mého výkladu. Nevědomí pracuje velmi spolehlivě.“

- „Jak vidíte jako psychoanalytik Novou smlouvu, kterou Kristus jako Syn Boží uzavřel s člověkem?“

- „Vy mně dáváte jako neutrálnímu ateistovi pořádně zabrat, pane doktorande. U Nové smlouvy se jedná z psychoanalytického pohledu o geniální akt, jehož se účastní všechny složky duše na obou smluvních stranách. Kristus se vydává jako chléb. Chléb je ale symbolem nevědomí zajištěné budoucnosti, což Kristus okamžitě interpretuje: ‚Kdo jí tento chléb, bude žít navěky.‘ Zajištěná budoucnost se mění v nevědomí, tedy v hloubi duše smluvního partnera člověka v poslušnost, neboť i poslušnost je symbolem nevědomí zajištěné budoucnosti.“

- „Já bych, pane profesore, udělal z poslušnosti raději zbožnost.“
- „Klidně. Pro mne jako ateistu je zbožnost pouze poslušnost intenzivního vztahu člověka ke svému Bohu.“
- „V Bibli je spousta symbolů. Kdybyste je všechny vyložil, stal byste se třeba i křesťanem, pane profesore.“
- „Ne, ne, pane doktorande. Do této pasti mne jen tak lehce nedostanete. Já si svou identitu neprodám. – Tady můj kamarád David je přesvědčeným Křesťanem a to mi úplně stačí. Víc už bych asi nesnesl. To bych vstoupil přímo do kláštera. – Můžete se s Davidem pobavit. On je profesorem německé literatury. Já udělám zatím kávu. Co si dáš, Davide?“
- „Turka.“
- „A vy, pane doktorande?“
- „Tak já taky, co pan profesor David.“
- „Dobrá. Do třetice všeho dobrého i já.“

Kávu jsme už nedopili a doktorand odešel, poněvadž vstoupil do poradny nejmocnější muž západoněmecké politiky. Nemohl jsem uvěřit svým očím. „Spolkový kancléř, pan doktor Kohl? Nebo mě klame můj zrak?“ zeptal jsem se nejistě.

- „Váš zrak vás určitě neklame, pane Silvestře. Můj úřad se setkal s vaší reklamou v novinách a tak bych si rád s vámi promluvil.“
- „Oč se jedná, pane kancléři?“
- „Tedy, oč se jedná. V Sovětském svazu se stal právě předsedou Ústředního výboru komunistické strany nějaký Michail Gorbačov. Zavádí úplně novou politiku, která mně dává naději, že by se mohlo zhojit nejtěžší válečné zranění mé vlasti, to je roztržení země a národa.“
- „Jakže se ten nový muž v Kremlu jmenuje?“
- „Gorbačov, Michail Gorbačov.“
- „Michail Gorbačov. – Jak vám mohu pomoci, pane kancléři?“
- „Zajímalo by mě, pane Silvestře, jak se jako psychoanalytik díváte na reformu komunismu?“
- „Já o něčem takovém silně pochybuji. Diktatura se zreformovat nedá. Pokud se povolí její šrouby, tak se celá rozpadne. Záleží ale na tom, zda je tento Gorbačov člověk dobrý nebo špatný.“
- „Proč by zrovna na tom mělo záležet? Vůbec vám nerozumím.“

- „Já se na celou věc dívám selským rozumem. Dobrá věc v rukou dobrého člověka se rozvíjí a roste jako pšeničné zrno v úrodné půdě. Avšak špatná věc, a tou je v tomto případě komunismus, se v rukou dobrého člověka rozkládá a zaniká.“

- „Podle mé informace jste ateista. Překvapují mne vaše slova.“

- „I ateista má svou víru. Neberte však můj předcházející názor příliš vážně. Nejsem žádný jasnovidce a jako psychoanalytik vám toho mnoho sdělit nemohu, poněvadž o Gorbačovi nic nevím a nerad hádám.“

- „Děkuji vám, pane Silvestře. Odcházím od vás v dobré naději. Na shledanou!“

- „To určitě můžete, pane kancléři. Vidíte tu nádhernou duhu na obloze? Rozpíná se od východu na západ.“ „Nebo od západu na východ,“ skočil mi doktor Kohl do řeči. Dodal jsem nadšeně: „Máme oba pravdu. Dobré pro váš národ a dobré i pro můj národ. Duha je totiž symbolem lepší budoucnosti.“

- „Děkuji Vám za toto povzbuzení a ještě jednou na shledanou!“

- „Na shledanou, pane kancléři!“ – Po jeho odchodu jsem uchopil větší prasátko pro honoráře od klientů. Zatřepal jsem s ním, ale bylo prázdné. Velmi mě to zklamalo, že doktor Kohl mi jako kancléř země, která byla mistrem světa v exportu zboží, nevhodil do prasátka ani jedinou marku. David tomu nechtěl věřit a radil mi, abych s ním po pravém uchu, kde jsem prý třeba nahluchlý, zatřepal pořádně u levého ucha. Když jsem tak učinil i se zaťatými zuby a pokladnička mlčela jako ryba, David mi ji vytrhl z ruky slovy: „Dej to sem! Já za ním vyběhnu.“ Od této pohotové iniciativy jsem ho ale odradil: „To nemá cenu. Toho nedoženeš. Ten má dlouhé nohy.“ Vinu na celém tomto fiasku nesl, jak se ukázalo, samozřejmě David. Úkol, který jsem mu zadal, splnil na sto procent, ale špatně, nebo přesněji řečeno opačně. Pověsil na dveře cedulku s nápisem: ZÍTRA ZA PENÍZE, DNES ZADARMO místo DNES ZA PENÍZE, ZÍTRA ZADARMO. David přislíbil, že všechno co nejdřív napraví.

- „Mrkni se za dveře, Davide, zda tam někdo nečeká.“

- „Už utíkám. Ne. Není tu nikdo.“

- „Dopijeme si kávu.“

- „Víš, Patriku. Doposud jsi tu neměl žádného pacienta. Až nyní před tebou jeden sedí. Musím se ti s něčím svěřit, co mě neustále znepokojuje a pronásleduje.“

- „Co máš na srdci?“

- „Moji prababičku. – Víš, Patriku, moje usměvavá prababička byla velmi moudrá žena. Žila už za Rakouska-Uherska, za První republiky, za Protektorátu a za Komunisty. Takřka všechny tyto potraty přežila. Držela se svého moudrého přísloví, které vždy vyslovila, když se vrátila ze dvora a sundávala si boty a šátek: Jaký pán, taký krám, hlavně, že se dobře mám a své nohy v suchu a nesvědí mě v uchu.“

- „Kdy prosím tě zemřela tato tvoje moudrá prababička?“

- „Ona nezemřela, ale přišla o život. A to ještě nebyla tak stará.“

- „Kolik jí bylo let?“

- „Sto let a teprve několik týdnů.“

- „A jakým způsobem přišla o život?“

- „Hned se to dozvíš. Právě jsme mlátili obilí. Moje usměvavá prababička lítala jako jiskra a obsluhovala mlatce. Nabízela jim tvarohové koláčky, pivo, a občas jim i ulila štamprli slivovice. Když jí ale jeden šprýmař řekl, že lítá jako jiskra, aby ji nedohonila Zubatá, tak se nad tím právem pohoršila. Zvedla pravou ruku nad hlavu a zvolala: Já vám hned ukáži, co ještě dokážu. – Udělala čelem vzad, vyběhla po žebří na mlátičku jako srna a odstrčila místního hromotluka levou rukou na stranu, který špajzoval, to je dával snopky do mlátičky. Na svůj věk měla ještě ohromnou sílu. Hned prvního snopku se držela tak pevně, že proletěla celou mlátičkou. Co jsme za tři dny pohřbívali, nebyla už naše usměvavá prababička.“

- „To je mi ale Davide upřímně líto. Vzpomínám si, jak se naší vesnicí šířila hrůzostrašná zpráva, že nějaká babka proletěla mlátičkou i s gumákama.“

- „To není docela pravda, Patriku. Gumáky zůstaly našťěstí na mlátičce.“ – „Tak to byla tvoje usměvavá prababička? Přijmi ode mne upřímnou soustrast.“

- „Díky. – To by ale všechno nebylo tak zlé. Daleko horší byly následky této nehody. Vždycky, když jsme se v rodině modlili Vyznání víry a dospěli k článku: Věřím v těla vzkříšení, zamrazilo nás v zádech, slova se nám zadrhla v hrdle, ustrašeně jsme na sebe pohlédli, a tu se nám začaly vtírat do vědomí

obavy : Bude vůbec možné naši pomletou prababičku vzkřísit? A když se to podaří, bude naše prababička vůbec schopna se za celý svůj věčný život alespoň jednou postavit na vlastní nohy? Co si o tom myslíš, Patriku?“

- „Děláš si zbytečné starosti, Davide. Pokud je pravda na tvé křesťanské straně a ne na mé atheistické, tak je úplně jedno, jakým způsobem tvoje usměvavá prababička z tohoto světa odešla. Na věčnosti bude běhat zase jako srna.“

- „Poslyš, Patriku! Kdyby se náhodou stalo, že by jsi mne v mé nové vlasti pohřbíval, tak nade mnou neplač, ale se se mnou raduj. Ani nedopusť, aby při mém pohřbu vyhasl humor.“

- „Jenom, aby to nebylo opačně, abys nepohřbíval ty mne.“

- „Nějak bych to zvládl. – Jak se díváš jako psychoanalytik na Křesťanství.“

- „Je to náboženství vztahu dobra a lásky. Ale já jsem vědec a lásku musím pochopit rozumem, o co se neustále snažím a stále se mi to nedaří, takže zůstanu raději ateistou. Chápeš to?“

- „Já jsem taky vědec, ale to nechápu.“

- „Nevím, co se to kolem mne děje, Davide, ale dnes jsem neustále konfrontován s Křesťanstvím. Dokonce i předseda Křesťansko-demokratické unie, doktor Helmut Kohl, mne osobně vyhledal.“

- „Bůh tě intenzivně hledá, Patriku.“

- „Jó? Jako INTERPOL, že jo? A co jsem kdesi provedl? Co je můj hřích?“

- „Jsi zatvrzelý nevěrec. To je tvůj hřích. Bůh žádá nejenom lásku, ale i víru, to jest osobní vztah.“

- „Já jsem se měl raději stát potápěčem a ne psychoanalytikem.“

- „I tam by tě Bůh hledal. Chápeš to?“

- „Nechápu. – Ale mám dojem, že někdo zaklepal na dveře. – Dále!“

Objevila se sympatická mladá holka.

- „Dobrý den, pane profesore. Já maturuji z německé literatury a zvolila jsem si jako hlavní téma Franze Kafku pro ústní zkoušku. Mám tady jednu z jeho malých literárních forem. Chci jí porozumět z psychoanalytického hlediska.“

- „Dobrá, tak mi ji přečtěte.“

Slečna maturantka čte: Před Zákonem

Před zákonem stojí dveřník. K tomuto dveřníku přijde muž z venkova a žádá o vstup do Zákona. Ale dveřník praví, že mu nyní tento vstup nemůže poskytnout. Muž rozmýšlí a pak se zeptá, zda bude tedy moci vstoupit později. „To je možné,“ praví dveřník, „teď ale ne.“ Poněvadž je brána k Zákonu otevřená jako vždy a dveřník ustoupí stranou, muž se sklóní, aby viděl branou dovnitř. Když to dveřník zpozoroval, směje se a praví: „Když tě to tak láká, zkus to vejít dovnitř přes můj zákaz. Pamatuj si ale: Já jsem mocný, ale jsem jenom ten nejspodnější dveřník. Od sálu k sálu ale stojí dveřníci, jeden mocnější než druhý. Pouhý pohled na třetího nemohu ani já snést.“ Takové obtíže muž z venkova neočekával: Zákon má být přece každému a vždy přístupný, pomyslí si, když teď pohlédne na dveřníka v jeho kožichu pozorněji, jeho velký špičatý nos, dlouhou tenkou tatarskou bradku, rozhodne se raději počkat až dostane povolení pro vstup. Dveřník mu podá stoličku a nechá ho posadit se stranou od dveří. Tam sedí celé dny a roky. Podniká hodně pokusů, aby byl vpuštěn dovnitř, a unavuje dveřníka svými otázkami. Dveřník s ním častěji provádí malé výslechy, vyptává se ho na jeho domov, a na mnohé jiné věci, jsou to ale otázky bez zájmu, jak je kladou velcí páni a nakonec mu znovu a znovu praví, že ho ještě nemůže vpustit dovnitř. Muž, který se pro svou cestu dobře vybavil, použije všechno, ať je to jakkoliv cenné, aby dveřníka podplatil. Tento sice všechno přijme, ale při tom praví: „Já to jenom přijímám, abys nemyslel, že jsi něco zmeškal.“ Během těchto mnoha let muž pozoruje dveřníka nepřetržitě. Zapomíná na jiné dveřníky, a tento první se mu zdá být jedinou překážkou pro vstup do Zákona. Prokleje tuto nešťastnou náhodu, v prvních letech bezohledně a hlasitě, později, když zestárne, bručí si jenom pod nos. Zdětinští, a protože během dlouholetého studia dveřníka zpozoroval v jeho kožešinovém límci i blechy, prosí i blechy, aby mu pomohly a změnily postoj dveřníka. Nakonec jeho zrak zeslábne, a neví, zda se kolem něj stmívá, a nebo, zda jej pouze klamou jeho oči. Avšak v temnotě rozezná lesk, který vystupuje neuhazitelně ze dveří Zákona. Nyní už nežije dlouho. Před jeho smrtí se v jeho hlavě hromadí zkušenosti z celé doby k jeho otázce, kterou doposud ještě dveřníkovi nepoložil. Dává mu rukou pokyn, poněvadž už nemůže své tuhnoucí tělo vzpřímit. Dveřník se musí k němu hluboce sklónit, protože se rozdíl velikosti změnil v neprospěch muže. „Co pak chceš teď ještě vědět?“ ptá se dveřník, „ty jsi nenasytný.“ „Všichni usilují přece o Zákon,“ praví muž, „jak je možné, že za ta mnohá léta nikdo nežádal

o vstup?“ Dveřník vidí, že muž je již na konci svého života, a aby ještě dosáhl jeho slábnoucí sluch, zařve na něj: „Zde nemohl jinak nikdo obdržet vstup, neboť tento vchod byl určený jenom pro tebe. Jdu teď a zavřu ho.“

- „Děkuji, slečno maturantko. Omezím se pouze na jádro. Jako psychoanalytik vidím pouze primární symboly nevědomí a tím příčinu vzniku tohoto literárního díla.“

- „To mě právě zajímá, pane profesore.“

- „Doufejme, že vám to i k něčemu bude. Psychoanalýza totiž není literatura.“

- „To nevádí.“

- „Tak se do toho dáme. Nevědomí Franze Kafky, které požívá autonomie, zde vede v postavě muže z venkova rozhovor se svou nemocí, symbolizovanou dveřníkem. Jeho nemoc není nikterak vážná, nebo těžká. Lesk v pozadí představuje symbolicky zdraví, o které usiluje, brání mu však v tom hluboce zakořeněná nemoc v postavě dveřníka, která je posílena zákonem jako symbolem překážky. Tuto překážku bych diagnostikoval jako neurotickou poruchu, která se v praktickém životě projevuje například koktáním a nebo neustálým nahlížením do kuchyně, zda jsme vypnuli sporák. I muž z venkova v Kafkově literárním díle se neustále snaží tuto překážku a tím i nemoc překonat. Neurózu můžeme tedy definovat jako nemoc překážky, přičemž tato překážka neboli zábrana má funkci ochrany pod velením podvědomí.“

- „To je zajímavé, pane, profesore, co mi právě říkáte. Překážku nacházíme v celém Kafkově díle jak v malých tak i velkých literárních formách, to je v románech. Všude se hlavní hrdina o něco snaží, ale nedosáhne ničeho, pouze vlastní selhání nebo smrt, překážku se mu nepodaří nikdy překonat.“

- „Chápu, slečno maturantko. V Kafkově díle nacházíme manifestaci neurózy, která se materializuje v daných překážkách. Ovšem pozor, slečno maturantko! Toto není literatura, co si tady povídáme. S tím vás učitel němčiny vyhodí a mne prohlásí neodborně a neplatně za blázna. Předám vás svému kamarádovi Davidovi. On je profesorem německé literatury. Já udělám zatím kávu.“

David se ujímá slova:

- „Tak, slečno maturantko, jak byste interpretovala toto dílo literárně?“
Slečna maturantka se zhluboka nadechne a vydechne a pak začne ze sebe sypat:

- „Vzhledem k nejasnosti této Kafkovy paraboly se nám nabízí celá řada interpretačních možností. Dveřník představuje nějaký závažný společenský jev, lesk nějakou pozitivní hodnotu. Může to být potlačená svoboda diktátorem, spravedlnost nespravedlivým soudcem, láska vlastním egem.“

- „Dobře, slečno. To se dá akceptovat. A co ti další dveřníci, kteří jsou mnohem horší než ten první?“

- „Po slabém diktátorovi následuje silnější, pak Stalin a poté Hitler. Po prvním nespravedlivém soudci následují další vyšší nespravedlivé soudní instance, po egoismu hřích a zločin.“

- „Výborně, slečno, jste připravená.“

Na literární interpretaci byla už ze školy pečlivě připravená. V mé poradně se rozpovídala a dostala chuť mě vyzkoušet:

- „Pane profesore, je vám známo, že, kde je začátek a lidský duch, tam je vývoj?“

- „To si dovedu představit.“

- „Dovedete si představit, že zdravý lidský duch nemá hranic, dokáže všechno? Tavit kovy, vyrobit mikroskop a letět do vesmíru?“

- „To si všechno dovedu dobře představit. Jak je to možné?“

- „Náš učitel biologie tvrdí, že je to tím, že člověk má obrovský počet neuronů a tím nekonečnou možnost kombinací.“

- „Váš učitel biologie má jistě pravdu, ovšem ne celou. Člověka nemůžeme pochopit pouze matematickou logikou. Ta je sice přesná, ale v tomto případě velmi primitivní. Ta nám nevysvětluje smysl, poněvadž to nedokáže. Tyto schopnosti dává člověku svoboda.“

David se vměšuje do rozhovoru:

— „A Bůh. Člověk dostal umění: hudbu, zpěv, tanec a další. To z něj dělá dokonalou bytost. To mu dává velikost, to jej povyšuje až k Bohu.“

Skáčí Davidovi do řeči:

- „To, co jste právě slyšela, vyžaduje víru. Pamatujte si, slečno maturantko! Věda je jenom to, co se dá buď dokázat a nebo vyvrátit, a to i přes možnost, že pravda víry je ultimativní. Setkali jsme se při interpretaci Kafkova díla s dvěma pravdami: psychoanalytickou a literární.“

Která z těchto pravd je pravá – Davide?“

- „Předávám slovo slečně maturantce.“

- „Děkuji. – Podle mého názoru je ta první pravda pravá. Ta druhá je vytvořena myšlením člověka.“

- „Výborně. A kterou pravdu je třeba hledat?“

- „Tu první a to je mnohem těžší než u té druhé.“

- „Výborně, výborně! Ta slouží ale hlavně psychoanalýze a psychoterapii. V literárním díle je však daleko prospěšnější pro dobro člověka pravda druhá.“

Slečna maturantka se cítí mou pochvalou natolik povzbuzena, že nás s Davidem začíná zkoušet, zda nám nezrezavělo myšlení. Uplatňuje své znalosti, které získala ve škole v dějepise. Zkouška začíná:

- „Pravdu nelze oddělit od člověka. Každá diktatura se snaží jak pravdu, tak i svobodu vnější i vnitřní potlačit svou mocí a ideologií.“

Já předstírám nepozornost a lhostejnost, aby zkoušela hlavně Davida. Mohl bych dostat trému a při zkoušce úplně proletět. Slečna maturantka se zadívá upřeně na Davida.

- „Tak, pane profesore, soustřeďte se prosím: Adolf Hitler poukázal kriticky na aspekt utrpení v křesťanství. Chtěl člověka od utrpení osvobodit svým způsobem a sice tím, že jej osvobodil od rozhodování. Co tím člověku vzal?“

David se zamyslel jako při každé školní zkoušce a hádal:

- „Svobodu?“

- „Upřesněte to! Já vám při tom trochu pomůžu. Co vzal Hitler člověku, když jej zavřel do koncentračního tábora?“

- „Přece taky svobodu.“

- „Správně. Vzal mu i myšlení, pane profesore?“

- „No, to určitě ne, slečno maturantko.“

- „Taky správně. Takže jakou svobodu mu vzal?“

- „Nemám odvahu to vyslovit, ale zkusím to. Je to vnější svoboda?“

- „Výborně, pane profesore. Vy nepotřebujete mít žádný strach ze zkoušky. Zkouška tedy pokračuje. A co tím Hitler získal?“

- „Absolutní moc?“

- „Taky výborně. Vy jste úplný borec. Jste skvělý. Měl byste být na sebe hrdý. Zkoušku jste udělal na jedna mínus. Můžete se ale ještě zlepšit.“

- „Jsem připraven. Už mě dlouho nikdo nepochválil.“
- „Co tedy nacházíme v rozhodování, v této vysoce hodnotné minci?“
- „Zopakoval bych to, co jsem už uhodl: Svobodu na jedné straně a moc na druhé. Souhlasíte se mnou slečno maturantko?“
- „Souhlasím, pane profesore, jste kouzelný. Právě jste definoval podstatu demokracie.“

Připadala mi ta zkouška už trochu dlouhá a tak jsem ji chtěl ukončit:

- „Je vidět, slečno, že budete brzy maturovat. Jste už zralá. Kolik je vám let?“

- „Za tři dny mně bude devatenáct.“

- „A měla byste dnes večer čas?“

Slečna se na židli zavrtěla, povytáhla si intuitivně svou kratičkou minisukýnku a lahodným hlasem zašvitořila:

- „Určitě měla. Co byste potřeboval, pane profesore?“

- „Uklidit tento pokoj. Tady jsou rezervní klíče. Vhodte je po úklidu pro-
sím do schránky!“

- „Můžete se na mne spolehnout, pane profesore.“

- „Děkuji vám slečno a na shledanou!“

Odpověděla „Na shledanou!“ a odběhla.

David na mě vážně pohlédl a sraštil čelo:

- „Jsi vůl na Entou, Patriku. Je vidět, že to s ženami vůbec neumíš. Jak jsi mohl tuhle kočku tak nehorázně shodit?“

Ihned jsem si svou vinu uvědomil a upřímně se zastyděl. Neshodil jsem ji úmyslně. Byla to pouze moje nešikovnost.

- „To musíš každopádně napravit, Patriku!“ nařídil mi David.

- „Určitě,“ ujistil jsem ho, vytáhl z peněženky peníze a poslal ho do květinářství, aby přinesl velkou kytici červených růží. David brzy přiběhl. K růžím jsme přiložili obálku. Diktoval jsem česky, David psal německy:

Vážená slečno,

omlouvám se Vám za svou vlastní hrubost. Pokud jsem se nějakým způsobem dotkl Vašeho citu sebehodnoty, tak Vás prosím o odpuštění. Klidně si můžete představit, jak před Vámi stojím, držím Vás něžně za ruku a prosím o odpuštění.

Váš profesor Patrik Silvestr.

Příští den jsem našel na psacím stole dopis od slečny maturantky:

Vážený pane profesore,

děkuji Vám srdečně za ty krásné růže. Budu o ně svědomitě pečovat. – Vůbec se na Vás nezlobím a taky se necítím zraněna ve svém citu sebehodnoty.

Pouze jsem se domnívala, že mě chcete pozvat na večeři. Mě totiž úžasně fascinuje Vaše psychoanalýza.

Pokud byste mě chtěl pozvat na večeři, tak dnes v 19 hodin v restauraci u Bílé růže. Budu tam už čekat.

Na shledanou

Vaše maturantka

K setkání došlo přesně v 19 hodin. Dali jsme si dobrou večeři a sedmičku červeného vína. Moji maturantku fascinovala moje psychoanalýza a mne její kouzelný úsměv. Setkávali jsme se zde třikrát do týdne a vedli dlouhé psychoanalytické diskuse, které sloužily poznávání světa a tragédií lidstva.

Za studeného ročního období jsem jí vždy před odchodem pomohl do kabátu a doprovodil domů. O tom, co přišlo potom, nelze pochybovat. Přiznám se později upřímně vrchnímu veliteli Americké armády.

Kapitola sedmnáctá

Setkání s bezdomovcem Pepou

David mne pozval na českou mši, která měla být obětována za něho jako poděkování za ukončená studia. Nabídl mi, že i mne do tohoto poděkování pojme. Já jsem to jako ateista odmítl. Přislíbil jsem mu jenom účast. Na mši jsem došel s velkým zpožděním. Dostal jsem v neděli ráno žlučnickový záchvat a tak jsem přišel až na amen, a abych nerušil, zůstal jsem stát vzadu u vchodových dveří. Pan farář už končil a oznamoval: „Tato mše svatá byla obětována za Davida za dary Ducha Svatého a za jeho kamaráda Patrika, aby ho Bůh vyvedl z temnot vědeckého blouznění do světla víry a přivedl ho k poznání pravé lásky.“

Když jsem to uslyšel, zachvěl jsem se zlostí. Pociťoval jsem to jako otevřený útok na můj vědecký ateismus. Do mého rouhavého á-men jsem vložil pořádnou porci zloby a zlomyslnosti. Všichni věřící se na mne ohlédli v domnění, že zaslechli samotného Satana. Některé babičky dokonce tvrdily, že na mé hlavě spatřily čertovy rohy. Před zraky jednoho dědečka mi vyletěl z úst dlouhý červený čertovský jazyk.

Po mši jsme se shromáždili v místnostech klubu České katolické misie. Tuto neděli se v klubu objevila vysoce zajímavá postava českého exilu, s níž jsme se už vlastně setkali a jejíž vyprávění jsem si už vyslechl v jedné malé hospůdce. Byl to muž střední, nebo spíše nižší postavy, měl plnovous, delší teplou bundu, a v pravé kapse dvoulitrovou poloprázdnou láhev červeného vína. Byl to náš starý známý Pepa. Nedalo se o něm říct, že má pod čepicí, protože nosil zásadně klobouk. Nikdo se mu nedovolil položit otázku, kdy si naposled změnil spodní prádlo, protože by nedostal žádnou odpověď. Přesto však dbal úzkostlivě na hygienu. V letních měsících se zajímal o zprávy o počasí. Lovil ve Stuttgartě z odpadových košů noviny, a když se v nich dočetl o příchodu prudkých přeháněk, nebo průtrži mračen, stáhl se z dosahu pozornosti veřejnosti, aby využil tuto nebeskou sprchu. Složil si pečlivě oděv pod hustý listnatý strom a odebral se pod sprchu jenom ve slipech a nebo v trenkách, pokud je už dávno neztratil. Přesně to nevím, protože jsem u toho osobně nebyl. Víím to jenom od poslechu. Používal i tělové mýdlo a pečoval svědomitě o svůj plnovous.

Přezímoval vždy ve stanicích podzemní dráhy, hygienu uložil k zimnímu spánku, takže nebylo těžké jeho přítomnost zjistit i se zavřenými očima. Mělo to velkou výhodu, jak sám zdůrazňoval, protože, kdyby byl nahlášen nezvěstný a měl zmrznout, našel by ho každý nos. Bezdomovec Pepa byl ohromný sympaták a rád vyprávěl, nebo spíše bavil.

Jeho osud je zajímavější než on sám. Jednalo se o bývalého strážce věčného světla v Chrámě svatého Mikuláše v Praze. O této jeho tajné činnosti věděl zpočátku jenom on sám a Bůh. Když jej komunisté vymákli, odsoudili ho na 9 měsíců vězení, prý za protistátní činnost, protože jeho věčné světlo staví do stínu Sovětskou rudou hvězdu. Než ho zavřeli, stihl uprchnout v tiráku.

Těch devět měsíců si ale odseděl i s úroky v nápravném zařízení ve Svobodném světě. Začalo to všechno docela nevinně. Pepa žil jako opravdový křesťan podle Písma Svatého a Kristova učení. V Německu si pronajal jednopokojový byt a zařídil ho nábytkem z ulice. Z platu si ponechal jenom absolutní minimum ke skromnému přežití a velký zbytek věnoval německým dobročinným organizacím, které léčily ve světě malomocné, vracely v Indii slepčům zrak a zachraňovaly život dětem v nejhlubší bídě. Pepa spěchal vždy s radostí do práce, aby vydělal co možná nejvíc peněz a mohl pomoci. Často dělal přesčasy. Byl to opravdový křesťanský rytíř, na něhož se jeho ubožáci mohli sto procentně spolehnout.

Stal se časem státním úředníkem na zkoušku. Když pozoroval u některých úředníků, kteří jednali ve státním pověření, ponižování člověka, zvedl varovně prst. Došlo ke sporu. Jeden z vedoucích úředníků obvinil Pepu, že vstoupil do státní služby jenom proto, aby si zajistil budoucnost. Pepa mu vytknul, že se dopustil velezrady na milionech německých úředníků, kteří jsou ve státní službě jen proto, aby si zajistili budoucnost. Skončilo to Pepovým vyhazovem ze státní služby.

Pepa se bránil u Správního soudu. Brzy ale zjistil, že předseda této instituce si vzpomněl na příslovecnou radu: Koho chleba jíš, toho píseň zpívej. A tak začal celý proces točit proti Pepovi. Pepa proto žádal o pozastavení soudního řízení. Předseda Správního soudu však uposlechl Pepova protivníka, jenž nesouhlasil s pozastavením soudního řízení, neboť věděl, že stát vyhraje. Předseda Správního soudu toto ale Pepovi neoznámil, rozhodl v jeho nepřítomnosti a tak Pepa obdržel od Správního soudu „Rozsudek

ve jménu národa“ (Das Urteil im Namen des Volkes) a přiloženou složenku k zaplacení soudních výloh. Tyto byly hodně vysoké. Jednalo se o více než 5000 marek. Pepa se z této částky téměř zhroutil, neboť si spočítal, kolik malomocných, slepých a dětí by mohl zachránit. Rozhodl se, že bude podle Ghándího klást pasivní odpor, soudní výlohy v žádném případě nezplatí, tuto do Nebe volající nespravedlnost nebude podporovat, raději se nechá s Kristem přibít na kříž.

Pepa se ale brzy od tohoto mučednického záměru odklonil a obrátil se na zemský parlament – nikdo neví, který to byl – s peticí, stížností proti oněm záhadným praktikám Správního soudu. Žádal, aby Parlament rozhodl v duchu lidských práv. Pepa byl z povolání, jak už víme, doktorem pro jadernou fyziku.

Jsa si vědom toho, že se obrací na demokratické poslance, kteří měli plnou brašnu svých hodnot, sdělil jim svou vlastní křesťanskou definici lidských práv se základní hodnotou, což jsem si stihl doslova zaznamenat. Pepa ji měl v hlavě: „Lidská práva jsou vyslovená vůle Boží všude tam, kde láska umírá v chladném srdci a surových rukou sebevědomé nebo nespravedlivé moci. Ono vlastně vůbec nezáleží na tom, jak lidská práva chápeme, ona zůstanou všude na světě účinným prostředkem proti pudu sebezáchovy egoismu moci, která člověka ponižuje, utiskuje, ničí.“

Samozřejmě, že tato slova chladná srdce těchto poslanců a poslankyň zaslepených věrností k paragrafům, nezahřála. Petiční výbor ve svém rozhodnutí poukázal na svobodu soudce, kterou mu zaručuje ústava, a nařídil exekuci Pepova majetku, který neměl. Byl chudý jako kostelní myš. Přesto zodpovědné úředníci, strážkyni prázdné státní pokladny už začala svrbět levá dlaň, neboť věděla, že levá bere, když vyslala soudního exekutora do Pepova bytu. Když exekutor spatřil v Pepově bytě celý ten chudobinec, rychle vyběhl a utíkal do nejbližší telefonní budky, aby zavolal strážkyni státní pokladny. Oznámil jí, že Pepovi se nic zabavit nedá, protože by s tím, co vlastní, prostál padesát let na bleším trhu, než by to všechno rozprodal. Pepa, který za soudním exekutorem utíkal, vběhl za nim do telefonní budky, aby všechno osobně potvrdil. Sdělil této dámě k tomu všemu, že on buduje jenom věčné statky, kde je moly, rez a inflace neničí. Ta mu odpověděla, že takové pohádky ať vypráví malým dětem a ne jí.

Strážkyni prázdné státní pokladny přestala ihned svrbět levá dlaň. Protože ale tato frigidní dáma toto příjemné svrbění levé dlaně pocítovala jako orgasmus, obrátila se okamžitě na obvodní soud, který bez váhání v rámci byrokratického automatismu vydal na Pepu zatykač.

Pepa se začal připravovat na pobyt ve vězení. Obstaral si pruhované pyžamo, potřeby na holení, kartáček na zuby, a přibalil si i kancionál, aby tam mohl zpívat žalmy.

Přijeli si pro něj, aby si ho odvezli. Při zatýkání, než mu nasadili železka, Pepa poštičkal jednoho z vykonavatelů zatykače oběma rukama za kníra, a tak si jej ve vězení podrželi podle délky komunistického rozsudku jako strážce věčného světla v Chrámě svatého Mikuláše v Praze celých devět měsíců a dva týdny.

Ve vězení se Pepa cítil výborně, až na to, že byl na pokoji s několika dalšími vězni, což mu překáželo v jeho intimním vztahu k Bohu. Nemohl zpívat žalmy.

Žádal tedy dozorce – s Pepou mluvili vždy dva současně – aby ho přeložili na jednolůžkový pokoj. „To se vám, pane doktore, u nás nelíbí?“ zeptal se jeden z této zajímavé dvojice. „Ale líbí,“ namítal Pepa a zaliboval si: „Je to tu výborné. Dalo by se to vydržet klidně až do smrti.“ „Proč se tedy chcete nechat přeložit?“ „Já potřebuji soukromí, pánové. Já chci žít i intimně!“ Dozorci na sebe s okázalým porozuměním pohlédli a s chutí se zasmáli. Pepa neváhal a kopl jednoho obratně do kolena, druhého do holenní kosti. Oba se z toho rychle roztančili v rytmu folklóru na jedné noze, a když do-tančili, odkulhali s Pepou na samotku.

Jakmile za ním zapadly dveře do zámku, poděkoval Bohu: „Tak, a teď jsme konečně spolu, pane Bože. Děkuji Ti za tvé moudré vnuknutí kopanců. Pomohlo to. Já ti za to zazpívám. Dobře poslouvej! Bude se ti to líbit,“ a začal zpívat žalmy. Poté se rozhořel láskou ke svým nepřítelům a byl nadmíru štědrý. Obrátil se přímo na Papeže, nebo jak on říkal na Svatého otce, s dopisem:

Ctihodný Svatý Otče,

obracím se na Tebe jako bývalý strážce věčného světla v Chrámě svatého Mikuláše v Praze, nyní vězeň nespravedlivé světské moci v nápravném zařízení ve Svobodném světě. Dobře vím, že co rozvážeš na Zemi, je rozvázáno

i na Nebi, a co svážeš na Zemi, je svázáno i na Nebi. Proto odstupuji na znamení odpuštění své místo v Nebeském království paní Justicii, aby si měla kde odložit kabelku s pudrem a nemusela ji držet věčně v ruce.

Zdraví Tě Tvoje ostríhaná ovečka ve věžeňských kalhotách

Pepa

Pak ale zapěl: „Kde domov můj, kde domov můj?“ Na zhudebněnou otázku si hned sám odpověděl: „Tam nahoře, tam nahoře. – Ne, ne, tento dopis se nikam posílat nebude. Ať si paní Justice tu svou kabelku s pudrem drží klidně věčně v ruce.“ – Když po tomto namáhavém zápase usnul, zjevila se mu prý Matka Tereza a informovala ho: „Náš nebeský Otec je nespravedlivým rozhodnutím Parlamentu a obou soudů proti tobě velmi znepokojený, protože, zatímco tady sedíš, malomocní naříkají, slepí bloudí ve tmě a děti umírají v nejhlubší bídě. Náš nebeský Otec většinu vítězství na naší Zemi považuje za porážku své vůle, poražené za vítěze a vítěze za poražené.“ Pak Matka Tereza prý Pepu přímo oslovila: „Tady ti, Pepo, předávám od Ježíše palmu vítězství.“ Pepa poděkoval a odpověděl: „Ctihodná Matko Terezo, já uznávám jenom jednu moc, a to je moc lásky. Ty mi nejlíp rozumíš.“ „Ano, Pepo, já ti dobře rozumím,“ odvětila se skloněnou hlavou. „Můj život je prohraným soubojem v Čertově království,“ postěžoval si Pepa. „Není, Pepo, není. Ty jsi nosným pilířem Boží lásky,“ utěšovala ho Matka Tereza.

Jako psychoanalytik jsem se udiveně ptal sama sebe, proč Matka Tereza odešla do Indie, kde sbírá z ulice ty nejubožejší a odváží si je, aby o ně s láskou pečovala? Kdyby zůstala sedět doma, bylo by jí daleko líp. Byla by přítom ale taky šťastná nebo alespoň spokojená?

Když nám s Davidem a Vénou Pepa všechno vylíčil, vylovil vestoje z kapsy své bundy láhev vína a pořádně si utáhl. Zachvěl se přitom na celém těle a vyrazil dlouhé dyšné ááááá. To bylo všechno, co mu z vrcholného požitku na tomto světě zůstalo. Věna tomu jako odborník v pohlavních otázkách říkal Pepův orgasmus.

Celé setkání s bezdomovcem Pepou v klubu České katolické misie však probíhalo daleko zajímavěji. Hned po příchodu do klubových místností

pan farář Pepu představil: „Vítám mezi námi našeho spolubratra Pepu, bývalého strážce Věčného světla v Chrámě svatého Mikuláše v Praze. Pepa je z povolání doktorem pro atomovou fyziku a otcem patentovaného objevu rychlého zneškodnění všech atomových zbraní. Pepa umí ohromně vyprávět, především ale bavit.“ Ozval se potlesk publika. Pan farář pokračoval: „Pepův osud je zajímavější než on sám. Máme mezi sebou i profesora Patrika Silvestra, za nějž byla obětována dnešní mše svatá. Patrik je sice ateista, v Západním Německu je však uznávaným psychoanalytikem a nejlepším hypnotizérem všech dob. Předávám mu tedy slovo.“ „Děkuji vám, Otče. – Milí krajané, Pepa mě požádal, aby Vám mohl spolu s mou pomocí povyprávět něco ze svého života. Uvidíme ho v jeho úloze hraběte Monte Christa i s jeho nebeskými spojenci. Zažijete brzy něco, na co budete vzpomínat po celý svůj život. Pepa Vám bude tedy vyprávět. Já Vás uvedu do třetího stupně hypnotického transu, přičemž se bude měnit Pepovo vyprávění v děj. Jedná se o filmovou techniku hypnózy. Já se pomocí autohypnózy rovněž zařadím jako divák do Pepova zúčtování se soudcovskou nespravedlností. Zavřete nyní všichni oči. Budu počítat do pěti. Když uslyšíte slovo pět, tak otevřete oči a uvidíte před sebou Pepu, jak vypadal před svým životem na ulici. Uvidíte ho v tmavém obleku a kravatě, hladce oholeného. Kdo ho uvidí jako bezdomovce, odejde, poněvadž na něj hypnóza nepůsobí. Celý děj bude probíhat až na nějaké výjimky poměrně rychle.“

Po zavedení hypnózy odešel jeden muž. Pepa začal vyprávět. Jeho slova se mění automaticky v zobrazený děj: Pepa vstupuje do budovy Správního soudu. U Správního soudu se setkáváme s jeho předsedou a Pepovým šéfem, který pohlédne ke stropu a udiveně prohlásí: „Tady to vypadá jako někde v kostele: Nebe, Bůh a andělíčky. Co to má společného se soudní budovou?“ Soudce, který se právě vrátil ještě v taláru od soudního řízení, vysvětluje: „V této budově řádili, pane vrchní rado, za nacismu političtí soudci, posílali nevinné lidi na smrt a tak křesťanští demokraté v čele s kancléřem Adenauerem, jehož ženu umučili nacisté, tu nechali na stropě zhotovit onen obraz, aby nás varovali, že se na nás někdo dívá, protože správní soud považují za politickou instituci. Jako mladý právník jsem měl nad sebou šéfa, který tvrdil, že kdyby bylo křesťanství správně pochopeno a bráno vážně, neměli bychom Hitlera a Druhou světovou válku. Antise-

mitismus a rasismus považoval za největší urážku Boha.“ Vrchní rada je netrpělivý: „Já jsem, pane předsedo, za vámi nedošel na žádný historický výklad, ani přednášku, ale s naléhavou žádostí, aby celá záležitost s tímto doktorem Pepou byla ukončena s jeho alespoň citelným finančním potrestáním.“ Soudce si vzpomněl na svou přísahu: „Víte, pane vrchní rado, já jsem přísahal, že budu vykonávat spravedlnost vůči každému.“ „Z toho si nic nedělejte, pane předsedo! Pod přísahou je v této zemi každý úředník. Nevzpomínáte si na přísloví: Koho chleba jíž, toho píseň zpívej?“ „Vzpomínám. Platí mě stát, ale peníze dostávám od občanů, i od tohoto vašeho bývalého zaměstnance, doktora Pepu, nebo jak se mu říká. Tato skutečnost mě přivedla do slepé uličky a tak by bylo nejlepší celý proces podle Pepovy vůle jako žalobce pozastavit.“ „Já vás, pane předsedo, z této slepé uličky vyvedu.“ Předseda zavírá oči: „Já nic nevidím. Tak mne, pane vrchní rado, veďte.“ Předseda soudu už v podnapilé náladě: Zpívá vsedě s roztaženými rukama: „Já si ten žalm mého bývalého šéfa přizpůsobím podle své potřeby: Rosu dejte, nebesa, shůry, otevři se země a vydej vůdce.“ Vrchní rada vylovil mezitím láhev a vyzval předsedu: „Můžete otevřít oči, pane předsedo. Už je tady. – Napoleon. Křestním jménem Koňak. Je to silný vůdce.“ „Dejte sem, pane vrchní rado! Hned ho zhodnotím.“ Pan předseda láhev z poloviny vyprázdnil. „Ano. Přesvědčil jste mne. Je silný a lahodný, ale jenom ve větším množství.“ „Tak tady je ještě Napoleon druhý. Křestním jménem rovněž Koňak. A tady, pane předsedo, Napoleon třetí.“ Předseda je očividně překvapen: „A jeje? Kde jste se tomuto kouzelnickému řemeslu jenom naučil, pane vrchní rado? Co že? Nikde? Vrozený talent? – Ostatně! Můžete se na mne spolehnout. Soudní řízení právě skončilo. Doktor Pepa obdrží účet za soudní výlohy, až se mu z toho hlava zatočí.“ „Děkuji Vám a na shledanou!“ poděkoval pan vrchní rada jako každý slušný člověk a zamířil ke dveřím. „Na shledanou!“ odpověděl pan předseda uctivě. Poté odklízí oba plné Napoleony pod stůl. Poloprázdného Napoleona drží v ruce a dává se s ním do rozhovoru: „Víš, kamaráde. My političtí soudci to v demokracii nemáme lehké. Za Nacismu a v Komunistu jsme to měli lehké. Musím ti, kamaráde, prozradit, že ty jsi mi toto mé rozhodnutí ve věci spravedlnosti udělal i v naší kouzelné demokracii lehké jako pírkó.“ Po tomto sebelítostném sdělení pohlédne na láhev, roztočí její obsah a loučí se s výslovností opilce slovy: „Měj se dobře, kamaráde. Vidí-

me se naposled.“ Druhá polovina Napoleona mizí v hrdle předsedy Správního soudu. Poté se zmáhá ještě k opilému doslovu, který ale nedokončil: „Kdybys mě, kamaráde, nevyvedl ze slepé uličky, tak bych v ní zůstal. Ale, žes mě vyvedl, tak, tak, hned to uvidíš, tak, ještě dnes...“ Předseda Správního soudu padá pod stůl spravedlnosti. V hypnóze je všechno možné a tak ožívá obraz na stropě, s nímž vstupuje Pepa do dialogu. Andělíčci – vypadají jako šestiletí baculatí chlapi – slétnou se stropu na zem ke stolu spravedlnosti. Pepa pohlíží ke stropu, odkud mu dává Bůh Otec signál, aby andělíčci povolili šroubky na obou stranách. Když tak učinili, pohlíží směrem k Pepovi s neviditelným otazníkem v očích, co dál? Bůh Otec dává svému služebníku Pepovi slovy neslyšících pokyn k dynamickému úderu do stolu. Toto přání sděluje naznačením silného úderu pěstí andělíčkům, kteří tento úder, pod nimž se celý stůl zhroutl, zrealizují. Jejich pohled vyjadřuje spokojenost. Vzlétnou zpět ke stropu. Bůh Otec mrkne pravým okem, čímž potvrdil splnění své vůle.

Dochází ke změně místa jednání. Pepa obdrží dopis od Správního soudu, otevře ho a vykřikne: „Pro pána krále! Musím zaplatit soudní výlohy, 5200 marek. To odpovídá 52 uzdraveným slepcům v Indii. – Obrátím se ihned na petiční výbor Zemského parlamentu.“

Dva poslanci petičního výboru, kteří mají na hlavě Mikulášskou čepici s obrázkem Justice, studují Pepovu stížnost: „Co to tady ten doktor píše? Prý máme o jeho stížnosti rozhodnout v souladu s lidskými právy. Přečtete to, kolego, nemám u sebe brýle.“ „Dejte sem!“ Čte: „Lidská práva jsou vyslovená vůle Boží všude tam, kde láska umírá v chladném srdci a surových rukou sebevědomé nebo nespravedlivé moci. – Rozumíte tomu, kolego?“ zeptal se tento člen petičního výboru. „Nerozumím. My jsme vyspělý právní stát. Takové hlouposti jako je Boží vůle a láska nemají v naší politice místa. Ústava zaručuje našim soudcům svobodu a tu jim nesmíme brát. Tento kompliment výkonné moci vůči soudní moci je nedotknutelný. Doporučíme Parlamentu odhlasování exekuce doktorova majetku.“

Poté končím hypnózu. Pepa stojí před svými krajany. Ozývá se potlesk. Vyloví vestoje z kapsy své bundy láhev vína a pořádně si utáhne. Zachvěje se přitom na celém těle a vyrazí dlouhé dyšné áááááá.

Pepa byl osobnost, která se nedokázala i z té nejnepozornější společnosti vytratit. On na sebe pozornost nepoutal, on ji na sebe přímo strhával. Odcházel za potlesku všech přítomných, odcházel domů na ulici se svým Bohem, se zvednutým kloboukem nad hlavou přátelsky mával. Kdybych měl po ruce trumpetu, tak bych mu zahrál fanfáru, i když jsem jenom džezový klarinetista.

Jako psychoanalytik a ateista jsem se mých křesťanských krajanů udiveně ptal jako už jednou sama sebe, tentokrát poetickým způsobem: „Slyšte mne křesťané a odpovězte mi! Proč se tento váš Pepa staral o malomocné, slepé a cizí děti v nejhlubší bídě? Kdyby si dal nohy na stůl jako Američan a k tomu plzeňskou dvanáctku, mohl si královsky pohovět. – Kdyby se nedotýkal nespravedlnosti světské moci, mohl spát v teplé posteli. Byl by úspěšný člověk společnosti a ne jejím politování hodným trosečníkem.“ Sotva jsem domluvil, uvolnila se u lustru sama sebou jedna lampa a spadla mi na hlavu, kde se roztříštila. Nabídka odpovědi mých křesťanských krajanů na mou otázku jsem odmítl slovy: „Děkuji! Odpověď jsem již obdržel.“

Kapitola osmnáctá

Záhadný boj za svobodu proti komunismu

Jednou si pozval jeden plukovník americké armády, šéf strategického plánování, Davida, do kanceláře. Byl u něj jako student už v prvním osvěžujícím kurzu němčiny. Jeho první slova byla přímo zastrašující: „Jde po vás československá vojenská rozvědka.“ David se ulekl a přímo explodoval zvědavostí: „Jakým způsobem mne chtějí odstranit?“ „Nechtějí vás odstranit, Davide, naopak. Chtějí vám vložit do náruče tuto ženu.“ Plukovník mu podával fotografii, na níž byla hezká mladá žena ohromně moderně oděná.

David se zadívá na fotografii a pronáší: „Musím říct, pane plukovníku, že československá vojenská rozvědka je opravdu informována a nemá žádnou mezeru v socialistické vzdělanosti. Do své taktiky vložila i poznatky velkého sovětského vědce Pavlova. Když se na tuto fotografii dívám, tak se mi sbíhají sliny.“ „Tak je s chutí polkněte,“ doporučil mu moudře plukovník: „určitě se neotrávíte.“ „Už polykám. – Žena totiž drží v ruce ruskou zmrzlinu. Mám ji, tu zmrzlinu, strašně rád. Sbíhají se mi sliny jako našemu boxerovi,“ oznámil splnění rozkazu a zvolal: „To je podvrh. Vždyť je to mladá Elizabeth Taylorová.“ „Není,“ opravil ho plukovník. „Již při studiu na vojenské akademii jsem se doslechl, že každý člověk má v okruhu 1000 kilometrů asi čtyři dvojníky.“

„Takže tuto ženu mám položit?“ zeptal se David zvědavě. „Ne, není třeba,“ opravoval ho plukovník, „ona si lehne sama.“ „Vždyť se celá ukrčí. To bude škoda,“ vykřikl David úzkostlivě. Zvedl přitom obě ruce nad hlavu a sekl s nimi před sebou jako dirigent, který chce po zuřivém finále umlčet orchestr.

„Nebojte se, neukrčí,“ uklidňoval ho plukovník, „má přesné instrukce dokonce z centrály KGB. Než si lehne, odloží si všechno až do posledního kousku oděvu. Ponechá si jenom prstýnek na pravé ruce.“ David se uklidní a poté si libuje: „Tak to je výborné, to se určitě neukrčí.“ Pak ho ale zachvátila nová úzkost, když znovu zvolal: „Ale se nachladí a to bude škoda!“ Plukovník se ho opět snažil uklidnit: „Nebojte se, nenachladí. Při milování se pořádně zahřeje.“ „Tak to je výborné, to se určitě nenachladí,“ potvrdil plukovníkovu předpověď. „A můžete mi říct, proč se vlastně svlékne?“

vyzvídal David. „Celá věc je velmi jednoduchá,“ vysvětloval plukovník: „Reagan a Gorbačov se dohodli při skleničce vodky a whisky, aby o osudu celé Evropy bylo rozhodnuto v posteli, což zorganizovala československá vojenská rozvědka jako prodloužená ruka KGB a vrchní americké vojenské velení v Pentagonu. Pokud přeběhne obránce demokracie na Gorbačovu stranu, tak Reagan otevře Perestrojce na Západě dveře dokořán, pokud ale přetáhne reprezentantku Perestrojky na stranu Demokracie, propustí Gorbačov všechny evropské národy na svobodu.“

Když si to David vyslechl, štípl se pořádně do zad, aby se přesvědčil o tom, že nespí a nesní a normálně vnímá. Pak se ale zahleděl na plukovníka, aby se ujistil, že plukovník neztratil rozum. Nějak se mu to všechno nezdálo, připadalo mu to velmi podivné, nemohl tomu uvěřit. Věděl ode mne, že se při psychóze nemá žádnému pacientovi otevřeně odporovat. Plukovník byl ale velmi klidný, takže se nemohlo jednat o žádnou psychózu, usoudil David. Třeba se za tím vším skrývá zcela něco jiného, prostě nějaké tajemství. Rozhodl se ale, že přímou spolupráci zásadně odmítne. „Je mi líto, pane plukovníku, ale já odmítám jakýkoliv styk s komunistickou rozvědkou. Já totiž bojuji proti komunismu pouze slovem a toto nevypadá na boj slovem.“ „Nevypadá,“ potvrdil plukovník správnost Davidova úsudku. Načež David pokračoval: „Uvědomuji si, jak důležitý a šlechetný tento úkol je, a proto vám slibuji, že vám najdu náhradníka.“ „Musí to být ale zásadně Čech, aby fungovala komunikace,“ požadoval plukovník. „Bude to Čech,“ přislíbil David.

Celou záležitost jsme se snažili s Davidem nějak zhodnotit. Plukovník nazval celou akci ze strany demokracie „Strategií maximálního tlaku na levé křídlo“. Toto znělo spíše politicky než vojensky.

Podle našeho osobního názoru měl tento plukovník už dlouho před Gorbačovem za úkol přenést strategii vojenského tlaku do politiky, měl přímý drát do Bílého domu na levé ucho Reagana – na pravé totiž špatně slyšel – byl skrytý v kasárnách v Západním Německu, čímž byla jeho práce utajena před médii a komunistickými rozvědkami. Plukovníka jsem osobně znal.

Naše pozice byla absolutně jasná. Žádný styk s komunistickou rozvědkou. Celé věci jsme věřili jen napůl a tak jsme všechno zahráli do autu

humoru. Jako vědci jsme se považovali za naprosto nevhodné pro tak zodpovědnou úlohu. I kdyby nám komunistická agentka poradila, že si máme sundat kalhoty, tak bychom nevěděli, proč jsem si je vlastně sundali, a začali bychom si žehlit puky. – Teď se vrátíme opět zpět k aktuální situaci. Po našem humoristickém zhodnocení jsme dostali výčitky svědomí a jako vědci jsme se upřímně zastyděli. Svět mění mocensko-politicky bohužel jenom studenti nebo intelektuálové, pokud jim byly předem připraveny příznivé podmínky zcela jinými silami. „Ghándí je dítětem jihoafrického rasismu a britské poválečné demokracie. V nacistickém Německu a nebo v komunistickém Československu by zhasl jako meteorit na temném nebi.“ „I světýlko naděje má ale svůj smysl,“ poznamenal David a dodal: „K diktatuře a teroru jsou vyvoleni od věčnosti jenom zločinci.“ – Byli jsme si ale v souvislosti s komunistickou agentkou plně vědomi toho, že tuto záležitost musí vzít do rukou opravdový odborník v pohlavní oblasti, a tím byl bez pochyby náš starý známý Věna. Vyhledali jsme jeho telefonní číslo v telefonním seznamu a navázali s ním kontakt. Celý rozhovor jsme vzhledem k citlivosti této záležitosti raději natáčeli na kazetu. Jak hned poznáme, vůbec si David s Vénou navzájem nerozuměli. Jeden mluvil o voze, druhý zase o koze.

David: Haló, Věno. Jsi to ty? Tady je David.

Věna: Ano, tady Věna.

David: Jak se živíš, člověče?

Věna: Mám firmu.

David: Co prosím tě vyrábíš?

Věna: Nevyrábím nic. Jedná se spíš o jistý druh služby. Těším osamělá ženská srdce.

David: A jak to prosím tě děláš? Přednášíš jim básně a nebo jim hraješ na housle?

Věna: Dělán to správně, na to se můžeš spolehnout.

David: Děláš sám a nebo máš i nějaké pomocníky?

Věna: Mám jednoho. Má ti zazpívat?

David: A kde je?

Věna: Tady. Stojí přede mnou, vždy připraven.

David: Dobře. Tak ať zpívá. – Škoda, že nemáš dva. Mohli by mně zazpívat dvojhlasně.

Véna: Škoda.

David: Haló! – Halo, haló? – Nezpívá.

Véna: Nezpívá. Nechce se mu zpívat.

David: Poslyš, Véno, potřebujeme bezpodmínečně tvou pomoc. Pracuji, jak už víš, v Americké armádě, a mám v patách československou agentku. Jde o politické sjednocení západní a východní Evropy, zatím jenom symbolicky.

Véna: Bez váhání bych to bral, ale momentálně marodím.

David: S čím, prosím tě?

Véna: Takový blbý pracovní úraz.

David: Povídej!

Véna: Před třemi týdny jsem se o víkendu po odpolední a noční šichtě už těšil konečně na fajront, že si dám pivo a zalehnu. Od radosti jsem udělal v posteli kotrmelec a skončil na podlaze se zlomenou klíční kostí.

David: To je škoda, to je škoda. Tak pošli toho svého spolupracovníka.

Véna: To nejde.

David: Proč?

Véna: Nemá nohy a beze mne nic nesvede.

David: Dobře. Tak ať si klidně zpívá. – Poslyš, Véno, mám spolehlivou informaci od americké rozvědky. Ta komunistická agentka se při milování neukrčí ani nenachladí.

Véna: Tak to je bezvadné. To bude určitě úplně nahá a při milování se pořádně zahřeje.

Naše pozice s Davidem byla tedy jasná. V žádném případě osobní styk s komunistickou rozvědkou. Shodli jsme se však v tom, že budeme s plukovníkem v tomto historickém souboji zodpovědně spolupracovat.

Abychom se nešíkovně nezapletli a nebyli bezdůvodně ať již z jedné nebo druhé strany nespravedlivě obviněni, všechno jsme si pečlivě registrovali a dokumentovali.

Véna později přislíbil vrhnout se do tohoto boje se svým spolupracovníkem jenom v případě, že by se nenašel žádný jiný vhodný bojovník. Navrhl našeho známého krajana. Měl, jak už víme, takové zvláštní jméno. Jmeno-

val se Barnabáš. Barnabáš pocházel z podnikatelské rodiny z období před Vítězným únorem neboli komunistickým pučem v roce 1948.

Barnabáš byl už dlouhá léta bez práce, proseděl celé dny a večery v hospodě u piva s cigaretou v pravé ruce, kterou odklepával spokojeně do popelníku a odložil ji jenom tehdy, když si chtěl zvlažit jazyk a rychle vysychající hrdlo. I když byl dlouhodobě nezaměstnaný, nebyl podvyživený, spíše naopak, byl otlý a měl výrazný pivní mozol. Dalo by se o něm bez pomlouvání říct, že má nedostatek pohybu, kdyby ho pivo nevytlačilo patnáctkrát za odpoledne na WC. Na WC to měl 10 metrů, zpět dalších deset metrů, kdyby se to vynásobilo s večerními pochůzkami třiceti, připočítala se k tomu cesta do hospody a zpět, tak bychom obdrželi za celá ta léta jeho nezaměstnanosti výsledek, na který by mohl být hrdý každý turista. Místo chození do hospody a na WC mohl obejít klidně celý svět. I časově by to zvládl.

Barnabášova dědu zavraždil samopalem strážce jáchymovské věznice den před propuštěním na „svobodu“. Prý se pokusil o útěk. Tento strážce za to vlastně ani nemohl. Už v první třídě narazil na nepřekonatelnou překážku, kterou mu postavilo do cesty jeho vlastní IQ. Nedokázal totiž napsat malé psací k, i když se o to snažil oběma rukama a přivodil si při tom bolestivé mozole. Ztroskotal na neustálé změně směru tohoto písmene. Scházel mu zřejmě k tomu v mozku ten potřebný závit. Měl zato ale obrovské nadání na dělání přímek podle pravítka, prokousal si při tom vždy v napětí jazyk, až z jeho chlapeckých úst tekla krev po jeho bradě a odsud mu kapala na ruce. Byl přitom vzorným pionýrem, později oddaným svazákem a v dospělosti odhodlaným komunistou. Nedbalé komunisty, kteří se starali jenom sami o sebe a nikomu neškodili, by seřadil podle svého pravítka.

Vydali jsme se tedy všichni tři do hospody, kterou Barnabáš věrně a pravidelně navštěvoval. Když jsme vstoupili, seděl u stolu. Zářil štěstím. Obrátili jsme se na něj s prosbou o pomoc v našem započatém urputném boji proti komunismu. Nestačili jsme mu naši záležitost vyložit, protože se hned omluvil, že prý ho tlačí pivo na WC. Po návratu jsme se ho zeptali, kolikrát ho pivo za den na WC vytlačí. Měl to všechno matematicky pod kontrolou, prý přes den patnáctkrát a večer taky patnáctkrát. Měl důvod

se nám taky pochlubit. Vrátil se právě z Úřadu práce, kde musel popsat, jak tráví dny své nezaměstnanosti. Úřad práce se obával, že Barnabáš by mohl pracovat načerno. Z tohoto omylu všechny pracovníky Úřadu práce spolehlivě vyvedl. Odvolal se na silný tlak v močovém měchýři, který se neustále přenáší na jeho chodidla, takže na práci nemá vůbec čas. V počítačovém oddělení mu sdělili, kolik kilometrů za celou dobu nezaměstnanosti urazil. Bylo matematicky zjištěno – nemohl za tím být lidský faktor omylu, protože to odhalil samotný počítač – bylo tedy zjištěno, že během své nezaměstnanosti obešel dvakrát celou zeměkouli, aniž by o tom věděl. Taky nám to předvedl na místě samém. Po obejití celé zeměkoule by se prý dostal u svého stolu k místu, které jsem obsadil já. Pak by se vrátil, prošel kolem celého světa a dostal se přímo ke své volné židli. Hodnotil jsem tento jeho zajímavý postřeh jako perfektní prostorovou orientaci. Úředníkům napadlo, že by z něj mohl být výborný listonoš. Barnabáš vůbec nevnímal. Když se jedna úřednice pokusila mu tuto práci osladit příslibem, že při doručení každého dopisu dostane jako odměnu dlouhodobě nezaměstnaných pralinku, tak zděšeně vykřikl: „To mně pokazí chuť na pivo a cigaretu!“ Úřednice si sotva vsunula pralinku do svých mlsných úst, když Barnabáš ze strachu omdlel a zabořil se hlavou do jejích teplých ňader, kde se zase hbitě probral.

David mě vybídl, abych Barnabášovy schopnosti pro souboj s komunistickou agentkou, kde měl jednat jako náruživý milenec, prověřil. Požádal jsem potenciálního kadeta tohoto souboje, aby vstal, což se mu podařilo, prošel i zkouškou tří dřepů za sebou. Prověřil jsem si jeho bederní obratle. Vysunutí plotýnky nehrozilo. Neurologickou zkouškou reflexu a koordinace prošel na jedničku. Dotkl se přesně ukazováčkem jak pravé, tak i levé ruky špičky svého narudlého nosu.

S tímto prozatímním zjištěním jsme se s Davidem odebrali k vedlejšímu volnému stolu. „Teď to musíme sepsat, Patriku. Máš velký a zodpovědný úkol. Musíš Barnabáše nabídnout jako skvělého soupeře v otevřeném boji proti komunismu, přitom musíš říkat absolutní pravdu a to odborným způsobem.“ „Dobře, pokusím se o to. Jako psychoterapeut jsem se seznámil při studiu i se základy klasické medicíny.“ „Tak už to nezdržuj a začni!“ vybídl mne David. „Dobře, tak piš! Moment! – Musím se trochu poprochá-

zet, abych aktivizoval myšlení.“ „Už čekám!“ naléhal David. „Dobře, tak piš: Barnabáš je plně kvalifikován jako bojovník proti komunismu. Jeho dědečka zavraždili komunisté den před propuštěním na svobodu ve věznici v Jáchymově. Jako potomek podnikatele si uvědomil, že podnikatelé jsou nosným pilířem společnosti a státu. Za to byla jeho rodina odsouzena a potrestána. Jeho psychoanalytický obraz je čistý. Utekl do Západního Německa, kde slaví svou nezaměstnaností každý den vítězství nad komunistickou diktaturou, která nutí člověka pracovat jako svého otroka. – Druhý odstavec: Barnabášova fyzická kondice je nadstandardní: Pohybový aparát je volný, zvláště jeho spodní končetiny vykazují obdivuhodný výkon. Během období jeho nezaměstnanosti urazily vzdálenost, která odpovídá dvojnásobnému obvodu naší planety Země. Vysunutí plotýnky i při opakovaném zápalu milostně vášně nehrozí. Močení vysoce nadprůměrné, prozatím stále ještě mimo kalhoty. Neurologický nález je negativní, koordinace chvályhodná. Dotkl se za přítomnosti dvou věrohodných svědků levým i pravým ukazováčkem suverénně špičky svého narudlého nosu a to ještě se zavřenými očima. Z toho vyplývá, že se náš kadet během souboje s komunistickou agentkou určitě ani jednou nemine.-Tečka.“ „Díky, Patriku. Zní to dobře,“ pochválil mě David a dodal: „Podrobíme ho ještě testu intelektuálních schopností a vědomostí v pohlavní oblasti.“

Podle Vény měl Barnabáš v tomto souboji s komunismem vynikající příležitost pomstít svého dědu bez krveprolití.

Barnabáše jsme tedy pozvali podle dohody do našeho bytu na pohovor. Věna ho špatně informoval. Prý to bude s tou komunistickou agentkou trvat celou noc. Barnabáš se objevil přesně na minutu ve dveřích i se svačinkou v pravé kapse a kartonem piva pod levou paží.

David mě požádal, abych celý rozhovor s Barnabášem zachytil v protokolu a tím umožnil Pentagonu možnost uznání Barnabáše jako skvělého soupeře proti komunismu. David jako dokonalý laik v pohlavních otázkách začal prověřovat Barnabášovu schopnost abstraktního myšlení.

David: Víš Barnabáši, že budoucnost začíná už v minulosti? Druhá světová válka začala vlastně už počítím Hitlera jako vrcholného lotra lidstva?

Barnabáš: (podle výrazu očí upřímně příznává) To nevím. Budoucnost u mě začíná vždy tehdy, když začíná, každou vteřinu znovu a znovu.

Moje poznámka: Zatímco u Davida Barnabáš asi propadá, setkává se jeho rozumová výkonnost u Vény s vysokým uznáním.

Véna objevuje u Barnabáše duchapřítomnost, která je v boji proti komunismu právě naprosto nezbytná.

Véna: (tedy uzavírá svůj názor) Právě díky své duchapřítomnosti si náš bojovník jako demokrat a potomek třídního nepřítele komunismu dokáže už předem sundat kalhoty úplně samostatně bez aktivní pomoci nepřátelské agentky.

Véna: (klade Barnabášovi poslední otázku) Kolik vykouříš denně cigaret a vypiješ pív?

Barnabáš: (pokorně) 40 cigaret a 30 pív.

David: (hodnotí kladně) To je výkon, který odpovídá třem pracovním místům v plánovaném hospodářství komunistického omylu.

Barnabáš otvírá láhev piva a vyprázdní ji na ex.

David: Já tento protokol předám plukovníkovi a on Pentagonu. O víkendu vás budu všechny informovat. Zatím hoši díky a nashle!

David si po přijímací zkoušce liboval: „S těmito borci ten komunismus určitě porazíme. Barnabáš má nadstandardní fyzickou kondici a ducha-přítomnost, a Véna dělá v posteli dokonce kotrmelce. To se musí oslavit.“ Vylovil láhev slivovice a nalil po skleničce. Slivovice nám jednou za uher-ský rok zachutnala, zvláště, když byla nasládlá a vychlazená.

David tvrdil, že za dobrým produktem stojí vždy dobrá surovina, dobrá práce a dlouhá tradice. Slivovici mu občas poslala jeho babička, která měla na Moravě švestkový sad. Vždy mu kladla na srdce, aby se pořádně namazal jako ona. Trpěla totiž kloubovým revmatismem a tak se pravidelně důkladně mazala. Někdy si slivovicí umrtvovala i nerv u některého z posledních tří zubů. – David mě najednou uvedl v úžas, když mi svěřil: „Ve vesnici mojí babičky se ti vůbec nekrade.“ „To nemyslíš vážně,“ vyhrkl jsem pln údivu: „krade se přece všude na světě.“ „Myslím,“ pronesl David a dodal: „Když položíš před vesničana na stůl hroudu zlata, tak si ji ne-veme.“ „A neveme si ji, i když se nikdo nedívá?“ otázal jsem se zvědavě. „Neveme, protože ví, že Bůh se dívá.“ Po tomto vysvětlení jsme si na borce onoho kalibru, o které na světě není naštěstí nouze, s chutí připili.

Kapitola devatenáctá

Závěrečná fáze boje proti komunismu

Barnabáš se každé dva dny chodil ptát, kdy to konečně s tou komunistickou agentkou začne, aby to těm komoušům pořádně osolil.

Výsledek vyhodnocení z Pentagonu nechal na sebe dlouho čekat, ale uskutečnil se. Pentagon byl podle slov plukovníka Barnabášovou ducha-přítomností přímo nadšený, nesouhlas s jeho nasazením se týkal pouze kouření a pití piva, protože by to prý agentku, jejíž profil byl Pentagonu znám, zapudilo a už by ji nikdo nikdy nenašel.

Proto musel být volky nevolky do souboje nasazen Věna, i když trpěl při zatížení bolestmi. David Věnu důrazně varoval: „Žádné fňukání kvůli bolesti klíční kosti. Urputný boj proti komunismu nepřipouští žádné příměří. Tady máš krabičku s tabletami proti bolesti.“

Plukovník už obě strany informoval o účastnících tohoto souboje. Poněvadž se tento měl odehrávat v našem bytě, zapůjčili jsme si za vysoký poplatek od jedné detektivní kanceláře odposlouchávací a nahrávací zařízení, abychom měli pro všechny případy důkazy. Opatrnosti nikdy nezbývá. Toto zařízení jsme potají i před Věnou instalovali.

Příštího večera se agentka objevila v našem bytě a oslovila svého protivníka, jako by ho už dlouho znala. Tomu tak však nebylo. „Ahoj Věno!“ Věna na to jako její starý známý: „Ahoj Katko!“ S Davidem jsme se stáhli do jedné z ložnic a sledovali uchem celý průběh tohoto, podle plukovníka historického setkání, a živě jsme si všechno představovali.

Komunistická agentka Katka se ihned rozpovídala: „Doufám, že mě pochopíš, Věno. Mé dětství nebylo příliš šťastné. Byla jsem jedináček, dychtila jsem po lásce, hlavně po lásce otce, ale on mi ji stále odepíral. Už jako malá holčička jsem dostala od babičky obrázek Ježíška. Schovala jsem si ho jako svého bratříčka do medvídky a tak jsem ho vždy při usínání tiskla k sobě. Babička mně dala také obrázek dospělého Ježíše a říkala, že mě má moc rád a že mě stále tiskne k svému srdíčku.“

Když ho můj otec u mě objevil, zabavil mi jej a přinesl mi obrázek Lenina. Můj otec měl před vstoupením do komunistické strany úplně prázdnou hlavu a tak se mu do ní vlezl celý Marxismus-Leninismus i s Komunistic-

kým manifestem.“ „Nepovídej. Tvůj otec je ale kapacita,“ prohlásil s uznáním Věna. „Ano, můj otec byl kapacita. – Když jsem mu Lenina vracela a chtěla zpět Ježíše, tak mi začal vyprávět, že Ježíš byl sice také revolucionář jako Lenin, ale revolucionář špatný, protože chtěl změnit člověka a svět láskou, a co je to láska, on prý sám neví, co to láska je, láska prý není nic. Ježíš prý byl ten nejhorší revolucionář na světě, protože se nechal dobrovolně za člověka zabít a prolil vlastní krev.“ Věna skáče Katce do řeči: „Ježíš postavil všechny revoluce světa na hlavu.“

Katka ho nevnímá a pokračuje: „Když jsem ale naléhala, že nechci žádného revolucionáře s čepicí, ale revolucionáře bez čepice, vzal si svého Lenina a utíkal s ním do své pracovny a doběhl s novým obrázkem. Dnes vím, že to byl Karel Marx. Strkal mi jej do ruky: „Tady máš revolucionáře bez čepice.“ „Já jsem si ho ale nechtěla vzít, bála jsem se ho strašně, protože jsem se právě vrátila z loutkového divadla a tam byl jeden loupežník, který se věrně podobal obrázku Karla Marxe. Byl to zlý loupežník, – ne dobrý jako Jánošík, – který lidem všechno bral a týral malé děti. Hrozně jsem se ho bála.“

Věna jí skočil do řeči: „A tento loupežník na obrázku týral po celé tvé dětství a utlé mládí tebe.“ Katka tato slova vůbec nevnímala, potřebovala se konečně vypovídat, někomu svěřit: „Klekla jsem na kolena a prosila se sepnutými ručičkami: Tatínku, tatínečku! Zahod', prosím tě, toho zlého loupežníka. Já se ho strašně bojím. Já chci toho revolucionáře bez čepice, co mi dala babička, toho Ježíše.

Tatínek se hrozně rozčilil, že prý v rodině nebude trpět žádnou kontrarevoluci: „To bychom se na to podívali.“ Když jsem viděla, jak strašně se na mne zlobí, prosila jsem ho: Tatínku, tatínečku, zahod' toho zlého loupežníka a vem mě do náruče, já tě mám strašně ráda. – Tatínek zůstal ale tvrdý jako kámen, odnesl si svého zlého loupežníka, kterého jsem z celého srdce odmítala, zhasnul světlo a nechal mě klečet samotnou v mém pokojíčku.

Vstala jsem, vzala si medvídku s Ježíškem, tiskla jej k sobě a hořce plakala v mé postýlce. Najednou se rozzářilo v rohu pokoje silné světlo, z něhož vystoupila postava v bílém rouchu, které zářilo sluncem, a kráčela s nataženými rukama přímo ke mně. Zeptala jsem se: Kdo jsi, dobrý pane? On odpověděl: „Já jsem Ježíš, tvůj revolucionář bez čepice, co ti dala babička.“

Vzal mě do náruče. Byla jsem nevyřčeně šťastná. Tonula jsem v lásce. Pak mě položil zpátky do postýlky, něžně pohladil a řekl: „I když mne už nikdy neuvidíš, budu tě stále doprovázet a chránit po celý tvůj život.“ Pak se ztratil a já jsem hned usnula.

Když jsem byla starší, chtěla jsem chodit do náboženství, ale otec mi to zakázal. Místo toho mi na krk uvázal rudý šátek a udělal ze mne pionýrku.

Když jsem povyroستla a byla mladá pionýrka, tak mi oznámil, že jsem byla vybrána pro zvláštní úkoly socialismu. Chodila jsem o prázdninách na vybrané letní tábory, kde byla samá děvčata.

Na ten poslední letní tábor si zvlášt ráda vzpomínám. Měly jsme vychovatele, ten mluvil neustále jenom ve verších. Byl to velký básník a tak nám během dvouměsíčního pobytu v pionýrském táboře otevřel knihu poezie socialismu. Dobře to s námi uměl, výborně nás bavil a dovedl nás i rozesmát. Před rozpuštěním tábora nám dal na rozloučení verše, které jsme po něm opakovaly: My jsme mladé pionýrky, máme rudé šátečky.

Až budeme svazačky, natáhnem si kozačky.

To byl ale poslední verš tohoto hodného moudrého pána. Stály totiž při jeho rozlučovacím proslovu za jeho zády dvě postavy v kožených kabátech, o nichž nic netušil. Sáhly na něj čtyři ruce v černých rukavicích. Jedna z těchto mužských postav monotónně pronesla: „Ve jménu zákona jste zatčen.“ A hned ho odvedly. Nemohla jsem to pochopit.

Za krátko došlo k soudnímu líčení. Všechny pionýrky byly předvedeny jako svědkyně. Obžalovaný pán se ale bránil, že prý jako básník socialistického realismu mluvil jenom pravdu. Žalobce mu odpověděl, že právě to byla chyba, že mluvil pravdu, protože oni pravdu nesnáší. Pak jej osočil soudce: „Vy nejste žádným básníkem socialistického realismu, ale jeho tatířkem.“ Tu se ozval v poslední řadě soudní síně nějaký Václav Havel: „Neříká se tatířek, ale satířek, pane předsedo. To byste už dávno měl vědět.“ „Jen mě nepoučujte, vy kontrarevolucionáři, a jestli tu vaši nevyvádíte hubu nezavřete, tak po vás hodím tímto kladivem.“ Předseda soudu byl očividně nervózní, ale měl v sobě stále ještě dostatek hněvu socialistické spravedlnosti, aby vši silou udeřil kladivem do stolu. Neuvědomil si, že na něm leží jeho levá ruka. Vykulil najednou divoce oči jako lidožrout před zápasníkem suma, protáhl se jako kojot po mrazivé noci, při obratu

na místě ukrutné bolesti se mu jeho soudcovská čepice svezla po zádech, a po odpíchnutí z tohoto místa šíleného utrpení vykopl pravou nohou svou příkrývkou paragrafů lží a nesvobodou pokroucené spravedlnosti do vzduchu, která po třech saltech mortále přistála na hlavě obžalovaného.

Zatímco předsedající soudce utíkal od stolu socialistické spravedlnosti, vypukl v soudním sále šílený smích, posluchači se popadali za břicho. Někdo do toho vykřikl: „Ať žije Václav Havel!“

My pionýrky jsme se přitom všem jenom tiše chichotaly. Dozorci po pravé i levé straně obžalovaného zatajili dech, přisedící soudci s porotou přestali polykat a tvářili se smrtelně vážně.

Když se v sále vše trochu uklidnilo, předsedající soudce se vracel zpět ke stolu spravedlnosti, zraněnou ruku si nesl ve škopíku na chlazení šampusu. Hned bylo zřejmé, že nekapituloval, ale že hodlá socialismus nadále neohroženě obhajovat. Zahlédl, že jeho soudcovská čepice se nachází na hlavě obžalovaného. Okamžitě se obul do Havla: „Vy intelektuální buřiči! Vy nemáte naprosto žádnou úctu k socialismu! Vy jste tady způsobil převrat!“

Pak se obrátil na mne, abych mu tu čepici podala. Já jsem však odmítla. Nato vyzval obžalovaného, ať mu ji přinese. Ten se však bránil: „Sama přiletěla, tak ať si taky sama odletí.“ Prý mu na ní vůbec nezáleží, protože má doma čepic dost, a daleko lepších. Některé si prý může natáhnout až na uši. V tom zahučel celý sál divokým smíchem.

Čepici se odletět nechtělo, na hlavě obžalovaného se jí zalíbilo, a tak byl předsedající soudce naprosto bezradný. Na kladívko se už bál sáhnout, aby zřídil pořádek, a bez čepice nemohl vynést žádný pravomocný rozsudek. Lenin s jeho čepicí byl velkou autoritou socialistického zákonodárství. Proto tohoto našeho hodného a moudrého pána omilostnil.

Na chodbě pak posadil omilostněný obžalovaný soudcovskou čepici Havlovi na hlavu: „Tak, Vášo, předávám ti čepici a prohlašuji tě za revolucionáře. – Sakra, ta čepice je nějaká hebká, sametová.“ Havel na to s humorem: „Sametová čepice, sametová revoluce.“ – „Na čem teď pracuješ? Slovo má ohromnou sílu,“ pronesl omilostněný básník. „O tom si pohovoříme u piva u Kalicha,“ odvětil Havel a oba odešli.

Museli jsme s Davidem uznat, že jsme se toho hodně o Československu dozvěděli. Bylo to opravdu vysoce zajímavé. Co přišlo po této informaci už

nás vůbec nezajímalo. Bylo to už jenom samé milování, které jsme uznávali jako čistě osobní záležitost. Odposlouchávání jsme přerušili.

„Katka nemůže být v žádném případě komunistickou agentkou,“ prohlásil David a dodal: „jsem přesvědčený o tom, že se za celou touto akcí plukovníka Americké armády skrývá něco úplně jiného, čemu se budeme ještě hodně divit.“

Odešli jsme tančit, já se svou maturantkou a David se svou americkou vojínkou. Popíjeli jsme všichni čtyři mlčky a komunikovali s našimi děvčaty pohledem lásky. Jenom občas v naší představě jsme od stolu tanečního lokálu nahlédli na Věnu a Katku, jak se milují. Určitě jim to sedlo. Nikdo nás kupodivu nesledoval.

Ve městě jsme zůstali až do bílého rána. Po návratu byli milenci už pryč. – Věna spěchal hned zrána do amerických kasáren. I když nebyl nikdy vojákem, srazil paty, zasalutoval a hlásil: „Pane plukovníku, úkol splněn. Agentka Katka stojí oběma nohama pevně na naší straně, na straně svobody.“ „Výborně, Věno! Hned podám tuto zprávu dál. V Kremlu pohasnou všechna světla a v Bílém domě se naplno rozzáří.“ Věna nadšeně zvolal: „Ta světla v Kremlu měla být už od počátku pohaslá. Katka se narodila svobodná pro lásku a zůstala těmto ideálům vždy věrná. Už od nejtělejšího dětství je hledala a bránila proti moci zideologizované diktatury ztělesněné v osobě jejího vlastního otce.“ „Toto velmi rád slyším,“ zajásal plukovník, „nyní propustí Gorbačov jako velký přemožitel politické nesvobody ze zajeť všechny národy Evropy na svobodu. Ale ještě to dobrou chvíli potrvá. – Musím se ještě na něco zeptat, Věno, což je pro mne to nejdůležitější. Došlo mezi vámi vůbec k něčemu?“ „Vypadám snad na to, že by nedošlo, pane plukovníku?“ „Tak to stačí, můj úkol jste na sto procent splnil.“

Věna opustil za doprovodu plukovníka jeho místnost a odcházel dlouhou chodbou. Plukovník se za ním díval, pak si vyskočil jako malý chlapec: „Všechno běží podle plánu. To bude mít Emilka ale radost.“

Celá tato politicko-milostná epizoda po radostném výskoku plukovníka utichla, domnělá komunistická agentka úplně zmizela ze scény a všichni včetně Věny jsme nejdřív na všechno zapomněli a nechali se strhnout vlnami běhu všedního života.

David odešel z Americké armády a učil na univerzitě středověkou německou literaturu, milostnou poezii, takzvaný Minnesang a romány jako je Parzival, Tristan a Isolda a další. Považoval to za druhý stupeň přípravy před odchodem na univerzitu do Spojených států.

Jednou se vrátil z univerzity a pochlubil se mi: „Našel jsem 20 marek. Chtěl jsem tě pozvat do kina. Ale diváci se snad zbláznili. Už sedmý týden je totálně vyprodáno.“ „Proč? Co se kdesi hraje? Snad ne pád komunismu?“ „Nesnesitelná lehkost bytí od Milana Kundery.“ „Kdo to natočil?“ „Zřejmě Francouzi. Kundera totiž žije v Paříži.“ „Francouzi jsou machři, Davide.“ „Já vím, ale Češi taky,“ odpověděl David.

Kapitola dvacátá

Davidova návštěva Československa

David se konečně po dvaceti letech odhodlal navštívit Československo. Českého občanství se vzdal, aby byly jasné poměry. Toto vykoupení ho stálo několik tisíc marek. Již před pěti lety měl ve svém německém pase československé vízum k návštěvě své staré vlasti, ale scházela mu odvaha. „Co se vleče, neuteče. Aufgeschoben ist nicht aufgehoben,“ praví jedno moudré přísloví.

Měli jsme totiž informace, že československá kontrarozvědka se snaží krajany pod nátlakem získat pro spolupráci. Dubčekův socialismus s lidskou tváří a určitý respekt před Západem však zkultivoval i chování československých rozvědek. Vznikl však v představě krajanů určitý obraz komunistických špiónážních služeb, který byl podle jistých osobních zkušeností objektivní a pravdivý, vyskytovaly se však i přehnané a zkršené pohledy na tyto dobroděje.

Řev a fyzická brutalita padesátých let už zcela zmizely z jejich jednání. Objevovaly se u nich pouze zjemnělé psychické drzosti proti svobodě jako například: „Tak dobře, když nechcete spolupracovat a žít tam, odkud jste přišli, tak si vás tady necháme. S vaší pomocí splníme plán dalších tří pětiletok už za 14 let.“

Podle úzkostlivých představ krajanů v exilu by členové komunistické rozvědky nikoho zásadně z vlaku nevyhodili, jenom jej správně vysunuli tak, aby vypadl sám. Ani zuby by nikomu v žádném případě nevyrazili, pouze je dostatečně uvolnili, aby při prvním kousnutí do banánu vypadly samy. Byli to charakterově úplně jiní lidé než ti bývalí suroví primitivové z období Stalinismu, kteří uměli jenom mlátit a mučit.

Vyprovodil jsem Davida na nádraží k odjezdu do Československa na noční vlak, který vyjížděl ze stuttgartského hlavního nádraží v 11 hodin večer do Prahy. Byl to pro něj velmi vzrušující okamžik. Dal jsem mu na cestu do komunistického koncentráku obehnaného ostnatým drátem ještě několik rad, zatímco se opíral o otevřené okno a já stál na nástupišti: „Ignoruj jakékoliv pozvání ze strany rozvědky, poněvadž pouhé přijetí takového pozvání tě uvrhne do sítě těchto lovců hlupáků a poseroutků.“

„Neměj strach, Patriku,“ namítl David, „já nejsem tak hloupý jak oni jsou chytří.“ Vlak se už rozjížděl, když jsem ještě zakřičel: „Dávej si dobrý pozor na zuby, ať o ně nepřijdeš, když opovrhneš jejich pozváním.“ „Nic se nestane, Patriku, i bez zubů se dá žít. Budu si vařit dvakrát denně krupici,“ odpověděl mi David ze vzdalujícího se vlaku. Ještě jsem stihl mu křikem sdělit: „Neber to na lehkou váhu, Davide, krupice se přejí!“

Když jsem příštího rána procitl, napadlo mně řešení pro případnou ztrátu všech zubů u Davida při jeho návštěvě Československa. Naše starodávná přítelkyně paní Müllerová, která byla po válce jako Sudetská Němka odsunuta z Československa, uchovávala svou starou vlast ve svém srdci. Uměla zpívat všechny české písně, dokonce i „Kočka leze dírou, pes oknem“ a „Komáři se ženili, kapky vína neměli“. Smetanova Vltava patřila k nejoblíbenějším hudebním dílům Německého národa.

Paní Müllerová neměla lehký život, byla postižena těžkým osudem. Její mladý manžel padl u Stalingradu. Když jí bylo doručeno oznámení od Maršála Göringa s uznáním: „Zemřel, aby mohl národ žít,“ opravila to na: „Zemřel, aby mohly všechny národy žít.“ Příslušník SS přivřel obě oči a se skloněnou hlavou odešel. „Odcházejí dvě ochablé nohy mašinerie Zla,“ pomyslela si paní Müllerová a hořce se rozplakala.

Při drsném odsunu z Československa, který prováděli v jejím případě takzvaní Rudí gardisté, zahynuli její oba rodiče, ona zůstala po celý život bezdětnou vdovou, a tak nás oba s Davidem duchovně adoptovala. Založili jsme novou rodinu.

Vlastnili jsme s Davidem společně mlýnek na mák. Vlastnili jsme ho společně proto, poněvadž jsme nevěděli, komu z nás dvou vlastně patří. Tento mlýnek připomínal paní Müllerové její starou vlast v Československu, a tak si velmi přála jej mít. Paní Müllerová zase vlastnila výborný mlýnek na maso. Rozhodl jsem se po zralé úvaze k výměně těchto dvou kuchyňských nástrojů a měl jsem úspěch. Paní Müllerová ještě dodala: „Ať si David to maso rádně pomele.“

Nahlédneme zpět do vlaku na Davida. Byl velmi rozrušený a usnout se mu v tomto nočním vlaku nepodařilo. Pasová kontrola na hranici proběhla celkem hladce. V Plzni nad ránem přistoupilo do jeho kupé několik mužů v oblecích a s kravatou. Začali před ním jako cestujícím ze Západní-

ho Německa nadávat na komunisty. David byl velmi opatrný, aby to nebyla na něj připravená nějaká léčka. Zahrál jejich rozhovor do autu humoru. Když chválili jeho cestovní kufr, který v komunistickém Československu by prý od Aše až po Košice nikdo nenašel, tak David podotkl, že si svého kufru velmi váží a zásadně s ním nikdy necestuje letecky, protože by ho při zřícení letadla byla velká škoda. A když tito nespokojení občané si začali stěžovat na to, že Husákův režim jim nasliboval plné koše klobás, tak David namítl, že takovou nabídkou ze srdce pohrdá, poněvadž je rozený vegetarián.

V Praze vystoupil a zamířil k Václavskému náměstí. Tam nemohl uvěřit svým očím. Spatřil větší kruh lidí, v němž se nacházel klaun se dvěma loutkami, které napadaly komunistickou vládu Gustava Husáka. Na Hradě prý žijí zloději, které je třeba odsud odstranit. Celé toto představení sledoval i jeden policejní příslušník, pouze v košili s krátkým rukávem, a kupodivu bez býkovce.

Československo navštívil i Gorbačov, což dodalo lidem odvahu k revolučním projevům. – David se vrátil k hlavnímu nádraží a pokračoval vlakem v cestě domů.

Po příjezdu seděl David se svým bratrem v zahradě u stolu, kde se ozvala svým hlasem kukačka: „Kuku, kuku,“ a účastnila se rozhovoru těchto bratří. David si ihned vzpomněl: „Člověče, už před třiceti lety jsem slyšel komouše v rádiu vyzpěvovat: Poroučíme dešti větru, proměníme přírodu. Ale hlas kukačky se jim změnit nepodařilo. Kuká naprosto stejně jako v Západním Německu.“ Bratr upadl do sebelítostné reflexe s Davidem a kukačkou: „Ta se má. To já kdybych si otvíral zobák jako ty, brácho, v Západním Německu, tak mě zavřou.“ Do toho se ozvala svým hlasem kukačka: „Kuku, kuku, kuku.“ David začal lít benzín do ohně, když dodal: „Ona kašle na státní hranici s jejím ostnatým drátem a 20 000 volty a odlétá si každý rok do teplých krajín.“ „Ta se má, to já se nikam nedostanu, a kdybych se přiblížil k ostnatému drátu, tak mě zastřelí.“ Kukačka se k tomu vyjádřila svým způsobem: „Kuku, kuku, kuku.“ „Do republiky si přiletí jenom zakukat a o své potomky se vůbec nestará.“ „Ta se má, to já kdybych vysedával na stromě a nedostavil se pravidelně do práce, tak mě zavřou.“ Kukačka dodává: „Kuku, kuku, kuku.“ David to na závěr zhodnotil podle

pravdy: „Komunistické státní zřízení je nejlepší pro kukačku, pro člověka je to koncentrák, lidově řečeno komunistický bordel.“ Kukačka to potvrdila: „Kuku, kuku,“ a odletěla.

Do 48 hodin musel David svou návštěvu hlásit na pasovém úřadě, k němuž patřilo jeho místo pobytu. „Opatrnosti nikdy nezbývá,“ prohlásil před svou matkou a svým bratrem, „proto mě budete na pasový úřad oba doprovázet.“ David totiž velmi dobře věděl, že v těchto pasových úřadech sídlí i kontrarozvědčící, kteří číhají jako vodník, aby si někoho ulovili a stáhli pod vodu.

Vyrazili příštího dne z rodné horské vesničky do okresního města na pasový úřad. Než se odebrali do této okresní centrály nesvobody, zakoupil David své matce jako dárek ten největší válek na nudle, na nudle pro krmení hus. Mladá prodavačka jim nabídla opravdu ten největší a přitom je poučila o bezpečnosti držení tohoto komunistického výrobku: „Musíte jej opatrně skladovat. Kdyby vám spadl na hlavu, tak už byste se nikdy neprobali. Je to nová technika. Nemusíte na něj tlačit. Válí sám. Je totiž z olova.“ David odmítl v obchodě zdvořilou nabídku prodavačky, že jim ten válek zabalí. Matka jej chovala v náruči. Před dveřmi pasového úřadu David poučil svého bratra: „Mám důvěrné informace. Slavný britský agent 007 vypátral, že ta úřednice za dveřmi má pod Venušíným pahorkem kouzelný knoflík. Když na něj přitlačí a dechne do mikrofону, přispěchá jí na pomoc kontrarozvědčící.“ Bratr zastříhal ušima, jakoby všemu perfektně rozuměl. Poté předstoupil David před tvář úřednice, neobvyklé sexbomby, se svou tělesnou stráží: po pravé straně se svým bratrem, dvoumetrovým ramenatým obrem, po levé se svou matkou, objemnou selkou, která pěstovala v náruči mohutný válek na husí těsto. Úřednice je požádala, aby si chvíli počkali, že se hned vrátí. Bratr poznamenal: „Opravdová sexbomba.“ David doplnil: „Odchází i s náloží.“ Bratr zneklidněl a začal se rozhlížet po celé místnosti. Pak si klekl a lozil po čtyřech kolem stolu. David se udiveně zeptal: „Co děláš, člověče?“ „Hledám ten kouzelný knoflík pod Venušíným pahorkem. Na stropě, ani na stěně není.“ Úřednice se vrátila i s náloží a v pravé ruce si nesla sošku Venuše na jejím pahorku i s mikrofonem. Oslovila ihned Davida: „Dejte mi váš pas, prosím!“ David reagoval pohotově a dal jí ho do ruky s uctivým poklonkem. „Takže Západní Ně-

mecko, že jo?“ Sotva vyslovil své vzrušené ano, přitlačila úřednice silně na kouzelný knoflík pod Venušíným pahorkem a dechla do mikrofonu. Kontrarozvědčíka toto vzdechnutí vytrhlo ve druhém poschodí v jeho kanceláři náhle z mikrosnánku. Když se vzpamatoval, vyhrkl: „Už je to tady. Už je rybička dušička v síti. Musím utíkat na pomoc.“ Shodil ze sebe oděv pohádkového hastrmana, byl totiž trpasličí postavy, a utíkal po schodech do přízemí, kde vpadl do kanceláře pasového úřadu. Když ale spatřil Davidova bratra, jak pohybuje boxersky svými mohutnými pažemi, vyskočil jako zajíc, otočil se o 180stupňů a zmizel, ne však úplně. Bylo možné jej stále vnímat čichovým orgánem neboli nosem. Úřednice jej odháněla tím, že si několikrát mávla Davidovým západoněmeckým pasem, tímto průkazem svobody, kolem svého nosu, a podala Davidovi jeho pas. David jej otevřel a zklamaně pronesl: „Já jsem si zažádal o dva týdny a vy mně dáte 24 hodin.“ „Ano, jste vyhoštěn.“ Nepřemožitelný agent 007, který rozmístil v kanceláři čidla, s naprostou jistotou vyhodnotil, že se komunistický kontrarozvědčík, krycím jménem „Rychlý Trpaslík“, při výskoku podělal. Toto urychlilo Davidovo vyhoštění.

David musel okamžitě opustit svou rodnou vlast, kterou drželi ve svém sevření komunističtí uzurpátoři. Svůj elegantní kufr daroval svému bratrovi a odešel s rukama v kapsách. Přitom si zamyšleně pískal.

Vrátil se bez ztráty jediného zubu, takže mlýnek na maso nebyl zapotřebí a krupici si nemusel vařit ani jednou denně. Oslavili jsme to společně půllitrem slivovice jako jedno velké vítězství malého člověka nad komunistickou lumpárnou a její mocí.

Kapitola dvacátá první

Návštěva u mého pana profesora

Po Davidově návštěvě v Československu uběhla delší doba, když mne pozval můj profesor na oslavu svých narozenin. Žil v bezdětném manželství a tak mne tak trochu považoval za svého syna. Byl jsem pro něj vždy Patrikem a žádným doktorem nebo profesorem.

Po večeři a po přípitku mi vyprávěl o svém zážitku při hypnóze, který nazval malá hypnotická nehoda a který jsem si s jeho svolením těsnopisem doslova zaznamenal. Předávám tedy slovo panu profesoru: „Před týdnem jednou večer jsem zhypnotizoval svého přítele M.M. v jeho domě. Jednalo se o dobře naplánovaný pokus, který se mi bohužel úplně vymkl z ruky. Poté, co jeho žena a děti odešly do postele, namluvil jsem mu, že je požárníkem Wägerlem. Poněvadž ve skutečnosti žádným požárníkem nebyl, byl pouze náruživým sběratelem uniforem a helem dobrovolných hasičů, doufal jsem, že obdržím velmi poučné informace o tom, jak dokáže subjekt cizí úlohu podle pouhé představy splnit.

Všechno probíhalo hladce až do bodu, kdy projížděla kolem záchranka, jejíž siréna mi jej vytrhla z moci. Navlekl si kabát od uniformy, nasadil helmu, uchopil vycházkovou hůl, a než jsem všechno dokázal pochopit, byl už na ulici.

Poněvadž jsem si při vstupu do domu mého přítele musel u dveří sundat boty, ztratil jsem nyní drahocenný čas. Když jsem dosáhl rohu domu, byl už hodně daleko, přičemž následoval hbitě znění sirény. Byl jsem pevně rozhodnutý jej dohonit. Tu jej spatřil najednou policista, který okamžitě zahájil pronásledování. Když po páry skocích začal odjišťovat býkovec, zůstal jsem raději stát, poněvadž jsem si vypočítal, že by mně mohl tímto praktickým symbolem veřejného pořádku nejmíň třikrát pohladit záda, než bych mu stačil všechno vysvětlit.

Poněvadž můj „požárník“ měl dobrý náskok, přeběhl přes silnici, načež se dala do pohybu dlouhá fronta aut a zatarasila běžícímu policistovi cestu.

Pokusil jsem se celou situaci zachránit hlasem. Volal jsem za běžícím subjektem: „Požárníku Wägerle, zpět na vaši základnu!“

Vskutku, po krátké chvíli se vrátil a sice ze směru, odkud jsem ho neočekával, totiž za mémi zády a nadto s policistou, kterého jsem mezitím ztratil z očí.

Subjekt byl stále ještě v hypnotickém transu, přičemž mi policistu představil jako zasloužilého člena požárníků. Policista zachoval chladnou hlavu, avšak nemohl potlačit svou zlobu, poněvadž si myslel, že si z něj utahujeme. Mínil, že nás musí vzít s sebou na policejní stanici, kde nám způsobí velkou radost.

Když začal hladit býkovec, věděl jsem, že tato radost bude strašně bolet. Měl jsem totiž mé poslední setkání s býkovcem ještě v čerstvé paměti, což mne pohnulo k tichému zasyčení.

Policista nám radil vyprázdnit si plíce, abychom mohli dlouho syčet, jakmile vstoupíme do jeho kanceláře. V očekávání tohoto bolestného okamžiku jsem dostal husí kůži a slzy mi vstoupily do očí.

Kdo má praktickou zkušenost s úderem býkovcem, ten ví, jak ukrutná je to bolest. Nejraději by člověk bez prodlení tělo opustil jako hořící dům. Všechny myšlenky jsou rozptýlené. Ani jedna nezůstane v tomto neblahém okamžiku ve vědomí. Reakce oběti je nekomplikovaná. Většinou se bezhlavě vrhne kupředu, i když policie mluví o uklidňujícím prostředku, a nebo padne odevzdaně na zadek.

V mém případě bylo použití tohoto citlivého nástroje tak intenzivní, že jsem se na místě změnil v artistu. Udělal jsem kotrmelec a zůstal stát na hlavě. Přitom jsem syčel jako had a vyl jako vlk. Poté jsem prokázal svou absolutní nevinu, bohužel pozdě. Myslel jsem, že mě přivedla na dosah tohoto krutého nástroje pouhá náhoda. Když jsem ale více o tom zapřemýšlel, byla to vlastně moje zvědavost. Chtěl jsem všechno lépe vidět a lépe slyšet.

Nuže zpět k nastávajícímu nebezpečí. Policista nás ujistil, že z nás důkladně vymytí všechny darebnosti, minulé, přítomné a budoucí, a že dnešní večer nezapomeneme ani v té nejhorší skleróze. Vůbec jsem se přitom necítil dobře. Mohl jsem sice svému příteli M.M. vsugerovat totální bezbolestnost, ale sám sobě jsem pomoci nemohl.

V náladě zoufalství mě napadlo, že by pro mne bylo nejlepší, kdybych subjekt opustil a dal se na útěk. Bohužel terén nebyl k tomu příznivý. Dlouhé uličky prakticky znemožňují úspěšný útěk. Naproti tomu hodně krátkých uliček slibuje úspěch, neboť člověk může rychle zahrnout za roh a pak

změnit směr, takže se ztratí. Tato příznivá situace se tedy nenaskytovala. Panický útěk by celou katastrofu jenom urychlil.

Jako zralý muž jsem považoval za sobě nedůstojné, abych si před policistou klekl a prosil ho o milost. Místo toho jsem se jako ateista modlil k andělu strážnému o pomoc.

Má modlitba byla brzy vyslyšena. Policista se zeptal: „Co má tento nesmysl znamenat?“ Obratem jsem odpověděl: „Cvičíme hypnózu.“ Když policista zaslechl slovo hypnóza, zavřel oči a začal se točit kolem své osy. Pak si brkl, vyrazil s rozpřeženými nohama a zvolal: „Jsme na lodi. Následujte mne zajatci!“

Asi za deset minut jsme dospěli do přístavu, jinými slovy na policejní stanici. Když jsme vstoupili, oslovil policista svého nadřízeného: „Jeho Královská Výsost“ a představil se jako „Kapitán divokých moří“. Poté dodal, že mu vede dva nebezpečné piráty, které má okamžitě oběsit. Jeho Královská Výsost, starší dobromyslný muž, pohlédl zoufale k nebi a přežehnal se. „Kapitán divokých moří“ si sundal kšiltovku a prohlásil: „Ať žije universum a jeho hvězdy, které vedou lodi bezpečně do přístavu!“ hodil sebou nato do křesla, a po chvíli spokojeného chrochtání pevně usnul.

V tom okamžiku projížděli kolem požárníci. Můj přítel M.M. napnul uši, a huš byl pryč. Chtěl jsem ho okamžitě následovat, byl jsem ale zadržen jedním policistou: „Do paroma, co má toto divadlo ke všem čertům znamenat?“ Všechno jsem mu vysvětlil. Pak mě propustil.

Když jsem policejní stanici opustil, byl můj přítel M.M. už plně integrován do požární ochrany. Nacházel se vzadu na žebří požárního vozu, který stál před semaforem.

Byla teplá letní noc a pocítil jsem neodolatelnou žízeň. Z dálky jsem volal za svým odběhlým subjektem: „Požárníku Wägerle, Vaše hrdlo hoří!“ Okamžitě se uchopil za krk. Sugesci jsem opakoval: „Požárníku Wägerle, Vaše hrdlo stojí v plamenech! Okamžitě sestupte a jděte do hospody!“

„Požárníku Wägerle“ sestoupil s třetí příčle a začal se točit v kruhu, poněvadž nemohl sugesci: „Jděte do hospody!“ vykonat. Hned jsem věděl, že mu musím pomoci najít směr, což nebylo těžké, poněvadž se naše „místo určení“ nacházelo zcela nablízku. Dal jsem mu tedy radu: „Požárníku Wägerle, spolehněte se na svůj nos!“ Náhle se zastavil, pročichával chvíli vzduch, našel směr a za minutu vstoupil do hospody. Tam jsem jej zba-

voval sugesce a pomalu probouzel. Nechal jsem ho při tom počítat piva. Po sedmém byl úplně volný.

Po tomto pokusu jsem preventivně a urychleně opustil Východní Německo. „To jste udělal dobře, pane profesore.“ Pan profesor vstal a byl silně nakloněný na pravou stranu. „Co se to s vámi stalo, pane profesore?“ zeptal jsem se zvědavě. „Snad ne vysunutá plotýnka?“ „Ne, jedná se o pohlazení symbolem veřejného pořádku, lidově řečeno, pendrekem.“ „Já bych to spíš nazval úderem,“ poopravil jsem pana profesora. „Uhádli jste Patriku, ale ten úder musíte dát do množného čísla. – Domníval jsem se totiž, že to byl osud, který mě přivedl do dosahu onoho ukrutného instrumentu, ale byla to zvědavost. Chtěl jsem všechno lépe vidět a slyšet.“ „Kde jste se dostal do kontaktu s tímto uklidňovacím prostředkem? Snad ne tady v Západním Německu?“ „Ne, bylo to v Praze. Studenti tam právě nacvičovali nějakou demonstraci proti vládě komunistů.“ „To vám teda nezávidím.“ „Není co závidět. Mezinárodní norma doporučuje úder silou jednoho koně. To pro uklidnění úplně stačí. Komunisté ale tlučou silou deseti koní. Dokonce i nacisté tloukli pouze silou devíti koní.“ „To museli ale být strašně unavení.“ Pan profesor ještě dodal: „Odevzdal jsem se do rukou chiropraktika. Doufám, že mě narovná.“ Popřál jsem panu profesorovi a jeho paní dobrou noc a odešel.

Následuje vzácný německý originál pana profesora:

Vor einer Woche abends hypnotisierte ich meinen Freund M.M. in seinem Haus. Es handelte sich um einen gut geplanten Versuch, der mir leider völlig aus der Hand geglitten ist.

Nachdem seine Frau und Kinder zu Bett gegangen waren, redete ich ihm ein, daß er Feuerwehrmann Wägerle sei. Da er in Wirklichkeit kein Feuerwehrmann war – er war lediglich ein leidenschaftlicher Sammler von Uniformen und Helmen der freiwilligen Feuerwehrleute – hoffte ich, daß ich aufschlußreiche Informationen darüber erhalte, inwieweit das Subjekt eine fremde Rolle nach bloßer Vorstellung erfüllen kann.

Alles lief reibungslos ab bis zu dem Punkte, wo ein Rettungswagen vorbeifuhr, dessen Sirenen ihn mir aus der Hand rissen. Er zog die Jacke von der Uniform an, setzte den Helm auf, ergriff einen Stock und, ehe ich alles begreifen konnte, war er auf der Straße.

Da ich beim Eintreten in das Haus meines Freundes die Schuhe an der Tür ausziehen mußte, verlor ich jetzt kostbare Zeit. Als ich die Hausecke erreichte, war er schon ziemlich weit, wobei er dem Klang der Sirene hurtig folgte. Ich war fest entschlossen, ihn einzuholen. Da wurde er auf einmal von einem Polizisten erblickt, der sofort die Verfolgung aufnahm. Als er nach ein paar Sprüngen den Knüppel zu entsichern begann, blieb ich lieber stehen, da ich mir ausrechnete, daß er mir mit diesem praktischen Symbol der öffentlichen Ordnung mindestens dreimal den Rücken streichen würde, ehe ich ihm alles erklären könnte. Da mein „Feuerwehrmann“ einen guten Vorsprung hatte, überquerte er die Straße, worauf sich eine lange Autoschlange in Bewegung setzte und dem rennenden Polizisten den Weg versperrte.

Ich versuchte, die Situation mit der Stimme zu retten. Ich rief dem fliehenden Subjekt nach: „Feuerwehrmann Wägerle zurück auf Ihre Basis!“ – In der Tat, nach kurzer Zeit kam er zurück und zwar aus einer Richtung, wo ich ihn nicht erwartet hatte, nämlich hinter meinem Rücken und obendrein mit dem Polizisten, den ich inzwischen aus den Augen verloren hatte.

Das Subjekt war immer noch in hypnotischer Trance, wobei er mir den Polizisten als verdientes Mitglied der Feuerwehr vorstellte. Der Polizist behielt den Kopf, doch konnte er seinen Ärger nicht unterdrücken, da er glaubte, daß wir uns über ihn lustig machten. Er meinte, er müsse uns auf die Polizeistation mitnehmen, wo er uns eine große Freude bereiten werde.

Als er den Knüppel zu streichen begann, wußte ich, daß diese Freude schrecklich wehtun wird. Ich hatte nämlich meine letzte Begegnung mit dem Knüttel noch in frischem Gedächtnis, was mir ein leises Zischen entlockte. Der Polizist riet uns, die Lungen zu leeren, um lange zischen zu können, sobald wir sein Büro erreichen. In Erwartung dieses schmerzhaften Augenblicks bekam ich eine Gänsehaut und die Tränen stiegen mir in die Augen.

Wer eine praktische Erfahrung mit dem Knüttelschlag hat, der weiß, wie grausam der Schmerz ist. Am liebsten möchte man den Körper unverzüglich verlassen wie ein brennendes Haus. Alle Gedanken werden zerstreut. Keiner bleibt in diesem fatalen Augenblick im Bewußtsein. Die Reaktion des Opfers ist unkompliziert. Meistens stürzt es kopflos los,

obwohl die Polizei vom Beruhigungsmittel spricht, oder es fällt ergebnisvoll auf den Hintern.

In diesem Fall war die Anwendung dieses empfindlichen Instruments derart intensiv, daß ich mich auf der Stelle in einen Artisten verwandelte. Ich schlug einen Purzelbaum und blieb auf dem Kopf stehen. Dabei zischte ich wie eine Schlange und heulte wie ein Wolf. Anschließend wies ich meine absolute Unschuld nach, leider zu spät. Ich dachte, daß mich reiner Zufall in die Reichweite dieses erbarmungslosen Werkzeugs brachte. Als ich aber mehr darüber nachdachte, war es eigentlich meine Neugier. Ich wollte alles besser sehen und besser hören.

Nun zurück zur bevorstehenden Gefahr. Der Polizist versicherte uns, er werde uns alle Bubenstreiche so gründlich austreiben, die vergangenen, die gegenwärtigen und die künftigen, daß wir den heutigen Abend sogar in der schlimmsten Sklerose nicht vergessen würden. Ich fühlte mich dabei gar nicht wohl. Ich konnte zwar meinem Freund M. M. eine totale Schmerzlosigkeit suggerieren, aber mir selbst konnte ich nicht helfen.

In einer Stimmung der Verzweiflung fiel mir ein, daß es für mich das beste wäre, das Subjekt zurückzulassen und die Flucht zu ergreifen. Leider war das Terrain nicht günstig. Lange Gassen machen eine erfolgreiche Flucht praktisch unmöglich. Viele kurze Gassen dagegen versprechen Erfolg, denn man kann schnell um die Ecke biegen und dann die Richtung ändern, so daß man sich verliert. Diese günstige Gelegenheit bot sich also nicht. Eine panische Flucht hätte die ganze Katastrophe nur beschleunigt. Als reifer Mann hielt ich es für unter meiner Würde, vor dem Polizisten niederzuknien und ihn um Gnade zu bitten. Anstatt dessen betete ich als Atheist zum Schutzengel um Beistand.

Mein Gebet wurde bald erhört. Der Polizist fragte: „Was soll der Quatsch?“ Ich antwortete behend: „Wir üben Hypnose.“ Als der Polizist das Wort Hypnose vernahm, schloß er die Augen und fing an, sich um seine Achse zu drehen. Dann rülpste er, brach mit gespreizten Beinen auf und rief: „Wir sind auf einem Schiff. Folgt mir, Gefangene!“

Etwa in zehn Minuten erreichten wir den Hafen, mit anderen Worten die Polizeistation. Als wir eintraten, redete der Polizist seinen Vorgesetzten mit „Seine Königliche Hoheit“ an und stellte sich selbst als „Kapitän der wilden Meere“ vor. Danach fügte er hinzu, daß er ihm zwei gefährliche

Piraten bringe, die er sofort erhängen solle. Seine Königliche Hoheit, ein älterer gutmütiger Herr, blickte verzweifelt zum Himmel und bekreuzigte sich. „Der Kapitän der wilden Meere“ nahm die Schildmütze ab, erklärte: „Es lebe das Universum und seine Sterne, die die Schiffe sicher in die Häfen leiten,“ warf sich darauf in den Sessel, und nachdem er eine Weile zufrieden gegrunt hatte, schlief er fest ein.

In dem Augenblick fuhr die Feuerwehr vorbei. Mein Freund M. M. spitzte die Ohren, und husch war er weg! Ich wollte ihm sofort folgen, wurde aber von einem Polizisten angehalten: „Verdammt noch mal! Was soll dieses Theater zum Teufel?“ Ich erklärte ihm alles. Dann ließ er mich frei. Als ich die Polizeistation verließ, war mein Freund M. M. voll in die Feuerwehr integriert. Er stand hinten auf der Leiter des Feuerwehrwagens, der vor der Ampel stand.

Es war eine warme Sommernacht, und ich verspürte einen unwiderstehlichen Durst. Aus der Ferne rief ich meinem entlaufenen Subjekt nach: „Feuerwehrmann Wägerle, Ihre Kehle brennt!“ Er faßte sich sofort am Hals. Ich wiederholte die Suggestion: „Feuerwehrmann Wägerle, Ihre Kehle ist in Flammen! Steigen Sie sofort herunter und gehen Sie ins Wirtshaus!“

Feuerwehrmann Wägerle stieg von der dritten Leitersprosse und begann sich im Kreis zu drehen, da er die Suggestion „Gehen Sie ins Wirtshaus!“ nicht ausführen konnte. Ich merkte gleich, daß ich ihm die Richtung muß finden helfen, was nicht schwer sein konnte, da sich unser „Bestimmungs-ort“ ganz in der Nähe befand. Ich gab ihm also einen Rat: „Feuerwehrmann Wägerle, verlassen Sie sich auf Ihre Nase!“ Er blieb plötzlich stehen, schnupperte eine Weile die Luft, fand die Richtung und eine Minute später betrat er das Wirtshaus. Dort desuggerierte und weckte ich ihn langsam auf. Ich ließ ihn dabei die Biere zählen. Nach dem siebten war er ganz frei.

Kapitola dvacátá druhá

Vénovi se po letech zastesklo po Katce

Vény se zmocnila po letech zvědavost a stesk po Katce. Potvrdilo se tím přísloví, že stará láska nerezaví. Zaběhl za plukovníkem a požádal jej o vypatrání jeho Katky. Předal mu i větší obnos peněz pro svou milenku jedné noci, aby ulehčil svému svědomí.

Za pár dnů přiběhl k nám, celý rozrušený, s dopisem v ruce. Byl to velmi dojemný dopis od Katky, až se nám oběma s Davidem jako chlapům draly slzy do očí, i když jsme od kojeneckých dnů mimo pohřbu nikdy nezaplakali. David potlačil chlapsky své city a začal předčítat, ale ztroskotat:

Milý Véno,

poněvadž se mi naskytla možnost se s Tebou touto neškodnou cestou zkontaktovat, chtěla bych Ti poděkovat za finanční pomoc, kterou jsi pro mě zorganizoval. Velmi nám to bodlo.

Teď ještě pár řádků o nás: S trojčaty, o kterých ještě nic nevíš, mám plné ruce práce... Pomáhá mi babička, která je má strašně ráda. Děda by je zase nejraději všechny utopil, prý jsou to parchanti zavlitého nepřítele komunistu.

David najednou vykřikl: „To jsem té Katce ale pořádně nadrobil, že jsem celou akci zprostředkoval a podpořil. Úplně se mi z toho točí hlava. Rychle! Dělejte něco! Ztrácím vědomí.“ Okamžitě jsem se ujal první pomoci. Namočil jsem utěrku na nádobí ve studené vodě a přiložil ji pohotově Davidovi na čelo. Čtení jsem převzal já:

Až trojčátka povyrostou a začnou lépe vnímat, budu jim vyprávět o tom, jakého mají tam daleko na Západě, kde sluníčko má svoji postýlku, hodného tatínka, jak měl jejich maminku moc rád, jak ji hladil a přikryl teplou dečkou.

Pevně věřím, že český národ setře ze svých beder dědictví otců nesvobody a Zla a rozpomene se nad dědictvím otců svobody a Lásky. Pak budeme moci žít ve společném manželství. Komunismus rozděluje, Bůh spojuje.

Zdraví Tě Tvá Katka.

Setřeli jsme si s Davidem, který se pokračováním dopisu uklidnil a zotavil, slzy z obou očí. – David se obrátil na Věnu a nařídil mu kategoricky, že musí celou tuto záležitost uvést do pořádku, zrušit firmu pro útěchu osamělých srdcí a Katku si každopádně vzít.

Věna nás však ohromně překvapil, když nám vyzradil, že žádnou takovou firmu nemá a ani nikdy neměl, že si z nás jenom utahoval. Prý vystudoval sexuologii, kterou ukončil doktorátem. Vedle své poradny prý vede jako zakladatel team mezinárodních vědců pro záchranu manželství a rodiny. Já jsem Věnovi jako psychoanalytik poradil, aby si při pokusech záchrany manželství provedl základní vztahovou analýzu a sestavil stupnici negativních emocí. Mimo to jsem ho odkázal na další odborníky jako jsou sociologové a ekonomové.

Věna se revanžoval svými vědomostmi. Nabídl nám tentokrát velkou abecedu pro pohlavní analfabety: „Dvě mouchy jednou ranou, neboli blahodárný účinek změny polohy na udržení potence a oddálení orgasmu.“ „Věna právě vědecky formuloval své dávné podivuhodné tušení,“ pomyslel jsem si. David jako teoretický znalec pouze katolické, to je univerzální polohy, tuto nabídku zdvořile odmítl, že prý jsme přišli na svět jako pohlavní analfabety a že z něj taky jako pohlavní analfabety odejdeme. Věna však namítnul: „Vy neodejdete.“ „Takže my neodejdeme, i když nejsme Svědci Jehovovi?“ podivil se David. „Ne!“ odpověděl Věna a dodal: „Vy neodejdete, ale ani nezůstanete. Vy odkulháte.“

Ukázal nám i fotku s jeho trojčaty. Byly to samé holky. Ocenili jsme jeho profesionalitu a připili na jejich budoucnost. Pak se vytratil slovy: „Vy odkulháte a já teď odletím.“ Roztáhl paže jako pták křídla a vyletěl z našeho bytu.

„Poslyš Davide, mně se to všechno nezdá. Věna nás vodil za nos, a tak nějak intuitivně tuším, že nás vodí za nos i plukovník Americké armády. Zítřka se za ním vydám a podrobím ho křížovému výslechu. Doufám, že se ke všemu přizná.“ „Doufejme, jsem na to velmi zvědavý,“ odvětil David.

Příštího dne jsem se podle plánu vydal do amerických kasáren za plukovníkem. Zaklepal jsem na dveře a zaslechl „Vstupte!“ Učinil jsem podle rozkazu: „Dobré ráno, pane plukovníku!“ „Co vás za mnou vede, Patriku?“ „Velmi vážná věc,“ odpověděl jsem a dodal: „Máme s Davidem

pocit, že jste si s námi v souvislosti s tou komunistickou agentkou jenom zahrával, i když ne zrovna z nás tropil žerty. My nejsme žádní malí kluci, kterým se dají všet bulíky na nos. Žádám vás, abyste mně všechno jako chlap otevřeně vysvětlil.“

„Nejdříve bych se chtěl všem účastníkům upřímně omluvit. Celá věc je tak spleť, že ani nevím, kde bych měl správně začít.“

„Začněte kdekoliv. Já vám porozumím. Já jsem totiž jak Davida, tak i Věnu v tom vašem urputném boji proti komunismu na každém kroku doprovázel.“

„Právě jste trefil hřebík na hlavičku. Jednalo se vskutku o urputný boj proti komunismu. Celá věc však má úplně jinou tvář.“

„Jak to? O čem vůbec mluvíte?“

„Já nejsem totiž žádný šéf vojenské rozvědky, nýbrž šéfem pro plánování politické jasnovidnosti a navíc vrchním velitelem ozbrojených amerických sil v Západním Německu. Nejsem totiž jenom plukovníkem, nýbrž generálplukovníkem. Zavedl jsem novou formu utajování před východoevropskými vojenskými rozvědkami. Ponechte si to ale pro sebe!“

„Ponechám. Nemějte strach. Co tím ale chcete vlastně říct?“

„Že celá ta záležitost s tou komunistickou agentkou byla pouhá hra, ovšem hra s vážným pozadím.“

„Co mi teď naznačujete, vůbec nechápu.“

„Teď pozorně naslouchejte a třeba mně i odpustíte. Musel jsem jednat tak, jak jsem jednal.“

„Už mě nenapínejte a začněte, než prasknu zvědavostí.“

„Tak dobře. Já jsem totiž blízký příbuzný Katky, její strýc, ovšem narozený ve Spojených státech. Otec Katky, zavilý komunista, chtěl Katku provdat za jednoho komunistického předáka, jak se říká za velké zvíře.“

„Je to možné? Katka a její manžel komunista? To si vůbec nedovedu představit. Její charakter se vůbec s něčím takovým neslučuje. – Já jsem psychoanalytik, a tak dokáži svým rentgenovým zrakem nahlédnout do duše každého člověka.“

„Samozřejmě, že Katka byla zásadně proti takovému sňatku a spojení.“

„To se vůbec nedivím.“

„Její 95-letá prababička a moje babička, Emilka, která žije od roku 1948 ve Spojených státech a která mě naučila česky, chápala úmysl jejího komunistického pra-zetě, to je otce Katky, jako výzvu k souboji. Její devíza zněla: K tomuto sňatku nesmí nikdy dojít. Lůno Katky nesmí poskvřnit žádný komunistický funkcionář.“

„A taky nikdy neposkvřnil.“

„Máte pravdu. Emilka mne v této souvislosti pozvala domů do Spojených států, letenku mně samozřejmě zaplatila. Její otázka zněla: Na čem teď pracuješ, chlapče?“

„Odpověděl jsem podle pravdy, i když jsem tím vlastně vyrazil politické tajemství: Na strategii maximálního tlaku na levé křídlo.“

Emilka na to: „Tak vyjmi z té tvé strategie to levé křídlo a vlož do ní srdce!“

„Proč zrovna srdce?“

„Protože Emilka byla až do odchodu do důchodu uznávanou kardioložkou.“ „Podívej, chlapče,“ povídala, „kolik tu mám fotek s Katkou, jak vyrůstala, plný sekretář. Přirostla mi k srdci. Musí přijít do jiného stavu se stoprocentním antikomunistou ze Západu.“

„Vůbec to nechápu. Komunisté jsou přece lidé.“

„Samozřejmě, komunisté i nacisté jsou bohužel také lidé, žádní mimozemšťané. Mezi komunisty se najdou dokonce i dobří lidé. – Celá věc má v tomto případě závažné a tragické pozadí. Emilka utíkala se svým bratrem a se dvěma dětmi po komunistickém převratu na Západ, poté, co milicionáři zavraždili jejího manžela, mého dědečka. Katčina prababička, neboli moje babička a její bratr byli dvojčata, jakož i její dospívající dcery. Na svobodu na Západ se ale dostala jenom Emilka a jedna její dcera, to je moje matka. Druhou zajala pohraniční stráž i s Emilčiným bratrem a jeho ženou. Odvěkli je všechny do vězení. Jejího bratra odsoudili komunisté k trestu smrti a popravili v neslavné věznici na Pankráci. Švagrovou umučili ve vězení.“

„Teď už všemu rozumím. Bylo to strašné, až mi z toho běhá mráz po zádech. Brrr. Ta zločinecká sebranka vaši rodinu rozdělila strašným způsobem. A co dál Emilka?“

„Dobře. Vraťme se tedy zpět k mé návštěvě u Emilky. Ta mě vyprovodila s holí v ruce ke dveřím, dala mi na rozloučenou balíček žvýkaček a lízátko

se slovy: Tady máš chlapče. Oslad' si život! – Naši kluci z kasáren se vraceli se svým Herkulesem do Západního Německa a tak mě vzali s sebou.“

„I když s vašim jednáním naprosto souhlasím, zdá se mi být příliš privátní záležitostí, kterou jste řešil oficiálně.“

„Hodnotíte celou věc naprosto správně. Jedná se sice na první pohled o privátní záležitost, když se však nad vším trochu zamyslíte, zjistíte, že tomu tak docela není, což potvrzuje i písemné povolení mé akce prezidentem Reaganem, který byl tímto osudem hluboce dojat a tak mi dal naprosto volnou ruku, vyloučil však použití střelné zbraně. – Zorganizoval jsem tedy pozvání Katky do Západního Německa.“

„Proč jste ale celé setkání Katky s Vénou, popřípadě Barnabášem, tak dlouho zdržoval?“

„Já jsem je nezdržoval, zdržovala je Katka, protože čekala na své plodné dny.“

„Chápu. Mají ta trojčata něco společné s Emilčinou strategií maximálního tlaku na srdce?“

„Musím říct, že nemají. Katka chtěla mít jistotu, že otěhotní, a tak si nechala dát hormonální injekce na podporu funkce -, vy už víte, co myslím. Zorganizoval jsem to všechno v místní vojenské nemocnici.“

„Do celého časového plánu jste jako zkušený stratég zapojil jako náhradníka praktika Věnu za duchapřítomného Barnabáše.“

„Původně jsem měl na mušce Davida. Katce se alespoň na fotce s vojáky líbil. Jenže jsem to trochu nešikovně podal.“

„Bohužel ano. Kdyby jste to prezentoval bez zápletky s rozvědkami jako závěrečnou fázi boje proti komunismu, tak by David do toho určitě šel. – Pardon, vlastně taky nešel, protože měl a má tu svoji milovanou americkou vojínku.“

„Vás jsem se neodvážil oslovit, i když Katka plně souhlasila i s vámi, Patriku, jako Davidovým náhradníkem.“

„Přestože se mi Katka velmi líbí, je to hodná a inteligentní holka, nic by z toho nebylo, neboť, musím se vám upřímně přiznat, mě váže hluboká platonická láska s mojí milovanou maturantkou.“

„A tak to vyhrál Věna, že jo, Patriku.“

„Ano, a tak to vyhrál Věna. – A nemyslíte, pane plukovníku, že jsme si zasloužili i nějakou odměnu od vaší Babičky Emilky?“

„To určitě ano. Málem bych zapomněl. Emilce je už přes sto let a tak považuje i 80-leté seniory za děti. Posílá vám všem, každému balíček žvýkaček.“

„Ó, já žvýkám rád, pane plukovníku. Už v mém útlém dětství byla pro mne americká žvýkačka pohádkovým pamlskem.“

„Tak, Patriku, tady mám čtyři balíčky. Jeden dostane Barnabáš, jeden David, jeden vy a jeden Věna.“

„Věna má už Katku, a to mu stačí. Žádnou žvýkačku už nedostane. Tu si rozdělíme s Davidem a Barnabášem.“

„Klidně. Emilka vám ale posílá každému i lízátko.“

„Věna má Katku, žádné lízátko už nedostane. To dostane Barnabáš.“

„Tak dobře, už si tu odměnu rozdělte, jak uznáte za vhodné.“

„Děkuji mnohokrát za žvýkačky a za lízátka, pane plukovníku, a na shledanou!“

„Na shledanou, Patriku!“

Všechno jsem to sdělil Davidovi. Přijal to s velkou radostí a začal se považovat za důstojného bojovníka proti komunismu ve vedoucím postavení. David odhodlaně prohlásil: „Brát člověku svobodu je nepřijatelná drzost.“ Toto byl počátek revoluce emigrantů žijících v exilu.

„Kam spěcháš, Davide?“ zeptal jsem se ho zvědavě. „Do amerických kasáren,“ odpověděl, strčil si do kapsy nějaké drobné lístečky a odběhl, aniž bych stačil se ho zeptat proč.

V kasárnách se vřítíl do jeho bývalé učebny a zajásal: „Výborně, právě vás hledám, hoši a děvčata, moji piloti a pilotky vrtulníků. Jste v plném počtu, že ano? Kde se nachází vaši kopiloti a navigátoři?“

„Ve vedlejších učebnách. Do jedné místnosti bychom se všichni nevešli.“

„Co právě probíráte?“

„Noční lety podle nové techniky.“

„Výborně,“ zajásal David podruhé a dodal: „Mám pro vás úkol. Jedná se o velmi náročnou misi. Můj kamarád Věna potřebuje unést svou ženu i s dětmi z komunistického Československa. Kdo se hlásí?“

„Všichni,“ vykřikli současně jedním hlasem.

„To nejde. S dvaceti vrtulníky bychom probudili celou republiku. Poletí se nízko, musíme podletět geniální československý radar Tamaru. Únos provedeme pouze s jedním letounem. Protože jste všichni perfektními letci, nedovedu si z vás nikoho vybrat. Bude se proto losovat. – Půjčte mi vaši čepici, seržante Johne!“

„Já nejsem seržantem, pane profesore. Já jsem kapitánem a jsem na to hrdý.“

„Promiňte, kapitáne! Nebyl to úmysl, pouze moje vojenská nedokonalost.“

„Vaši omluvu přijímám. Tady máte moji čepici.“

„Děkuji za čepici. - Seržantka Mary vytáhne los.“

„Pane profesore. Ale já nejsem seržantka. Já jsem kapitánka.“

„Omlouvám se, ale já se to snad už nikdy nenaučím.“

„Vaši omluvu přijímám a nabízím vám svoji ruku.“

„Výborně! Tak začněte! – Ano vyhrává seržant, – Herrgott! – kapitán John. Vidíte, vaše čepice, vaše výhra. Naštěstí tu nemáme žádné žurnalisty, kteří by vás obvinili ze střetu zájmů. Řekl jsem naštěstí, poněvadž se jedná o přísně tajnou věc. Musí to zůstat našim tajemstvím. Přiložme si nyní všichni ukazováček pravé ruky na rty! – Johne, vy seznámíte svého kopilota a navigátora s celou misí. Tady máte podrobnou leteckou mapu Československa. Setkáme se přesně ve čtvrt na dvě v noci u vašeho vrtulníku. Všechny zbraně zůstanou zde, aby nedošlo k nějakému neštěstí. – Musím ještě zařídit, aby na nás v Československu už čekaly, abychom neztráceli čas. Na shledanou na letišti a taky na shledanou všem po návratu z Československa!“

„Na shledanou, pane generále!“ zaznělo oddaně, ale v duchu humoru, za jeho zády. Otočil se a namítl s úsměvem: „Špatně! – Na shledanou, pane seržante!“

David okamžitě pozval Věnu a oznámil mu: „Zítra tady budeš mít ženu i s parchantama, jak říká tvůj tchán v uvozovkách.“

„Jak to chceš zvládnout, člověče?“

„To víš. Mám dobré kontakty. Zvládnu to všechno hravě s klukama z americké armády. Mám už všechno zařízené. Setkáme se dnes v noci

u vrtulníku. Oznam Katce, že se tam v noci objevíme, ovšem bez tebe. Ať nás čekají a nepovažují to za pouhý sen.“

„Ty jsi přece jenom borec, Davide. Nikdy bych to do tebe neřekl. Vždycky jsem tě měl za hloupého kluka z vesnice.“

„To víš, Véno, na mně to nebylo vidět.“

„Právě, že bylo. Jenom to nebyla pravda.“

„Tak to už oslavme, Véno! Já mám strašnou chuť na skleničku slivovice.“

„Já taky a Patrik se přidá.“

„To víte hoši, já se nutit nenechám. Není to práce.“

Připíjeli jsme vestoje.

Tak na zdraví!

Na zdraví!

Na zdraví! „Ať žije svoboda a láska,“ dodali jsme jedním hlasem, vypili na ex a položili prázdnou skleničku na stůl.

Véna utíkal s nadšením za plukovníkem. Vpadl do jeho kanceláře, sotva popadal dech. „Pane plukovníku, pane plukovníku. Mám pro vás ohromnou zprávu. David přiveze s jeho letci Katku i s dětmi do Západního Německa. Není to ohromné?“

Plukovník nejdřív zezelenal, pak se ale vzchopil, potahal si vojenské sako směrem dolů a prohlásil: „Jo, to je určitě ohromné, ale nepřípustné.“

„Proč by to mělo být nepřípustné. Před komouši přece nepadneme na prdel.“

„To ne, ale tímto aktem bychom vážně ohrozili pokojné umírání komunismu v Československu. Mějte jenom trpělivost. Ono se to všechno vyřeší samo.“

„David ale má už všechno dobře připravené.“

„David je ten poslední člověk pro to, aby převzal velení v Americké armádě. Ještě nikdy nedržel zbraň v ruce. Bojí se každého výstřelu jako pudl a zacpává si při tom uši jako roční nemluvně. Nepozná jedinou vojenskou hodnost. Od vojína až po generála nazývá všechny seržantem. Když jsem byl jeho studentem, tak k němu chodil do vyučování i jeden generál, jehož velkým koníčkem byly cizí jazyky. On se minul povolání. Byl to ohromně hodný a klidný pán. Musel chodit povinně do kurzu, kde se učil křičet. Byl nejslabším studentem ve třídě a u zkoušky propadl. Zařadil jsem ho

proto v této souvislosti do programu celoživotního vzdělávání v naději, že alespoň den před odchodem do důchodu vykřikne radostí. Tento hodný generál se jednou nedostavil do vyučování. Paní ředitelka přinesla do třídy lístek. David jej hlasitě přečetl: „Seržant nepřijde, bolí ho koleno.“ Mně se to ale nezdálo a tak jsem ho požádal, aby mi ten lístek podal k přečtení. Samozřejmě. Na lístku stálo: „Generál nepřijde. Bolí ho koleno.“ On ne že nepozná vojenské hodnosti, on je nedovede ani přečíst. Má ale jiné kvality, a vojáci by pro něj udělali všechno.“

„Tak tomu nechte volný průběh, pane plukovníku!“

„A to jste snad spadl z Marsu, Věno, a nebo vám uletěly včely? Já zde mám velkou zodpovědnost. Dovedete si vůbec představit, co bychom tím mohli způsobit, kdyby je zadrželi na československém území?“

„Vidím četná nebezpečí, pane plukovníku. Například, komunismus by se znovu postavil na nohy, než by naposled vydechl.“

„Přesně jste to uhádl. Moje problémy by byly pouhá nula ve srovnání s tím, co jste právě řekl. Mne by armáda protlačila řadou disciplinárních řízení a nakonec bych skončil jako cestář.“

Věna velmi rád zpíval a dá se říct, že jeho život byl živým muzikálem. Když zaslechl slovo cestář, okamžitě se rozezpíval:

*Na silnici do Prášíl,
Jeden starší cestář žil,
A kamení, a kamení,
A kamení tam roztloukal,
Když silnici štěrkoval.*

Plukovník si najednou vzpomněl: „To mě babička Emilka taky naučila zpívat.“ Pak se přidal k Věnovi a zpívali dvojhlasně. Přitom si pohazovali rukama a nohama a tvářili se jako šťastní dirigenti:

*Jela paní v kočáře,
Uviděla cestáře,
A cestáři náš, cestáři náš,
Těžkou práci tady máš.
Těžkou práci tady máš.*

*Cestář na to odpoví,
Krásná paní, to se ví,
Kdybych já moh, tak jako pan, tak jako pan,
Jezdit ve zlatém kočáře,
Nedělal bych cestáře.*

Po dvojhlasném zpěvu se ujal slova jenom plukovník: „Tak, hezky jsme si zazpívali a teď vás nechám zavřít, Véno.“

„Vy jste snad spadl z Marsu, pane plukovníku.“

„Ano, právě teď jsem dopadl. Do zítřejšího rána strávíte celou noc ve vojenském vězení. Zítra vás určitě propustím. Máte moje slovo. Já však musím mezitím vyřešit zásadní problém. Musím převzít velení v Americké armádě z Davidových rukou do rukou svých. Pojdte se mnou. – Ano, máme štěstí. Tady seržantka se vás ujme a bude o vás celou noc pečovat.“

„Provedu!“ Véna začal plukovníkovi vyhrožovat: „Já vám ji pomiluji!“ Plukovník se ale nenechal zastrašit: „Mýlíte se Véno. Není moje. Ta moje je ve Státech.“ Pak se obrátil k seržantce:

„Můžete ho vaší něžnou rukou klidně odvést. Ať mu kuchař připraví tu nejlepší večeři jakou umí a přidá jako přílohu soudek vína.“

„Rozkaz, pane plukovníku!“

Plukovník pohlédne z okna a pak si v monologu sám se sebou vypráví: „Člověk musí být přísný, jinak by se nám všechno rozpadlo pod rukama. – Ano, už se úplně setmělo. Obstarám si baterku, nasednu do džípu a počítám si na letišti na ty dobrodruhy.“

V džípu si chvíli zdříml, a když přišel k sobě, byla jedna hodina. Utíkal rychle k připravenému vrtulníku a ukryl se uvnitř. Klíče si obstaral v kasárnách.

Přesně minutu před čtvrt na dvě se blížili čtyři příkrčení muži k helikoptéře. David je jako velitel vedl a dával jim pokyny k postupu. Když se na Davidův pokyn úplně přiblížili k vrtulníku, plukovník náhle vyskočil, přistál v náručí posádky a začal křičet:

„Tak, už jsem vás chytil!“

„Vždyť to není pravda, pane plukovníku. To jsme my chytili vás,“ namítali piloti. David se skrýval za jejich zády.

Naštvaný plukovník zavelel: „Tak už mě sakra přestaňte pěstovat a postavte mě na nohy!“

Letci uposlechlí rozkazu a postavili plukovníka na nohy.

Když měl pevnou půdu pod nohama, začal se roztahovat a vyhrožovat: „Já vám ráno vyhlásím takový poplach, že se budete vařit ve vlastním potu!“

Bylo vidět, že se teď převaha moci obrátila v neprospěch pilotů. Ti smekli pohotově své čepice, svírali je pokorně v ruce a žebrali: „Pane plukovníku, smíme se místo toho ranního poplachu odsud odplazit?“

„Ne! Vy odsud odběhnete! – Sakra chlapi, nestůjte přede mnou jako poddaní sedláci před krutým pánem!“ – Oddechl si a zařval: „Pozor!“ Vojáci si okamžitě nahodili čepice a salutovali. Plukovník znovu zařval: „Čelem vzad!“ Letci provedli pohotově jako akrobati. Následoval další rozkaz: „Teď si kleknete na jedno koleno a když zaslechnete výstřel, začnete utíkat jako zajíci na honě. Pokud doběhnete k mému džípu včas, odpustím vám ranní poplach.“

„Rozkaz!“ odpověděli letci.

David, který stál za jejich zády, se teď objevil před nimi. Ustoupil stranou, aby jim nepřekážel v běhu.

Plukovník byl starý lišák. Přinesl si s sebou i stopky. Vytáhl z brašny svou služební pistoli a vystřelil do vzduchu. Piloti vyrazili jako profesionální běžci.

David prohlásil: „Ti běží tak dobře, že bych se vůbec nedivil, kdyby zlomili nějaký rekord.“

Plukovník zvedl oči od stopek: „Hodnotil jste jejich běžecký výkon správně, Davide. Zlomili všechny rekordy ve sprintu: evropský, světový a olympijský.“

„Nedá se. Jsou to letci,“ poznamenal s uznáním David.

Plukovník ho poučil: „Pamatujte si Davide! Ještě nikdo nikdy neviděl americké vojáky po jediném výstřelu tak rychle utíkat. Važte si toho!“

„Vážím si toho vysoce. Jste silný vůdce. Odstupuji vám plně velení v Americké armádě.“

Plukovník všechny odvezl do kasáren a vojáky poslal do postele. David ještě než se rozednilo stihl zaklepat na okénko své milované vojínky. Věnu plukovník propustil z vězení ještě té noci. Byl podnapilý a chtěl stále jenom zpívat: Kde domov můj?

Kapitola dvacátá třetí

David vyvádí z omylu západoněmeckou vojenskou rozvědku (Den militärischen Abschirmdienst)

Po nějaké době mně David sdělil: „Člověče, ta komunistická tisková propaganda, která psala o našem spojení se západními rozvědkami v sedmdesátých letech měla určitě nějaké jasnovidecké schopnosti. Západoněmecká vojenská kontrarozvědka se na mne obrátila s prosbou o vyřešení problému, který ji sužuje už od vstupu do NATA, a který do dnešního dne uspokojivě nevyřešila. Jedná se totiž o rozdíl mezi bombardéry a bombardáky. My jako poválečná generace dobře víme, že bombardáky jsou mohutné těžké teplé spodní kalhotky starých babiček. Západoněmecká kontrarozvědka však tyto bombardáky považuje až do dnešního dne za zatraceně nebezpečnou zbraň. Abych vyvedl kontrarozvědku definitivně z omylu, nechal jsem jeden exemplář ušít podle originálu. Chtěl bych tě vzít s sebou jako asistenta.“ „Klidně, já to беру,“ přislíbil jsem Davidovi účast. David mě dále informoval: „Měl jsem delší rozhovor s šéfem vojenské kontrarozvědky. Tento rozhodující úder proti bombardákům, neboli zatraceně nebezpečné zbrani, provedu v utajení před zvědavými zraky sovětské špionážní družice v domě Armády spásy ve Stuttgartě.“ – A tak jsme se příštího dne do tohoto domu vydali, příslušně „ozbrojeni“.

Když jsme vstoupili, čekala na nás už kontrarozvědka v přestrojení za bezdomovce. Někteří měli dokonce i nalepený plnovous, pravou stranu bundy jim tahala k zemi a z rovnováhy dvoulitrová láhev červeného vína, aby úspěšně klamali zvědavé oko sovětské špionážní družice.

Jakmile jsme se objevili ve dveřích, okamžitě se ujal slova šéf rozvědky: „Přátelé, sešli jsme se v té nejlepší armádě světa, která nikdy nevystřelila a žádnou válku neprohrála, sešli jsme se v Armádě spásy. Pozvali jsme si toho nejkompetentnějšího odborníka na řešení neřešitelných problémů. Vítám mezi námi profesora Davida.“ David si dřep, aby si ho povšimli. Šéf pokračoval: „Náš profesor nám vysvětlí rozdíl mezi bombardéry a bombardáky, mezi těmito dvěma rozdílnými druhy zbraní. Lepšího odborníka se nám nemohlo podařit najít. Je to lingvista a literární vědec, který se pohyboval i ve vzdušném prostoru Západního Německa. Je to uznávaný spe-

cialista sekundárních symbolů a ovládá jako žák Jana Amose Komenského názorné vyučování. Náš profesor je už připraven k rozhodujícímu úderu proti této zatraceně nebezpečné zbrani (gegen diese verdammt gefährliche Waffe), kterou naše kontrarozvědka vždy považovala a do dnešního dne považuje za geniální výplod inženýrů československého zbrojního průmyslu. Zahajte útok, pane profesore!“ Nadešel slavný Davidův okamžik. Jako asistent jsem podal Davidovi obraz s dvěma bombardéry neznámého typu. David je převzal a předstoupil před rozvědčičky s vysvětlením: „Pánové, zatímco bombardéry létají ve výšce 10 tisíc metrů,“ odebral jsem rychle z jeho ruky bombardéry a podal mu bombardáky, aby obratem pokračoval: „létají bombardáky pouze ve větru na šňůře ve výšce jednoho a půl metru.“

Šéf kontrarozvědky ve své řeči vyložil celé dějiny bombardáků. Vstal ze židle a začal: „Jste pánové určitě zrovna tak překvapeni jako já. Tyto bombardáky jsou neodlučitelnou součástí mého tragického osudu. Když jsem při bombardování mého rodného města za Druhé světové války ztratil svou matku, oba sourozence, prarodiče, tety, strýce, bratrance, sestřenice a otce, který byl právě doma na dovolené z východní fronty, zůstal jsem jako pětiletý chlapec na světě úplně sám. Kolem mne nebylo po náletech nikoho. Našli mě po delší době v ohořelých troskách jedni čeští manželé, kteří byli v Reichu na nucených pracích. Celou jejich rodinu umučili nacisté, a tak zůstali na světě úplně sami. Vzali mě k sobě a po válce mne adoptovali. Vyrůstal jsem u nich a naučil se dokonale česky. Jako mladý muž jsem se stal šéfem vojenské kontrarozvědky, protože jsem se naučil několika slovanským jazykům, kde se uhnízdil komunismus. Svůj profesionální život jsem zaměřil proti smrtící zkáze, která přichází z oblaků, abych ušetřil člověka před tímto hrůzostrašným osudem a následným drtivým utrpením. – V naší rozvědce se ale začalo proslýchat, že bombardáky jsou vlastně jenom kus dámského spodního prádla. Samozřejmě jsme si to začali ověřovat. Začali jsme po poradách s psychoanalytiky pátrat po agentovi, který by měl zájem o dámské spodní prádlo. Našli jsme ho až na samém konci světa a vyslali do komunistického Československa. Tento agent nás však podvedl. V Československu jenom pil pivo, o ženy neměl vůbec zájem. – Po jeho okamžitém propuštění – leží pokojně na jednom venkovském hřbitově s našim posledním pokynem: Spi sladce! – se záhada bombardá-

ků dostala opět do nejtemnějšího kouta tresoru jako zatraceně nebezpečná zbraň, která čeká ukrytá v podzemních bunkrech na poslední rozhodující vítězný úder proti Západu. Na základě těchto obav jsme doporučili politikům takzvanou strategii ‚Pružné odpovědi‘, jinak řečeno atomový úder po nasazení bombardáků nad našimi hlavami. A tak došlo po konzultacích s našimi americkými přáteli k dodatečnému rozmístění atomových raket značky Pershingu na území naší vlasti.“

Najednou se ozval výkřik: „V Československu padla komunistická vláda Gustava Husáka!“ David si ihned začal balit bombardáky. Našel na ulici malé opuštěné kořátko a tak měl pro něj už teplé hnízdečko. Obraz s bombardéry pečlivě sroloval a vložil jako bývalý pilot bezmotorového létání s úctou do odpadového koše. Rozvědka začala připíjet. Nebyla na tento případ připravená a proto jí scházel šampus. Vylovili si z pravé kapsy bundy dvoulitrovou láhev červeného vína, podle úsudku odborníků, dva litry békadla, a začali jej do sebe lít. Připletl se mezi ně i Pepa, který si došel do domu Armády spásy na teplou polévku, a přátelsky je vybízel k nakládnění jejich těžkých láhví. Převzal velení.

Já jsem se chtěl ještě pobavit s rozvědkou, připít si na narození svobody. David mi odpověděl: „Pro mne, za mne. Dělej si jak chceš. Já spěchám domů za svým kořátkem. Bude na mě už určitě čekat. Dostane Bombardáky a teplé mlíčko.“ „Dobře, tak to oslavíme doma,“ poznamenal jsem a pohlédl v duchu na Davidův nález. Kořátko byla mourovatá kočička, nádherná krasavička, která by se mohla objevit i na titulní stránce kočičího časopisu.

Kapitola dvacátá čtvrtá

Oslava pádu železné opony a rozdělení Evropy

Při návratu z domu Armády spásy jsme s Davidem zakoupili tři litry ruského šampusu. S Vénou jsme se setkali před našim bytem. Byl podnapilý a spěchal právě za námi. „Tak jsme se dožili, pánové. Komunistická nesvoboda je na smetišti Zla, jinými slovy v prdeli!“ pronesl Věna místo slušného pozdravu. „Jdeme to rychle oslavit,“ odpověděl David a po vstupu do bytu se nejdříve postaral o koťátko. Zvedl ho před sebe a vyznal mu lásku: „Medvídek má rád svoji kočičku.“ Kočička odpověděla „Miu.“ „Ano, ano, já ti rozumím, co mi říkáš,“ odpověděl jí David: „Kočička má ráda svého medvídku. Ano, moje dvounohá kočička mi tě poslala. Ona na mne čeká v Nebíčku. Tam daleko až za Mléčnou dráhou.“ Pak jí dal eskymácký polibek. Dotkl se svým nosem jejího nosíku. Koťátko všechno pochopilo a odpovědělo „Miu.“

V našem obýváku jsme začali připíjet. Věna se ujal slova: „Jako sexuolog mohu říct, že lidstvo přežije každou ideologii, diktaturu a nesvobodu, pokud chlapi nepřestanou neúnavně hledat ženy a sundávat si kalhoty.“ David upřesnil: „Ale musí to být na správném místě, ne v Třibarevném domě.“ – „Co bylo na jaře zaseto,“ pokračoval zase Věna, „to se sklízí na podzim. Dubček a Gorbačov měli lásku a změnili svět. Kohl a Mitterrand měli lásku a přitáhli Evropu až k jejímu sjednocení a odmítnutí nacionalismu a válek.“ „Tak na jejich zdraví a na zdraví všech lidí, velkých i malých, kteří měli, mají, nebo budou mít lásku,“ zvolal David. „Komunismus porazila láska,“ poznamenal jsem sebejistě a dodal: „Ve svobodě jsme všichni jedno. Nyní Západ položí k nohám Východu zlaté pruty: Počítače a vzácný poklad techniky a vědy v lékařství a všude jinde.“ Věna do sebe vlil plnou sklenici šampusu a formuloval svá slova jako věty: „A Východ položí Západu k nohám své zlaté pruty: Velké vědce a inženýry a odborníky, kteří nemohli svobodně tvořit, protože museli svou práci neustále uspokojovat jenom základní potřeby člověka 19století, jak to nařídila marxistická ideologie, aby se tím budoval Socialismus a dosáhlo komunismu. Marxismus poukazuje v našich dnech zpět na překonanou sociální nespravedlnost průmyslové revoluce. Marxismus přehlíží princip

vývoje daný Bohem a povahu člověka, která se projevuje individuálně pouze ve své svobodě. Takže komunismus jako poslední stádium vývoje lidstva je historický relikv, přežitek a naprostý nesmysl. Aktuálně je to tanec kolem vlastní slabomyslnosti a nedostatečnosti.“ David neodolal a pochválil rovněž Českou republiku: „Česká republika má hodně cukrovarů. Můj strýc, kterého komouši zlikvidovali jako sedláka, tam chodí na sezónní brigády. Může sníst cukru kolik chce. Má ale smůlu. Trpí cukrovkou.“ Věna mu skočil do řeči: „Česká republika to jednou Evropě osladí.“ „Jó, jó, ty jsi měl vždycky pravdu, blboune,“ protestoval David. – Ujal jsem se opět slova já: „Kde se ta svoboda ale tady jenom vzala? David tvrdí, že ji vymodlil Svatý otec. Určitě tomu tak bude,“ poznamenal jsem jako ateista ironicky a dodal: „David měl drát do Vatikánu. Chodil do severní Itálie na faru, kde psal své knihy jeden velký český profesor pro východní spiritualitu na papežské univerzitě. Byl to mimo jiné velký znalec ruské duše. Svatý otec mu vždy rád naslouchal a profesor rád naslouchal Svatému otci.“

David se ujal slova: „Svatý otec samozřejmě setrval neustále jak před atentátem tak i po něm ve svých dlouhých vroucích modlitbách za svobodu evropských národů a tak Bůh seslal Gorbačova, muže to moudrého a spravedlivého. Když Svatého otce ale rozbolela kolena, dal se opět na cestování. Letěl během krátké doby do Ameriky, Velké Británie, Francie a Německa. Když se unavil, zůstal doma a pozval Gorbačova jako Božího posla, pravou ruku Ducha Svatého, do Vatikánu.“ „To nám stačí, Davide. Zjevil jsi nám právě velkou pravdu. – Vzpomínáš si ale ještě na svou nejkratší zpověď v Římě? Povyprávěj to Věnovi!“ škádlil jsem Davida pod vlivem ruského šampusu. „Vzpomínám, procházeli jsme Katedrálou svatého Petra kolem zpovědnic. V jedné se právě, jak to oznamoval nápis, zpovídalo slovensky. Ty jsi mne ale varoval: Dej si při zpovědi pozor, slovenština není čeština, strýc není strýc, ale ujo, a borůvka není borůvka, ale čučoriedka. Nepopleť těžké hříchy s lehkými!“ „Myslel jsem to s tebou jako ateista dobře, Davide.“ „Já vím, a abych tomuto nebezpečí předešel, tak jsem zpovědníkovi oznámil svoji národnost následovně: Otče, chtěl bych se vyzpovídat, ale jsem Čech.“ Zpovědník mi odpověděl obratem: „Hriech to něje, ale olutovať to môžeš.“ – „A vzpomínáš si, Davide, ještě na toho mladíka z naší vesnice. Tento mládenec neúnavně prohlašoval svoji nepřekonatelnou filozofickou moudrost: Naše koza je silná, ale je

i slabá.“ „Vzpomínám, Patriku, vzpomínám. Nebyl to někdo, kdo neumí napočítat do pěti. On to uměl a stále to dokazoval: čtyři plus jedna bylo pro něj pět zrovna tak jako jedna plus jedna, pět plus pět bylo taky pět jakož i deset plus deset. Nikdy se nespletl. Držel se pevně svého vrcholu.“ „Ano Davide, my jsme mu vždy oponovali s naší kozou: Naše koza je slabá, ale je i silná. V hospodě jsme během Pražského jara vykřikovali: Komunismus je silný, ale je i slabý. – Demokracie je slabá, ale je i silná. Ten ruský šampus nás nějak přemáhá. Teď ve stejném duchu hezky dál. Já začínám: Nesvoboda je silná, ale je i slabá. – Svoboda je slabá, ale je i silná. Teď ty, Davide. Je na tobě řada.“ „Ano, Zlo je silné, ale je i slabé. – Dobro je slabé, ale je i silné.“ David dává slovo Věnovi, který zvedá nad hlavu sklenku s ruským šampusem: „Nenávist je silná, ale je i slabá. – Láska je slabá, ale je i silná.“ Mě napadá: „Komunistická moc je silná, ale je i slabá. – Charta 77 je slabá, ale je i silná.“ David uzavírá: „Diktatura je silná, ale je i slabá. – Národ je slabý, ale je i silný. – Modlitba je slabá, ale je i silná.“

Zvedli jsme všichni skleničky s ruským šampusem, v nichž šuměla osvobozující vůně: „Ať žije svoboda a ať žije, kdo pije, ať žije náš bezdomovec Pepa a nezemře na cirhózu jater!“ vpletl jsem se do přípitků zase já se svým příspěvkem. Zazněl trojhlas: „Na jeho zdraví!“ Ozval se zase Věna: „Znáte chlapi to vyprávění o tom námořníkovi, který se po roce vrátil na souš a ponořil se až na dno, na dno nejhlubšího oceánu?“ „Neznáme.“ – „Mně je to úplně jedno, vy pitomci. Na svatbu vás samozřejmě zvu do svobodného Československa.“ „To se už dá poslouchat,“ ozval se opět David.

Dostal jsem chuť rýpnout do Davida: „A co ta tvoje vzpurná milenka v severní Itálii. Vyraď nám toto velké intimní tajemství!“ „Musím, hoši přiznat, že randit v Alpách není lehké.“

„Není divu. Řídký vzduch.“

„Omyl. Hustota vzduchu je dostačující!“

„Tak proč by to nemělo být lehké. Když milence nohy zeslábnu, tak si přece lehne. Že jo Věno?“

„No na sto pro.“

„Nemáte pravdu, hoši. To Alpy neznáte. Já tam jezdím už dvacet let a několikrát do roka. Takže vím, o čem mluvím.“

„Tak bych ji na tvém místě položil sám.“

„To by se ti, kamaráde, určitě nepovedlo.“
„I kdybychom ti s Vénou oba pomohli?“
„Ne, ona by se nám všem třem vytrhla a utekla by.“
„Tak to ji nechej utíkat. Ať si jde přímo do kláštera.“
„Nemáte pravdu, hoši. Neznáte italské Alpy. Jsou hustě porostlé kozími
bradami.“

S Vénou jsme spontánně vykřikli: „Au!“

Véna se dal ihned do zpěvu. S Davidem jsme se přidali:

*Nechtěla jsem musela jsem
Nechtěla jsem musela jsem
Do trávy lehnout sukničku zvednout
Sukničku zvednout musela jsem.*

„To ale nebylo určitě v Alpách,“ dodal David.

Véna rozhýbal znovu svůj ochrnutý jazyk: „Vy hlupáci neumíte vůbec nic. Ty Davide, šimráš tu tvoji americkou vojínku každé léto kláskem trávy pod nosem, a ty Patriku! Ty hladíš už několik let tvé maturantce třikrát týdně hřbet pravé ruky a čumíš jí do očí jako v hypnóze. Když ji přivedeš ke vchodovým dveřím, tak ji něžně pohladíš, začneš si pískat, jako by ses něčeho bál, a jdeš spokojeně domů.“

„Jak to prosím tě všechno tak přesně víš?“ zeptal jsem se udiveně. „Já jsem vás neustále sledoval a studoval. Chtěl jsem zjistit, zda vám moje malá abeceda pro pohlavní analfabety vůbec prospěla.“

„My jsme byli trochu zmatení skutečností, že nás v sedmdesátých letech komunistický tisk začal očerňovat a prohlašovat za zrádce. Když se nám v patách najednou objevila mužská postava se slunečními brýlemi, černým knírem, tmavým kloboukem, a pláštěm s vyhrnutým límcem, na prsou s dalekohledem a kamerou, tak jsme tě považovali za nejlépe vybaveného agenta československé rozvědky a nebo západního žurnalistu. Proto jsme se ke svým milenkám chovali velmi ukázněně, abychom v médiích nevyvolali sexuální skandál,“ vysvětlil jsem Vénovi a dodal: „David třeba miloval ve své americké vojínce svoji kočičku. Stará láska nerezaví.“ Véna si upil šampusu a vysvětlil zbytek: „Stará láska třeba nerezaví. Já jsem si vás ale stále hlídal, abych vás nepřistihl při milování a nezkazil si tím svou

disertační práci a nemusel změnit téma a začít psát znovu.“ – Věna se tímto krátkým proslovem úplně vyčerpala a chtěl už stále jenom zpívat českou hymnu: Kde domov můj, alespoň se o to snažil, ale vzpomněl si jenom na první verš, byl vydatně společensky unavený. Pomohli jsme ho dopravit za vchodové dveře. Čerstvý vzduch mu prospěl.

Kapitola dvacátá pátá

Cesta do Československa na Vénovu svatbu

Před odjezdem na svatbu do Československa jsem zaběhl ke své maturantce, abych ji s Vénovým svolením taky pozval. Toto pozvání zdvořile odmítla, prý čeká nějakou rodinnou návštěvu z Ameriky. Těší se ale ohromně na můj návrat. Prý mě doprovodí na hlavní nádraží.

„Pozval jsi svoji americkou vojínku?“ zeptal jsem se Davida. „Nepozval, protože je právě na dovolené u svých rodičů ve Státech.“

Sbalili jsme si zavazadlo a vyrazili k nádraží. David šel s menším kufříkem popředu, já za ním se svou maturantkou. Na nádraží postavil kufřík na beton nástupiště, pohlédl na nás a začal zpívat: „Do práce mladý horník kráčí, po boku dívku jež má rád.“ Pohládl jsem něžně svou milou, zamával jí, vklouzli jsme místo do auta do vláčku, abychom mohli požívat i alkohol ve zdravotních dávkách, které silniční policie v Československu neuznávala. Nula promile znamená ani kapka alkoholu, a to jsme uznávali jako legální omezování osobní svobody.

V Praze jsme si uložili jedno společné zavazadlo v zavazadlovém boxu na hlavním nádraží. David nastavil podle návodu tajné heslo, otočil klíčkem, a rozběhli jsme se do města. Zamířili jsme na Petřín, prošli bludištěm, seznámili jsme se v zrcadlech se svým debilním obličejem zbloudilého člověka, vystoupili na věž a pohlédli z restaurační terasy na Prahu. Byl to úchvatně krásný pohled. K odjezdu našeho vlaku nám mnoho času nezbývalo, a tak jsme se vrátili na hlavní nádraží.

U zavazadlových boxů jsme zjistili velmi důležitou věc. Zapomněli jsme totiž heslo. Bez tohoto kouzelného čísla jsme byli zcela bezradní a bezmocní jako v pohádce. I když byl náš kufřík na dosah ruky, nebyl hmatatelně dosažitelný. Klečeli jsme před dvířky a začali upadat do zoufalství. Vyzkoušeli jsme všechny možné pomocné prostředky, David modlitbu, já klení a bouchání na dvířka.

Když už jsme se dostali tak daleko, že jsme byli rozhodnutí se rozplakat, objevil se pojednou nádražní pracovník železnice a zamířil k nám. Vypadal velmi zajímavě, nebo spíše podivně. Měl totiž klaunský nos. Když jsme

se ho zeptali, proč má takový nos, tak nám prozradil, že ho píchla vosa do nosu a že jenom klaunský nos mu jeho zdeformovaný čichový orgán dokázal plně zakrýt. Jeho vysvětlení jsme přijali bez námitek, i když všechny vosy se už dávno uchýlily k zimnímu spánku.

Klečeli jsme před ním a vzhlíželi k němu jako pejsci na svého pána. Začal nás hned vyslychat: „Odkud pocházíte?“ „Ze Západního Německa,“ odpověděli jsme poslušně. „Jó, tak to se vůbec nedivím. V Západním Německu zhotovili zamykání boxů zámečníci. Tam vhodíte minci, zatočíte klíčkem a celá věc je vyřešená. To je vynález pro hlupáky. U nás v republice ale vykoumali zamykání zavazadlových boxů inženýři. Tu se musí umět myslet a hlavně si pamatovat. Vy jste na tom Západě úplně zapomněli myslet a naučili se zapomínat.“ Přitáhl k sobě za ruku náhle nějakou kolemjdoucí mladou ženu: „Že jo, slečno? Tito dva Smolíčci Pacholíčci vám nesaňají ani po bradavky.“ Tato se bleskurychle otočila: „Ne! Já vám ale saňám až po bradu. Tady ji máte, abyste držel hubu!“ Pleskla ho ze všech sil a ukončila tím obratem celý proslov. Celou záležitost vyřídila tak obratně a šikovně, že žádná úřednice na světě by to tak rychle i s razítkem nezvládla. Slečna svým plesknutím tohoto rozumbradu vyvedla dokonce z rovnováhy. Kráčel k zavazadlovým boxům jako námořník, i když moře nikdy neviděl

Najednou David zvolal: „Rychle Patriku! Za dvě minuty nám odjíždí vlak.“ Uchopil jsem zavazadlo, které nám vysvobodil nádražní klaun z boxu, a uháněli jsme jako loupežníci k vlaku. Naskočili jsme v posledním okamžiku. Zapadly za námi dveře a vlak se rozjel.

Když jsme projížděli krajinou české země – já po dvou desetiletích opět poprvé – vtírala se mi do vědomí slova české státní hymny. I když jsem v myšlení musel potlačit: „V sadě skví se jara květ“, protože nebyl čas květu, ale období po rezavé kráse přírody končícího kalendářního podzimu, vykřikl jsem zpěvem: „Zemský ráj to na pohled.“

Pak jsem pohlédl na Davida a vzpomněl jsem si, jak u zavazadlového boxu před uniformovaným zaměstnancem klečel se sepnutýma rukama. Zeptal jsem se ho proč? Začal vysvětlovat: „Naučil jsem se to už jako malý chlapec od mé babičky. Ta vždy sepnula ruce, když se něčemu úžasně divila. – A proč jsi klečel se sepnutýma rukama ty, chytráku?“ „Nepovídej! Já

taky? Ani o tom nevím. Já jsem se to naučil taky od mé babičky. Ona taky vždy sepnula ruce, když se něčemu úžasně divila. Pod stresem jednáme často podvědomě.“

Dosáhli jsme Katčina bydliště. Před domem s venkovskou zahrádkou stál Vénův vůz. Věna stál také, ale v kuchyni se zástěrou kolem pasu u dřezu na nádobí. „Máš co dohánět.“ Oslovil jsem ho a zeptal se ho zvědavě: „Kde je tvůj tchán?“ protože jsem už přes dvacet let neviděl žádného komunistického hulváta a vůbec mi to nescházelo. V naší rodné vesnici byl mezi vyšším počtem komunistů jeden, který nám při každém kroku podrážel nohy. „Člověče, není s ním žádná řeč,“ vysvětloval Věna. „Už třetí den drží se svými lotry hladovku ve své pracovně nad prázdným hlubokým talířem. Jděte se tam podívat. Tady Katčina babička vás k němu zavede.“ Ihned se nás ujala: „Tady vpravo si Katka zkouší spodní prádlo a svatební šaty,“ informovala nás babička a přikryla si pravou dlaní stydlivě oči.

Pootevřel jsem potichu dveře. Vénův tchán seděl za psacím stolem, kde kladl Sametové revoluci vehementně odpor. Po jeho pravici visel Karel Marx, po jeho levici Lenin a nad jeho hlavou se šibalsky usmíval Stalin. Tchán si krátil chvíli úryvky z komunistické hudební tvorby: „Přes spáleníště, přes krvavé řeky. – Internacionála je zítřka lidský rod. – Aláris cosa, bandiéra rosa, trionfera.“ Babička nás ihned poučila: „Už dostává rozum. Začíná mluvit z znuknutí Ducha Svatého cizím jazykem. Už to není jenom ta jeho banda, ale i moje kosa a ranní rosa.“ Jako zbožná osoba se po slovech Ducha Svatého ihned přezehnala.

Byl pátek, den před svatbou. Byl jsem rodinnou radou určen k tomu, že povedu Katku k oltáři. Měl to být pouze církevní sňatek. Nebylo mi to docela vhod, poněvadž jsem začal pokulhávat. Bylo to dáno asi tím, že jsme klečeli v Praze před zavazadlovým boxem, nebo rychlým trapem k vlaku, a nebo se jednalo o nějakou reakci na změnu počasí. Z tohoto závažného zdravotního důvodu bych Katku k oltáři nepřivedl, ale bych s ní pouze přikulhal.

Rodinná rada se rozešla. Přesně v 8 hodin se ozval v domě výkřik: „Otec se zhroutil. Požaduje kněze.“ Kněz se dostavil pohotově, poněvadž fara byla na dosah ruky. David se tlačil za panem farářem do pracovny, aby jako zkušený bývalý ministrant pomohl při udělování Posledního pomazání.

Pan farář ho však vzápětí vytlačil z pracovny. Katčín otec byl totiž ještě plný života a chtěl vykonat jenom celoživotní zpověď. O co šlo, nemohu sdělit, protože nejsem vševědoucím autorem tohoto příběhu a kněz je vázán zpo- vědním tajemstvím.

Příštího rána mě Katčina babička vzala za rukáv a tiše mně sdělovala: „Pojďte se mnou, Patriku, něco vám ukáží.“ Pootevřela zeřovu pracovnu a řekla: „Vidíte tu změnu? Všechny lotry, Marxe, Lenina a Stalina spálil ještě v noci v kotli na uhlí. Dostal to za pokání od pana faráře. Na zdi teď visí kříž. – Už od narození Katky, celých sedmadvacet let, jsem se mod- lila za jeho obrácení. Můj komunistický zeť, s kterým jsem žila pod mou střechou, se změnil v dobrého lotra.“ Babička se přežehnala a přikryla si pravou dlaní svá bezzubá ústa. V Katčíně domě zvítězilo konečně dobro, řekl jsem sám sobě, i když jsem mezi dobrem a zlem dokázal rozlišovat jako ateista pouze psychoanalyticky.

V osm hodin ráno se Katčín otec objevil v plné kráse a svěžesti. Byl oho- lený, osprchovaný, hlavu měl upravenou, měl na sobě nový tmavý oblek a perfektní kravatu. Ihned mi spadl kámen ze srdce.

Před odchodem do kostela jsme dostali ke snídani hovězí guláš s chle- bem. V domě se míchali dospělí a děti, družbové, družičky a dětské družič- ky, hlavně vynikala trojčata svatebního páru. Dechovka s chutí vyhrávala a budila dobrou náladu.

A najednou tu byl čas k odchodu, u mne k odkulhání do kostela. Zastara- lé zranění mne začalo zlobit, a už jsem si mohl spočítat, že si na této svatbě nezatančím. Věna se před odchodem ještě obrátil vystrašeně na Davida: „Žením se poprvé a nevím, co mám říkat.“ David jej uklidnil: „Neměj strach, já ti napovím.“

V kostele všechno proběhlo podle předepsaného obřadu. Když kněz po Věnovi požadoval přiznání, že si bere Katku dobrovolně bez všeho při- nucení, selhaly mu hlasivky, ohlédl se na svá trojčata, která mu s natažený- mi pažemi držela palce, pak pohlédl na Davida, jakoby žádal o nápovědu. David tento sňatek podporoval ze všech sil, jakoby šlo o jeho vlastní dceru a tak dal Věnovi jasný signál: „Ano – vole – беру.“ V americké armádě ob- držel služební pistoli, kterou nosil stále u sebe. Byl rozhodnutý v případě

Vénova útěku za ním vyběhnout na ulici a ustřelit mu obě podrážky, aby jej zadržel. Uměl perfektně střílet. To byla Katka ale už v pohotovosti, po Věnově „Ano“ mu dupla ze všech sil na nohu, načež se otočil o 180stupňů a vyslal směrem k Davidovi „vole“ a když dopadl před pana faráře, vyslovil své rozhodující přiznání „beru“. Na chvíli jsem usnul a byl tu konec obřadu, dokonce i po podpisech svědků.

Svatební hostina probíhala v místním kulturním domě. Přišel oběd, zahájen přípitkem, společný talíř polévky novomanželů, a pak nastalo mlčení. Všichni se věnovali jídlu.

Odpoledne se tančilo a zpívalo. Katka byla aktivní členkou vesnického folklorního souboru, který jí přišel zahrát, zazpívat a zatančit. Jednalo se asi o deset párů s hudbou v nádherných vyšívavých krojích východní Moravy. Hrály, zpívaly a tančily. Byl to projev radosti, životní vitality a především svobody. David se na všechno díval svýma křesťanskýma očima jako na oslavu Boha.

Večer chlapi vyzvedli novomanžele na židlích ke společnému přípitku. Poté přátelsky zamávali všem svatebním hostům a nenápadně se vytrahli ke svatební noci. Podotkl jsem lhostejně: „Za chvíli se na sebe vášnivě vrhnou.“ David svěže dodal: „A ponoří až na dno, na dno nejhlubšího oceánu.“

Ze svatební hostiny jsem odcházel celý rozladěný, aniž bych věděl proč. Pobolívala mě noha a tak jsem odkulhal do postele. David se bavil dál.

Brzy ráno jsme si s Davidem složili svých pět švestek do kufříku a odjeli zpět do naší nové vlasti, do Západního Německa.

Kapitola dvacátá šestá

Ztráta mého největšího kamaráda

Neštěstí nechodí po horách, ale po lidech. Mého největšího kamaráda přejelo a zabilo na okraji vozovky ve Stuttgartě osobní auto.

Z nebožtíkových příbuzných se nemohl nikdo dostavit na pohřeb. Byli nemocní, nebo po operaci, a tak celá organizace pohřbu připadla na plukovníka, poněvadž mne začal opět trápit žlučník. Plukovník Americké armády chtěl jako vrchní velitel amerických ozbrojených sil v Západním Německu udělat Davidovi po spontánním rozhodnutí vojenský pohřeb se všemi poctami. Vzpomněl si ale na vyprávění své babičky Emilky, že zesnulí se účastní vlastního pohřbu, aby viděli, kdo upřímně truchlí a kdo se těší z dědictví. Po Davidovi sice nebilo co dědit, všechen svůj majetek si vzal s sebou na věčnost, plukovník si ale vzpomněl, že David se strašně bál výstřelu. Vložil si tedy hlavu do dlaní a po usilovném zapřemýšlení škrtnul čestné salvy vojáků u hrobu z obav, že by se nebožtík mohl vylekat a utéci z vlastního pohřbu. Domluvili se s Vénou, že mu oba společně poděkují za Katku.

Emilka si taky vzpomněla na povinnost k vděčnosti a tak poslala Davidovi Babičku od Boženy Němcové, aby se měl čím zabavit a aby mu na věčnosti utíkal rychleji čas. Tady vidíme, že jí to ještě jako nejstarší Američance zdravě myslelo. Nějaký koumák by mu do rakve přibalil počítač. Přitom by ho vůbec nemohl zapnout do zásuvky.

K pohřbu jsme se sešli stará garda exilu v malém počtu. Dostavil se Věna s Katkou, Davidova americká vojínka, Barnabáš, který si díky své ducha-přítomnosti našel práci jako listonoš a ženu a přestal pít a kouřit, protože dostával od Úřadu práce každý týden pytel pralinek, což se podepsalo na objemu jeho ženy. Objevil se i náš bezdomovec Pepa se svou chotí neboli dvoulitrovou láhví v pravé kapse ošumělé bundy. Na mé svěšené pravé paži visela moje maturantka, moje hluboká platonická láska, která mírnila svou přítomností mou bolest ze ztráty mého nejlepšího kamaráda. Po mé levici stála paní Müllerová. Plukovník jako nejvyšší armádní důstojník držel v náručí koťátko, Pepa v levé ruce kroupku se svěcenou vodou.

Naslouchali jsme standardnímu smutečnímu proslovu pana faráře, když se náhle nad našimi hlavami objevil větroň, který táhl za sebou velký nápis v angličtině: „Děkujeme ti, Davide. Odpočivej v pokoji.“ Větroň přistál v bramborovém poli jenom kousek za hřbitovem. Řídil ho bývalý Davidův student kapitán Herkulese, dříve tryskového letounu na letadlové lodi. Poctil tím svého kolegu Davida a stal se jedním z mála bramborových pilotů. Všechno to bylo připraveno plukovníkem. Sedlák byl rád, protože cena za brambory byla tak nízká, že by se mu vůbec nevyplatilo je vyorat a sklídit. Kapitán mu ihned po přistání vyplatil tučnou odměnu. Letoun nechali po pohřbu odtáhnout na vojenské sportovní letiště. Před tím jsme ale znovu vzhlíželi k nebi, na němž se objevili čtyři výsadkáři. Jednalo se o posádku vrtulníku kapitána Johna. Po přistání stočili padáky a spustili rakev do hrobu. Věna si zabručel sám pro sebe: „Plukovník měl pravdu. Vojáci by pro Davida udělali všechno.“

Koťátko jsem předal ihned po pohřbu Davidově přítelkyni, americké vojince, která ho odnesla do kasáren. Tam vyrůstalo v bezprostřední blízkosti kuchyně a stala se z něj kočičí krasavice, které salutovali i ti nejvyšší kolemjdoucí důstojníci.

Spolková republika Německo je právní stát s vyspělou organizací, a tak se Davidova smrt dostala automaticky před soud i s viníkem. Dostavili jsme se k soudu s Pepou a Barnabášem. V obličejí hlavního soudce vynikal nápadně jeho červený nos. Bylo těžké porozumět jeho moudrým slovům. Vyzval silně ochrnutým jazykem viníka, muže středního věku, aby popsal průběh nehody. Tento se vzpřímil a zakolébal, jakoby hledal rovnováhu, a začal se ospravedlňovat: „Už si ani nevzpomínám, co jsme slavili. Překročil jsem jako řidič povolenou dávku 0,8 promile o další tři, ano tři promile, a vyjel domů. V ulici jsem najednou spatřil dva naprosto stejné chodce, jednalo se určitě o dvojčata. V posledním okamžiku se mi podařilo vyhnout tomu, co šel po silnici, srazil jsem ale toho na chodníku. Jeho zranění, která utrpěl, nebyla slučitelná se životem.“

Soudce si přitáhl z podlahy láhev, přiložil ji ke rtům a vytáhl z ní vydatný doušek koňaku. Pochválil pak viníka za jeho šikovnost a obratnost, kterou si při tom množství alkoholu v krvi udržel a nepřešel oba chodce, to znamená i bratra nebožtíka. Jedno dvojče přežilo, zůstalo naživu, liboval si soud-

ce. Zabijáka zprostil viny a poslal domů. Pak si vzal do pravé ruky sklenku koňaku, pohlédl na ni svým alkoholickým zrakem a zachraptěl: „Můj vůdče! Teď s tebou pořádně zatočím, aby ses ve mně radostně roztančil.“ Předseďa soudu se svým vůdcem pořádně zatočí, vhodí ho energicky do sebe, vykulí strašidelně oči, pohlédne alkoholicky ke stropu a padá pod stůl.“ Jeho sekretářka si zašvitořila sama pro sebe: „Počítala jsem správně.“

Po tomto podivuhodném právním líčení jsme opustili soudní síň. „Já to nebudu akceptovat a odvolám se u vyšší instance,“ poznamenal jsem pohoršeně před vchodem do tohoto podivuhodného cirkusu. „Neber soudcům jejich svobodu, kterou jim zaručuje ústava!“ pokáral mě Pepa. Sekretářka pootevřela dveře a sdělila nám: „Má v sobě 5 promile.“ Slova „pět promile“ Pepu radostně povzbudila. Dupl si pravou nohou, vylovil z pravé kapsy poloprázdnou láhev, vydatně si utáhl a vyrazil své dlouhé dyšné ááááá. Po tomto orgasmu alkoholika láhev samozřejmě neupustil, ale vsunul ji pečlivě s láskou do pravé kapsy.

V tom okamžiku se ozvala siréna záchranky a do soudní budovy vběhl její personál. V krvi soudce cirkulovalo plných pět promile alkoholu.

Pepa vylovil z boční kapsy dopis od Parlamentu, který jej zval k pohovoru. „Musíme si pospíšet, abychom nic nezmeškali,“ napověděl jsem Pepovi. Doprovázel jsem tuto hvězdu Pepu do sídla politické a zákonodárné moci i s trumpetou, nástrojem mně cizím, poněvadž jsem, jak je známo, džezovým klarinetistou. Poslanci byli přítomni v plném počtu všech politických stran: křesťanští demokraté, sociální demokraté, svobodní demokraté a nescházeli i zelení, jakoby měli hlasovat o nesmírně důležité záležitosti. Pepa před nimi stál jako profesionální bezdomovec.

Nejdříve se mu omluvili za to, že se stal jako i samotný Zemský parlament s demokracií a vládnoucí stranou křesťanských demokratů obětí velké neplechy, přesněji řečeno soudního skandálu. Soudce, který propadl alkoholu, prý dělal v soudnictví jenom neplechu, při níž Pepa ztratil při exekuci jeho majetku všechny své ubožáky. Pepa to potvrdil slovem „Amen“.

Předsedkyně parlamentu vyjádřila domněnku, že Pepa žízni po spravedlnosti. Pepa odpověděl, že po spravedlnosti přestal žízniť už v nápravném zařízení, a teď už prý žízniť jenom po víně. Předsedkyně tuto odpověď přijala

odklepnutím kladívkem. Po její pravé i levé straně seděli členové Petičního výboru. Aby své pozici dodali vážnost a důstojnost, měli na hlavě Mikulášskou čepici s obrázkem Justice. Nakláněli se důvěrně k předsedkyni, své prsty si uložili na stole pod jejími ňadry a tvářili se, jakoby předstírali, že nejsou hloupí. Předsedkyně Parlamentu pokračovala ve své apologii: „Parlament vám jako odškodné věnuje pytlík plný křesťanských a uznávaných nekřesťanských hodnot. Je mezi nimi i miliardář.“ Předsedkyně pohotově udeřila kladívkem do stolu, přičemž zasáhla prsty jednoho člena Petičního výboru. Aniž by to postřehla, poznamenala: „To neplatí! Já jsem levačka.“ Přehodila si kladívko, opakovala úder a zasáhla druhého člena Petičního výboru Parlamentu. Oba si na své prsty foukali, aby zmírnili bolest, kterou si vykoledovali u Pána Boha. „Já ale žádné uznávané hodnoty nepotřebuji. Já mám lásku a to mi stačí,“ namítal Pepa. A pak přešel do protiútku: „Lásky kdybych neměl, ničím bych nebyl.“ Toto své přiznání potvrdil vydatným tahem ze své dvoulitrové láhve, po němž následoval viditelný projev jeho požitku, to je dlouhé dyšné ááááá. „A to i s pytlíkem?“ vyzvídala předsedkyně parlamentu. „Ano, a to i s vaším plným pytlíkem,“ odpověděl Pepa, otočil se, nadzvedl svůj klobouk a s přátelským máváním nad hlavou na pozdrav opouštěl Parlament.

Odcházel domů na ulici se svou láskou, se svým Bohem.

Já jsem se mezitím naučil jako samouk hrát na trumpetu a tak jsem ho z této svatyně světské spravedlnosti a moci vyprovodil slavnostní fanfárou. Tuto fanfáru jsem vysílal za Pepou z galerie pro návštěvníky. Zaražení poslanci a zákonodárci vzhlíželi ke stropu s vykulenýma očima, jakoby právě nastal Poslední soud. Svým pohanským dechem jsem libě rozezvučel tuto kouzelnou andělskou trumpetu.

Kapitola dvacátá sedmá

HAPPY END

Jedna německá masopustní píseň hlásá, že všechno má konec, jenom klobása má dva: „Alles hat ein Ende, nur die Wurst hat zwei.“ Toto skromné dílo má naštěstí jenom jeden konec a to ještě k tomu dobrý.

Všechny pozitivní postavy, které se zde objevily, dopadly nakonec dobře. Nedoslýchavý veterán od Stalingradu si pořídil sluchový přístroj, apoštol zdraví se přestal věnovat zdravé funkci svých vnitřních orgánů a stal se svědomitým údržbářem svých krevních cest, neboť se doslechl, že pro dlouhý život nestačí pouze zdravá funkce vnitřních orgánů, ale i čisté a průchodné krevní cesty, které pročišťoval pravidelně 3dl červeného vína v polovičních dávkách denně, protože prokazatelně odstraňovaly cholesterol. V této souvislosti se smířil se ztrátou mozkových buněk, které alkohol spolehlivě zabíjel. Uvědomil si plně, že je lepší dožít se 99 let s 500 miliony zahubených mozkových buněk než se dožít pouze 90 let s plným počtem mozkových buněk. – Unavený sedlák propachtoval svá pole a spává nerušeně na gauči, Věna odešel s Katkou do Ameriky k prababičce Emilce, a Barnabáš se stal díky své duchapřítomnosti dvakrát otcem dvojčat. Věna vždy tvrdil, že náhoda je blbec, já ale osobně žádnou náhodu neuznávám. Pepa zůstal nadále na tomto světě a šíří na ulici lásku a hasí při tom neúnavně svou žízeň po víně. Do spravedlnosti přestal strkat nos, aby si při tom nespálil prsty, jak se mu už jednou stalo.

Pepa poslancům velkoryse odpustil a smířil se s nimi podle příkázání svého nejvyššího šéfa, který sídlí na Nebesích. Své místo v Nebeském království si nadále podržel a už jej neriskoval. Paní Justice svou kabelku s pudrem totiž odložila už za pozemského života, aby ji nedržela věčně v ruce.

Naše krajanka paní Müllerová položila u Stalingradu věnec a zapálila tři svíčky. Pak navštívila svou starou vlast, své příbuzné a známé, živé i zemřelé.

Můj nejlepší kamarád sice nedopadl svou předčasnou smrtí nejlépe, ale jak mi ve svých zjeveních ve snu sděluje, není na tom nejhůře. Nachází se prozatím ještě v místě, kterému říkají katoličtí křesťané Očistec. Já to-muto místu říkám v duchu humoru Čekárna se žlučnickovým záchvatem.

V jednom z jeho zjevení ve snu v davu fialově oděných v kapuci zahalených kajcníků jsem se ho zeptal: „Jak se ti vede?“ „Tak i tak,“ odpověděl a dodal: „Když se kdekoliv na Zemi rodí láska, tak celý Vesmír i s námi jása radostí, a když je kdekoliv na Zemi zraněna láska, tak celý Vesmír i s námi sténá bolestí.“ „A co tvoje snoubenka, která tě předešla na věčnost?“ „Ta je už v Nebi, kde žije v Bohu ve věčné radosti,“ informoval mě David. Sám prý zatím prožívá v Očistci muka, která se skládají z odporu ke Zlu, touhy po Bohu a lítosti a nářku nad všemi svými zraněními lásky. Něco mi prozradil, co si asi měl nechat jenom pro sebe. Dozvěděl jsem se od něj z jednoho zjevení ve snu, že za nejhorší zločin je na onom světě pokládána vražda, při níž se prý chvěje celý Vesmír bolestí a v Očistci to všichni cítí a tonou v utrpení. Při masových vraždách celý Vesmír prý sténá v záchvatech bolu, protože dochází k nejtěžším zraněním lásky. Pokud chci vědět, jak to vypadá v Pekle, tak ať si klidně přečtu Danteho Božskou komedii, která je zajímavá i pro atheistického psychoanalytika. Dantem prý však nebyla zjevena ta největší pekelná muka. Danteho verše to nedokázaly ve svých rytmech vyjádřit, bylo to tak odporné, že to vyplivly ze svých poetických úst. Poté mě vážně napomenul: „Tobě radím, Patriku, toto: Nech se pokřtít. Uzavřeš tím tu nejlepší životní pojistku na světě. Nepromarni svůj čas. Staň se věrným spojencem Boží lásky, protože jen tak budeš neustále trvale a věčně vítězit.“ „Spolehni se na to, kamaráde. Jednou se k tomu odhodlám.“ „Ne jednou! Začni hned!“ napomenul mne se zdviženým ukazováčkem pravé ruky. V tom jsem spatřil před sebou ve snu šedivého starce, který mi řekl: „Rozhodni se konečně, Patriku! Dobře ti radím.“

Tyto sny totálně opovrhly jak mým osobním, tak i vědeckým ateismem. Jako psychoanalytik jsem si tato zjevení vysvětloval jako pokus nevědomí osvobodit mne od ztráty mého nejlepšího kamaráda odpoutáváním mé vnitřní pozornosti od této ztráty.

Musím se však přiznat, že jak David, tak i Pepa měli obrovský vliv na můj atheistický neboli pohanský život. Vydal jsem se po krátké době na univerzitu, kde se nacházela moje psychoanalytická doktorská práce. Vyhledal jsem si v knihovně příslušný exemplář a opravil v něm svůj názor, že pro člověka je ze všeho nejdůležitější jistota. Dechl jsem na propisku a vepsal

do své disertace větu: „Člověk potřebuje především lásku, aby vlastní rozdával a cizí přijímal.“

Vtom se za mými zády ozval hlas mého pana profesora: „Co to tady píšete, Patriku? Vždyť to není pravda. Člověk potřebuje především peníze.“

„Ano, pane profesore, máte pravdu,“ odpověděl jsem pohotově a dodal: „Když si můj děda sundával klobouk z věšáku, tak vždy říkával: „Bez peněz do hospody nelez!“

„Víte, Patriku, člověk potřebuje vždy to, co nemá.“

„Ale i to, co už má, a to je právě naše psychoanalýza a psychoterapie,“ odvážil jsem se tomuto polobohu odporovat. „Když to ztratí, může z toho těžce duševně onemocnět, třeba i upadnout do hluboké deprese.“

„Správně, Patriku, každý pozitivní vztah k jakémukoliv objektu, živému, či neživému, má vždy něco dočinění s láskou. Kdo miluje druhé, miluje i sama sebe, což se cítí jako štěstí.“

„Podle mne, pane profesore, souvisí všechny duševní poruchy, nemoci a utrpení s potlačením, zraněním a nebo ztrátou lásky. – Ovšem **láska** není pouhý cit. Je to úplně něco jiného.“

„Máte díky, Patriku?“

„Mám, pane profesore. U lásky se mi na rozdíl například od radosti, smutku a všech dalších emocí nepodařilo najít žádný původní primární symbol. Láska se rodí v úplné svobodě, vždy po překonání vlastního **Já**, za přítomnosti Boha.“

„Máte pravdu, Patriku. Já mám taky ten dojem, že láska není z tohoto světa, že je to transcendentální element, který se nám do naší psychoanalýzy pouze zatoulal. Přenecháme ji tedy raději životu!“

„Co se to s vámi děje, pane profesore? Vy jste byl nejenom brilantním psychoanalytikem, ale i vynikajícím ateistou.“

„A co se to s vámi děje, Patriku? Vy jste byl nejenom vynikajícím studentem, ale i báječným ateistou.“

„Náš člun ateismu narazil na útes lásky, pane profesore.“

„A tím útesem lásky je Bůh.“

„Ano, stali jsme se trosečníky ateismu, pane profesore. – Co to slyším? Snad mě nepostihly halucinace?“

„Mohu vás ujistit, Patriku, že jste naprosto v pořádku. Ve vedlejší místnosti analyzují studenti filmu a zpěvu Titanic. Přidali se zpěvem k troseč-

níkům a pějící Blíž k tobě, Bože můj.“ Můj profesor vzal ze stolu dvě kopie a pronesl: „Zajímavá náhoda. Studenti tu zapomněli dvě kopie písně: Blíž k tobě, Bože můj.“ Naklonili jsme se k sobě hlavami a zpívali dvojhlasně, což u nás jako bývalých ateistů vypadalo určitě hodně komicky.

*Blíž k tobě, Bože můj, vždy k tobě blíž!
V smutcích i radostech mou prosbu slyš:
Ať krácím den co den, jen v tobě svoboden,
Blíž k tobě, Bože můj, vždy k tobě blíž!*

*Vše co jsem a co mám, je darem tvým,
Tvá láska jediným mým bohatstvím.
Tys přítel můj a cíl, já toužím ze všech sil,
Blíž k tobě, Bože můj, vždy k tobě blíž.*

*Nauč mě, Bože můj, tak svět mít rád,
Jak ten, jenž za hříšné šel život dát:
Ať umím bratrem být, a s láskou v srdci jít,
Blíž k tobě, Bože můj, vždy k tobě blíž.*

„Takže Bůh je láska.“

„Ano, Patriku. Bůh je láska. Člověk se rodí pro lásku. Všichni jsme děti Boží. Pamatujte si to! A sbohem!“

„Mějte se dobře, pane profesore!“

Vyšel jsem z knihovny a nad hlavou v poschodí jsem slyšel Mozartovo Requiem, které zřejmě analyzovali studenti hudby. V chodbě jsem zaslechl hlas jedné studentky: „Pane profesore, pane profesore! Váš deštník!“

„Ó! Ozvěna lásky! Děkuji pěkně, milá slečno!“

„Rádo se stalo, pane profesore,“ odpověděla s krásným úsměvem a odběhla tak, jak přiběhla.

Vzhlížel jsem povznesen ke stropu, když jsem se najednou srazil s nějakým univerzitním zaměstnancem, který transportoval v rukou sladké pohostění. Zoufale se politoval: „Co já s tím teď? Všechny zákusky na zemi!“ Pak se ale jeho zoufalství změnilo ve vztek, vykřikl: „Idiote pitomý! Nečum

do prázdna, ale před sebe!“ a kopl mne ze všech sil do místa mého starého zranění nohy. Zaúpěl jsem bolestí: „Au, au. To bolí, to bolí.“ Zmohl jsem se už jen na pár slov: „Ozvěna nelásky! Neumí odpouštět,“ a kulhal jsem k východu budovy.

Hned u vchodu jsem se k mému překvapení setkal s mou maturantkou. Ihned mne oslovila: „Čekám na vás, pane profesore.“

Začal jsem najednou ztrácet svou vědeckou ukázněnost, která neuznává lásku, i když jí oddaně a svědomitě slouží. Podlehl jsem pokušení. Začalo to opravou chyby mé maturantky: „Špatně, moje milá! Čekám na tebe, Patriku.“

„Ano. Čekám na tebe, Patriku,“ provedla poslušně opravu.

„Tak je to správně. Chci tě pozvat,“ vyslovil jsem něžně.

„Kam mě chceš pozvat? Do naší pohádky lásky, jako vždy do restaurace u Bílé růže? S tvou hlubinnou psychologií?“

„A s tvým kouzelným úsměvem?- Ne, tentokrát tě zvu domů.“

„Domů? Tak rychle utíkejme domů!“

„Tady jsou klíče. Já zaběhnu pro láhev vína.“

„Tak rychle, rychle, rychle!“

Vášnivě jsem ji objal, až lapala po dechu, a tak správně předvídala, když s divoce bušícím srdcem pronesla: „O tom, co přijde po tom, nelze pochybovat.“

„Ano, za chvíli u dveří zazvoní zvonec,“ pronesl jsem s bušícím srdcem.

„Ale pohádce o lásce nebude konec!“ vyznala s kouzelným úsměvem a pohlédla na oblohu, kde se rozpínala nádherná duha. Dodala: „Láska celý svět změní.“

Popisy k jednotlivým titulům edice

V první řadě edice pro podporu poznání v oblasti humánních věd bylo vydáno šest titulů:

Tato edice je zaměřena jak na širokou veřejnost, středoškoláky a studenty, tak i na odborné kruhy. V oboru psychoanalýzy jsou sepsána tři díla. První se jmenuje „NÁVRAT K ZÁKLADŮM – Po stopách podvědomí a nevědomí“, druhé: „SUGESCE, AUTOSUGESCE A HYPNÓZA“ a třetí: „PROČ SE SMĚJEME - Psychologie a psychoanalýza humoru, komiky a ironie“. Po tomto trojhvězdi, které zahrnuje všechny složky osobnosti: nevědomí (Návrat k základům), podvědomí (hypnóza), a vědomí + podvědomí a nevědomí (humor) následuje jedno dílo z oblasti pedagogiky s titulem: „PRAMENY STUDÁNKY PEDAGOGICKÉ PRAXE – Pedagogika, psychologie a psychoanalýza – místy s humorem“. Do této ediční řady je pojat ještě humoristický román „OZVĚNY LÁSKY“ a stejnojmenný scénář. Tyto zábavné texty mohou být použity i ke studijním účelům.

Následné popisy se nachází na zadních stranách obalu:

Popis k „Návrat k základům“

Tato psychoanalytická práce se obrací jak na odborné kruhy z nejrůznějších oblastí života, tak i na širokou veřejnost se zájmem o hlubší poznání člověka. Nabízí hluboký pohled do funkcí podvědomí a nevědomí. Autor osvětluje činnost duševní soustavy ve snu, kreativním procesu a duševní nemoci, kterou definuje jako symbolickou manifestaci zraněného vztahu. Nosnými pilíři této psychoanalytické práce jsou svoboda a vztah jako základní principy duševní dynamiky. – Veškerá duševní činnost, mimo jiné i řešení problémů, vědecké poznatky, technický vývoj a umění vychází podle autorova zjištění ze základní funkce nevědomí, to je osvobodování

Popis k „Sugesce, Autosugesce a Hypnóza“

Slovo „Hypnóza“ se nachází ve slovní zásobě téměř každého člověka. Za tímto výrazem se skrývá široká škála faktorů, které jsou náplní tohoto zvláštního fenoménu řízené funkce duševní soustavy. Autor uvádí všechny

prvky hypnózy, které jsou výsledkem vědecké práce amerických, německých a dalších badatelů. Jako teoretický psychoanalytik připojuje vlastní osvětlující komentáře k existujícím fenoménům hypnózy. V „Základní teorii hypnózy“ nabízí nové porozumění podstaty tohoto fenoménu vedle dosavadních uvedených teorií příslušných expertů.

Popis k „Proč se smějeme“

Smích nás věrně doprovází našim životem. Víme ale, proč se smějeme? Odpověď zní následovně: „Protože nám něco připadá komické.“ Tento postřeh je sice správný, ale velmi obecný a povrchní. Abychom vnikli do „tajemství“ smíchu, musíme jeho příčinu podrobit důkladné psychologické a „technické“ systematické analýze, o což se toto dílo v souvislé teorii pokouší, přičemž nahlédneme do podstaty humoru, komiky a ironie. Psychoanalytické rozuzlení nám v tomto díle podává konečné vysvětlení „tajemství“ smíchu.

Popis k „Prameny studánky pedagogické praxe“

Pedagogika je tradičně příliš zaměřená na didaktiku a postrádá všeobecně a to i mimo Českou republiku a Evropu psychologickou, především ale psychoanalytickou substanci, která nám umožní lepší orientaci v oblasti výuky a výchovy a vyvádí z bloudění v omylu. Didaktická část této skromné práce sice oslovuje konkrétně jazykáře, je ale všeobecně platná pro všechny předměty. V demokratických společnostech můžeme pozorovat úpadek učebního výnosu a rozklad chování žáků. Autor se pokouší nastínit cestu k nápravě. Sporadický humor a kapitola satiry jsou výrazem bezmocnosti všech pracovníků ve školství. Stali se spolu s žáky oběťmi společnosti, v níž schází žákům přirozeně uznávaná autorita a smysl pro poslušnost, která je duší každé organizace nezbytné pro zdravou funkci společnosti.

Popis k „Ozvěny lásky“

Tento román je syntézou exilu s vlastí. V jeho druhé polovině se jedná o závěrečný boj proti komunismu v duchu humoru. O jakou zbraň vlastně jde, nám zjeví samotná četba. Román má však vážné pozadí. Jedná se v něm mimo jiné o hledání smyslu života, který nachází hlavní postava

jako ateista nakonec v lásce, která se rodí po překonání vlastního „já“ ve svobodě ve spojení s Bohem.

Román je převeden i do základní formy scénáře podle normy Hollywoodu a je publikován pod stejnojmenným titulem jako humoristická komedie. Scénář můžeme tedy číst jako drama.

Popis ke „Scénáři Ozvěny lásky“

Toto dílo vzniklo podle stejnojmenného románu, který byl převeden do základní formy scénáře podle normy Hollywoodu. Scénář můžeme tedy číst jako drama. Zatímco román má hodně „odboček“, musí se scénář ubírat stále stejnou cestou, přičemž by se hlavní postava měla vyskytovat téměř ve všech scénách. V této formě kinematografie se setkáváme se srovnatelnou strukturou jako u dramatu o třech jednáních: situací – konfrontací – rozřešením (u komedie).

Ve druhé řadě edice pro podporu poznání v oblasti humánních věd bylo vydáno pět titulů:

Následné popisy se nachází na zadních stranách obalu:

Popis k „The Fans of Love“

Tato humoristická komedie v anglickém jazyce byla původně sepsána v roce 1983 pro jednu filmovou společnost Hollywoodu. Poněvadž se jedná o společenskou komedii, která ve Spojených státech nemá v televizních pořadech tradici, nedošlo k její produkci, což však nikterak nesnižuje její hodnotu v oblasti zábavy čtenáře, který se rád pobaví a zasměje. Určitě poslouží mimo čtenářů se znalostí anglického jazyka i studentům středních škol, gymnázií a studentům anglického jazyka na vysokých školách.

Popis k „Setkání s Dvorním šaškem Nebeského království“

Tato humoristická novela hledá pravý smysl života přes veškerá pokušení a slabosti a zviditelňuje omyly, kterým je člověk vystaven a sice jak v privátním, tak i ve veřejném životě. S příchutí politické satiry se jedná o souboj mezi ateismem s křesťanstvím a materialismem s hodnotami

duchovními v duchu humoru, kde Dvorní šašek Nebeského království nakonec vítězí nad svým ateistickým rivalem.

Popis k „Vrchní velitel Armády spásy“

Hrdina této tragikomické satiry pan Papoušek vzal na sebe nelehký úkol. Chce vykoupit člověka ze ztráty rozumu. Odchází se svým zdravým selským rozumem na psychiatrii, kde je v jednom ze svých snů jmenován Ježíšem Vrchním velitelem Armády spásy. Se ztrátou rozumu člověka zápasí na psychiatrii, bojuje proti nespravedlnosti a chudobě a zasahuje nepřímo do dění světové politiky. Sklízí však, jak tomu už v životě bývá, v malých i velkých bojích jak vítězství, tak i porážku. Nedostatek Lásky a smyslu pro Spravedlnost v politické oblasti a Zlo nakonec jeho snahy zčásti zmaří.

Popis k dvojjazyčné verzi „The Fans of Love“ + „Fanoušci Lásky“ - dvojjazyčně

Tato humoristická komedie v anglickém jazyce byla původně sepsána v roce 1983 pro jednu filmovou společnost Hollywoodu. Poněvadž se jedná o společenskou komedii, která ve Spojených státech nemá v televizních pořadech tradici, nedošlo k její produkci, což však nikterak nesnižuje její hodnotu v oblasti zábavy čtenáře, který se rád pobaví a zasměje. Určitě poslouží mimo čtenářů se znalostí anglického a českého jazyka i studentům středních škol, gymnázií a studentům anglického jazyka na vysokých školách. - Přeložená verze do českého jazyka má usnadnit porozumění humoru i v cizím jazyce.

Popis k „Návrat do života“

V tomto díle autor spojil venkovské prostředí se světem a politiku a lidovost s filozofií v duchu humoru. O sexualitě se mluvilo na rozdíl od naší doby s odstupem pouze v duchu lidového humoru, tvořila však součást vědomí. Lásky je naproti tomu ztvárněna bez humoristické příchuti. Ženy byly tehdy hluboce věřící a tak si braly při setkání na mušku humoru pouze ženskou sexualitu, aby nezhřešily, což autor nepřímo literárně ztvárňuje a uchovává.

V naší době vládne obraz sdělovacích prostředků a počítač, což silně oslabuje vztah ke knize. Společnost je materiálně zaměřená, peníze

ovládají její vědomí, duchovní hodnoty se vytrácí. Písemná elektronická komunikace státních zaměstnanců v některých oblastech nefunguje. I tyto nedostatky společnosti se dostávají do hledí satiry.

Autor uvádí řadu vlastních cizojazyčných textů pro čtenáře se zájmem o cizí jazyky. Všechny texty jsou následně převedeny do češtiny.

Téma románu spočívá v **hledání Pravdy** v různých částech a oblastech díla. Pozvolna se do děje vloudí i humor a pramen tvůrčí svobody. Děj je vložen z velké části do farnosti Žitkovských bohyň od Jiřího Jilíka a od Kateřiny Tučkové.

Autor odešel v roce 1968 jako nepotřebný branec do Západního Německa, kde absolvoval reálku a gymnázium pro dospělé. Následně studoval v Německu a ve Spojených státech jazyky a literaturu. Studium ukončil státnicemi a doktorátem a poté učil i na univerzitě středověkou německou literaturu. Má hluboký náhled do psychoanalýzy, což uplatnil jako autor psychoanalytických děl. Hodně cestoval a pobýval ve Světě.

